ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ

Γῆς παῖς εἰμί καί Οὐρανοῦ ἀστερόεντος 5E

ΕΤΟΣ ΣΤ' * 21 * ΕΑΡΙΝΗ ΙΣΗΜΕΡΙΑ * ΕΛΑΦΗΒΟΛΙΩΝ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2003 * ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ * ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 104.32

Ὀρφέως: ΠΕΡΙ ΕΑΡΙΝΗΣ ΙΣΗΜΕΡΙΑΣ

Πρόκλου: ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Νάγου: ΘΕΑ ΑΦΡΟΔΙΤΗ - ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΟΣ

Παράσχη: ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΘΕΟΣ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ - Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

Η ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΝΑ - ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ - ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ - Ο ΗΝΙΟΧΟΣ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

Μαθήματα Ἐπιμορφώσεως μέ τόν Ῥαδάμανθυ Ἀναστασάκη

ΠΟΙΗΝ ΤΙΣ ΒΙΟΤΟΙΟ ΤΑΜΟΙ ΤΡΙΒΟΝ; ΠΟΙΟ ΔΡΟΜΟ ΝΑ ΧΑΡΑΞΕΙ ΚΑΝΕΙΣ; ΕΔΙΖΗΣΑΜΗΝ ΕΜΑΥΤΟΝ! ΑΝΑΖΗΤΗΣΑ ΤΟΝ ΕΥΑΤΟΝ ΜΟΥ!
ΟΤΑΝ Η ΨΥΧΗ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΕΩΣ ΤΗΣ

Κύκλου τε λῆξαι
καί ἀναπνεῦσαι κακότητος

ΟΡΦΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ
ΟΡΦΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Πρακτικά μαθήματα αὐτογνωσίας καί μυητικῆς ἀγωγῆς

ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ

Ο ΗΛΙΑΚΟΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ - ΗΡΩΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ
Μέ ὀδηγό τῶν Πυθαγορείων τά

ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ

Παρουσίασις τῆς Πυθαγορείου Διδασκαλίας
Ἀπό τήν θεωρία στήν πράξη

ΕΝΑ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ & ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΝΑ ΣΥΝΕΧΕΣ ΔΡΩΜΕΝΟ, ΜΙΑ ΠΟΡΕΙΑ ΔΕΚΑΔΩΝ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΕΤΩΝ ΜΕ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΤΟΥ. ΟΔΗΓΟΣ Ο ΑΦΥΠΝΙΣΜΕΝΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΗΝΙΟΧΟΣ ΝΟΥΣ ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

ΤΗΛΕ ΦΩΣ

κανάλι 54 U.H.F. 735 MHZ & κανάλι 57 U.H.F. 759 MHZ

ΑΓΩΓΗ ΨΥΧΗΣ

κάθε Παρασκευή 22:00 - ἀναμετάδοση κάθε Δευτέρα 14:00

ISSN 1106-6326

ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 ΑΘΗΝΑΙ - ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 ΠΑΓΚΡΑΤΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ: 210.52.37.543, 210.75.12.156

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ

Γῆς παῖς εἰμί καί Οὐρανοῦ ἀστερόεντος 5E

ΕΤΟΣ ΣΤ' * 21 * ΕΑΡΙΝΗ ΙΣΗΜΕΡΙΑ * ΕΛΑΦΗΒΟΛΙΩΝ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2003 * ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ * ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 104.32

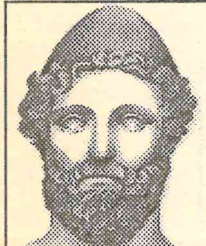

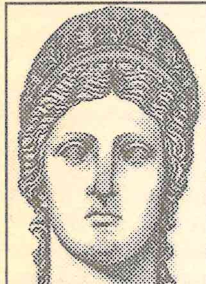
Ὀρφέως: ΠΕΡΙ ΕΑΡΙΝΗΣ ΙΣΗΜΕΡΙΑΣ
Πρόκλου: ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Νάγου: ΘΕΑ ΑΦΡΟΔΙΤΗ - ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΟΣ
Παράσχη: ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΣ
ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΘΕΟΣ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ - Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Η ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΝΑ - ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ - ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ - Ο ΗΝΙΟΧΟΣ

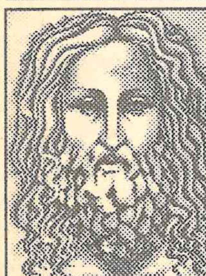

περιεχόμενα

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

Τριμηνιαία ἔκδοσις ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ
Ἔτος ΣΤ´ - Ἀρ. Τεύχους 21 - Μάρτιος 2003

Γραφεῖα: Στουρνάρη 57, 104.32 * Ἐπικτήτου 1, 116.35 Παγκράτι Ἀθῆναι, Τηλ.: 210.52.37.543 - 210.75.12.156 * Τηλεομοιότυπον (φάξ): 210.52.26.694 * Ἱστοσελίδα: http://www.ideotheatron.gr e-mail radamanthys@ideotheatron.gr Τιμή τεύχους 5 ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ἀποστείλατε ταχυδρομική ἐπιταγή (20 ΕΥΡΩ) στό ὄνομα ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57, 104.32 ΑΘΗΝΑΙ ἤ καταθέσατε 20 ΕΥΡΩ στήν Alpha Bank (Πίστεως) Ἀρ. Λογαριασμοῦ 104.002.786.016.548 στό ὄνομα: Ἀντ. Ἀναστασάκης ἤ τηλεφωνήσατε στό 210. 52. 37. 543 Συνδρομές ἐξωτερικοῦ: 40 ΕΥΡΩ. Τά κείμενα, ὅπως καί ἡ γλῶσσα κάθε δημοσιεύματος ἀπηχοῦν τίς ἀπόψεις τοῦ ἑκάστοτε γράφοντος. Ἰδιοκτήτης - Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἀντ. Ἀναστασάκης - Ραδάμανθυς Στοιχειοθεσία-Καλλιτεχνική ἐπεξεργασία: Μουστάκη Δήμητρα Διορθώσεις: Εὐρυνόμη Γαβρᾶ - Ἐκτύπωσις: Γ. Χ. Ζαχαροπούλου Δ. Σιταρᾶς, Λευκάδος 9 - Μοσχᾶτο - ISSN 1108-832X

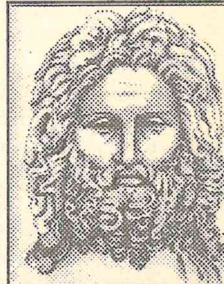
Δωρίσατε μία συνδρομή στούς φίλους σας

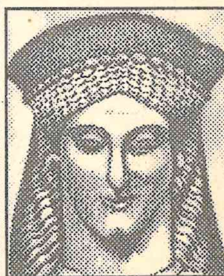

Τί εἶναι τό Ἰδεοθέατρον

Τό ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ δημιουργήθηκε τό 1991 ἀπό τόν ἠθοποιό **Ραδάμανθυ Ἀναστασάκη.** Εἶναι θεατρικός-ἐκπαιδευτικός-ἐκδοτικός ὀργανισμός πού ἔχει ὡς βασικό σκοπό τήν παρουσίαση τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος καί τήν ἕνωσή του μέ τήν σύγχρονη, ἀλλά καί νέα ἐποχή μέσῳ τῆς Θεατρικῆς Τέχνης, Ἐκπαιδευτικῶν Προγραμμάτων καί Εἰδικῶν Ἐκδόσεων. Χρησιμοποιεῖ τήν Σοφία τοῦ παρελθόντος, τίς προτάσεις, ἐξελίξεις καί ἀνησυχίες τοῦ παρόντος καί τόν ὁραματισμό γιά τό μέλλον τῆς Τέχνης καί τῆς Ἀνθρωπότητος.

❄ **Πραγματοποίησε ἀπό τό 1991-2002 περισσότερες ἀπό 2.000 ἐκδηλώσεις στήν Ἑλλάδα καί τό ἐξωτερικό, κάνοντας εὐρύτερα γνωστή τήν σημαντική τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης - Ἐπιστήμης - Τέχνης - Φιλοσοφίας - Ἱστορίας καί Θρησκείας. Ἀπετέλεσε, κατ' αὐτόν τόν τρόπο, τήν ποιοτικώτερη ἀλλά καί μεγαλύτερη ἐκδήλωση σέ κοινωνικό ἐπίπεδο τοῦ νέου ρεύματος τῆς δεκαετίας 1991-2001 γιά τόν Ἑλληνικό Πολιτισμό.**

❄ Παρουσίασε στό θέατρο ἀπό τό 1991 μέχρι σήμερα σέ θεατρική διασκευή καί σκηνοθεσία Ρ. Ἀναστασάκη τά ἔργα τοῦ Ἀ. Ἀσημακόπουλου: **ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΜΑΘΗΤΕΙΑ, ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΣΤΟΝ ΘΗΣΕΑ καί ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ ΟΡΕΣΤΗ Πλάτωνος: ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, ΦΑΙΔΩΝ, ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ καί ΦΑΙΔΡΟΣ - Ὀρφέως ΛΟΓΟΙ ΙΕΡΟΙ καί ΥΜΝΟΙ.** Τά ἔργα παρουσιάσθηκαν στόν Λυκαβηττό - Βεάκειο Κατράκειο, σέ ἀρχαία θέατρα καί Φεστιβάλ τῆς Ἀττικῆς, ἀλλά καί σέ περιοδεία σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα **.Ἐπίσης, παρουσίασε ὑπό τήν μορφή θεατρικῶν ἀναλογίων μέ ἀναλύσεις καί σχόλια τήν ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ, τό σύνολο τῶν ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΩΝ , τοῦ ΠΛΑΤΩΝΟΣ, τοῦ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ, καθώς καί δεκάδες κείμενα τῆς ἀρχαίας, ἑλληνικῆς γραμματείας.**

❄ Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1994 δημιουργεῖ τίς **"ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ" στήν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου** συνεργαζόμενος μέ τό Ἵδρυμα. Παράλληλα διοργανώνει περιηγήσεις σέ Ἀρχαιολογικούς Χώρους καί στά Ἱερά τῶν Ἑλλήνων, στήν Ἑλλάδα ἀλλά καί στό ἐξωτερικό, μέ εἰδικές ξεναγήσεις καί συνέδρια.

❄ **Τόν Ἰούνιο τοῦ 1994 στό θέατρο τοῦ Λυκαβηττοῦ μετά τό τέλος τῆς παραστάσεως "ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ" ἀνακοινώνει τήν δημιουργία μαθημάτων γιά τήν Ἀρχαία Ἑλληνική Γλώσσα καί τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1994 ἱδρύει τήν "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ", Ἕνα ὅραμα πού γιά πρώτη φορά ὑλοποιήθηκε στήν Νεώτερη Ἑλλάδα. σέ συνεργασία μέ τήν "Βιβλιοθήκη τῶν Ἑλλήνων". Σκοπός, ἡ διδασκαλία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης σέ παιδιά Δημοτικοῦ καί ἐνήλικες.** Παράλληλα ἐκδίδει τήν τριμηνιαία τότε, ἐφημερίδα **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.** Δύο χρόνια μετά παραιτεῖται ἀπό τήν Ε. Α. δίδοντας τήν διεύθυνση στόν Ἄ. Γεωργιάδη.

❄ Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1996 **ἀναλαμβάνει τήν ὑποστήριξη προτάσεως Ἱσπανῶν Εὐρωβουλευτῶν γιά τήν καθιέρωση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καί παιδείας στήν Εὐρωπαϊκή Ἕνωση, συνεργαζόμενος μέ τό ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ καί συγκεντρώνει 350.000 ὑπογραφές Ἑλλήνων πολιτῶν, τίς ὁποῖες παρουσίασε στήν Βουλή τῶν Ἑλλήνων.**

❄ Τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1996 **δημιουργεῖ τήν ΟΜΗΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ γιά τήν διδασκαλία τῶν Ὁμηρικῶν Ἐπῶν, τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας καί Μυθολογίας σέ παιδιά ἀπό 5-15 ἐτῶν.** Παρουσίασε μέ τό παιδικό τμῆμα σέ θεατρικό δρώμενο τήν Α' ραψωδία **τῆς Ἰλιάδος, τήν ραψωδία α' τῆς Ὀδυσσείας, τήν Ἀπολογία Σωκράτους τοῦ Πλάτωνος, τά Ἀργοναυτικά τοῦ Ὀρφέως καί τήν Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους.**

❄ Τόν Φεβρουάριο τοῦ 1996 συνεργάζεται στήν δημιουργία τῶν **"ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ"** Ἀρχαῖο Ἑλληνικό Δεῖπνο μέ μουσική, χορό καί φιλοσοφικούς διαλόγους.

❄ Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1998 **δημιουργεῖ ἐκδοτικό οἶκο,** παρουσιάζοντας σπανιώτατες μελέτες γιά τήν Ἑλληνική Φιλοσοφία-Μυθολογία - Πυθαγορισμό - Ἀρχαία Θρησκεία - Ὀρφισμό, ἀλλά καί ΟΜΗΡΟ - ΠΙΝΔΑΡΟ - ΕΜΠΕΔΟΚΛΗ - ΙΟΥΛΙΑΝΟ - ΠΟΡΦΥΡΙΟ κ..ἄ καί **ἐκδίδει τό ὁμώνυμο τριμηνιαῖο περιοδικό.**

❄ **ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ:** Πέραν τῶν πολυμόρφων ἐκδηλώσεων μέ θέμα τόν Ἑλληνικό Πολιτισμό, τό Ἰδεοθέατρον, δημιούργησε καί σειρά μαθημάτων μέ πανεπιστημιακούς καθηγητές καί ἐρευνητές: ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ μέ τόν Σ. Θεοδοσίου, ΧΑΟΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ μέ τόν Π. Δημοτάκη, ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ μέ τόν Ν. Πουλιανό, ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗ, ΤΗΝ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ μέ τόν Δ.. Λέκκα, ΕΥΚΛΕΙΔΙΟΥ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ μέ τόν Β. Σπανδάγο, ΦΥΣΙΚΗΣ μέ τόν Π. Παππᾶ, ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ μέ τόν Λ. Σαραγᾶ. ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΟΡΩΝ μέ τήν Μ. Ἀθανασιάδου - ΑΡΧΑΙΑΣ ΥΜΝΩΔΙΑΣ - ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ μέ τόν Ν. Κωνσταντινόπουλο, ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ μέ τήν Ἀλτάνη, ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΟΙ μέ τήν Ἀ. Κελεσίδου, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ μέ τόν Δ. Λιαντίνη καί τά μαθήματα **ΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ - ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ.** μέ τόν Ρ. Ἀναστασάκη πού προσφέρουν σέ ἑκατοντάδες ἀνθρώπους ὀργάνωση νοητικού καί φυσικού λόγου καθώς καί ἔκφραση συναισθημάτων. **Ὑποστηρίζει τήν διάδοση τῶν ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ τελῶντας ὀνοματοδοσίες κάθε Ἡλιοστάσιο καί Ἰσημερία.**

❄ **Τό ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ** ἀπετέλεσε καί ἀποτελεῖ **παράδειγμα πρός μίμηση, ἀφοῦ πολλοί ἑλληνοπρεπεῖς χῶροι πού δημιουργήθηκαν κατόπιν αὐτοῦ, ἐμιμήθησαν τήν λειτουργία του. Ἐπίσης, πολλοί νέοι ἀλλά καί καταξιωμένοι ἐρευνητές καί ἐπιστήμονες ἔγιναν εὐρύτερα γνωστοί διά μέσου τῶν ἐκδηλώσεών του. Μέ τίς πολύμορφες ἐκδηλώσεις του, ἔδωσε γνωσιολογικά ἐναύσματα ἀλλά καί ψυχικά ἐρεθίσματα γιά νά στραφοῦν πρός τήν μελέτη τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας, Μυθολογίας Θρησκείας καί νά ἀγαπήσουν τό μέτρον καί τό κάλλος τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος χιλιάδες ἄνθρωποι ἐμπνέοντας τίς συνειδήσεις τους.**

❄ **Τό Ἰδεοθέατρον ἀκολουθῶντας τήν ἀρχαία μυσταγωγική παράδοση διδάσκει Αὐτογνωσία μέ βάση τόν Ἑλληνικό - Ἡρωικό - Ἡλιακό Δρόμο, Ἑλληνική Μυθολογία, Ὀρφική καί Πυθαγόρειο διδασκαλία, Πλάτωνα, Πλούταρχο καί Πρόκλο.**

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ

Ὁ μιμητισμὸς εἶναι ἕνας φυσικὸς νόμος, ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν ἀρνηθῆ καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος δὲν ξεφεύγει ἀπ' αὐτόν. Ἂν κατοικῆ σὲ ἀκάθαρτους καὶ σκοτεινοὺς χώρους, κι αὐτὸς ἐπίσης θὰ γίνη, λίγο-λίγο, στὶς σκέψεις του καὶ στὰ συναισθήματά του λυπημένος, κατσουφιασμένος, ἀπαισιόδοξος. Δὲν εἶναι τὸ σῶμα του βέβαια, ἀλλὰ ἡ ψυχή του ποὺ ἐξισώνεται: προκαλεῖται ἕνα εἶδος ὀσμώσεως, διεισδύσεως τοῦ περιβάλλοντος, ἀλλὰ σὲ ἕναν ἄλλο χῶρο, γεμᾶτο λουλούδια, πρασινάδα καί ρυάκια, ποιητές, ζωγράφοι καὶ μουσικοὶ ἐμφανίζονται, γιατὶ ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὴν γοητεία, τὸ φῶς καὶ τὰ χρώματα.

Ὅταν κοιτᾶμε τὸν ἥλιο, ἀκόμα καὶ χωρὶς νὰ τὸ ξέρουμε, ἡ ψυχή μας παίρνει τὸ σχῆμα τοῦ ἡλίου: γίνεται μία σφαῖρα πύρινη καὶ φωτεινή.

Κοιτῶντας τὸν ἥλιο κατὰ τὴν ἀνατολή, ὅλη μας ἡ ὕπαρξη ἀρχίζει νὰ τοῦ μοιάζη.

Μὲ τὸ βλέμμα, ὁ ἄνθρωπος συνδέεται μὲ τὸ ἀντικείμενο ἢ μὲ τὸ ὂν ποὺ κοιτάζει, μπαίνει στὸ ἐπίπεδό του, τὸ μιμεῖται, ἀκόμα καὶ ἀσυνείδητα.

Γίνεσθε τότε πιὸ φωτεινοί, πιὸ ζεστοί, πιὸ ζωογόνοι κι ὅταν περνᾶτε ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, σὰν ἕνας ἥλιος, τοὺς δίνετε τὸ φῶς, ζέστη, ζωή.

Ἂν ἐπὶ χρόνια ἐξακολουθῆτε νὰ πηγαίνετε συνειδητὰ πρὸς τὸν ἥλιο, αὐτὸς ὁ νόμος θὰ ἐκδηλωθῆ μὲ μία πραγματικὴ δύναμη, καὶ θὰ γίνετε πραγματικὰ ἕνας ἥλιος.

Ὁ Ἥλιος εἶναι ἕνας ἀπερίγραπτος κόσμος κατοικημένος ἀπὸ ἀγαθοδαίμονες καὶ ἀπὸ θεότητες.

Γιὰ νὰ πᾶτε στὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, πρέπει ἤδη νὰ ἔχετε προετοιμασθῆ ἀπὸ τὴν προηγουμένη μέρα, νὰ μὴ φᾶτε πολύ, νὰ μὴ κοιμηθῆτε πολὺ ἀργά, νὰ μὴ κάνετε τίποτα ποὺ νὰ εἶναι ἱκανὸ νὰ σᾶς ἀπασχολήση ἢ νὰ σᾶς βασανίση τὴν ἑπομένη μέρα, ἀλλὰ νὰ τὰ τακτοποιήσετε ὅλα μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ εἶσθε ἐλεύθεροι τὸ πρωί, μὲ τὴν σκέψη διαυγῆ καὶ τὴν καρδιὰ σὲ εἰρήνη, χωρὶς νὰ ἔχετε τίποτα γιὰ νὰ ρυθμίσετε, νὰ λυπηθῆτε ἢ νὰ διορθώσετε. Αὐτὸ εἶναι πολὺ σημαντικὸ γιὰ νὰ πᾶτε στὸν ΗΛΙΟ!

Νὰ προβληθῆτε πρὸς τὸν ἥλιο, νὰ τὸν φαντασθῆτε σὰν ἕναν θαυμάσιο κόσμο,

κατοικημένο ἀπὸ τὰ πιὸ τέλεια ὄντα, ὄντα ἀπόλυτα φωτεινά, ποὺ ζοῦν μέσα στὴν ὑψίστη νοημοσύνη, μέσα στὴν ἀπόλυτη ἀγάπη, μέσα στὴν ἀπόλυτη ἀγνότητα καὶ νὰ σκεφθῆτε ὅτι ἐκεῖ ἐπάνω βασιλεύουν μία τάξη, μία καλλιέργεια, ἕνας πολιτισμὸς ποὺ ξεπερνοῦν κάθε φαντασία.

Κοιτῶντας τὸν ἥλιο νὰ ἀνατέλλη, θὰ περιμένετε νὰ φανῆ ἡ πρώτη ἀκτῖνα καὶ μὲ πόθο θὰ προφέρετε μέσα σας αὐτὰ τὰ λόγια:

"Ὅπως αὐτὸς ὁ ἥλιος ἀνατέλλει στὸν κόσμο, ἔτσι ὁ ἥλιος τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀθανασίας, τῆς αἰωνιότητος καὶ τῆς ἀλήθειας νὰ ἀνατείλη μέσα στὸ πνεῦμα μου!

"Ὅπως αὐτὸς ὁ ἥλιος ἀνατέλλει πάνω ἀπὸ τὸν κόσμο, ἔτσι ὁ ἥλιος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀπεραντοσύνης νὰ ἀνατείλη μέσα στὴν ψυχή μου!

"Ὅπως αὐτὸς ὁ ἥλιος ἀνατέλλει πάνω ἀπὸ τὸν κόσμο, ἔτσι ὁ ἥλιος τῆς νοημοσύνης, τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σοφίας νὰ ἀνατείλη στὴν νοημοσύνη μου!

"Ὅπως αὐτὸς ὁ ἥλιος ἀνατέλλει πάνω ἀπὸ τὸν κόσμο, ἔτσι ὁ ἥλιος τῆς καλωσύνης, τῆς χαρᾶς, τῆς εὐτυχίας, καὶ τῆς ἀγνότητος νὰ ἀνατείλη στὴν καρδιά μου!

"Ὅπως αὐτὸς ὁ ἥλιος, φωτεινός, ἀκτινοβόλος, ἀνατέλλει πάνω ἀπὸ τὸν κόσμο, ἔτσι ὁ ἥλιος τῆς ἰσχύος καί τῆς ἐνεργείας νὰ ἀνατείλη στὴν θέλησή μου!

Καὶ ὅπως αὐτὸς ὁ φωτεινὸς, ὁ ἀκτινοβόλος, ὁ ζωντανὸς ἥλιος ἀνατέλλει πάνω ἀπὸ τὸν κόσμο, ἔτσι ὁ ἥλιος τῆς ὑγείας, καί τῆς ζωτικότητος νὰ ἀνατείλη σ' ὁλόκληρο τὸ σῶμα μου!

Γένοιτο. Γιὰ τὴν βασιλεία τοῦ 'Απολλωνίου Φωτὸς καὶ τὴν δικαιοσύνη του. Γένοιτο.

Κάθε πρωί, ὅταν ἔρχεστε στὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, νὰ σκέφτεστε ὅτι, ἑνωμένοι μὲ τὸν ἥλιο, ἑνώνεστε μὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἡλίου, τὸ Πνεῦμα τοῦ ἡλίου ποὺ εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ 'Απόλλωνος, μία ἐκπόρευση τοῦ ἴδιου τοῦ Θείου.

Τὸ νὰ ἐκτίθεσθε σωματικὰ στὸν ἥλιο δὲν ἀρκεῖ. Γιὰ νὰ λάβετε ἀληθινὰ τὸ φῶς, τὴν ζωὴ καὶ τὴν ζέστη τοῦ ἡλίου, πρέπει τὸ πνεῦμα σας νὰ ἐκτεθῆ στὸν ἥλιο, νὰ ἑνωθῆ μαζὶ του, νὰ διεισδύση μέσα σ' αὐτόν. Βυθίζεσθε σ' ἕναν ἄλλο κόσμο καὶ ἐκεῖ λαμβάνετε τὴν γνώσι, τὴν φώτισι.

Ὁ Πυθαγόρειος Διδάσκαλος Σπυρίδων Νάγος λέει ὅτι: *ἡ γήινη ζωὴ ζεῖ καὶ ἐξελίσσεται διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ Οὐρανοῦ. Ὁ Ἥλιος εἶναι Πατὴρ τῆς γηίνης ζωῆς. 'Αλλὰ ἐνδότερον τοῦ Ἡλίου, τόν ὁποῖον βλέπουν οἱ αἰσθήσεις μας, ὑπάρχουν θειότεροι νόμοι κατεργαζόμενοι Θειότερον Φῶς. Αὐτοῦ τοῦ Φωτὸς Κύριος εἶναι ὁ Πατὴρ τοῦ Πνεύματος, τοῦ Πνεύματος τὸ ὁποῖον ἀπέβαλε τὸ Γήινο σκότος. Τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον φέρει γήινο σκότος ἔχει πατέρα τὸν ἐξωτερικὸν Ἥλιον, δηλαδὴ τὸ φῶς τὸ ὁποῖον ἐκπηγάζει ἀπὸ τὰς χαμηλοτέρας οὐσίας τοῦ σώματος τοῦ Ἡλίου. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἀπέβαλε τὸ γήινον σκότος, ἔχει πατέρα αὐτοῦ τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου καὶ ἔχει σχέσιν πρὸς ὅλας τὰς πνευματικὰς ἐνεργείας τοῦ Οὐρανοῦ. Τοῦ φωτὸς αὐτοῦ τέκνα εἶναι οἱ Θεοὶ. Τοῦ φωτὸς αὐτοῦ τέκνον εἶναι καὶ ὁ 'Απόλλων. Ὅπου τὸ φῶς αὐτὸ φθάνει καὶ προκαλεῖ ἐνεργείας, ἐκεῖ ἡ ζωὴ καθίσταται αἰωνία καὶ ἡ ψυχή, ἡ ὁποία τὴν ἐκδηλώνει, μετέχει τῆς ἀθανασίας.*

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΘΕΟΣ

'Εν ἀρχῆ ἦν τὸ Χάος. Χάος δὲν σημαίνει ἀνυπαρξία ἀλλὰ κατάστασις τῶν οὐσιῶν τῆς Φύσεως δυνάμει.

Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν μποροῦμε νὰ ἔχωμε πλήρη ἔννοια τοῦ Χάους, γιατὶ τὰ ἀνθρώπινα ὄργανα μποροῦν νὰ ἐξετάζουν κάτι, μόνον ὅταν αὐτὸ ἔχει δημιουργηθῆ ἀπὸ ἀντικειμενικὲς παραστάσεις, οἱ ὁποῖες βέβαια δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ δημιουργηθοῦν παρὰ μόνον ὅταν οἱ οὐσίες τῆς Φύσεως ἔχουν μεταβῆ ἀπὸ τὴν ἐν δυνάμει στὴν ἐν ἐνεργείᾳ κατάστασίν τους.

Κατὰ τὴν μετάβασιν τῶν οὐσιῶν τῆς Φύσεως ἀπὸ τὴν "ἐν δυνάμει" στὴν "ἐν ἐνεργείᾳ" κατάστασιν, ὑπὸ τὴν ἐπήρρειαν αὐθύπαρκτης ὠστικῆς δυνάμεως, ἐξέρχονται ἐκ τοῦ Χάους καὶ ἐμφανίζονται δύο Οὐσίες:

1. **Ἡ ΜΕΡΙΣΤΗ ΟΥΣΙΑ:** Ὕλη - Θῆλυ γένος (ἕτερον, συμβολιζομένη ἀπὸ τὶς δύο στῆλες στοὺς Ναούς) ἡ ὁποία ἐνεργοποιεῖ δύο δυναμικότητές της, ὑπὸ μορφὴν νόμων: τῶν Νόμων τῆς Κινήσεως καὶ τῆς Ζωῆς.
2. **ΑΜΕΡΙΣΤΗ ΟΥΣΙΑ:** Συνεχὴς πρὸς Ἑαυτὴν - Ἄρρεν γένος (ταὐτόν - ὁ βωμὸς εἰς τοὺς Ναοὺς πληροῦσα ἅπαντα τὸν Χῶρον. Ἡ δυναμικότης της ἐν δράσει ἐμφανίζεται διὰ τοῦ Νόμου τῆς Ἐνεργείας.

Ὁ νόμος αὐτὸς τῆς Ἐνεργείας δὲν ἔχει καμμία σχέσιν μὲ τὸν νόμο τῆς ἐνεργείας ποὺ προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν σύγχρονη ἐπιστήμη, ἀλλὰ εἶναι ἡ Δυναμικότης τῆς Συνεχοῦς Οὐσίας.

Ὁ νόμος αὐτὸς γίνεται ἀντικειμενικὰ ἀντιληπτὸς μὲ τὴν μορφὴ τοῦ φωτός, εἴτε τοῦ ὁρατοῦ εἴτε τοῦ πνευματικοῦ.

'Απὸ κάθε ἄτομο τῆς Μεριστῆς Οὐσίας ἐνεργοποιοῦνται δύο νόμοι, τῆς Κινήσεως καὶ τῆς Ζωῆς.

Ὁ Νόμος τῆς Κινήσεως ἑδράζεται στὸ κέντρον του, ὡς κεντρομόλος ἕλξις καὶ συστολή.

Ὁ Νόμος τῆς Ζωῆς (διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται ἀντιληπτὴ ἡ ὕπαρξίς του) φέρει τὶς δυνάμεις τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειά του ὡς φυγόκεντρος διαστολὴ καὶ ἄπωσις.

Ἐκφράζονται ἀριθμητικὰ κατὰ τὸν Πυθαγόρα οἱ μὲν νόμοι τῆς Κινήσεως καὶ τῆς Ζωῆς ἀπὸ τὴν μονάδα δύο (2), ὁ δὲ νόμος τῆς Ἐνεργείας ἀπὸ τὴν μονάδα τρία (3). (Αὐτὸ ἀκριβῶς συμβολίζουν καὶ τὰ δύο κηροπήγια ποὺ κρατοῦν οἱ 'Αρχιερεῖς κατὰ τὶς τελετὲς τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, τὸ ἕνα μὲ δύο κεριὰ καὶ τὸ ἄλλο μὲ τρία).

Οἱ δύο αὐτοὶ πρωταρχικοὶ νόμοι συνεργαζόμενοι προεκάλεσαν διὰ τῆς ἀθροίσεως τῶν στιγμῶν σὲ γραμμές, τὴν ἐκδήλωσιν μίας δυναμικότητος ἑνὸς νέου νόμου **ἀπὸ τὴν μεριστὴ οὐσία τοῦ νόμου τῆς Μορφῆς. Νόμος τέσσερα (4)** ἢ τετράγωνο, διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται ἀντικειμενικὰ ἀντιληπτὴ ἡ ὕπαρξίς της. Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς μορφῆς ὅμως θὰ ἐπακολουθοῦσε στασιμότης ἂν δὲν ὑπῆρχε διαδοχή (Εἶδος).

Αὐτὸ εἶναι ποὺ προεκάλεσε τὴν ἐκδήλωσιν διὰ τῆς συνεργασίας τῶν προηγουμένων νόμων νέας δυναμικότητος τῆς Συνεχοῦς οὐσίας, τοῦ **Νόμου τῆς Διαιωνίσεως (Γένος). Νόμος πέντε ἢ μονάς πέντε (5).** Τοῦτο ἄρχισε νὰ τὸ ὑποπτεύεται καὶ ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη (Βιταμίνες, ὁρμόνες, κεντροσωμάτιο) θεωροῦσα τὰ στοιχεῖα

αὐτὰ ὡς Ἡλιακῆς ἐνεργείας. Θὰ ἐπακολουθοῦσε ὅμως στασιμότης στὴν Φύσιν; Οἱ μορφὲς θὰ παρέμεναν σταθερὰ μόνιμες στὶς ἱκανότητές τους, ἀνεξέλικτες; Ἡ δομὴ τῶν νόμων τῆς Φύσεως δὲν τὸ ἐπιτρέπει, τὸ ρῆμα θέω μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ.

Τότε νέα δυναμικότης τῆς Μεριστῆς οὐσίας ἐκδηλώνεται διὰ τῆς δραστηριοποιήσεως τοῦ **Νόμου τῆς Ἐξελίξεως. Νόμος ἓξ ἢ μονὰς ἓξ (6).** Τούτου ὅμως γενομένου θὰ ἔπρεπε οἱ διάφορες μορφὲς νὰ προχωρήσουν στὴν δημιουργία συγκροτημάτων καὶ αὐτὸ εἶναι ποὺ προεκάλεσε τὴν ἐκδήλωσι μίας νέας δυναμικότητος τῆς Συνεχοῦς οὐσίας, **τοῦ Νόμου τῆς Ἀλληλεπιδράσεως. Νόμος ἑπτὰ ἢ μονὰς ἑπτά (7).** Ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη ἔχει ἀποδείξει τὴν ὕπαρξιν στὴν Φύσιν τοῦ νόμου αὐτοῦ μὲ τὰ πειράματα τοῦ Μονό (Τύχη ἢ ἀναγκαιότης). Ἡ συγκρότησις τῶν κοινωνιῶν τῶν ἀτόμων δὲν εἶναι τυχαία, ἀλλὰ ἀποτέλεσμα δράσεως φυσικοῦ νόμου: τοῦ Νόμου τῆς Ἀλληλεπιδράσεως. Τούτου πάλιν γενομένου θὰ ἔπρεπε καὶ τὰ ἄτομα καὶ τὰ συγκροτήματά τους νὰ κινηθοῦν χωρὶς νὰ συγκρούωνται.

Ἐπεβάλλετο εἰς αὐτὰ νὰ καθορίζουν τὴν διαδρομὴ τῶν κινήσεών τους κατὰ κύκλους ἐφαπτομένους καὶ ὄχι τεμνομένους. Τοῦτο ἀποδεικνύει καὶ ἡ τροχιὰ τῶν Οὐρανίων σωμάτων καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ πλανητικοῦ μας συστήματος.

Νέα δυναμικότης τῆς Μεριστῆς οὐσίας δραστηριοποιεῖται μὲ τὴν ἐκδήλωσι **τοῦ Νόμου τῆς Ἐλευθερίας. Νόμος ὀκτὼ ἢ μονὰς ὀκτώ (8).**

Πρέπει νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι κάθε μεταγενέστερος ἐκδηλούμενος νόμος στὴν Φύσιν περιέχει καὶ ὅλες τὶς δυναμικότητες ὅλων τῶν προγενεστέρων ἐκδηλωθέντων νόμων.

Τότε τὰ πάντα ἄρχισαν νὰ κινοῦνται, νὰ ζοῦν καὶ ἐνεργοῦν ὡς συνισταμένη τῶν δυναμικοτήτων ὅλων αὐτῶν τῶν ἐκδηλωθέντων νόμων λόγῳ τῆς ἐκδηλώσεως μίας νέας δυναμικότητος τῆς Συνεχοῦς οὐσίας **τοῦ Νόμου τῆς Δικαιοσύνης ἢ Ἁρμονίας ἢ Ἀγάπης, νόμος ἐννέα ἢ μονὰς ἐννέα (9).**

Οἱ ὁμιλοῦντες περὶ Ἀγάπης πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους ὅτι ἡ Ἀγάπη (Ἁρμονία) δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ ἐκδηλωθῆ ἂν δὲν ἔχουν ἐκδηλωθῆ ὅλοι οἱ προγενέστεροι αὐτῆς νόμοι. Ἡ Εἱμαρμένη, ἡ μεγαλυτέρα ἐκδήλωσις Ἀγάπης γιὰ πρόοδο τῶν ἀνθρώπων, γνωρίζει καλὰ νὰ τὴν ἀσκῆ.

Μόλις ἐτελείωσε, ἢ μᾶλλον συνετελέσθη ἡ ἐκδήλωσις τοῦ πρώτου κύκλου τῶν βασικῶν νόμων τῆς δημιουργίας. Αὐτὴ ἡ δημιουργία δὲν θὰ σταματήση. Δὲν θὰ σταματήση ποτὲ τὸ ἔργο της.

Οἱ βασικοὶ αὐτοὶ νόμοι της, μπορεῖ νὰ τερματίζουν μία σειρὰ γεγονότων ποιοτικά, ὄχι ὅμως καὶ ποσοτικά. Ἡ δυναμικότης τῶν νόμων συνεχῶς αὐξάνει. Τὰ πολλαπλάσια τῶν βασικῶν ἀριθμητικῶν μονάδων τὸ ἀποδεικνύουν (5, 50, 500 κ.λπ.).

Νέος πάλι ἐξελικτικός, ἢ μᾶλλον ἀνελικτικός, κύκλος ἀρχίζει μὲ τὴν αὔξησιν τῶν δυναμικοτήτων τῶν νόμων τῶν οὐσιῶν τῆς Φύσεως. Ἡ Δημιουργία δὲν σταματᾶ ποτὲ οὔτε καὶ θὰ σταματήση. Νέες μορφὲς πληρέστερες καὶ τελειότερες θὰ ἀρχίσουν νὰ κάνουν τὴν ἐμφάνισίν τους.

Εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ ποὺ συμβόλιζε ὁ τετραγωνισμὸς τοῦ κύκλου τῶν Ἀλχημιστῶν, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦσαν νὰ τὸ ἐπιτύχουν ἐπὶ πνευματικοῦ ἐπιπέδου. Ἴσως νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ πραγματικὸς σκοπὸς τῶν μυστηρίων.

Μετὰ τὴν δημιουργία καὶ τοῦ δευτέρου ἐξελικτικοῦ κύκλου, τὰ ἄτομα τῆς Μεριστῆς οὐσίας ἀρχίζουν συνεχῶς νὰ αὐξάνουν κατὰ τὴν δυναμικότητά τους. Κίνησις καὶ ζωὴ συνεργαζόμενες διέρχονται τὶς τέσσερες γνωστὲς καταστάσεις (τέσσερες περιοδεῖες πιθανῶς ἴσως καὶ πέμπτη, ἄγνωστη σὲ μᾶς), φθάνουν στὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἐξελίξεως τῶν δυνάμεών τους καὶ λόγῳ τῆς ἀπειλουμένης διαταραχῆς τῆς ἰσορροπίας μεταξὺ τῶν δυνὰμεων κέντρου καὶ περιφερείας, παρεμβαίνει ἐντὸς τῆς δομῆς του ἡ Συνεχὴς οὐσία, ἐπαναφέρει τὴν ἰσορροπία μεταξὺ τῶν δυνὰμεών του, προσθέτοντας εἰς αὐτὸ τὴν ἰδική της δυναμικότητα, τὸν Νόμο τῆς Ἐνεργείας.

Ἔτσι τὸ ἄτομο τῆς Μεριστῆς οὐσίας ἀπὸ κινούμενον καὶ ζῶν θὰ μετατραπῆ σὲ κινούμενον, ζῶν καὶ ἐνεργοῦν. **Τὸ πρῶτο ψυχικὸ κύτταρο ἔχει δημιουργηθῆ. Πρωτογενὴς ψυχή.**

Γιὰ νὰ μπορῆ, ὅμως, νὰ ἐνεργῆ καὶ νὰ δρᾶ χρειάζεται κατὰλληλο μέσον ἐνεργείας καὶ δράσεως, ὀργανισμό. Αὐτὸ τὸ ἐπιτυγχάνει μὲ τὴν ἐντὸς τοῦ ἀτόμου τῆς Μεριστῆς οὐσίας ὑπάρχουσα Συνεχῆ οὐσία, ἡ ὁποία μὲ τὴν ὑπάρχουσα εἰς αὐτὴν πλαστικὴ ἢ συνθετικὴ δυναμικότητά της, συγκροτεῖ ἄτομα τῆς Μεριστῆς οὐσίας, ἐκ τοῦ περιβὰλλοντός τους καὶ δημιουργεῖ ὀργανικὸν μέσον ἐνεργείας γιὰ νὰ μπορῆ ὄχι μόνον νὰ ζῆ ἀλλὰ καὶ νὰ δρᾶ. Πρωτογενὴς ἔμψυχος ὀργανισμός "Γένεσις".

Αὐτὸ θὰ ἐπαναλαμβάνεται ἀενάως. Ὅταν ὅμως αὐτοὶ οἱ ὀργανισμοὶ δὲν θὰ μποροῦν νὰ ἐξυπηρετοῦν τὴν ψυχή, λόγῳ ἐξελίξεώς της, θὰ ἀντικαθίστανται ὁλοὲν ἀπὸ τελειοτέρους, ὥσπου νὰ φθάσουν ἐξελισσόμενοι καὶ αὐτοὶ μέχρι τῆς δημιουργίας τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς (4 περιοδεῖες).

Βέβαια, μέχρις ὅτου ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς φθὰση στὴν ὑπὰρχουσα μορφή, ὕστερα ἀπὸ πόσο (κανένας δὲν γνωρίζει) χρόνο, μὲ τὴν ἐπέμβασιν ἀστρολογικῶν ἴσως καὶ ἄλλων δυνάμεων, ἔχουν συμβῆ ἴσως πολλὰ γεγονότα. Αὐτὸ ἀποδεικνύει καὶ τὸ ὑπάρχον κενὸ μεταξὺ τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς καὶ τῆς ἀμέσως κατωτέρας της. Ἡ κυρία διαφορὰ ποὺ τὶς χωρίζει εἶναι ὁ ἔναρθρος Λόγος. **Καὶ Λόγος εἶναι ἡ μεταφορὰ μὲ ἀνυπολόγιστη ταχύτητα τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως στὶς φωνητικὲς χορδές, ἡ ὁποία γίνεται ἀντικειμενικὰ ἀντιληπτὴ μὲ τὶς παλμικές τους δονήσεις.** Ἡ μεταφορὰ αὐτὴ γίνεται ἀπὸ τῆς πρώτης ψυχικῆς καταβολῆς, ἀρχικά: μὲ τὴν μορφή φυσικοχημικῶν ἀντιδράσεων καὶ κατόπιν μὲ τὴν μορφὴ ἐνστίκτων καὶ ἀνάρθρων κραυγῶν.

Ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ὡς ψυχικὸ ἄτομο, ἔχει κέντρο καὶ περιφέρεια. Κατὰ τὴν ἐνσὰρκωσί της, τέλος τοῦ τρίτου μηνὸς τῆς κυήσεως (ἐπὶ προπαρασκευασμένου καὶ ἀπὸ τὰ δύο φῦλα ὀργανισμοῦ), ἑδράζει τὸ κέντρο της ἐπὶ τῆς καρδίας (μεταταδίδοντας εἰς αὐτὴν τοὺς νόμους τῆς Κινήσεως καὶ τῆς Ζωῆς, μὲ τὴν μορφὴν τῆς συστολῆς καὶ διαστολῆς -κυκλοφορία τοῦ αἵματος) καὶ τὴν περιφέρειά της ἐπὶ τοῦ ἐγκεφὰλου, μεταδίδουσα εἰς αὐτὸν τὶς δυνάμεις της, μὲ τὴν μορφὴν τῶν αἰσθήσεων εἰς τὰ διάφορα κέντρα του.

Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν κέντρων της (κέντρο καὶ περιφέρεια) ὑπάρχει μία ἐπικοινωνία, στὴν ἀρχὴ ὅμως ὄχι τόσον εὐχερής, ἡ ὁποία μὲ τὴν ἐπερχομένην ἐξέ-

λιξιν τῆς ψυχῆς, διὰ τῶν διαφόρων ἐνσαρκώσεων, συνεχῶς βελτιοῦται.

Κι αὐτὸ γιατὶ ἀπὸ τὶς δημιουργούμενες παραστάσεις στὴν διάνοιά της (στήν περιφέρεια, στὸν Νοῦ), μὲ τὴν ἐπαφή της μὲ τὸν ἐξωτερικὸ κόσμο, διοχετεύονται πρὸς τὸ κέντρο συμπεράσματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅσα εἶναι ἀληθῆ ἐναποθηκεύονται εἰς αὐτὸ καὶ παραμένουν παντοτινὰ ὡς ἔλεγχος τῆς ἀληθείας τῶν παραγομένων σκέψεων καὶ συμπερασμάτων της (Ἀληθὴς Γνῶσις).

Ὅσες ὅμως δὲν εἶναι ἀληθινὲς σὺν τῷ χρόνῳ ἀποβάλλονται, εἴτε διὰ τῆς λειτουργίας τῆς σκέψεως κατὰ τὴν ζωὴ τοῦ ἀτόμου, εἴτε μὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀτόμου (Λήθη).

Ἡ ἐπικοινωνία τῶν δύο κέντρων τῆς ψυχῆς, ὅπως εἴπαμε παραπάνω, στὴν ἀρχὴ δὲν εἶναι εὐχερὴς εἴτε λόγῳ τοῦ ἀνεξελίκτου τῆς ψυχῆς, εἴτε λόγῳ μὴ ὁμαλῶς λειτουργοῦντος ὀργανισμοῦ.

Ὅμως διὰ τῶν ἐπανειλλημμένων ἐνσαρκώσεων καὶ τῆς συνεχοῦς τροφοδοσίας τοῦ κέντρου της ἀπὸ πραγματικὲς γνώσεις συνεχῶς βελτιοῦται, μέχρι τοῦ σημείου κάποτε νὰ ἐπέλθη πλήρης καὶ συνεχὴς ἐπικοινωνία τῶν δύο κέντρων (πολὺ δύσκολο) καὶ ἔτσι νὰ ἀποκτήση τὴν ἱκανότητα, ὥστε τὰ κέντρα της ὄχι νὰ ἐπικοινωνοῦν μόνο μὲ τὸν ἐξωτερικὸ κόσμο, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναλύωνται καὶ ὡς πρὸς τὸ παρελθόν, νὰ γνωρίζη τὴν ἱστορία της, νὰ βοηθῆται ἀπὸ τὴν μεγάλη κριτική της ἱκανότητα λόγῳ τοῦ μεγάλου ποσοῦ ἀποθηκευμένων στὸ κέντρο της ἀληθῶν γνώσεων, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν διάνοιά της, νὰ διακρίνη μὲ αὐξημένη κριτικὴ ἱκανότητα τὰ γεγονότα τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου.

Ἡ διάνοιά της ἀρχίζει νὰ ἀκτινοβολῆ πρὸς ὑψηλότερα ἐπίπεδα πνευματικά.

Τότε ἔρχεται σὲ ἐπαφὴ πρὸς πνεύματα ἀνωτέρου ἐπιπέδου, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑποχρεωμένα βάσει τοῦ πνευματικοῦ Νόμου τῆς Ἀλληλεγγύης τῶν ὑπερτέρων πνευματικῶν κόσμων νὰ χορηγήσουν γνῶσιν καὶ ἰσχύν.

Ἔτσι ἐπέρχεται νοητικὴ σύνδεσις τοῦ Γηΐνου πνεύματος (Ἡρακλῆς) μετὰ τοῦ ἀνωτέρου πνεύματος (Προμηθεύς).

Ἡ νοητικὴ αὐτὴ σύνδεσις πολλὲς φορὲς ἔχει καὶ δυσάρεστες συνέπειες καὶ γιὰ τὸν Προμηθέα καὶ γιὰ τὸν Ἡρακλῆ. Γιὰ τὸν Προμηθέα μὲν δέσμευσις στὸν Καύκασο, γιὰ τὸν Ἡρακλῆ δὲ οἱ ἆθλοι αὐτοῦ.

Θεὸς εἶναι μία δέσμη τῶν νόμων τῶν οὐσιῶν τῆς Φύσεως ἀρρήκτως συνδεδεμένων μεταξύ των καὶ ἀκαταπαύστως συνεργαζομένων, οἱ ὁποῖοι ὠθοῦνται συνεχῶς ἀπὸ μία ἐνδογενῆ δύναμιν πρὸς αὔξησιν τῆς δυναμικότητός τους γιὰ νὰ περιβάλουν μὲ μία θαυμάσια Ἀρχιτεκτονική, σὰν προστατευτικὸς κλοιός, τὰ πάντα, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς δημιουργίας μέχρι τοῦ πλέον ἐξελιγμένου πνευματικοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν σκοπό, ὅπως ἡ ἄψυχη φύσις ἐξελιχθῆ σὲ νοητικὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖο ἀπὸ στοιχεῖο στὴν ἀρχὴ ὑποταγμένο στοὺς νόμους της (θάνατος), θὰ ἐξελιχθῆ σὲ συνεργάτη της καὶ Δημιουργό, κατὰ τὸ πρότυπο τῶν φυσικῶν, πνευματικῶν νόμων, γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο τῆς Θείας Δημιουργίας (Ἐλεύθερα πνεύματα ἢ Θεοί).

Διόδωρος Καρυδάκης

ΟΙ ΘΕΙΟΙ ΝΟΜΟΙ

1. Κινήσεως, 2. Ζωῆς, 3. Ἐνεργείας, 4. Μορφῆς, 5. Ἔρωτος, 6. Ἐξελίξεως, 7. Ἀλληλοεπιδράσεως, 8. Ἐλευθερίας, 9. Δικαιοσύνης ἢ Ἁρμονίας ἢ Ἀγάπης.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ὅπως ἀκριβῶς οἱ τρέφοντες ἐρωτικὸν πόθον, περπατῶντας εἰς τὴν ὁδόν, ἐκ τῶν ὡραίων πραγμάτων ποὺ βλέπουν, ἀντιλαμβάνονται τὴν μίαν ἀφετηρίαν ὅλων τῶν ὡραίων καὶ νοητῶν, ἔτσι καὶ οἱ ἀσκοῦντες τὴν ἱερατικὴν τέχνην (οἱ ἱερεῖς) ἐκ τῆς ὁμοίας οὐσίας ποὺ ἐνυπάρχει εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ὄντα καὶ μεταξύ τους καὶ μὲ τὶς ἀόρατες δυνάμεις, ἀφοῦ ἀντελήφθησαν ὅτι τὰ πάντα ἐνυπάρχουν μέσα εἰς τὰ πάντα, συνέστησαν τὴν ἐπιστήμην τῆς ἱερατικῆς, ἀφοῦ ἔμειναν ἔκθαμβοι, **ἀναγνωρίζοντας μέσα στὰ πρωταρχικὰ, τὰ ὕψιστα, καὶ μέσα στὰ ὕψιστα τὰ πρωταρχικά, καὶ μέσα στὸν οὐρανὸ τὰ γήινα.** (Ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὴν αἰτίαν τῆς προελεύσεώς τους καὶ μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἁρμόζει εἰς τὰ οὐράνια, καὶ πάνω στὴν γῆ τὰ οὐράνια κατὰ τὴν γήινην προσέγγισιν).

Καὶ ἀληθινὰ ἀπὸ ποίαν αἰτίαν τὰ ἡλιοτρόπα κινοῦνται μαζὶ μὲ τὸν ἥλιο καὶ τὰ σεληνοτρόπα φυτά μαζὶ μὲ τὴν σελήνη ἀκολουθῶντας, ὅσον εἶναι δυνατόν, τὴν περιφορὰ τῶν ἀστέρων Διότι ὅλα (τὰ ὄντα) προσεύχονται ὅπως ταιριάζει στὴν κατάταξιν τοῦ καθενὸς καὶ ὑμνοῦν τοὺς θεοὺς ὅλων τῶν τάξεων, εἴτε νοερῶς, εἴτε λογικῶς, εἴτε φυσικῶς, εἴτε καί χρησιμοποιῶντας τὶς αἰσθήσεις τους· ἔτσι, λοιπόν, καὶ τὸ ἡλιοτρόπιο κινεῖται μὲ τὸ εὐλύγιστο μέρος του, τόν βλαστό του καὶ ἐὰν θὰ ἦτο δυνατὸν σὲ κάποιον νὰ ἀκούη κατὰ τὴν περιστροφήν του αὐτὴν τὸν πληττόμενον ἀέρα, θὰ ἀντιλαμβανόταν διὰ τοῦ ἤχου αὐτοῦ κάποιο εἶδος ὕμνου, τὸν ὁποῖον αὐτὸ τὸ ἡλιοτρόπιον ἀπευθύνει πρὸς τὸν Βασιλέα, ὕμνον πού δύναται νὰ ἀπευθύνῃ ἕνα φυτόν.

Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ βλέπη κανεὶς πάνω στὴν γῆ ἡλίους καὶ σελήνας, ὅπως ἁρμόζει στὰ γήινα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπως ἁρμόζει στὰ οὐράνια καὶ ὅλα τὰ φυτὰ καὶ τοὺς λίθους καὶ τὰ ζῶα ποὺ ζοῦν διανοητικῶς.

Παρατηρῶντας λοιπὸν αὐτὰ οἱ παλαιοὶ σοφοί, ἀφοῦ ἀφιέρωσαν ἄλλα σὲ ἄλλους ἀπὸ τὰ οὐράνια σώματα, **ἐκόμισαν θεϊκὲς δυνάμεις εἰς τὸν θνητὸν τόπον καὶ τὶς προσήλκυσαν διὰ τῆς ὁμοιότητος τῆς οὐσίας τους·** διότι εἶναι ἀρκετὴ ἡ ὁμοιότης, ὥστε νὰ συνάπτη τὰ ὄντα μεταξύ τους· ἔτσι λοιπὸν καί, ἐὰν κάποιος, ἀφοῦ προθερμάνη φυτίλι (θρυαλλίς, φυτὸν πρὸς κατασκευὴν φυτιλιοῦ), τὸ τοποθετήση κάτω ἀπὸ τὸ φῶς λυχναριοῦ ὄχι μακρυὰ ἀπὸ τὴν φωτιά, θὰ τὸ ἔβλεπε νὰ ἀνάβη χωρὶς νὰ ἐγγίζη τὴν φωτιὰ καὶ τὸ ἄναμμα νὰ γίνεται ἀπὸ πάνω πρὸς τὰ κάτω. Κατ' ἀναλογίαν λοιπόν, ἀπὸ τὴν μία ἂς γίνη κατανοητὴ ἀπὸ ἐσένα ἡ προθέρμανσις λόγῳ τῆς ὁμοίας οὐσίας αὐτῶν πρὸς ἐκεῖνα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ προσέγγισις καὶ ἡ τοποθέτησις τῆς ἱερατικῆς τέχνης στὸ σωστὸ σημεῖο καὶ συμφώνως μὲ τὴν κατάλληλον χρόνον καὶ τὸν κατάλληλον τρόπον θὰ χρειασθῆ ἐπὶ πλέον ὑλικὰ (ἀπόδειξιν): καὶ ἡ μετάδοσις τῆς φωτιᾶς θὰ χρειασθῆ νὰ μετέχη ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερον μαζὶ μὲ τὴν παρουσία τοῦ Θεϊκοῦ φωτὸς καὶ ἡ καῦσις μὲ τὸν ἐξαγνισμὸν (ἀφιέρωσιν) τῶν θνητῶν καὶ μὲ τὴν ἀκτινοβολία τῶν ὑλικῶν, τὰ ὁποῖα κινοῦνται πρὸς τὰ ἄνω συμφώνως πρὸς τὸ Θεϊκὸν σπέρμα τὸ συμμετέχον μὲ αὐτά (τὰ ὑλικά), ὅπως τὸ φῶς τοῦ ἀναμμένου φυτιλιοῦ.

Καὶ ὁ λωτὸς ἀποδεικνύει τὴν ὁμοίαν οὐσίαν, καθὼς κλείνει ἀπὸ τὴν μιὰ πρὶν ἀπὸ τὴν αὐγὴν τοῦ ἡλίου καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη

καθὼς ἀνοίγει καί ξεδιπλώνεται κατὰ κάποιον τρόπον σιγά-σιγὰ μόλις ἀρχίση νὰ φαίνεται ὁ ἥλιος καί ὅσον ὑψώνεται τὸ φῶς ἀναπτυσσόμενος καὶ ὅταν φθάση ἡ δύσις πάλιν συστελλόμενος. Εἰς τί, λοιπόν, διαφέρουν οἱ ἄνθρωποι ποὺ ὑμνοῦν τὸν ἥλιον ἀνοιγοκλείνοντας τὰ χείλη τους ἀπὸ τὸν λωτὸ ποὺ διπλώνει καὶ ἀναπτύσσει τὰ φύλλα του; Διότι ὁ λωτός χρησιμοποιεῖ αὐτὰ ἀντὶ στόματος καὶ ὁ ὕμνος του εἶναι φυσικός. Καὶ τί πρέπει νὰ ποῦμε γιὰ τὰ φυτὰ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐνυπάρχει κάποιο εἶδος παραγωγῆς ζωῆς; Ἀλλὰ εἶναι δυνατὸν νὰ δοῦμε καὶ λίθους νὰ εἶναι πλήρεις ἐκροῶν ἀπὸ τοὺς ἀστέρες, ὅπως βλέπομε τὸν ἡλίτην (λίθον) νὰ μιμῆται μὲ τὶς χρυσοειδεῖς ἀκτῖνες του τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας καὶ τὸν λίθον ποὺ ὀνομάζεται *ὀφθαλμὸς τοῦ Βήλου* καὶ ἔχει σχῆμα παρόμοιον μὲ τὶς κόρες τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἀπὸ τὸ μέσον τῆς δικῆς του κόρης νὰ ἐκπέμπη λαμπρὸν φῶς, γιὰ τὸν ὁποῖον λένε ὅτι πρέπει νὰ τὸν ὀνομάζωμε *ὀφθαλμὸν τοῦ Ἡλίου* καὶ τὸν σεληνίτην (λίθον) νὰ αὐξομειοῦται (τρέπεται) σύμφωνα μὲ τὶς φάσεις καὶ τὶς κινήσεις τῆς σελήνης καὶ τὸν *ἡλιοσέληνον λίθον* τῆς συνόδου τούτων τῶν ἀστέρων νὰ ὁμοιάζη μὲ ὁμοίωμα ἀπομιμούμενον τὰς συνόδους καὶ τὰ διαστήματα στὸν οὐρανόν.

Ἔτσι ἑπομένως ὅλα εἶναι πλήρη Θεῶν, ὅσα εὑρίσκονται εἰς τὴν γῆ ἀπὸ τοὺς οὐρανίους Θεοὺς καί ὅσα εὑρίσκονται στὸν οὐρανὸ ἀπὸ τοὺς Θεοὺς ποὺ εὑρίσκονται πάνω ἀπ' αὐτὸν καὶ προχωρεῖ κάθε τάξις ὑφουμένη μέχρι τῶν ὑψίστων Θεῶν (διότι εὑρίσκοντο **μέσα σὲ ἕνα** πρὶν τὴν δημιουργία τῶν πάντων). Ἔγιναν φανερὰ, ὅταν ἔγιναν οἱ συνθέσεις ἄλλων ψυχῶν ποὺ ὡρίσθησαν ἀπὸ ἄλλους Θεούς.... (καί τῶν "ἡλιακῶν" ζώων, ἂν ὑπάρξη πλῆθος, ὅπως οἱ λέοντες καὶ οἱ πετεινοί, οἱ ὁποῖοι μετέχουν καὶ οἱ ἴδιοι τῆς Θειότητος σύμφωνα μὲ τὴν κατάταξίν τους). Καὶ τὸ ἀξιοπερίεργο εἶναι πὼς μὲ αὐτὴν τὴν θειότητα τὰ μικρότερα ζῶα ὡς πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὸ μέγεθος εἶναι φοβερὰ ἐναντίον τῶν δυνατωτέρων ζώων, καὶ ὡς πρὸς τὰ δύο, δηλαδὴ καί τήν δύναμιν καὶ τό μέγεθος.

Λένε πὼς φοβᾶται ὁ λέων μπροστὰ στὸν πετεινό. Καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταλάβωμε τὴν αἰτίαν αὐτοῦ τοῦ γεγονότος χρησιμοποιῶντας τὶς αἰσθήσεις μας, ἀλλὰ μὲ τὴν νοερὰν παρατήρησιν καὶ τὴν διαφορὰ τῶν χαρακτηριστικῶν. Εἶναι ἀποτελεσματικώτερη ἡ παρουσία τῶν ἡλιακῶν συμβόλων στὸν πετεινό· καὶ τὸ ἀποδεικνύει αὐτὸ συναισθανόμενος τὰς περιφορὰς τοῦ ἡλίου καὶ τραγουδῶντας ὕμνον στὸν ἀστέρα ποὺ παρουσιάζεται.

Γι' αὐτὸ καὶ κάποιοι ἀγγελιαφόροι ἡλιακοί φάνηκαν νὰ ἔχουν πάρει τέτοιες μορφὲς καὶ παρ' ὅλο ποὺ εἶναι χωρὶς μορφή, φαίνονται σὲ ἐμᾶς ποὺ ἔχομε συγκεκριμένη μορφήν, μορφοποιημένοι. Καὶ ἤδη λένε πὼς κάποιος ἀπὸ τοὺς ἡλιακοὺς δαίμονες ποὺ παρουσιάσθηκε λεοντοπρόσωπος ἐξαφανίσθηκε φοβούμενος τὰ σημεῖα (σημάδια) τῶν δυνατωτέρων· ἔτσι καὶ πολλοὶ βλέποντας τὰ φαντάσματα (ὁμοιώματα) Θεϊκῶν ἀνδρῶν, ἐμποδίσθηκαν ἀπὸ αὐτὰ στὸ νὰ πράξουν κάτι μιαρό.

Μερικὰ λοιπόν φυτὰ κινοῦνται μαζὶ μὲ τὰς περιφορὰς τῶν ἀστέρων, ὅπως αὐτὰ γιὰ τὰ ὁποῖα ὡμιλήσαμε προηγουμένως, ἄλλα μιμοῦνται τὸ σχῆμα τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, ὅπως ἀκριβῶς ὁ φοῖνιξ, ἄλλα τὴν διάπυρον πυρίκαυστον οὐσίαν του, ὅπως ἀκριβῶς ἡ δάφνη καί ἄλλα μιμοῦνται κάτι ἄλλο.

Θὰ μποροῦσες νὰ δῆς, λοιπόν, τίς ἰδιότητες ποὺ εἶναι συμπεπυκνωμένες μέσα στὸν ἥλιο, μοιρασμένες στοὺς συμμετέχοντας ἀγγέλους, στοὺς δαίμονες (Θεούς) στὶς ψυχές, στὰ ζῶα, στὰ φυτά, στοὺς λίθους. Ἀπὸ ἐδῶ καὶ οἱ ἁρμόδιοι τῆς ἱερατικῆς τέχνης ἔχουν εὕρει τὴν λατρεία (περιποίησιν) τῶν δυνάμεων ποὺ ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω, ἐξ ὅσων ἔβλεπαν μπροστὰ στὰ μάτια τους, ἄλλα μὲν ἀναμειγνύοντας, ἄλλα δὲ ξεχωρίζοντας.

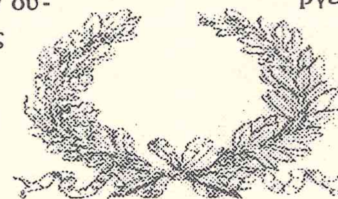
Ἡ μεῖξις χρειάζεται, διότι βλέπει ὁ ἱερεὺς πὼς καθένα χωριστὰ ἀπὸ τὰ ἄμεικτα - τά καθαρά, ἔχει κάποια ἰδιότητα τοῦ Θεοῦ, ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι ἀρκετὸ γιὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θείου· γι' αὐτὸ μὲ τὴν μεῖξιν τῶν πολλῶν, ἑνώνουν τίς ἐκροές, γιὰ τὶς ὁποῖες κάναμε λόγον προηγουμένως, καὶ ἐξομοιώνουν αὐτὸ ποὺ γίνεται ἕνα (μὲ τὴν ἕνωσιν τῶν πάντων), μὲ ἐκεῖνο τὸ σύνολον ποὺ προϋπάρχει ἀπὸ ὅλα·

Πολλὲς φορὲς κατασκευάζουν ἀγάλματα καὶ θυμιάματα ἀνάμεικτα, ἀφοῦ ἀναμείξουν εἰς ἓν αὐτὰ ποὺ συμφώνησαν ἀπὸ πρὶν νὰ μοιράσουν, καὶ ἀφοῦ κατασκευάσουν μὲ τὴν τέχνην τους ὅ,τι μπορεῖ νὰ συμπεριλάβη τὸ θεῖον στὴν οὐσίαν του μὲ τὴν ἕνωσιν τῶν περισσοτέρων δυνάμεων, κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς ὁποῖες ὁ μὲν διαχωρισμὸς τὶς ἔκανε ἀμυδρές (δυσδιάκριτες), ἡ δὲ ἀνάμειξις τὶς ἐπανέφερε στὴν μορφὴν τοῦ ὑποδείγματος (σχεδίου) Θείου ἀρχετύπου.

Ἐνίοτε καὶ μία πόα καὶ ἕνας λίθος ἀρκεῖ γιὰ τὸ ἔργον· διότι εἶναι ἀρκετὸ γιὰ τὴν παρουσία θεοῦ τὸ φυτὸ μαχαιρίδιον (ποὺ ἐπιφέρει κνησμὸν), γιὰ τὴν φρούρησιν ἡ δάφνη, ὁ ράμνος (ἀκανθώδης θάμνος), **τὸ κοράλλιον, ὁ ἀδάμας καὶ ὁ ἴασπις, ὅσον ἀφορᾶ δὲ στὴν πρόγνωσιν εἶναι ἀρκετὴ ἡ καρδία τοῦ ἀσπάλακος, καὶ γιὰ τὶς καθάρσεις τὸ θειάφι καὶ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ.**

Ἐξ αἰτίας, λοιπὸν, τῆς ὁμοίας οὐσίας (διαθέσεως) προσελκύοντο οἱ Δαίμονες, ὅμως ἐξ αἰτίας τῆς ἐναντίας διαθέσεως ἀπεμακρύνοντο ἐξαγνίζοντας ὅπως ἐτύχαινε μὲ θειάφι καὶ ἄσφαλτον καὶ ραίνοντας γύρω μὲ θαλασσινὸ ὕδωρ· διότι τὸ θειάφι ἐξαγνίζει, ἐξ αἰτίας τῆς ὀξείας ὀσμῆς (του) καὶ τὸ θαλασσινὸν ὕδωρ, ἐπειδὴ μετέχει τῆς πυρακτωμένης δυνάμεως.

Καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελετῶν καὶ στὶς ἄλλες λατρεῖες τὶς σχετικὲς μὲ τοὺς Θεοὺς ἐξελέγοντο τὰ κατάλληλα ζῶα. Ὁρμώμενοι, λοιπόν, ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἀπὸ παρόμοια πρὸς αὐτά, ἀνεγνώρισαν τὶς θεϊκὲς δυνάμεις, ὅτι δηλαδὴ εἶναι συγγενικὲς οὐσίες τῆς ἐνεργείας μέσα στὴν φύσιν καὶ στὰ σώματα καὶ ἕλκονται οἱ ἴδιες μεταξύ τους εἰς συνένωσιν· ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἀνέτρεξαν εἰς τὰ ἤδη δημιουργηθέντα ἀπὸ τοὺς Θεούς, καὶ ἄλλα τὰ ἐδιδάχθησαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἄλλα παρακινούμενοι καὶ οἱ ἴδιοι εὐστόχως ἀπὸ μόνοι τους, στὴν ἐπινόησιν τῶν δικῶν τους σημείων καὶ ἔτσι λοιπὸν οἱ ἱερεῖς, σὲ συνεργασία μὲ τὴν φύσιν καὶ τὶς φυσικὲς ἐνέργειες, ἐφήρμοσαν τὶς πρωταρχικὲς καὶ Θεϊκὲς δυνάμεις στὸν ἄνθρωπο!

ΠΡΟΚΛΟΣ

Μετάφρασις: Ἑλένη Ζήτη

Ἡ Θεά Ἀφροδίτη

Η θεά τοῦ κάλλους εἶναι μία ἀπό τάς πλέον ζωηράς ἀλληγορικάς παραστάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Θρησκείας. Ἀναφέρεται εἰς γεγονότα τῆς δημιουργίας τῶν μορφῶν Φύσεως τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καί εἰς τάς λειτουργίας τοῦ δρῶντος ὑπεράνω ἡμῶν πνεύματος. Ὅτι ἀναφέρεται εἰς τούς νόμους τούτους τῆς Φύσεως θά διακρίνωμεν εὐθύς ὡς ἐξετάσωμεν τήν γενεαλογίαν της.

Ἡ Ἀφροδίτη, κατά τάς παραδόσεις τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἦτο θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καί τῆς Θαλάσσης, τοῦ Οὐρανοῦ καί τῆς Ἡμέρας, τοῦ Κρόνου καί τῆς Εὐρυνόμης, τοῦ Διός καί τῆς Διώνης. Ἐπίσης ἐλέγετο ὅτι προῆλθεν ἐξ ᾠοῦ περιστερᾶς, πεσόντος ἐξ οὐρανοῦ εἰς τήν γῆν. Κατά τήν πρώτην ἐκδοχήν ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης, ὅταν ἐρρίφθησαν ἐντός αὐτῆς τά ἀποκοπέντα ὑπό τῆς φοβερᾶς Ἅρπης τοῦ Κρόνου μόρια τῆς ἀνδρότητος τοῦ Οὐρανοῦ. Εὐθύς μετά τήν γέννησίν της πλέουσα ἐπί τῶν κυμάτων ἐντός ὀστράκου, ἔφθασε τό πρῶτον εἰς Κύθηρα καί ἔπειτα εἰς Κύπρον, ὅπου περιεποιοῦντο αὐτήν ὡς τροφοί αἱ Ὧραι.

Κατά τούς ἀρχαίους μύστας τά ἀποκοπέντα μόρια τῆς ἀνδρότητος τοῦ Οὐρανοῦ συμβολίζουν σπερματικόν τύπον, ὁ ὁποῖος μεταφερόμενος διά τῆς οὐσίας τοῦ αἰθέρος εἰς τήν θάλασσαν, ἀποκτᾶ ἐκεῖ μορφήν. Ὁ Κρόνος εἰκονίζει τόν Χρόνον καί ἡ Ἅρπη τά διά τοῦ Χρόνου ἐμφανιζόμενα σπέρματα τοῦ Οὐρανοῦ. Ἐπίστευον δηλαδή, ὅτι αἱ δυναμικαί ἰδιότητες, αἱ προκαλοῦσαι τήν σύστασιν τῶν μορφῶν προέρχονται ἐκ τῶν ἐπιδράσεων τοῦ Οὐρανοῦ πρός τήν Γῆν καί ὅτι αἱ ἐπιδράσεις αὐταί δίδουν πρός τήν οὐσίαν τῆς Γῆς, μέ τήν βοήθειαν τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας, τόν τόνον νά ἐνεργεῖ κατά τρόπον συντελοῦντα εἰς τήν διάπλασίν της καί εἰς τήν κατά μέρος ὀργάνωσίν της εἰς μορφάς.

Ἡ δημιουργική αὕτη ἐργασία κατά τούς ἀρχαίους μύστας, ἐγένετο τῇ βοηθείᾳ τῆς οὐσίας τοῦ αἰθέρος. Πῶς ὅμως, δέν γνωρίζομεν σήμερον. Ἴσως τά κατερχόμενα ἐξ οὐρανοῦ πρός τήν Γῆν κύματα τοῦ αἰθέρος μίγνυνται μέ τά μή συναποτελέσαντα ἀκόμη μορφάς ὑλικά ἄτομα. Ἐκ τῆς μίξεως δέ ἐπέρχεται ἡ συνεργασία των ἤ ἄν τοῦτο δέν γίνεται, τά ἐξ Οὐρανοῦ κύματα ἐπιδροῦν κατά τοιοῦτον τρόπον ἐπί τοῦ ὑπάρχοντος μεταξύ τῶν ὑλικῶν ἀτόμων αἰθέρος, ὥστε νά τόν ἐξαναγκάζουν εἰς ὡρισμένας ἐνεργείας, συντρεχούσας τήν συγκρότησιν τῶν μορφῶν.

Τά ἐξ οὐρανοῦ προερχόμενα κύματα εἶναι διαφόρου ἐντάσεως. Εἶναι ἀνάλογα πρός τήν θέσιν καί τήν κίνησιν τῶν διαφόρων σωμάτων τοῦ πλανητικοῦ μας συστήματος, τά ὁποῖα κινοῦνται συνεχῶς. Ἐπί πλέον ὁ αἰθήρ, ὁ ὁποῖος συνδέει τά ἄτομα τῆς ὕλης, δέν ἐνεργεῖ εἰς ἑκάστην μορφήν μέ τήν ἰδίαν ἔντασιν καί τόν ἴδιον τρόπον. Διά τόν λόγον αὐτόν χωρίζεται καί διακρίνεται ἡ εἰδικότης τῶν μορφῶν, ὁ ἀτομικός των τύπος, ὁ διαιωνιζόμενος καί ἐξελισσόμενος εἰς τήν Φύσιν. Τόν ἀτομικόν τοῦτον μορφικόν τύπον συμβολίζει ἡ θεά τοῦ Κάλλους.

Ὁ συμβολιζόμενος ὑπό τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης τύπος τῶν μορφῶν εἶναι ἐκεῖνο, τό ὁποῖον διακρίνομεν εἰς τούς διαιωνιστικούς πυρῆνας καί εἰδικώτερον ἐκεῖνο, τό ὁποῖον συνδέει τά ὑλικά στοιχεῖα, τά ἀποτελοῦντα αὐτάς. Δέν εἶναι ὅμως τό πρωταρχικόν Πῦρ, τό ἀλληγορούμενον ὑπό τοῦ θεοῦ Διός, ἀλλά μία ἀπό τάς θαυμασιωτέρας ἐμφανίσεις του.

Ἑτέρα ἐμφάνισις τοῦ πρωταρχικοῦ Πυρός εἶναι ἡ μετά τῶν ὑλικῶν στοιχείων ἐπαφή του, ἐκ τῆς ὁποίας ἔρχεται εἰς τό εἶναι του τό ὑλικόν πῦρ, τό ἀλληγορούμενον ὑπό τοῦ θεοῦ Ἡφαίστου, συζύγου τῆς θεᾶς τοῦ Κάλλους.

Κατά τάς δοξασίας τῶν ἀρχαίων μυστῶν, ὅλαι αἱ ἀλλοιώσεις τῶν μορφικῶν πλασμάτων καί οἱ μετασχηματισμοί τῶν στοιχείων, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν αὐτά, ὀφείλονται κυρίως εἰς τάς δύο διαφορετικάς, ἀπό ἀπόψεως ἐνεργείας, ἐμφανίσεις τοῦ πρωταρχικοῦ Πυρός, τάς ἀλληγορουμένας ὑπό τῶν θεῶν Ἡφαίστου καί Ἀφροδίτης. Τοῦτο δέ καταφαίνεται, ἐάν προσέξωμεν τάς ἀλληγορίας τῶν θεῶν Διός, Ἥρας, Ἡφαίστου, Ἄρεως, Ἀφροδίτης καί τῶν τέκνων της, Ἔρωτος καί Ἁρμονίας.

Ἡ συνεργασία τοῦ Θεοῦ Διός, πρωταρχικοῦ Πυρός, καί τῆς θεᾶς Ἥρας, ὑλικῆς οὐσίας, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τό ὑλικόν πῦρ, τόν θεόν Ἥφαιστον καί τήν παραγομένην κίνησιν, τόν θεόν Ἄρην. Ἀκολούθως ἡ συνεργασία τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ Ἄρεως καί τοῦ τύπου τῶν μορφῶν, τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης δημιουργεῖ τά τέκνα των Ἔρωτα καί Ἁρμονίαν. Τά δύο ταῦτα τέκνα τῶν θεῶν ἔρχονται εἰς τό εἶναι των ἐκ τῆς ἀδιαχωρίστου πλέον ἑνώσεως τῆς κινήσεως καί τοῦ μορφικοῦ τύπου ἤ καλλίτερον, ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ τύπου τῶν μορφῶν καί τῆς κινήσεως τῶν ὑλικῶν στοιχείων, τῶν συντρεχόντων εἰς τήν δημιουργίαν τῆς ὑλικῆς μορφῆς.

Διά τήν ἐπίτευξιν τῶν μεγάλων τούτων ἀποτελεσμάτων τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης καί τοῦ θεοῦ Ἄρεως τά μέγιστα ὑποβοηθεῖ ὁ θεός Ἥφαιστος διά τῆς ἰσχύος του. Περιβάλλει ἀμφοτέρους τούς θεούς μέ τό χρυσοῦν του δίκτυον τό ὁποῖον ἀλληγορεῖ, ὅτι μετά, τήν ἐκδήλωσιν τοῦ ὑλικοῦ πυρός οὐδέποτε θά ἐπέλθει χωρισμός μεταξύ τοῦ τύπου τῶν μορφῶν καί τῆς κινήσεως τῶν ὑλικῶν στοιχείων. Ἀντιθέτως τά δύο ταῦτα ἀμοιβαίως θά ἐξελίσσωνται εἰς θειοτέρας ἐνεργείας καί θά δημιουργοῦν τελειοτέρους κόσμους.

Τά ἀνωτέρω εἰκάζομεν καί ἐκ τοῦ σωζομένου ἀποσπάσματος ὕμνου τῶν Ὀρφικῶν πρός τήν θεάν τοῦ Κάλλους, ὁ ὁποῖος λέγει: ***«Πάντα γάρ ἐκ σέθεν ἐστίν, ὑποζεύξαο δέ***

κόσμον καί κρατεῖς τρισσῶν Μοιρῶν γέννας δέ πάντα, ὅσα τ' ἐν Οὐρανῷ ἐστίν καί ἐν γαίη πολυκάρπῳ ἐν πόντῃ τε, βυθῷ τε, σεμνή βάκχοιο πάρεδρε»*.

Καί ὁ Αἰσχύλος εἰς τάς «*Δαναΐδας*» του λέγει περί τῆς θεᾶς τοῦ Κάλλους τά ἑξῆς: ***«Ἐρᾷ μέν ἁγνός οὐρανός τρῶσαι χθόνα. Ἔρως δέ γαίαν λαμβάνειν γάμου τυχεῖν, ὄμβρος, δ' ἀπ' εὐνάεντος οὐρανοῦ πεσών, ἔκυσε γαίαν, ᾧ δέ τίκτεται βροτοῖς, μήλων τε βοσκάς καί βίον Δημήτριον»**.***

Ἡ θεά τοῦ Κάλλους, κατ' ἄλλην παράδοσιν, προῆλθεν ἐξ ᾠοῦ περιστερᾶς, πεσόντος ἐξ Οὐρανοῦ εἰς τήν Γῆν.

Κατά τούς ἀρχαίους μύστας τό ᾠόν τῆς περιστερᾶς συμβολίζει ἀκτῖνα ἁγνοῦ φωτός, ἡ ὁποία εἰσχωρήσασα εἰς τήν λειτουργίαν τῆς ψυχῆς τῶν ὄντων καί συνδυασθεῖσα μέ τάς ἰδικάς της δυνάμεις, ἐπέτυχε τήν δημιουργίαν τοῦ τύπου τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Διά τῆς ἀκτῖνος τοῦ φωτός τούτου ἡ ψυχή κατώρθωσε νά φέρει περισσότερον πρός τόν ὀργανισμόν τάς δυνάμεις της, αἱ ὁποῖαι διεμόρφωσαν τά κέντρα τῆς νοήσεως, τά συντελέσαντα εἰς τήν διάπλασιν τῶν αἰσθήσεων.

Τώρα ποῖα εἶναι τά κύματα τοῦ οὐρανίου φωτός, τά ὁποῖα ἔφερον τό δῶρον τοῦτο πρός τήν ψυχήν τῆς Γῆς, διά νά δυνηθῆ νά ἐμφανίσῃ ἑαυτήν εἰς τήν ἀνθρωπίνην μορφήν, καί νά ἐξωτερικεύσῃ τάς θαυμασίας ἰδιότητας τοῦ πλέον διανοουμένου ὄντος τῆς Φύσεως; Τοῦτο δέν τό γνωρίζω. Ἐάν ὅμως συνδυάσωμεν τά νοήματα τῆς ἑρμηνευθείσης ἐν ἀρχῇ γενεαλογίας, μέ τά νοήματα τῆς παρούσης, ἀκοπώτερον θά κατανοήσωμεν τήν ἔννοιαν, τήν ὁποίαν ἔχουν ἐπί τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως οἱ Θεοί Ἄρης καί Ἥφαιστος, ὡς καί τήν ἔννοιαν τῆς συνεργασίας των μετά τῆς θεᾶς τοῦ Κάλλους. Ἡ τοιαύτη δέ κατανόησις θά μᾶς προάγει πρός σαφῆ διάγνωσιν τοῦ ρόλου, τόν ὁποῖον ὑποδύονται ἐπί τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς τά τέκνα τῆς θεᾶς τοῦ Κάλλους καί τοῦ θεοῦ Ἄρεως, ὁ Ἔρως καί ἡ Ἁρμονία.

Ἡ Ἀφροδίτη, κατά τήν Ἑλληνικήν παράδοσιν, εἶναι καί θυγάτηρ τοῦ θεοῦ Διός καί τῆς Νύμφης Διώνης.

Ἡ ἀλληγορία τῆς παραδόσεως ταύτης ἀναφέρεται εἰς τόν πνευματικόν κόσμον, διότι περιγράφει, τήν φύσιν τῶν θεῶν καί τάς σχέσεις των πρός τάς νύμφας, ψυχάς τῆς Γῆς. Πρό παντός εἰκονίζει τό ἔργον τοῦ μεταμορφουμένου θεοῦ τοῦ Ὀλύμπου Διός, τό ἀναφερόμενον εἰς τάς προσπαθείας του, ὅπως δώσει πρός τήν ψυχήν τῆς Γῆς τό φῶς διά νά ἐλευθερωθῆ ἐκ τοῦ σκότους τοῦ Ἅδου.

Τοῦτο προσεπάθουν νά κατανοήσουν καλῶς οἱ Ἕλληνες μύσται. Διότι ἄνευ τῆς γνώσεως τῶν ὑπό τῆς γενεαλογίας ταύτης εἰκονιζομένων, καθίστατο ἀδύνατος ἡ κατανόησις τῆς τύχης τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς πέραν τοῦ ἀνθρωπίνου κόσμου. Ἀλλ' ἵνα ἡ κατανόησίς των συντελεσθεῖ πλήρως ἔπρεπε οἱ μύσται νά μάθουν πρότερον σαφῶς τήν ὅλην λειτουργίαν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐπί τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, καί νά διακρίνουν τάς τάσεις καί προσπαθείας της, ὅπως ἐλευθερωθεῖ τοῦ ἀνθρωπίνου περιβάλλοντος.

Τήν πραγματικήν σημασίαν των εἰκονιζομένην ὑπό τῆς θεᾶς τοῦ Κάλλους ἐν τῇ γενεαλογίᾳ ταύτῃ μαντεύομεν μόνον. Διότι διά νά κατανοήσει τὶς τήν ἔννοιάν των, θά ἀπητεῖτο μακρά καί ἐμπεριστατωμένη μύησις, τήν ὁποίαν θά ἔπρεπε νά καθοδηγοῦν πεφωτισμένοι Ἱεροφάνται τῶν ἀληθειῶν τῆς Φύσεως.

Τό τέκνον τοῦ θεοῦ Διός καί τῆς νύμφης Διώνης εἶναι προωρισμένον, νά κατανοηθεῖ μόνον ὑπό τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι προσήγγισαν καί διέγνωσαν τάς λειτουργίας τῆς πνευματικῆς φύσεως καί τάς σχέσεις της πρός τόν διέποντα τούς κόσμους Θεόν. Γνωρίζομεν ὅμως ὅλοι μας, ὅτι ἡ θεά τοῦ Κάλλους εἶναι ἡ πρόγονος τοῦ θεοῦ Διονύσου, εἶναι ἡ μήτηρ τῆς Νύμφης Ἁρμονίας, συζύγου τοῦ βασιλέως Κάδμου τοῦ εἰκονίζοντος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ παραδόσει τό Φῶς τοῦ Ἡλίου, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖ ὁ νοητικός ἀνθρώπινος κόσμος καί εὑρίσκει ἡ ψυχή τοῦ φυσικοῦ κόσμου τήν ὁδόν τῶν ἀτελευτήτων μεταμορφώσεών της.

Ἡ θεά Ἀφροδίτη ἡνωμένη μετά τοῦ Ἄρεως, καί περιβεβλημένη μετ' αὐτοῦ ὑπό τοῦ χρυσοῦ δικτύου τοῦ θεοῦ Ἡφαίστου, οὐ μόνον φανερώνει τήν δημιουργίαν τῆς πνευματικῆς ἀτομικότητος, ἀλλά καί τήν ἐσαεί ἀναλλοίωτον διατήρησίν της εἰς τόν ἄπειρον κόσμον. Εἰκονίζει τό θεμέλιον, ἐπί τοῦ ὁποίου στηρίζονται αἱ μεταμορφώσεις τοῦ πνεύματος εἰς τόν ἄπειρον χρόνον, δυνάμει τῶν ὁποίων καί ἡ νόησις καί ἡ συναισθηματικότης του ἐντείνονται.

Τό τέκνον τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης καί τοῦ θεοῦ Ἄρεως, ὁ Ἔρως, ὁ ἐπί τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου ἐνεργῶν, ἀποτελεῖ τήν θαυμασιωτέραν εἰκόνα τοῦ ἀνελισσομένου νοητικοῦ κόσμου, τοῦ καθισταμένου ὁλοέν θειοτέρου, ἀλλά καί τό ἐξασφαλίζον μέσον τῆς ἄνευ τέρματος προόδου τοῦ πνεύματος τῆς Φύσεως.

Ἡ θεὰ Ἀφροδίτη ἀπέκτησε καὶ ἄλλο περίλαμπρον τέκνον μετὰ τοῦ θεοῦ τοῦ πνεύματος Ἑρμοῦ, τὸν Ἑρμαφρόδιτον. Ἡ ἔννοια τοῦ Ἑρμαφροδίτου βεβαίως δέν εἶναι ἐκείνη, τήν ὁποίαν διακρίνομεν εἰς τὰς ἀνωμάλους ἐνεργείας τῆς ζωικῆς φύσεως, ἀλλ' ἄλλη, ἀναφερομένη εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ προαχθέντος ἀνθρωπίνου πνεύματος. Ἡ συγκέντρωσις τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος εἰς μίαν ἀνθρωπίνην ἢ πνευματικήν προσωπικότητα, εἶναι ἴσως ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀποθεώσεως.

Ἀνέφερα τὰ περὶ τῆς θεᾶς τοῦ Κάλλους μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὑπάρχουν ἀλήθειαι, τὰς ὁποίας πρέπει οἱ ἐλευθέρως σκεπτόμενοι νὰ ἐρευνήσουν. Ἡ δὲ τοιαύτη ἔρευνα, ἔχω τὴν βεβαιότητα, ὅτι θὰ ἀποδώσῃ μέγιστα ὠφελήματα, οὐ μόνον θὰ μᾶς δημιουργήσῃ τὴν σκέψιν ν' ἀπονείμωμεν τὴν προσήκουσαν εὐλάβειαν πρὸς τοὺς γίγαντας τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος οἱ ὁποῖοι ἔφερον τόσον ἐπιτυχῶς θείας γνώσεως περί Φύσεως καί πνεύματος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως, ἀλλὰ καὶ θὰ μᾶς ὠθήσῃ νὰ χωρήσωμεν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς διανοήσεως τῶν προγόνων μας.

Τά μεγαλουργήματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀφήνουν ἀσυγκινήτους, διότι αὐτὰ καὶ μόνα ἐξασφαλίζουν τὴν πρόοδον τοῦ πνεύματος ἡμῶν καὶ μᾶς ὠθοῦν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς γαλήνης καὶ τῆς εὐδαιμονίας.

(*) «Διότι ὅλα ἀπὸ σὲ προέρχονται, ὅλον δὲ τὸν κόσμον ὑπήγαγες ὑπὸ τὸν ζυγόν σου καὶ εἶσαι κυρίαρχος τῶν τριῶν Μοιρῶν, ἐγέννας δὲ ὅλα, καί ὅσα εἶναι εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν πολύκαρπον γῆν, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὸν βυθόν, σεμνὴ πάρεδρε τοῦ Βάκχου».

(**) «Ἐπιθυμεῖ μὲν ὁ ἁγνὸς (καθαρός) αἰθὴρ νὰ γονιμοποιήσῃ τὴν Γῆν, ἐπιθυμία δὲ τὴν Γῆν καταλαμβάνει νά τύχῃ τοῦ γάμου. Ὄμβρος δὲ ἀπὸ τοῦ ἐρῶντος Οὐρανοῦ πεσὼν κατέστησε τὴν Γῆν καρποφόρον. Αὕτη δὲ γεννᾷ εἰς τοὺς θνητοὺς βοσκὰς προβάτων καὶ βίον τῆς Δήμητρος (σιτηρά)»

Σ. Κ. ΝΑΓΟΥ

ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΟΣ

Αἱ ἰδέαι ὅταν ἐξωτερικεύονται καί διατυποῦνται ἐμφανίζουν ὄχι μόνον τόν ἐξευγενισμόν τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως, ἀλλά καί τήν δύναμιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἥτις φθάνει διά τῶν ἀκτίνων τῆς νοήσεώς της νά εἰσέρχεται εἰς τήν οὐσίαν τῶν πραγμάτων τῆς φύσεως, πάσης φύσεως καί κατά συνέπειαν καί τῆς πνευματικῆς, ἥτις ἔχει ὑπέρτερα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὄργανα ἐνεργείας καί οὕτως ἀντιλαμβάνεται τήν λειτουργίαν τῶν νόμων, οἵτινες διέπουσιν πάσας τάς φύσεις καί ὅλας τάς ἐκδηλώσεις τούτων, τάς ὁποίας γενικῶς ὀνομάζομεν ἀνθρώπινα ἤ πνευματικά συναισθήματα. Τά συναισθήματα ταῦτα, ὅταν αἱ ψυχαί εὑρίσκονται εἰς θειότερον βαθμόν ἐξελίξεως, προσλαμβάνουν τήν ἔννοιαν τῶν συνειδητῶν συναισθημάτων διότι ταῦτα ρυθμίζονται ὑπό τῶν ἰδεῶν τῶν ψυχῶν καί συνεργάζονται μετά τούτων.

Ὅσον κατ' ἀκολουθίαν αἱ ἰδέαι αὗται γίνονται ἀρτιώτεραι καί θειότεραι εἰς τόν σχηματισμόν των, κατά τοσοῦτον καί τά συναισθήματα εἶναι φυσικώτερα καί ἀνταποκρίνονται εἰς τήν πλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῶν ψυχῶν καί εἰς τάς μεταμορφώσεις τῶν ἐνεργητικῶν των μέσων, δι' ὧν καί πληροῦται ὁ σκοπός αὐτῶν εἰς τά διάφορα ἐπίπεδα τῆς πνευματικῆς φύσεως.

Τά συναισθήματα ταῦτα φθάνουν εἰς βαθμόν ἐξελίξεως ἤ προόδου, ὅστις ἐπιτρέπει εἰς αὐτά νά γίνωνται ὄχι μόνον οἱ νόμοι τῆς αὐτοκυβερνήσεως τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν ἑκάστης πνευματικῆς ὑπάρξεως, ἀλλά καί οἱ νόμοι τοῦ διακανονισμοῦ τῶν σχέσεων τῶν κοινωνικῶν, δύναμαι, νά σημειώσω σχέσεων κατά τήν νοητήν ἡμῶν ἔκφρασιν, τῶν ὁμοιοβάθμων κατά τήν νοητικήν των ἐξέλιξιν πνευματικῶν ὑπάρξεων, ἀλλά καί τῶν σχέσεών των ἀκόμη, ἐκείνων, αἵτινες πληροῦν τήν μεταξύ των ἀγάπην, τόν ὑπέρτατον τοῦτον νόμον, ὅστις εἶναι ὁ συνειδητός μεταξύ τούτων ἔρως καί ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξασφαλίζεται ἡ ἀκώλυτος πρόοδος αὐτῶν. Ὁ νόμος οὗτος, δύναμαι ὡσαύτως νά σημειώσω, εἶναι ἐκεῖνος ὅστις συντελεῖ εἰς τάς μεταμορφώσεις τῶν ἐνεργητικῶν μέσων τῶν ἐλευθέρως ἐνεργουσῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, εἰς τάς μεταμορφώσεις ἐκείνας αἵτινες σημειώνουν τήν ἄνοδον αὐτῶν εἰς τάς ὑπερτέρας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως πνευματικάς τοιαύτας καί ἀκόμη καί εἰς αὐτάς τάς φύσεις τῶν θεῶν.

Ὁ συνειδητός εἰς τάς ψυχάς ἔρως γίνεται ὁ δημιουργός τῆς πνευματικῆς φύσεως καί τό ἐν αὐτῷ ἔργον του ἀποτελεῖ τάς βάσεις τῆς ἀτέρμονος ἐξελίξεως τούτων. Ὁ δημιουργικός οὗτος ἔρως δύναται νά κατανοηθῇ ὑπό τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως, ἐάν καλῶς αὕτη ἀντελήφθη τόν δημιουργικόν ἔρωτα, τῶν μεταβλητῶν κατά τήν φύσιν τῶν μορφῶν αὐτῶν κόσμων, καί τῶν μορφῶν τῶν ὄντων αὐτοῦ, ἐκεῖνον ὄν ἀπεκάλεσαν μεγάλοι τῆς ἀρχαιότητος Μύσται τῶν ἀληθειῶν τῆς φύσεως, δημιουργικήν μονάδα ἤ ἀπρόσωπον δημιουργικήν θεότητα καί ἄν ἀνάγουν τάς σκέψεις αὐτῶν ἐπί τῇ βάσει τῶν ἀναλογιῶν τῶν φαινομένων τοῦ κόσμου τούτου εἰς τήν δυναμικήν ἔκτασιν τοῦ δημιουργικοῦ Ἔρωτος τῆς πνευματικῆς φύσεως καί ἐκείνης τῶν θεῶν. Τά ὅριά του ἐντός τούτων φθάνουν σχετικῶς πρός τόν κόσμον ἡμῶν, μέχρι τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἑτέρου ἄρχονται ὡς συνειδη-

τοῦ ἀπό τήν ἀμέσως ἀνωτέραν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου καί ἐκτείνονται εἰς τάς ἀπείρους φύσεις τῶν πνευματικῶν κόσμων.

Ἡ ἐξέτασις τοῦ νόμου τοῦ ἔρωτος εἰς τήν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀπαιτεῖ μεγίστην προσοχήν διότι κατά τήν ἐμφάνισιν αὐτοῦ ὡς ἀνθρωπίνου συναισθήματος ἔχει καί ἀμέσους σχέσεις πρός ἄλλα συναισθήματα καί ὡς ἐκ τούτου πλειστάκις συγχέεται πρός αὐτά, ἕν δέ ἐκ τῶν συναισθημάτων τούτων εἶναι καί ὁ οἶκτος.

Ὁ οἶκτος εἶναι συναίσθημα προκῦπτον ἐκ μιᾶς ἀνωμάλου καταστάσεως των ἀνθρωπίνων σχέσεων καί ἔχει ἄμεσον σχέσιν πρός τόν καθολικόν νόμον τῆς ἀγάπης, ἐκεῖνον τόν νόμον ἐκ τοῦ ὁποίου γίνονται αἱ ἁρμονίαι τῶν καθόλου μορφῶν τῆς φύσεως καί αἱ τοιαῦται τῶν νοητικῶν ὄντων, διά τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνονται αἱ εὐδαιμονίαι αὐτῶν, ἐπιτυγχανομένων δέ τούτων τό συναίσθημα τοῦ οἴκτου ἐξαφανίζεται, ἐνῶ τό συναίσθημα τοῦ ἔρωτος συνεχίζει τήν ἐξέλιξιν αὐτοῦ εἰς δυνατωτέρας ἐνεργείας καί γίνεται δημιουργικός νόμος πνευματικῆς φύσεως, ἐνσυνείδητος νόμος πάσης πνευματικῆς ὑπάρξεως.

Οὐδέποτε πρέπει νά συγχέεται τό συναίσθημα τοῦ ἔρωτος πρός ἄλλα συναισθήματα διότι εἰς τήν περίπτωσιν ταύτη ὁ ἔρως δέν πληροῦται ὡς φυσικός νόμος, οὔτε δύναται νά ἔχη τά ἀποτελέσματα τά ὁποῖα σκοπεῖ νά ἔχη διά τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ πληρώσεως καί τοῦτο θά τό κατανοήσωμεν ἐάν διακρίνωμεν ὅτι ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει δέν ἔχει μόνον ὡς σκοπόν τήν διαιώνισιν αὐτῆς. Τοῦτο καί μόνον θά τοῦ προσέδιδε τήν ἔννοιαν τῆς ἀσυνειδήτου ἐνεργείας.

Ἔχει καί ἄλλον σκοπόν καί αὐτόν πρωτίστως πρέπει νά γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι, ἐάν ὄντως ἐπιθυμοῦν νά φθάσουν εἰς τά ὅρια τῆς πνευματικῆς φύσεως. Ἔχει τόν σκοπόν τῆς ψυχικῆς ἤ πνευματικῆς ἐπιμειξίας διά τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐξάγνισις τῆς νοήσεως καί ἡ πλήρης ἐκδήλωσις τῶν ψυχικῶν δυνάμεων καί ἡ μετατροπή τούτων εἰς δυνατά συνειδητά συναισθήματα καί εἰς ἀπολύτως φυσικάς ἰδέας, αἵτινες ἐκτοπίζουν ἀπό τάς ἐπιφανείας τῶν ψυχῶν καί τάς διανοήσεις αὐτῶν τά ἐκ τῆς ἀγνοίας δημιουργηθέντα πάθη, τά ἐμποδίζοντα τήν πτῆσιν τῶν ψυχῶν διά νά ἔρχονται εἰς ἐπιμειξίας μετά ὑπερτέρων πνευματικῶν φύσεων ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ ἀφομοίωσις τῶν ἐνεργητικῶν μέσων τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν πρός τάς ὑπερτέρας πνευματικάς φύσεις καί ἡ μεταμόρφωσις τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν εἰς τήν κατάστασιν τῶν πνευματικῶν φύσεων. Ὁ πόνος καί ὅλαι αἱ δοκιμαστικαί ἐκδηλώσεις τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν εἶναι ἀποτελέσματα τῶν παθῶν αὐτῶν, τά ὁποῖα καί ὑπηγόρευσαν τήν συμβατικήν ζωήν τῶν ἀνθρώπων ἐναντίον τῶν διατάξεων τῶν φυσικῶν νόμων. Ἡ συμβατική ζωή ἀντιτίθεται εἰς τήν πλήρωσιν κατά πᾶσαν ἐλευθέραν καί συνειδητήν βούλησιν, τῶν νόμων τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν.

Ἡ μεγάλη τοῦ Παντός ἰδέα συγκεντρώθη εἰς μίαν ἔκφρασιν ἥτις ἀποτελεῖ τό κορύφωμα τῆς ἀνθρωπίνης δόξης. Πᾶσα μεγαλοφυΐα εἶναι ἀπόρροια τῆς ἰδέας αὐτῆς. Πᾶσα ψυχή πού ἔχει ἀπαλλαχθεῖ ἀπό τό σκότος, ἀπηλλάγη διότι εἶχε ἐνασμενισθεῖ τήν μεγάλην τοῦ Παντός ἰδέαν. Ἡ ἀνθρώπινος καρδία εἶναι τό κέντρον ὅπου ἡ μεγάλη τοῦ Παντός ἰδέα ἔχει στήσει τόν θρόνον της, ἀλλά ποία καρδία; Ἡ καρδία ἐκείνη ἡ ὁποία ἔχει ἀπαλλαγεῖ ἐκ τοῦ σκώληκος τῆς τυφλότητος καί διαφθορᾶς. Αὐτός εἶναι ὁ Ἔρως. Ὁ Ἔρως εἶναι ὑπόστασις ὑποκειμενική καί ὑποπίπτει εἰς τάς ἀνθρωπίνους αἰσθήσεις.

Πᾶσα αἴσθησις λαμβάνει Φῶς μεγαλείου ἐκ τῆς ὑποκειμενικῆς τοῦ Ἔρωτος ὑποστάσεως. Ἄν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δέν

ἀποτελεῖτο ἀπό τάς ἐπιδαψιλεύσεις τῆς φύσεως τοῦ Ἔρωτος, ἀείποτε τό Πᾶν θά ἦτο Χάος κενόν. Οὐδεμία αἴσθησις θά ἀπετέλη ὑπόστασιν, οὐδεμία ψυχή θά εἶχε Ἐγώ, τό πᾶν θά ἦτο ἔρεβος καί ἡ δόξα τοῦ Παντός ἀναισθησία, σιγή καί ἀνυπαρξία. Αὐτό εἶναι ὁ Ἔρως.

Τό Χάος ἐγέννησε τόν Ἔρωτα καί ὁ Ἔρως τούς θεούς κατά τήν Κοσμογονίαν τῶν ἀρχαίων μυστῶν, οὐδέν τούτου ἀληθέστερον. Τό Χάος εἶναι τέκνον τῆς Ἀνάρχου οὐσίας ἡ ὁποία ἐγέννησε τόν Ἔρωτα, πρωτότοκον αὐτῆς τέκνον μετά τῆς δημιουργηθείσης ὕλης. Τό Χάος εἶναι ἔρεβος, ἀλλά ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ Ἔρωτος τό ἔρεβος μετεβλήθη εἰς Φῶς. Φῶς καί Ἔρως δύο διακριτικά στοιχεῖα τῆς ὑπάρξεως τῶν Θεῶν. Ὁ Ἔρως ἐγέννησε τό Φῶς, τό Φῶς τόν Θεόν.

Πᾶσα ὑποκειμενική τοῦ Σύμπαντος ὑπόστασις εἶναι ἀποτέλεσμά τοῦ Ἔρωτος ὁ ὁποῖος κυριαρχεῖ καί δεσπόζει εἰς πᾶσαν τήν φαινομένην Φύσιν. Ἡ Φύσις εἶναι τέκνον τῆς Ἀϊδίου οὐσίας, ἀλλά τό ὑποκείμενον αὐτῆς εἶναι ὁ Ἔρως, ὁ ὁποῖος διά τῆς πανούργου αὐτοῦ διανοίας διέπλασε τό Ἐγώ, αὐτό πού μετεβλήθη εἰς ἀνθρωπίνην μορφήν καί διεπλάσθη εἰς Θεόν παντογνώστην. Αὐτός εἶναι ὁ Ἔρως.

Ἡ Ἠώς εἶναι ἡ ἐμφάνισις εἰς τά σχηματισθέντα σώματα εἰς τά ὁποῖα ἔδωσε εἰς τήν ζωήν τους Ἐγώ.

Ἡ Ζωή διαφέρει τοῦ Ἐγώ. Τό Ἐγώ εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ Ἔρωτος, διά τοῦτο καί πᾶν Ἐγώ ὑποκύπτει εἰς πάσας αὐτοῦ τάς ὀρέξεις.

Προσωπική καί ὑποκειμενική τοῦ Ἔρωτος ἱκανότης εἶναι τό μειδίαμά του, τό ὁποῖον ἐνέχει μεγάλην ἀξίαν διά τήν φιλοσοφίαν καί μικράν διά τήν ἀνοησίαν.

Πᾶσα θεότης ὑποκύπτει εἰς τό μειδίαμά του. Πᾶν Ἐγώ ἀποβλέπει εἰς αὐτό τό μειδίαμα τήν σωτηρίαν του. Γελᾶ ὡς μειράκιον ἀναίσθητον καί διά τοῦ εἰρωνικοῦ του γέλωτος δηλητηριάζει πᾶσαν καρδίαν. Προσέχει πάντοτε νά κεντρίζη τάς εὐγενεῖς καρδίας, οὐδέποτε πλησιάζει αὐτάς πού ἔχουν ἐλαττώματα καί κακίας, εἶναι καθαρός ὡς Οὐρανός καί λευκοφορεῖ. Δέν πλησιάζει ποτέ τάς ἀκαθάρτους ὑπάρξεις καίτοι πολλοί τοιούτου εἴδους ἄνθρωποι φαινακίζονται εἰς τό ὄνομά του.

Πᾶς ὅστις διά τῆς πτέρυγός του κτυπώμενος ζητεῖ νά καταπνίξη τό αἴσθημα τό ὁποῖον ἀναφύεται, ὑποπίπτει εἰς τήν δυσμένειάν του καί ἡ καρδία του ἐσαεί μένει στείρα ἀπό αἴσθημα ἀγνότητος. Ἀρέσκεται νά βλέπη τόν ὑπόδουλόν του πιεζόμενον, ἀνυψούμενον, ταπεινούμενον, ἀδημονοῦντα, ἐνθουσιαζόμενον, γελῶντα, στενοχωρούμενον, τρέχοντα, ἱπτάμενον ὡς πτηνόν ἀναρριχώμενον εἰς τό ὕψος τοῦ Οὐρανοῦ. Ποτέ δέν ἀνέχεται τό ψεῦδος, τήν ὑποκρισίαν, τήν ἀλαζονείαν. Ὡς εἶναι καθαρός εἰς τό ἔνδυμα αὐτοῦ, οὕτω θέλει καί τόν ἐρῶντα καθαρόν εἰς τήν καρδίαν.

Ὁ διατηρῶν τήν καρδίαν καθαράν οὐδέποτε ἐγκαταλείπεται παρά τοῦ ἔρωτος. Εἰς τό γῆρας αὐτοῦ ἀγαπᾶ περιπαθέστατα καί ἡ ψυχή του συνοδεύεται ὑπό τοῦ Ἔρωτος εἰς τόν Θεόν ὅστις μεσολαβεῖ διά τήν ἐλευθερίαν της.

Ὁ ἀποφεύγων τό βέλος του θεωρεῖται μισητός. Ὁ θέλων νά τόν γελάση παθαίνει ὅ,τι ὁ μέγας Ζεύς ἔπαθεν.

Δέχεται νά ἀστεΐζεσαι μαζί του καί νά χαριεντίζεσαι, λαμβάνει τήν διάνοιάν σου, τήν σφυρηλατεῖ, τήν ἐξευγενίζει καί οὐδέποτε δέχεται διανοίας αἱ ὁποῖαι ἔχουσι ὀπισθοδρομικούς σκοπούς.

Σ. Κ. ΝΑΓΟΥ

ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΝΑ ΑΓΑΠΑΜΕ!

Οἱ ἄνθρωποι, λές καί δέν ξέρουν πιά νά ἀγαπιοῦνται. Ξέχασαν τήν τέχνη τῆς ἀγάπης κυνηγῶντας τό χρῆμα, θέσεις, ἐπιτυχίες. Λησμόνησαν τόν ἔρωτα, παρασυρμένοι ἀπό τό μαυλιστικό τραγούδι τῶν σειρήνων τοῦ τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ. Καί εἴμαστε σέ ἀδιέξοδο.

Πρέπει νά μάθουμε νά ἀγαπᾶμε ἀπό τήν ἀρχή. Ὁλοκληρωμένα. Μάθαμε νά κάνουμε σέξ - ἤ ἔτσι νομίζουμε. Ἄς μάθουμε καί νά ἀγαπᾶμε.

Ὁ ἔρωτας εἶναι γυιός τοῦ Πλούτου καί τῆς Πενίας, θνητῆς και ἀθανάτου, οὔτε πλούσιος, οὔτε πτωχός.

Ἐμεῖς, ἀντίθετα, τόν ἔρωτα τόν ντύσαμε μέ ἀκριβά φανταχτερά ροῦχα, τόν βάλαμε νά κοιμηθῆ σέ ὀρθοπεδικά στρώματα. Τόν κάναμε δειλό, τοῦ ἀφαιρέσαμε τήν γοητεία του ἤ τόν ἔχουμε ἀγαλματάκι νά στολίζη κάποια γωνιά τοῦ σαλονιοῦ μας.

Ὁ ἔρωτας εἶναι καί πόνος. Σέ κάνει νά συνειδητοποιῆς τά ὅριά σου, νά βλέπης πώς εἶσαι ἐλλιπής, πεπερασμένος. Εἶναι ὅμως εὐτυχία καί δημιουργία, γιατί σέ ὠθεῖ νά τά ξεπεράσης αὐτά τά ὅρια καί νά γίνης ὁλοκληρωμένος, τελειωμένος, ἀθάνατος.

Ἐμεῖς τόν πόνο τόν στενέψαμε στά μέτρα ἑνός αἰσθηματικοῦ ρομάντσου καί τήν μέθη τῆς χαρᾶς του τήν μασκαρέψαμε μέ τά χάχανα τῶν συναναστροφῶν.

Τό πρῶτο κοίταγμα δύο ὑπάρξεων, τό ψυχανέμισμά τους, τόν ἠλεκτρομαγνητικό κυκλῶνα πού δημιουργεῖται ἀπό τό μακρινό πλησίασμά τους, τό ὀνομάζουμε φλέρτ. Σᾶς εἶπαν, θηλυκά, πῶς πρέπει νά φλερτάρετε, πῶς νά ἀκκιζόσαστε, πῶς νά καμώνεστε τίς ἀδιάφορες, γιά νά «ἀνάβετε» τά ἀρσενικά.

Πνίγετε τήν καθαρή ματιά σας, κάτω ἀπό τά τσαχπίνικα βλεφαρίσματα. Ἀποδυναμώνετε τήν ἔνταση τῆς ψυχῆς σας μέ εὐπρέπειες κοινωνικές.

Ἀντί νά σταθῆτε ἀντιμέτωποι μέ αὐτόν πού σᾶς μαγνήτισε, νά ἀναμετρηθῆτε, νά ζυγιαστῆτε ἁπλά, σάν δύο ἄγρια θηρία.

Ἄνδρας-γυναίκα.

Ποιός ἄνδρας, ὅμως, καί ποιά γυναίκα; Χάσαμε τήν ταυτότητα τοῦ φύλου μας, πλαστογραφήσαμε το πρόσωπό μας. Ξεκομμένοι ἀπό τήν φύσι, παρατημένοι στήν μέση ἑνός ἀχανοῦς σύμπαντος, πρέπει νά ψάξουμε πάλι γιά τήν ἀλήθεια.

Ὁ ἄνδρας ὑποδούλωσε τήν γυναίκα καί ἡ γυναίκα σήκωσε μαχαίρι νά κτυπήση τήν σάρκα της.

Ὁ πόλεμος τῶν φύλων. Δέν ἔχει γράψει γι' αὐτόν ἡ ἱστορία. Ὅμως, αὐτός ὁ πόλεμος μᾶς στοίχισε κιόλας πολύ.

Ἡ συμβίωσις. Νά ζῆς μέ κάποιον ἄλλον, νά μοιράζεσαι τήν ζωή σου. Νά εἶσαι ἕνα μέ τόν ἄλλο καί νά μή χάνης τήν προσωπικότητά σου. Νά συνταιριάζης τούς ρυθμούς σου μέ τοῦ ἄλλου τούς ρυθμούς, χωρίς παραφωνίες. Τέχνες ἄγνωστες σέ μᾶς.

Ἐμεῖς τήν συμβίωσι τήν κάναμε ρουτίνα. Γρήγορα κουραζόμαστε ἀπό τόν ἄλλο. Νομίζουμε πώς τόν ξέρουμε, πώς ἀποκρυπτογραφήσαμε το μυστικό τῆς ὑπάρξεώς του. Τόν κάνουμε ἐξάρτημα τοῦ σπιτιοῦ μας. Ἀπαραίτητο, μά μέ χωρίς ἐνδιαφέρον, οἰκιακό σκεῦος. Πόσο γελιόμαστε. Πόσο λίγο τόν ξέρουμε τον ἄγνωστο πού ἔχουμε δίπλα μας! Δέν ἔχουμε παρά νά κοιτάξουμε τόν ἑαυτό μας. Πόσα ἐπίπεδα ἔχουμε, πόσες ἀντιθέσεις, πόσες φωτοσκιάσεις, πού ἀγνοοῦν οἱ ἄλλοι. Μέσα μᾶς δίνονται μάχες, κερδίζονται πόλεμοι. Πονᾶμε, λυγᾶμε, ὀρθονώμαστε. Πόσοι θάνατοι καί πόσες γέννες συντελοῦνται στήν ψυχή μας!

Ἡ ματιά μας εἶναι ἐπιπόλαιη. Σταματάει στήν ἐπιφάνεια. Πάψαμε νά θαυμάζουμε, νά ἀποροῦμε, μπροστά στό μυστήριο τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ μοναδικότητα, ἡ προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου μοιάζει νά ἔχη ξεχαστῆ.

Καί τό κορμί του, τό ἀγνοοῦμε. Μάθαμε ανατομία, ἀλλά τό κορμί ὡς ἀναπόσπαστο μέρος τῆς προσωπικότητας, τό ἀγνοοῦμε. Καί ἄς εἶναι τό μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο. Κοιτᾶμε τό κορμί μόνο αἰσθησιακά. Ἄν πληροῖ τούς σύγχρονους περί αἰ-

σθησιασμοῦ ὅρους, καλῶς. Ἀλλιῶς τό ἀπορρίπτουμε. Πρέπει, λέει, νά ζυγίζει τόσο, οἱ ἀναλογίες στήθους, γοφῶν καί μέσης νά εἶναι αὐτές καί αὐτές.

Κρέας μέ τό κιλό, ἐμπόριο. Κατανάλωση. Τό κόβουμε καί τό ράβουμε. Τό διορθώνουμε, γιά νά μοιάζη στό ἰδανικό πού ἐπιβάλλουν οἱ ἔμποροι. Τί θά φορεθῆ ἐφέτος; Πῶς τήν θέλουν τήν γυναίκα τό 2003; Λεπτή; Ψηλή; Ναί ἀλλά καί μέ καμπύλες καί σιλικόνες. Οἱ σύγχρονοι Προκροῦστες ἐπί τῷ ἔργῳ.

Κάνουμε σέξ, ὄχι ἔρωτα. Ἀνακαλύψαμε τήν σημασία τοῦ ὀργασμοῦ καί ἀνασκουμπωθήκαμε. «Πόσους ὀργασμούς εἶχες;» «Δύο» «Μόνο;» «Νά πᾶς σέ σεξολόγο». Καί πῆγε! Καί ὁ ἔρως ἔγινε γυμναστική! Τά βίντεο, τά περιοδικά καί τά βιβλία γύρω ἀπό τό σέξ μοσχοπουλιῶνται, διαστρεβλώνοντας ἰδιαίτερα τούς νέους. «Πῶς θά γίνετε καλοί ἐραστές». «Πενῆντα τρόποι νά κάνης ἔρωτα». Τά διαβάζουμε καί πέφτουμε στά κρεβάτια μας καί τά ἐφαρμόζουμε, γιά νά ἔχουμε ὀργασμούς. Καί οἱ ὀργασμοί ἔρχονται, μά δέν μᾶς δίνουν αὐτό πού περιμένουμε. Μᾶς πρόδωσαν. Καί ἡ γεύση στό στόμα μας πικρή. Καί εἴμαστε πιό μόνοι ἀπό πρίν. Μέ ἕνα κορμί δίπλα μας, πού δέν τό ἀγαπᾶμε, μακρινό, λές καί εἶναι ἀπό ἄλλον πλανήτη. Μέ μία ψυχή πού δέν γνωρίσαμε, γιατί δέν ξέρουμε πῶς.

Ἀγνοοῦμε τήν ψυχή του, ἀγνοοῦμε τούς ρυθμούς του, τά «κλειδιά» του. Κι ὅμως, θέλουμε νά τό κάνουμε νά βγάλη μελωδία. Πῶς θά γευθῆς τήν μουσική τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ πιό δύσκολου καί περίπλοκου ὀργάνου, ἄν δέν τό σπουδάσης;

Δέν ἔχουμε χρόνο. Χαμένοι στόν φαῦλο κύκλο τοῦ κυνηγιοῦ τῆς ἐπιτυχίας, δέν ἔχουμε χρόνο νά γνωριστοῦμε. Τρέχουμε, τρέχουμε νά τά προλάβουμε ὅλα καί τελικά δέν προφταίνουμε νά ζήσουμε. Ἡ εὐτυχία δέν βρίσκεται ἐκεῖ πού τήν κυνηγᾶμε. Σπαταλᾶμε τήν ζωή μας γιά ψευδαισθήσεις.

Βέβαια, δέν λέω πώς πρέπει νά ἐγκαταλείψουμε τά πάντα καί νά κοιταζόμαστε στά μάτια. Ὁμιλῶ γιά ποιότητα ζωῆς. Γιά ποιότητα ἐπαφῆς. Συνταγές δέν ὑπάρχουν. Ἐπισημαίνω μόνο τίς ἐλλείψεις μας. Καθένας πρέπει νά βρῆ τήν δική του ἀλήθεια.

Ὁ ἔρωτας καί ἡ ἀγάπη εἶναι ποιότητες καί ὄχι ποσότητες. Ἡ ἔκφραση «πόσο μέ ἀγαπᾶς» εἶναι λανθασμένη. Ἡ σωστή εἶναι «πῶς μέ ἀγαπᾶς». Τί κάνεις γιά μένα, τί κάνω γιά σένα. Ὁ διάλογος. Ἡ ἐπικοινωνία. Ἡ εὐτυχία νά μοιράζεσαι τίς σκέψεις, τά βιώματά σου μέ κάποιον ἄλλο. Ὁ λόγος καί ὁ ἀντίλογος. Νά μπορῆς νά λές αὐτό πού νοιώθεις, ἐλεύθερα, χωρίς φραγμούς. Ἡ συμφωνία ἤ ἡ δημιουργική διαφωνία. Ὁ ἐσωτερικός διάλογος. Ἡ συγκλονιστική ἐμπειρία νά καταλαβαίνης τόν ἄλλο, χωρίς λόγια. Μέ μία κίνησι, μέ ἕνα βλέμμα. Ἡ εὐγλωττία τῆς σιωπῆς. Ἡ γεμάτη ἤχους σιωπή.

Ἐμεῖς λέμε λόγια, λόγια, λόγια πού δέν σημαίνουν τίποτα. Καί ἀπό πάνω ἀγνοοῦμε καί τίς μυστικές γλῶσσες τοῦ κορμιοῦ. Τήν ἀφή, τήν ὄσφρησι, τήν ὅρασι, τήν ἀκοή, τήν γεύσι. Τήν γλῶσσα τῶν αἰσθήσεων.

Τά δάκτυλά μας, δέν ἔχουν ἀγγίξει τό ἀγαπημένο κορμί, σέ ὅλη του τήν ἔκτασι. Δέν ἔχουν ἀνακαλύψει τίς μικρές πτυχές του, τό δέρμα του, τήν θερμότητά του. Δέν ἔχουμε μυρίσει τίς ὀσμές, τίς ἰδιαίτερες, τίς χαρακτηριστικές ὀσμές, γιατί ἁπλούστατα δέν ὑπάρχουν πιά ὀσμές.

Τίς ἐξαφανίσαμε. Τίς πνίξαμε στά ἀποσμητικά καί στά ἀρώματα. Τό βλέμμα μας δέν στέκεται ἀρκετά πάνω στίς λεπτομέρειες. Τά μάτια του, ἀλήθεια, θυμόμαστε τί χρῶμα ἔχουν; Ἡ ἀκοή μας ἔχασε τήν ἱκανότητα νά πιάνη ἠχοχρώματα λεπτά, βομβαρδισμένη ἀπό τούς βάρβαρους ἤχους τῆς τεχνολογίας.

Κυνηγᾶμε τήν ὀμορφιά. Ἀλλά ποιά ὀμορφιά; Ξεχνᾶμε πώς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὄμορφοι γιατί εἶναι μοναδικοί.

Ἡ αὐθεντικότητα εἶναι ὀμορφιά. Κάθε προσπάθεια μιμήσεως καί ἀλλαγῆς εἶναι ψεῦδος. Καί δέν μποροῦμε οὔτε νά ζήσουμε, οὔτε νά ἀγαπηθοῦμε μέσα στό ψεῦδος.

Πρίν ἀγαπήσουμε τόν ἄλλο, ἄς ἀγαπήσουμε τόν ἑαυτό μας. Γι' αὐτό πού εἶναι καί γι' αὐτό πού μπορεῖ νά γίνη. Γιατί ὁ ἄνθρωπος εἶναι μία δυνατότητα καί ὄχι μιά τελειωμένη ὑπόθεση. Ἔτσι, ἴσως μάθουμε νά ἀγαπᾶμε πάλι.

Ἄννα Μακράκη

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ

Τὸ Φῶς[1], εἶναι ἡ ζωηρότερη ἐκδήλωση τοῦ Δημιουργοῦ Αἰτίου στὸ Σύμπαν καὶ δὲν ὑπάρχει νοητὴ πνευματικὴ λειτουργία καὶ μορφικὸς κόσμος ἀπουσία, τῶν ἰδιοτήτων τοῦ Δημιουργοῦ Αἰτίου. Πηγὴ τοῦ Φωτὸς στὸ γήινο περιβάλλον εἶναι ὁ Ἥλιος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν ὑψηλότερη ἐκδήλωση τοῦ φωτὸς σ' αὐτό.

Ὁ Ἥλιος εἶναι ὁ Πατέρας τῆς γήινης ζωῆς

Οἱ μεταμορφώσεις καὶ ἡ ἐξέλιξη τῶν οὐσιῶν τῆς Φύσης πάνω στὴν Γῆ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐπίδρασης τοῦ Ἡλίου, γιατί ὁ Ἥλιος εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ δίνει τὸν ρυθμὸ στὸ πλανητικό μας σύστημα καὶ τὴν ζωὴ ὑπὸ τὴν εὐρεία της ἔννοια. Τὰ διάφορα φαινόμενα ποὺ λαμβάνουν χώρα πάνω στὴν Γῆ μαρτυροῦν τὴν ζωογόνο ἐπίδραση τοῦ Ἡλίου στὴν Γῆ, γιατί ὁ Ἥλιος εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ συνθέτει σήμερα γιὰ νὰ ἀποσυνθέσει αὔριο καὶ νὰ ἀνασυνθέσει ἀργότερα.

Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς μετατρέπεται τὸ ἁπλὸ σπέρμα σὲ δρῦ καὶ μὲ τὶς διαφορετικῆς ἐντάσεως ἀκτίνες του προκαλοῦνται οἱ διαφορετικὲς λειτουργίες στὸν κάθε ὀργανισμό. Ὁ Ἥλιος μὲ τὶς ἀκτινοβολίες του ἀφυπνίζει τὰ σπέρματα τῶν Ἰδεῶν καὶ ἐπιβοηθεῖ τὰ ὄντα νὰ ἀνέλθουν σὲ ἀνέλιξη. Γιὰ νὰ εἶναι ὅμως ἀμεσότερα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν ἐπιδράσεων στὸν ἄνθρωπο, πρέπει νὰ φροντίσει νὰ ἐκμηδενίσει κάθε ἀντίδραση τῶν στοιχείων τῆς κατώτερής του φύσης.

Ὁ **Ἥλιος** εἶναι ὁ Πατέρας καὶ ὁ συντηρητὴς τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ διὰ τοῦ Φωτός του καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ἀνθρώπινο γένος ὀφείλει νὰ ἀπευθύνει πρὸς αὐτὸν εἰλικρινῆ χαιρετισμό. Πρώτιστο καθῆκον μας εἶναι νὰ στραφοῦμε πρὸς τὸν Φοῖβο Ἥλιο, τὸν δωρητὴ τῆς ζωῆς καὶ σύμβολο τοῦ ὑπέρτατου Λόγου καὶ νὰ διαλαλήσουμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας πρὸς αὐτόν. Γι' αὐτὸ δὲν θὰ ἦταν ἄστοχο νὰ παρατεθοῦν ἀποσπάσματα τῶν πρὸς τὸν Ἥλιο ὕμνων τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννη Βασιλὴ καὶ τοῦ φιλοσόφου Πρόκλου ποὺ περικλείουν πολλὰ μηνύματα γιὰ κάθε εἰλικρινῆ ἀναζητητὴ τῆς ἀλήθειας.

Ἀναφέρει λοιπὸν ὁ ἀείμνηστος **Ἰωάννης Βασιλής:**

*«Θεῖε Ἥλιε, οἱ πρόγονοί μας σὲ ἀπεκάλουν Φοῖβο διότι ἐν σοὶ ἡ δύναμις τῆς ζωῆς εἶναι ἀνεξάντλητος πηγὴ ἐξ ἧς οἱ ἡμέτεροι κόσμοι ἀντλοῦν τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὰ μέσα. Ὅτε διαγράφεις τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐν τῷ ἀπείρῳ τροχειάν σου καὶ οἱ ἀκτίνες σου πλησιάζουν τὸ περιβάλλον τῆς Γῆς, τὰ σκότη φυγαδεύονται καὶ οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονται τοῦ φωτὸς τὴν χάρη. Ὅτε ἡ δύναμις τῶν ἀκτίνων σου ἐγγίζει τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς, μεταμορφώνεις τάς οὐσίας της εἰς μαγευτικὰ χρώματα καὶ μεθύοντα μύρα καὶ αἱ ψυχαὶ τῆς Γῆς σκιρτοῦν ἀπὸ χαρὰ καὶ ἀναφωνοῦν **Χαῖρε εὐεργέτα ἡμῶν Ἥλιε...** Ἀνέρχεσαι ἐπὶ τῶν ὑψίστων σημείων τῆς τροχιᾶς σου καὶ τότε ἡ ἐπίδρασή σου ἐφ' ἡμῶν προκαλεῖ τᾶς θειοτέρας ἐκδηλώσεις τῶν συνειδητῶν Ἐγώ. Τότε ἡ Γῆ ἀναγνωρίζει ἐν Σοὶ τὸν χορηγὸν τῆς ζωῆς. Προεύεσαι ἐν τῇ ἀτέρμονει ἐξελίξει καὶ ὠθεῖς πάσαν ὑπόστασιν ποθοῦσαν τὰς περιπτύξεις σου εἰς ἄπειρον πρόοδον. Τότε οἱ **Μύσται** καὶ οἱ **Σοφοί**, ὑμνούσιν τὸ Φῶς Σου καὶ ἀναφωνοῦν **χαῖρε εὐεργέτα ἡμῶν Ἥλιε**».*

Ὁ **Πρόκλος** ἐπίσης ἀναφέρει: «*Ἐπάκουσόν με χορηγέ τοῦ φωτός, κυρίαρχε τῆς πηγῆς ἐξ ἧς ρέει ἡ ζωή. Σύ διοχετεύεις ποταμοὺς θείας ἁρμονίας καὶ πληροῖς τὸ πᾶν δυνάμεως, ἱκανῆς ὥστε νὰ ἀφυπνίσει ἐκ τοῦ ληθάργου τὸν ἀνθρώπινον νοῦν... Ἡ ἀταξία τῶν ἀντιμαχομένων στοιχείων τερματίζεται ἅμα τῇ Σῇ λάμψει, ὦ υἱὲ τοῦ Πατρός, οὗ τὸ ὄνομα παραμένει ἄφατον. Ὁ χορὸς τῶν ἀδεκάστων μοιρῶν Σὲ ὑπακούει. Τῇ Σῇ ἐπινεύσει ἐκεῖναι μεταστρέφουν τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ἱστοὺς τῆς εἱμαρμένης διότι Σὺ Βασιλεὺς εἶσαι εἰς τὸ ὑπερπέραν καὶ Σὺ κυριαρχεῖς πάσης δυνάμεως ὕπερθεν ἡμῶν... ὦ Σὺ ὁ ἐποπτεύων τὴν ἄνοδο καὶ τὴν λύτρωσιν τῶν ψυχῶν... Λύτρωσον μὲ τῶν καταδυναστευόντων με παθῶν... Ἐξιλέωσόν με ἐνώπιον τῆς ὑπερτάτης Δικαιοσύνης ἧς τὸ ταχὺ βλέμμα διαπερνᾶ τὰ πάντα. Μετάδος εἰς τὸ πνεῦμα μου διαύγειαν καὶ εὐδαιμονίαν καὶ εἰς τὸν ὀργανισμόν μου τὸ δῶρο τῆς ὑγείας. Ὁδήγησόν με πρὸς τὴν δόξαν*[2]. *Μετάδος μοι τὴν ἱκανότητα νὰ ὑπηρετῶ τὰς Μούσας...*».

Ἄς τιμήσουμε καὶ λατρεύσουμε τοῦ Θείου Ἡλίου τὸν ἄχραντο Βασιλέα:

«*Πατέρα Ἥλιε! Σὺ εἶσαι ἡ πηγὴ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς γονιμότητας τῆς μητέρας μας Γῆς. Περιέβαλέ μας μὲ τὸ ζωοποιό σου φῶς, φώτισε τὶς διάνοιές μας, ὥστε νὰ διαλυθοῦν τὰ ἐρέβη τῆς πλάνης μας, τὰ ὁποία ἐμποδίζουν τοὺς ὀφθαλμούς μας νὰ ἰδοῦν τὸ ἱερὸν τῆς Ἀληθείας. Βοήθησε ὅλους ὅσους εὑρίσκονται σὲ τυφλότητα νὰ κοινωνήσουν τῶν εὐεργετημάτων σου...*»

Ὁ πνευματικὸς Ἥλιος

Ἐνδότερα τοῦ Ἡλίου ποὺ βλέπουν οἱ αἰσθήσεις μας, ὑπάρχουν θειότεροι νόμοι κατεργαζόμενοι Θειότερο Φῶς. Τὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα φέρουν γήινο σκότος ἔχουν πατέρα τὸν ἐξωτερικὸ Ἥλιο δηλαδὴ τὸ φῶς ἐκεῖνο ποὺ ἐκπηγάζει ἀπὸ τὶς χαμηλότερες οὐσίες τοῦ σώματος τοῦ Ἡλίου. Τὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἀπέβαλαν τὸ γήινο σκότος ἔχουν πατέρα τους τὸ φῶς ἐκεῖνο ποὺ ἐκπορεύεται ἀπὸ τὶς θειότερες οὐσίες τοῦ Ἡλίου καὶ ἔχουν σχέση πρὸς ὅλες τὶς πνευματικὲς ἐνέργειες τοῦ Οὐρανοῦ. Τοῦ φωτὸς αὐτοῦ τέκνα εἶναι τὰ ἀποθεωθέντα πνεύματα. Αὐτὲς οἱ θειότερες οὐσίες τοῦ Ἡλίου συνιστοῦν τὸν Πνευματικὸ Ἥλιο, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ πνευματικοῦ φωτός. Δία τοῦ πνευματικοῦ φωτὸς παρέχονται τὰ μέσα καὶ οἱ δυνάμεις στὴν ψυχὴ τοῦ κάθε ἀπόλυτα ἀγνοῦ μύστου, ὥστε νὰ εἰσέλθει σὲ Θειοτέρους κόσμους. Ἀλλά, γιὰ νὰ ἐπιτύχει αὐτό, πρέπει νὰ διάκειται ἁρμονικὰ πρὸς τὰ πνεύματα τοῦ Ἡλίου. Οἱ μύστες σ' αὐτὸ τὸ Φῶς τείνουν, αὐτὸ τὸ Φῶς τοὺς ἕλκει.

Γιὰ νὰ γίνει κανεὶς μύστης καὶ τέκνο τοῦ Πνευματικοῦ Ἡλίου πρέπει:

1) ΝΑ ΣΠΟΥΔΑΣΕΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΤΟΥ. Ἀπὸ τὴν σπουδὴ αὐτὴ νὰ κατανοήσει ὅτι ἔχει καὶ πάθη[3] καὶ ψευδεῖς δοξασίες καὶ προλήψεις (κοινωνικὲς καὶ θρησκευτικές) καὶ πρέπει νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπ' ὅλα αὐτὰ γιατί κρατοῦν τὸ πνεῦμα του σὲ χαμηλὲς λειτουργίες καὶ παρεμποδίζουν τὴν ψυχική του ἀνέλιξη. Ἡ διάνοια καθηλώνεται στὰ πάθη καὶ τὶς ψευδεῖς δοξασίες, ὅταν δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ μετατρέψει τίς, ἀπὸ πλάνη σχηματισμένες ἰδέες σὲ πραγματικὲς ἀληθεῖς ἰδέες, γιατί δὲν τῆς τὸ ἐπιτρέπει ὁ μὴ φυσικὸς βίος καὶ τὸ σκοτεινὸ περιβάλλον ποὺ ζεῖ. Συνεπῶς πρώτιστο καθῆκον αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ γίνει τέκνο τοῦ Πνευματικοῦ Ἡλίου εἶναι ἡ ἀπαλλαγή του ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς κοινωνικὲς καὶ θρησκευτικὲς προλήψεις.

2) ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΤΗΝ ΦΥΣΗ, γιατί ἕνας μόνον εἶναι ὁ Θεῖος Ναὸς πρὸς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ προσέρχονται καὶ νὰ καταθέτουν τὶς λατρεῖες τους οἱ ἄνθρωποι καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ θεία Φύση. Οἱ ἐρχόμενοι πρὸς τὸν Ναὸ αὐτὸν πληροῦν τὶς καρδιὲς τοὺς αἰσθημάτων καὶ τὶς διάνοιές τους θαυμασμοῦ, πάντες δὲ οἱ μὴ πρὸς αὐτὸν τὸν Ναὸ προσερχόμενοι ἀπευθύνονται πρὸς δόξας ἀνύπαρκτους καὶ πρὸς ψευδεῖς Θεούς. Ἀλλὰ τί εἶναι Φύση; Φύση εἶναι τὸ **μέγα Πᾶν**, εἶναι τὸ σύνολο τῆς ἐνεργούσης οὐσίας τῶν κόσμων, μεθ' ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων, λειτουργιῶν καὶ νόμων της. Ὁ θεῖος Ὀρφέας δίδαξε στοὺς ἀνθρώπους τὴν λατρεία ποὺ πρέπει νὰ ἀποδίδουν στὴν Φύση γιατί «*οἱ ἄνθρωποι εἶναι τέκνα τῆς Φύσεως, στὶς ἐκδηλώσεις τῆς ὁποίας βρίσκεται ἡ δημιουργὸς αἰτία*».

Ἐπίσης ὁ Πυθαγόρας δίδασκε ὅτι «*οἱ ἄνθρωποι μόνον στὴν θεία Φύση ὀφείλουν νὰ ἀποδίδουν λατρεία καὶ ὄχι στὶς καθέκαστα ἀτομικότητες γιατί λατρεύοντες τὴν Φύση, λατρεύουν τὸ ὅλον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει καὶ τὸ μέρος ἐνῶ ἀντίθετα λατρεύοντες τὶς κατὰ μέρος ἀτομικότητες θέτουν αὐτὲς σὲ ἀνώτερη μοίρα τοῦ ὅλου, τὸ ὁποῖο πλέον δὲν λατρεύουν*». Μόνον αὐτὲς οἱ γνώσεις θὰ ἀπαλλάξουν τὸν μύστη ἀπὸ τὰ πάθη καὶ θὰ μεταμορφώσουν τὴν οὐσία του σὲ ἀληθεῖς ἰδέας[4] καὶ συναισθήματα[5]. Ὅταν ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ προσεγγίσει τὴν Φύση, τότε κατανοεῖ τοὺς Θεοὺς τῶν δυνάμεών της.

Ἄς προσεγγίσουμε λοιπὸν τὴ Φύση, ἄς συνδεθοῦμε μὲ τὶς δυνάμεις της, ἄς λατρεύσουμε τοὺς Κυρίους τῶν δυνάμεών της, διότι αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀληθεῖς Θεοί. Ὅποιος δὲν εἶναι βασιλεὺς φυσικῆς δυνάμεως εἶναι ψευδῆς Θεός, εἶναι Θεὸς τοῦ ἐρέβους καὶ ἐνεργεῖ μόνον στὸ ἔρεβος.

3) ΝΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ. Μεταξὺ Ἠθικῆς καὶ Ἀρετῆς ὑπάρχει οὐσιωδέστατη διάκριση γιατί **Ἀρετὴ** εἶναι ἡ **ἐναρμόνιση** τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Φύσεως καὶ **Ἠθικὴ** ἡ **ἔφεση** πρὸς ἐκπλήρωση τοῦ νόμου τῆς ἀρετῆς[6]. Συνεπῶς, δὲν εἶναι νοητὴ ἡ ἀναβάθμισή μας χωρὶς ἐναρμόνισή μας πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Φύσεως. Ὅμως δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ προσπάθεια ἐναρμόνισής μας πρὸς τοὺς νόμου τῆς Φύσεως, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐκδηλωθεῖ μέσα μας ἔφεση γιὰ τὴν ἐναρμόνισή μας πρὸς τοὺς νόμους τῆς Φύσεως. Ἡ ἐκδήλωση τῶν Νόμων τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Ἠθικῆς εἶναι δυνατὴ μόνον στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του τὶς κατὰ συνθήκη ἰδέες τῶν βέβηλων κοινωνιῶν, οἱ ὁποῖες ὑπονομεύουν ριζικότατα τὴν πρόοδο τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

4) ΝΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙ ΤΟΝ ΝΟΜΟ ΤΗΣ ΑΓΝΟΤΗΤΑΣ. Ἡ **ἁγνότητα** εἶναι θεία ψυχικὴ ἐνέργεια, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται μόνον ἀπὸ τὴν ψυχὴ ἐκείνη ποὺ ἔχει ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὰ γήινα πάθη. Ὁ Πνευματικὸς Ἥλιος τὸν νόμο τῆς ἁγνότητας χρησιμοποιεῖ γιὰ νὰ ἐξωραΐζει τοὺς πνευματικοὺς οὐρανοὺς καὶ ἀπαρτίζει θεῖα διαδήματα μὲ τὰ ὁποῖα στέφει κάθε γενναῖα ψυχή, στὴν ὁποία λειτουργεῖ ὁ Νόμος τῆς Θελήσεως[7] ὑπὸ τὴν μορφὴ τοῦ ἡρωισμοῦ καὶ ὁ Νόμος τῆς Ἀγάπης[8]. Δὲν δικαιοῦται ἀθανασίας καὶ στέψεως καμιὰ ψυχή, ἂν δὲν ἐκδηλώσει τοὺς νόμους αὐτούς, ἂν δὲν ἀφομοιώσει στὴν οὐσία της τὶς δυνάμεις τοῦ Πνευματικοῦ Ἡλίου. Τὸ ὑπάρχον καὶ λειτουργοῦν στὸν οὐρανὸ παραμένει ἐκεῖ. Οἱ ψυχές, ὅταν ποθήσουν εἰλικρινὰ καὶ ἐκδηλώσουν τὶς ἐνέργειες τοῦ ὑπάρχοντος στὸν οὐρανό, τότε τείνουν ὅλες τὶς λειτουργίες τους πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ τότε ἀρχίζει ἡ θεία ἐπαφή, ἡ ὁποία γίνεται ἀφετηρία φωτισμοῦ τοῦ γήινου πνεύματός τους[9].

Ὡς μύστης καὶ τέκνο τοῦ Πνευματικοῦ Ἡλίου πρέπει:

1) ΝΑ ΔΙΑΓΕΙ ΜΙΑ ΑΝΕΥ ΠΑΘΩΝ ΑΓΝΗ ΖΩΗ. Ἄνευ παθῶν ἁγνὴ ζωὴ διάγει κάθε ψυχικὴ ἀτομικότητα, ὅταν λατρεύει τὴν δικαιοσύνη, ἐπιθυμεῖ τὶς θεῖες ἐπιρροὲς καὶ ἐκδηλώνεται σ' αὐτὴν ἡ θεία λατρεία. ΤΟΤΕ συντελεῖται στὴν ψυχὴ αὐτὴ ἁρμονία. ΤΟΤΕ οἱ διαυγεῖς φωτεινές ἀκτίνες τοῦ Πνευματικοῦ Ἡλίου εἰσέρχονται στὴ λειτουργία τὸν πνεύματός του. ΤΟΤΕ ἀποκτᾶ τὸ Μέσο τῆς Συνεχοῦς Διανοήσεως, τὸ ὁποῖο τοῦ ἐπιτρέπει νὰ διαγράφει εὐρύτερους ὁρίζοντες στὶς φωτεινὲς χῶρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν δυνατότητα, νὰ εἰσέλθει σὲ θειοτέρους κόσμους, ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει τὸ φῶς, ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει ἡ Αἰώνια Ζωή. Αἰώνια Ζωὴ ἔχει ἐξασφαλίσει μία ψυχικὴ ἀτομικότητα ὅταν ἔχει ἀποκτήσει πνευματικὸ ὀργανισμό, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπόκειται στὴν διαδικασία τῆς φθορᾶς καὶ ἀποσύνθεσης τοῦ ὑλικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ συνεπῶς δὲν ὑπόκειται στὶς ἐπιδράσεις τῆς θεότητας ποὺ ἔχει ὡς ἐξωτερικὸ σύμβολο τὸν θάνατο. Ἀντίθετα ζωὴ χωρὶς μέσο συνεχοῦς διανοήσεως εἶναι ὑποκείμενη στὶς ἐπιδράσεις τῆς θεότητας ποὺ ἔχει ὡς ἐξωτερικὸ σύμβολο τὸν θάνατο. Καμία ζωή, καμία ψυχικὴ ὑπόσταση δὲν μπορεῖ νὰ ἀποφύγει τὶς Ἐπιδράσεις αὐτῆς τῆς θεότητας, ἂν δὲν ἐπιτύχει τὴν διαρκῆ σύζευξη πρὸς τὸ μέσο διανοήσεώς της, ἂν πρὸς τὸ μέσο αὐτὸ δὲν διαχυθεῖ Ζωή, Ζωὴ προερχόμενη ἐκ τοῦ Πνευματικοῦ Ἡλίου.

2) ΝΑ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΓΕΝΟΥΣ. Αὐτὸ θὰ τὸ ἐπιτύχει βοηθώντας τὸ ἀνθρώπινο γένος νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν ἀμάθεια καὶ τὶς προλήψεις καὶ νὰ γνωρίσει τὴν Ἀλήθεια. Ἔχει ὡς ἀποστολὴ νὰ μεταφέρει πρὸς τὶς νέες γενιὲς τῶν ἀνθρώπων τὶς μεγάλες ἰδέες τῆς φιλοσοφίας τῶν ἐνδόξων ἡρώων τῆς παρελθούσης ἀνθρωπότητας ὥστε νὰ γνωρίσουν τὰ αἴτια τῆς δημιουργίας τῆς φύσεως καὶ τοῦ πνεύματος αὐτῆς ὡς καὶ τὰ αἴτια ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σκοποῦ καὶ προορισμοῦ τῆς ἀνθρώπινης ὑποστάσεως. Αὐτὴ ἡ γνώση θὰ ὁδηγήση τὴν ἀνθρωπότητα σὲ πρόοδο, γιατί οἱ ἄνθρωποι θὰ κατανοήσουν ὅτι ἡ Ἀδελφότητα εἶναι Καθολικὸς Νόμος τῆς Φύσεως καὶ τότε ὁ μεταξὺ τους ἀνταγωνισμὸς θὰ γίνη συνεργασία. Τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἔργο Φιλανθρωπίας. Μὲ τὴν ἄσκηση αὐτοῦ τοῦ ἔργου τῆς Φιλανθρωπίας, θὰ ἐπιτύχουν τὸν φωτισμὸ τῆς ἀνθρώπινης διάνοιας, ὥστε τὰ μέλη τῶν κοινωνιῶν νὰ ὁδηγηθοῦν ἀπὸ τὴν ἄγνοια στὴ γνώση καὶ οἱ κοινωνίες, ἀπὸ τὴν καταπίεση καὶ τὴν ἀδικία τῆς πλειοψηφίας ἀπὸ τὴν μειοψηφία τῶν μελῶν τους, στὸ σεβασμὸ τῶν νόμων τῆς **Ἐλευθερίας**, τῆς **Ἰσότητας** καὶ τῆς **Ἀδελφότητας** γιὰ ὅλα τὰ μέλη τους, γιατί ἡ ἄγνοια εἶναι ἐκείνη ποὺ δημιουργεῖ τόσες δοκιμασίες στὸν ἄνθρωπο.

Ἡ Φιλανθρωπία[10] ἐμπεριέχει τὴν ἔννοια τῆς ἀγάπης, τὴν ἀναγνώριση τοῦ δικαιώματος τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἀπρόσκοπτη πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ πρόοδο τῶν ἀνθρώπων. Ἱεροφάντης τῶν μυστηρίων τῆς Ἐλευσίνας ἔλεγε: *«ἐφόσον ὁ ἄνθρωπος δὲν φιλεῖ (ἀγαπᾶ) τὸν ἄνθρωπο στὶς καθόλου του σχέσεις, ἔρεβος ἔχει στὴν ψυχή του».* Ἔρεβος ὑπάρχει στὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, ἐφόσον ἐκ τῶν σχέσεων αὐτῶν προκύπτουν δοκιμασίες καὶ πίκρες. Πρέπει νὰ ἀπομακρύνει αὐτὸ τὸ ἔρεβος καὶ νὰ προκαλέσει τὴν ἐκδήλωση τοῦ συναισθήματος τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀναφέρεται στὴν ἐκπλήρωση τῶν καθηκόντων του πρὸς τοὺς ὁμοίους του. Μὲ τὴν ἐκπλήρωση αὐτὴ τῶν καθηκόντων του θὰ καταστεῖ δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ εὐδαιμονία καὶ νὰ πληρωθεῖ ὁ κοινωνικός τους σκοπός, ἐνῷ ἡ μὴ ἐκδήλωση καὶ λειτουργία αὐτοῦ τοῦ συναισθήματος δημιουργεῖ τὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων κακά.

ΣΥΝΕΛΛΗΝΕΣ: Ἂς προσέξουμε νὰ μὴν ἀφήσουμε ποτὲ νὰ μᾶς σύρη ἡ κοινωνικὴ συμβατικότητα σὲ ξένη πρὸς τὴν ὑπέρτατη Ἀλήθεια λατρεία. Μὴ ποτὲ ἡ ψυχή μας δείξει ἐνδοιασμὸ πρὸς τὸν Βασιλέα τοῦ Ἡλίου, διότι θὰ συρθῆ σὲ πυκνὸ ἔρεβος καὶ θὰ δοκιμάσει πολλὲς πικρίες.

Σ. ΤΑΚΑΣ - ΛΥΚΟΦΡΩΝ
Φυσικὸς - Νομικός

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. **Τὸ Φῶς** τῆς Φύσεως, ἰσχυρίσθηκαν ὁρισμένα ἀπὸ τὰ ἀρχαία μυστήρια, ὅτι εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου καὶ τέμνεται κατὰ τὴν δράση της σὲ ἀτομικότητες. Ὅμως τὴν πίστη τους αὐτὴν τὴν ἀπέκρουσαν ἄλλα ἐπικρατέστερα τῶν ἀρχαίων μυστηρίων, ὅπως τὰ Ἐλευσίνια καὶ πρὸ παντὸς τὰ Πυθαγόρεια. Τὸ Φῶς δὲν εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου, εἶναι μέρος τῆς ψυχῆς τοῦ κόσμου καὶ μάλιστα εἶναι ἡ φυσικὴ ἐκείνη δύναμη, ἡ ὁποία ἔφερε τὴν ψυχὴ τοῦ κόσμου εἰς τὴν ἀντίληψη τοῦ ΕΙΝΑΙ αὐτῆς, εἶναι τὸ μέσον τῆς προόδου τῆς ψυχῆς τοῦ κόσμου, εἶναι τέλος ἡ δύναμη ἐκείνη τῆς Φύσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπορρέει ὁ Νόμος τῆς Ἐξελίξεως.

2 **ΔΟΞΑ** εἶναι ἡ ἀνάπαυση καὶ ἡ γαλήνη ποὺ αἰσθάνεται ὁ μύστης ἐκ τῆς ἀρετῆς τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

3. **ΠΑΘΗ** εἶναι οἱ ἀπὸ πλάνη σχηματιζόμενες ἰδέες στὴν διάνοια. ΨΕΥΔΕΙΣ ΔΟΞΑΣΙΕΣ εἶναι ἡ πίστη ποὺ σχηματίζουμε στὴν διάνοιά μας ἀπὸ τὶς ἐκ πλάνης σχηματισμένες ἰδέες.

4. **Οἱ ΙΔΕΕΣ** γίνονται ἐκ τῆς ἀναπλάσεως στὴν διάνοιά μας τῶν φυσικῶν παραστάσεων ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ τῶν μορφῶν τῶν ὄντων μὲ τὶς ἄψυχες μορφὲς καὶ τῆς ἀποταμίευσής τους στὴν μνήμην. Ὅπως οἱ Νόμοι τῆς Φύσεως εἶναι δυναμικὲς ἐκδηλώσεις τῶν οὐσιῶν τῆς μὴ νοητικῆς φύσεως, ἔτσι καὶ οἱ ἰδέες εἶναι δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ Νόμοι τῆς Νοητικῆς Πνευματικῆς Φύσεως. Ὅπως ἐκ τῶν λειτουργούντων νόμων τῆς μὴ νοητικῆς φύσεως ἐξαρτᾶται ἡ προαγωγὴ καὶ ἡ ἐξέλιξη τῶν οὐσιῶν τῆς μὴ νοητικῆς φύσεως, ἔτσι καὶ ἐκ τῶν Ἰδεῶν (δηλαδὴ ἐκ τοῦ ἰδεολογικοῦ Εἶναι τῆς ψυχῆς) ἐξαρτᾶται ἡ προαγωγὴ καὶ ἐξέλιξη τῆς ψυχῆς.

5. **ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ** εἶναι ψυχικὰ γεγονότα τοῦ περιεχομένου τῆς συνειδήσεως καὶ ἐκδηλώνονται ὡς εὐαρέσκεια ἢ δυσαρέσκεια σὲ διαφόρους βαθμοὺς ἐντάσεως καὶ γενικότερα εἶναι ἡ ὅλη ψυχικὴ κατάσταση ἢ ἐκδήλωση ἡ δημιουργούμενη ἐκ τοῦ ἑκάστοτε καθολικοῦ περιεχομένου τοῦ ψυχικοῦ βίου. Τὰ συναισθήματα ἐκδηλώνονται ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, κάθε ψυχῆς μπορῶ νὰ ἰσχυρισθῶ. Οἱ ψυχικὲς δυνάμεις γιὰ νὰ ἐκδηλώνωνται πρέπει νὰ λαμβάνουν ἔννοια γνωστική, γιατί χωρὶς αὐτὴν τὴν ἔννοια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν συναισθήματα ἐν ἐνεργείᾳ. Ποτὲ στὴν ἀνθρωπίνη φύση δὲν δύναται νὰ ὑπάρξη καὶ νά ἐνεργῆ συναίσθημα χωρὶς περιεχόμενο γνωστικῆς ἰδιότητος, ἀδιάφορο ἂν ἡ γνωστική του ἰδιότητα εἶναι φωτεινὴ ἢ ὄχι. Διά νὰ κατανοηθεῖ αὐτὸ ἀρκεῖ νὰ ποῦμε ὅτι τὰ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ χωρὶς τὴν γνωστική τους ἰδιότητα δὲν μποροῦν νὰ γίνουν γνωστὰ ὡς συναισθήματα οὔτε μποροῦμε νὰ ὑπαγάγουμε τὰ συναισθήματα στὴν κατηγορία τῶν ἰδεῶν, γιατί τότε δὲν θὰ ἐλάμβαναν διαφορετικὴ ὀνομασία τῶν ἰδεῶν. Θὰ εἴχαμε τότε μόνον ἰδέας καὶ σύνθεση αὐτῶν σὲ γνώσεις καὶ ὄχι συγκεκριμένη κατηγορία συναισθημάτων ὡς ἐπίσης καὶ αἰσθημάτων τὰ ὁποία ἐπίσης ὀφείλουμε νὰ διακρίνουμε αὐτῶν καὶ περὶ τοῦ πῶς αὐτὰ γίνονται καὶ ἔρχονται εἰς τὸ Εἶναι αὐτῶν. (παραδείγματα συναισθημάτων: χαρά-λύπη, φόβος-αἰσιοδοξία κ.λπ. σὲ ὅλους τοὺς βαθμοὺς ἐντάσεώς τους).

6. Ἐπίσης, μὲ βάση αὐτοὺς τοὺς ὁρισμοὺς τῆς Ἠθικῆς καὶ τῆς Ἀρετῆς ὁρίζεται περαιτέρω ὡς Καθῆκον ἡ μετάδοση πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν Νόμων τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Ἠθικῆς καὶ ὡς Δόξα ἡ ἀνάπαυση καὶ ἡ γαλήνη, οἱ ὁποῖες προκύπτουν ἐξ ἐναρμονίσεώς του πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Ἀρετῆς, τῆς Ἠθικῆς καὶ τοῦ Καθήκοντος.

7. **Ἡ θέληση** εἶναι ὁ ἀρτιότερος Νόμος τῆς ψυχῆς, εἰς τὸν ὁποῖον καταλήγουν ὅλοι οἱ ἄλλοι νόμοι. Ὁ νόμος αὐτὸς ἐκδηλώνεται ὡς ἄρτια νοητικὴ λειτουργία ἔναντι τῆς ὁποίας ὑποχωροῦν ὅλα τὰ ἐμπόδια. Ὅταν ἐκδηλωθεῖ αὐτὸς ὁ Νόμος στὴν ψυχὴ τοῦ μύστου, σὲ αὐτὸν δημιουργεῖται αὐστηρὴ προσήλωση στοὺς Νόμους τῆς φύσεως

8. **Ἡ ἀγάπη** εἶναι ὑπέρτατος Νόμος τῆς θείας Φύσεως, γιατί ἐπιβάλει σ' αὐτὸν ποὺ τὸν ἐκδηλώνει νὰ ἐφαρμόζει τὸν Νόμο τῆς Δικαιοσύνης πρὸς κάθε κατεύθυνση ἀδιακρίτως. Ἡ ἀγάπη εἶναι τὸ πηδάλιο τοῦ ἡρωισμοῦ, εἶναι ὁ νόμος ὁ διακανονίζων τὸν νόμο τῆς θελήσεως. Οὐδεὶς καθίσταται ἥρωας χωρὶς ἀγάπη, οὐδεὶς καθίσταται θεὸς ἂν δὲν ὑπῆρξε ἥρωας. Ἡ ἀγάπη γεννᾶ τὸν ἡρωισμό, ὁ δὲ ἡρωισμὸς συντρίβει ὅλα τὰ πάθη. Τοὺς αἰωνίους αὐτοὺς νόμους ποὺ λειτουργοῦν στὰ βάθη τῶν θεοτήτων τοῦ οὐρανοῦ οὐδεὶς ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ γίνη θεὸς δύναται νὰ παραγνωρίση. Ὁ παραγνωρίζων αὐτοὺς εἶναι θνητός. Μόνον πρὸ τοῦ ἡρωισμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης ὑποχωρεῖ ὁ θάνατος. Ὁ θάνατος εἶναι θεὸς γιατί ὑποβάλλει στὴν θέλησή του κάθε πνεῦμα ποὺ δὲν ἐξεδήλωσε φῶς. Εἶναι θεὸς τοῦ σκότους καὶ ὅπου αὐτὸ λειτουργεῖ ὡς νόμος οὐσίας ἐκεῖ ἐπεκτείνεται καὶ ὁ θάνατος.

9. **Οἱ ψυχὲς** ποὺ προσεγγίζουν τὶς λειτουργίες τῆς Φύσεως ἔρχονται σὲ ἐπαφὴ μετὰ τῶν Θεῶν καὶ αὐτοὶ τοὺς δωροῦν τὴν πραγματικὴ εὐτυχία. Ἀντίθετα, ἐκεῖνο ποὺ ὁδηγεῖ τὶς ψυχὲς πρὸς τὸ σκότος εἶναι ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀπιστία πρὸς τὶς δυνάμεις τῆς Φύσεως καὶ ἡ ἀνυπακοὴ πρὸς τοὺς Νόμους της.

10. Ἡ λέξη **ΦΙΛΩ** σημαίνει ἀγαπῶ, ἑπομένως ἡ λέξη φιλανθρωπία, κυριολεκτικά, σημαίνει τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Μεταφορικὰ ὅμως ἡ λέξη φιλανθρωπία ἔχει γίνει συνώνυμη της λέξεως «ἐλεημοσύνη» ποὺ σημαίνει τὴν παροχὴ ἀγαθῶν σὲ πρόσωπα ποὺ τὰ στεροῦνται λόγῳ ἔνδειας.

Η ΦΥΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Α. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΣ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ[1]

ΦΥΣΗ εἶναι τὸ σύνολο τῆς ἐνεργούσης οὐσίας τῶν κόσμων, μεθ' ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων, λειτουργιῶν καὶ νόμων της.

Ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω ὁρισμὸ προκύπτει ὅτι μόνο ἡ ἐνεργοῦσα οὐσία ἀποτελεῖ τὴν φύση. ἐνῶ ἡ μὴ ἐνεργοῦσα οὐσία δὲν ἀποτελεῖ μέρος τῆς φύσεως ἀλλά, ὅπως θὰ δοῦμε κατωτέρω, ἀποτελεῖ τὴν οὐσία τοῦ ΧΑΟΥΣ. Ἐνεργοῦσα οὐσία εἶναι ἡ οὐσία ἡ ὁποία ἐκδηλώνει τὴν ὕπαρξή της, μετέχει στὴ συγκρότηση τῶν μορφῶν τῆς Φύσεως καὶ ἐξελίσσεται ἀενάως μὲ τὴν ἐκδήλωση τῶν νόμων της. Νόμοι τῶν οὐσιῶν τῆς Φύσεως εἶναι δυναμικὲς ἐκδηλώσεις τῶν οὐσιῶν της καὶ συνεπῶς κανένα ἐξωτερικὸ αἴτιο δὲν παρεμβαίνει στὶς διεργασίες ποὺ λαμβάνουν χώραν στὴν Φύση.

Τὸ ὅλο της Φύσεως, στὸν σπουδάζοντα αὐτήν, ἐμφανίζει δυὸ μεγάλες καὶ διακεκριμένες μεταξὺ τους κατηγορίες: τὴν μὴ νοητικὴ Φύση ὡς καὶ τὴν νοητικὴ καὶ πνευματικὴ Φύση. Ἡ νοητικὴ φύσις γίνεται ἐκ τῆς μὴ νοητικῆς δυνάμει ἐκδηλώσεως νόμων, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρχαν σ' αὐτὴν σὲ δυναμικὴ ὅμως κατάσταση. Ἡ ἀπὸ «δυνάμει Εἶναι» στὴν «ἐν ἐνεργείᾳ Εἶναι» ἐκδήλωση τῶν Νόμων αὐτῶν ἀποτελοῦν τὴν ἐμφάνιση τῆς Νοητικῆς Πνευματικῆς Φύσεως.

Νοητικὴ πνευματικὴ Φύση εἶναι οἱ ψυχικὲς ἀτομικότητες, ἐνῶ μὴ νοητικὴ Φύση εἶναι τὸ σύνολο τῆς ὑλικῆς οὐσίας, ἡ ὁποία ἁπλῶς μετέχει στὴν συγκρότηση τῶν μορφῶν τῆς Φύσεως. Ἐκεῖνα ὅμως πού, ἀπὸ τὴν προαναφερθεῖσα διατύπωση, ἀποτελοῦν πρωτοποριακὲς γιὰ τὰ κοινωνικὰ καὶ θρησκευτικὰ καθιερωμένα ἰδέες εἶναι ὅτι: α) ἡ πνευματικὴ νοητικὴ φύση προέρχεται ἀπὸ τὴν μὴ νοητικὴ φύση ποὺ σημαίνει ὅτι εἶναι προϊὸν ἐξελίξεως τῆς ὑλικῆς οὐσίας καὶ β) ὅτι ἡ ἐξέλιξη αὐτὴ τῆς ὑλικῆς οὐσίας εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐκδηλώσεως νόμων, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν στὴν ὑλικὴ οὐσία σὲ λανθάνουσα κατάσταση. Συνεπῶς, κανένα ἐξωτερικὸ αἴτιο δὲν παρεμβαίνει σὲ αὐτὲς τὶς διεργασίες.

Τὸ ὅλο τῆς φύσεως συνέχεται πρὸς τὸν ἑαυτό του καὶ γι' αὐτὸ ἀποτελεῖ μία ἀδιάσπαστη ἑνότητα.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ νοητικὴ καὶ ἡ μὴ νοητικὴ οὐσία τῶν κόσμων ἀποτελοῦν μία ἀδιάσπαστη ἑνότητα καὶ ὅτι ἡ Νοητικὴ πνευματικὴ φύση δὲν μπορεῖ νὰ ἐξελιχθῆ χωρὶς τὴν παρουσία τῆς μὴ νοητικῆς φύσεως καὶ ἀντιστρόφως.

Τὰ κατὰ μέρος τμήματα τῆς Φύσεως στοὺς διαφόρους Κόσμους ἐμφανίζουν διαφορετικὲς δυναμικότητες τῶν νόμων της στὶς ἐνέργειές τους καὶ αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο χαρακτηρίζει τὴν διαφορὰ τῶν Κόσμων αὐτῶν. Ἡ διαφορὰ αὐτὴ στοὺς ἐνεργητικούς τους Νόμους προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀφετηρία τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας ἑκάστου κόσμου, γιατί αὐτοὶ συγκροτήθηκαν καὶ ὀργανώθηκαν βαθμιαία.

Κόσμοι[2] εἶναι διάφορα ἐπιμέρους τμήματα τῆς Φύσεως, τὰ ὁποία ἔχουν μεγάλες διαφορὲς μεταξύ τους. Οἱ διαφορὲς αὐτὲς ὀφείλονται στοὺς διαφορετικῆς δυναμικότητος ἐκδηλωθέντες ἐνεργητικοὺς Νόμους τῶν οὐσιῶν τους. Ἡ ἐκδήλωση διαφορετικῶν Νόμων ὀφείλεται στὴν ἀφετηρία τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας ἑκάστου κόσμου, γιατί αὐτοὶ συγκροτήθηκαν καὶ λειτούργησαν σὲ προγενέστερο χρόνο καὶ ἔχουν ἐκδηλώσει μεγαλύτερης δυναμικότητας Νόμους ἔναντι αὐτῶν ποὺ συγκροτήθηκαν καὶ λειτούργησαν μεταγενεστέρως. Συνεπῶς, οἱ κόσμοι ποὺ ἐκδηλώθηκαν σὲ προγενέστερους χρόνους εἶναι σὲ ὑψηλότερη βαθμίδα ἐξελίξεως, μὲ ἀποτέλεσμα στὴ Φύση ὑπάρχει μία ἀπαραβίαστη ἱεραρχία[3].

Ἡ διαφορά τους στοὺς ἐνεργητικοὺς Νόμους κάθε Κόσμου δὲν διασπᾶ τὴν μεταξὺ τους ἑνότητα, ἀλλὰ ἀντιθέτως προκαλεῖται μεταξὺ αὐτῶν ἀλληλεπίδραση, ἀπὸ τὴν ὁποία γίνονται οἱ μορφὲς τῶν κόσμων καὶ ἀπὸ τὴν μεταξὺ τους νέα ἀλληλεπίδραση ἐξασφαλίζεται ἡ ἁρμονία τῶν κόσμων καὶ ἡ συνολικὴ ἐξέλιξη τῆς ὅλης θείας Φύσεως τῶν Κόσμων.

Ἑπομένως, παρὰ τὶς μεγάλες διαφορὲς ποὺ ὑπάρχουν στοὺς διαφόρους Κόσμους ἡ ἑνότητα τῶν Κόσμων καὶ κατ' ἐπέκταση καὶ τῆς Φύσεως δὲν διασπᾶται, ἀλλὰ ἀντίθετα ὑπάρχει ἀλληλεπίδραση μεταξὺ τῶν διαφόρου δυναμικότητας Κόσμων. Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἀλληλεπίδρασης εἶναι ἡ ἐμφάνιση τῶν μορφῶν, ἡ ἀέναη ἐξέλιξή τους καὶ ἡ ἁρμονία μεταξὺ τῶν κόσμων.

Σκοπὸς τῆς Φύσεως εἶναι ἡ ἐμφάνιση ἐκ τῆς οὐσίας τῆς συνειδητῶν ὑπάρξεων.

Σκοπὸς τῶν συνειδητῶν ὑπάρξεων εἶναι ἡ ἀτέρμων ἐκδήλωση νέων ἐνεργητικῶν νόμων καὶ ἰδιοτήτων καθὼς καὶ ἡ ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ τοὺς κόσμους κατώτερης ἐνέργειας καὶ ἡ εἴσοδός τους σὲ Κόσμους θειότερης ἐνέργειας, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐξασφαλίζουν τὴν ἐλευθερία τῶν ἐνεργειῶν τους καὶ τὴν ἀνέλιξη τῶν δυνάμεών τους.

Ἡ δημιουργία καὶ ἡ ὕπαρξη τῆς Φύσεως δὲν ἔγινε τυχαῖα ἀλλὰ ἔχει σκοπὸ καὶ ὁ σκοπός της εἶναι ἡ ἐμφάνιση νοητικῶν πνευματικῶν ὑπάρξεων καὶ μάλιστα ἐκ τῆς μὴ νοητικῆς Φύσεως, ὅπως ἀναφέρθηκε ἀνωτέρω. Ἐπίσης καὶ οἱ νοητικὲς πνευματικὲς ὑπάρξεις ἔχουν σκοπὸ καὶ σκοπός τους εἶναι ἡ ἀτέρμων ἐκδήλωση ἐνεργητικῶν Νόμων, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν σ' αὐτὲς σὲ λανθάνουσα κατάσταση. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐκδήλωσης ἐνεργητικῶν νόμων εἶναι ἡ ἀτέρμων ἐξέλιξή τους στὸν ἄπειρο χρόνο. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀτελεύτητης ἐξέλιξής τους εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ κόσμους κατώτερης ἐνέργειας καὶ ἡ εἴσοδός τους σὲ κόσμους ἀνώτερης ἐνέργειας, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐξασφαλίζουν διαρκῶς καὶ μεγαλύτερη ἐλευθερία τῶν ἐνεργειῶν τους καὶ ταχύτερη ἀνέλιξη τῶν δυνάμεών τους[4].

Β. Η ΠΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1. *Κατὰ τὶς ἀπόψεις τῆς μυσταγωγικῆς φιλοσοφίας[5]:*

Τὸ πᾶν πρὸ τῆς δημιουργίας του ὑπῆρχε μόνον σὲ ἀνεκδήλωτη κατάσταση. Οἱ δυνάμεις τοῦ Παντός, ἀπὸ τὶς ὁποῖες διαμορφώθηκαν οἱ Κόσμοι, ὑπῆρχαν σὲ λανθάνουσα κατάσταση, ὅπως σὲ λανθάνουσα κατάσταση θὰ εἶναι καὶ οἱ δυνάμεις, οἱ ὁποῖες θὰ διαμορφώσουν τοὺς κόσμους στὸν ἄπειρο χρόνο. Αὐτὴ ἡ πρὸ τῆς δημιουργίας κατάσταση χαρακτηρίζεται μὲ τὴν ἔννοια τοῦ Χάους.

Ἑπομένως ΧΑΟΣ εἶναι τὸ ἄμορφο ἄπειρο, τὸ ἀπροσπέλαστο στὴν ἔρευνα τοῦ

πνεύματος, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχει ἀντικειμενικὴ ὑπόσταση στὴν αἴσθηση τοῦ πνεύματος. Τὸ Χάος δὲν εἶναι κενὸς χῶρος ἀλλὰ οὐσιαστικὸ Εἶναι σὲ ἀνεκδήλωτη κατάσταση. Οἱ Κόσμοι ἔχουν λανθάνουσες δυνάμεις, οἱ ὁποῖες θὰ ἐκδηλωθοῦν σταδιακὰ καὶ θὰ τοὺς διαμορφώνουν στὸν ἄπειρο χρόνο, δηλαδὴ ἡ ἐξέλιξη τῶν Κόσμων θὰ εἶναι ἀτέρμων στὸν ἄπειρο χρόνο. Στὴν κατάσταση τοῦ Χάους, ἡ ΖΩΗ (ποὺ εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία ἐμφανίζει τὶς οὐσίες τῶν Κόσμων στὸ Εἶναι τους) δὲν εἶχε μέσα της σπέρμα παραγωγικότητας γιὰ νὰ ἐκδηλώσει τὸ ἄπειρο φαινόμενο κάλλος. Τὸ σπέρμα ἦταν ἡ δύναμή της. Ἡ δύναμή της ὅμως ἦταν λανθάνουσα σ' αὐτή. Δύναμη εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποία νοοῦμε ὡς ἀέναη (ἀδιάλειπτη) ΚΙΝΗΣΗ τῆς οὐσίας τῶν κόσμων, ἐκείνη ποὺ δὲν διακόπτει τὴν δράση της στὸν ἄπειρο χρόνο. Τὰ σπέρματα τῆς ΚΙΝΗΣΕΩΣ (κατὰ νοητὴ ἔκφραση) ἦταν ἀνεκδήλωτα στὴν διαμόρφωση τῆς οὐσίας τοῦ Χάους καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦταν λανθάνουσα (ἀνεκδήλωτη) καὶ ἡ ΖΩΗ, δηλαδὴ ἡ οὐσία ἀπὸ τὴν ὁποία γίνονται οἱ Κόσμοι. Η ΚΙΝΗΣΗ ἦταν τὸ ἀπροσπέλαστο στὴν ἔρευνα τοῦ πνεύματος Κέντρο τοῦ Χάους καὶ ἡ ΖΩΗ ἦταν ἡ περιφέρεια (ὁ φλοιός) τοῦ Χάους, στὸ ὁποῖο ὑπῆρχε καὶ τὸ ΦΩΣ, χωρὶς ὅμως τὴν παράσταση ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τὸ χαρακτηρίσει ὡς Φῶς.

Ἡ συγκρότηση τοῦ ΧΑΟΥΣ μὲ κέντρο τὴν κίνηση καὶ περιφέρεια τὴν ζωὴ γίνεται νοητὴ ἀπὸ τὴν μεταφορὰ τῆς οὐσίας του στὸ ἐνεργητικὸ μορφικὸ ἄπειρο (δηλαδὴ τὴν Φύση) ὡς τὰ ἄτομα τῆς ἀτομικῆς οὐσίας, τὰ ὁποῖα ἔχουν κέντρο, τὸν νόμο τῆς κινήσεως καὶ περιφέρεια, τὸν νόμο τῆς ζωῆς μὲ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου τῆς ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΟΣ[6]. Ἐπειδὴ ἡ διανόηση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μεταγενέστερο φαινόμενο ἀπὸ τὴν συγκρότηση τῶν κόσμων σὲ μορφικὰ Εἶναι, ἡ κατάσταση αὐτὴ τοῦ Χάους εἶναι ἀπροσπέλαστη στὴν ἀνθρώπινη διανόηση καὶ συνεπῶς τὸ πνεῦμα μὲ τὶς αἰσθήσεις του ἔχει ὡς ἀντικείμενο ἔρευνας τὸ ἄπειρο Σύμπαν.

2. Κατὰ τὶς ἀπόψεις τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ σημαντικότερη σύγχρονη θεωρία γιὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ Σύμπαντος εἶναι ἡ θεωρία τῆς ἀρχικῆς μεγάλης ἔκρηξης (big bang), σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία τὸ Σύμπαν ξεκίνησε μὲ τὴν ἔκρηξη τοῦ «ἀρχικοῦ ἀτόμου». Τὸ ἀρχικὸ ἄτομο ξεκίνησε ἀπὸ μία μαθηματικὴ ἀνωμαλία (singularity) ποὺ σημαίνει ὅτι εἶχε ἀπείρως μικρὲς διαστάσεις, μικρότερες ἀπὸ τὶς διαστάσεις ἑνὸς πρωτονίου, καὶ μὲ ἄπειρη πυκνότητα καὶ θερμοκρασία. Αὐτὸ προκύπτει ἀπὸ τὴ λύση τῶν ἐξισώσεων τοῦ Einstein ἂν θεωρήσουμε τὸν «παράγοντα κλίμακας» R=0 καὶ τὸν «παράγοντα χρόνος» t=0.

Ὁ πρῶτος ποὺ διατύπωσε τὴν θεωρία τῆς ἀρχικῆς μεγάλης ἔκρηξης ἦταν ὁ Βέλγος Lemaitre τὸ 1927 ὁ ὁποῖος, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς λύσεις τῶν ἐξισώσεων τοῦ Einstein χρησιμοποίησε καὶ τὸν ἑξῆς συλλογισμό: «ἐπειδὴ ἡ ΕΝΤΡΟΠΙΑ[7] τοῦ Σύμπαντος συνεχῶς αὐξάνει, θὰ πρέπει τὸ Σύμπαν νὰ ξεκίνησε ἀπὸ ἕνα ἀρχικὸ ἄτομο τὸ ὁποῖο εἶχε τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ ὀργάνωση, περιεῖχε ὅλη τὴν ὕλη τοῦ Σύμπαντος καὶ ἀπὸ τὴν ἔκρηξη τοῦ ὁποίου προῆλθαν οἱ γαλαξίες κ.λπ.».

3. Συμπέρασμα

Ἀπὸ τὰ προαναφερθέντα συνάγεται ὅτι ἡ σχετικιστικὴ κοσμολογία ἔχει προσεγγίσει τὴν ἔννοια τοῦ Χάους ἀφοῦ δέχεται ὅτι τὸ Σύμπαν ξεκίνησε ἀπὸ ἕνα ἀπείρως μικρὸ ἀρχικὸ ἄτομο, ἀλλὰ δὲν ἔχει ὑπεισέλθει στὴν σύσταση αὐτοῦ τοῦ ἀτόμου.

Γ.
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

1. Κατὰ τὶς ἀπόψεις τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας.

Ἡ Φύση προῆλθε ἀλλὰ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ δημιουργεῖται ἀπὸ τὸ Χάος. Κατὰ τὴν πρὸ τῆς δημιουργίας κατάσταση στὸ Χάος, ἡ ΚΙΝΗΣΗ (ποὺ εἶναι τὸ ἀπροσπέλαστο κέντρο) καὶ ἡ ΖΩΗ (ποὺ εἶναι ὁ φλοιός) ἦταν διαχωρισμένες. Ἀφετηρία τῆς δημιουργίας τοῦ Σύμπαντος ἦταν ἡ προσέγγιση τοῦ Κέντρου (τῆς ΚΙΝΗΣΗΣ) στὴν περιφέρεια (στὴν ΖΩΗ)[8].

Αἰῶνες αἰώνων συνέδραμαν, ὥστε ἡ ἀπείρως ἐλαχίστη ΚΙΝΗΣΗ νὰ καταστῆ ἱκανὴ νὰ προσεγγίση τὴν περιβάλλουσα, ὡς εἶδος φλοιοῦ, ΖΩΗ καὶ ἀπὸ ἀπείρως ἐλαχίστη νὰ ἀποκτήση τὴν δυνατότητα τῆς ἄπειρης ἐπέκτασης καὶ τῆς ἀτελεύτητης μετάδοσης σπέρματος παραγωγῆς στὴν ΖΩΗ. Ἔτσι, ἡ ΚΙΝΗΣΗ προσεγγίζει τὴν ΖΩΗ καὶ ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου καθίστανται (ΚΙΝΗΣΗ καὶ ΖΩΗ) ἀτελεύτητα παραγωγικὲς δυνάμεων. Οἱ ἐκδηλούμενες αὐτὲς δυνάμεις εἶναι τὰ αἴτια τῆς μεταφορᾶς τῆς οὐσίας τῆς Φύσεως ἀπὸ τὸ Χάος στὸ ἐνεργητικὸ Εἶναι τῶν κόσμων.

Ἡ μεταφορὰ οὐσίας ἀπὸ τὸ Χάος στὴ Φύση (δηλαδὴ τὸ ἐνεργητικὸ εἶναι) συνεχίζεται ἀενάως. Ἐπομένως καὶ ἡ Δημιουργία συνεχίζεται καὶ αὐτὴ τὴν ἔννοια ἔχει τὸ λόγιο «ὁ θεὸς ἀεὶ γεωμετρεῖ».

2. Κατὰ τὶς ἀπόψεις τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ ἐπιστήμη δὲν ἐρευνᾶ τὰ αἴτια ποὺ προκάλεσαν τὴν μεγάλη ἔκρηξη τοῦ «ἀρχικοῦ ἀτόμου»[9] στὸ ὁποῖο ἦταν συγκεντρωμένη ὅλη ἡ οὐσία τῆς Φύσεως. Οἱ ἐρευνητὲς ἀρχίζουν νὰ ἐρευνοῦν τὶς συνθῆκες τοῦ Σύμπαντος ἀμέσως μετὰ τὴν Μεγάλη ἔκρηξη, ὅταν ἡ ἡλικία του ἦταν μικρὸ μόνο κλάσμα τοῦ δευτερολέπτου, ἡ θερμοκρασία του μερικὰ τρισεκατομμύρια βαθμοὺς καὶ ἡ ἀκτίνα του μικρότερη ἀπὸ τὴν ἀκτίνα ἑνὸς πρωτονίου.

3. Συμπέρασμα.

Ἀπὸ τὰ προαναφερθέντα συνάγεται ὅτι:

Ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ ὅτι ἡ δημιουργία τῆς Φύσεως εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς «μεγάλης ἔκρηξης», συνεπῶς ἡ δημιουργία περατώθηκε καὶ δὲν δημιουργοῦνται νέες οὐσίες. Τὸ μόνο ποὺ λαμβάνει χώρα στὴ Φύση εἶναι ἡ ἀτελεύτητη ἐξέλιξη αὐτῶν τῶν οὐσιῶν ποὺ τὴν περιγράφει μὲ τὴν αὔξηση τῆς ἐντροπίας τοῦ σύμπαντος. Ἐπίσης, ἀγνοεῖ τὰ αἴτια ποὺ προκάλεσαν τὴν μεγάλη ἔκρηξη καὶ συνεπῶς τὴν δημιουργία τῆς Φύσεως, ἐνῶ ἡ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία πιστεύει ὅτι ἡ δημιουργία τοῦ Σύμπαντος δὲν περατώθηκε ἀλλὰ συνεχίζεται ἀενάως μὲ τὴν ἀδιάκοπη μεταφορὰ οὐσίας ἀπὸ τὸ Χάος στὸ Εἶναι τῆς ἐκδηλουμένης Φύσεως. Οἱ οὐσίες αὐτὲς ἐξελίσσονται ἀενάως καὶ συνεπῶς ὑπάρχουν στὴ Φύση οὐσίες διαφόρου ἐπιπέδου ἐξέλιξης. Ἐπίσης, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πιστεύει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ προσέγγιση τοῦ Χάους, γνωρίζει τὰ αἴτια ποὺ τὴν προκάλεσαν μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τῆς ἀναλογικότητας.

Δ.
ΟΙ ΟΥΣΙΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

1. Κατὰ τὶς ἀπόψεις τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας.

Ἡ ἐκ τοῦ Χάους στὸ ἐνεργητικὸ Εἶναι[10] τῶν Κόσμων ἐλθοῦσα οὐσία εἶναι «ἀΐδιος» δηλαδὴ αἰώνια χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος. Ἡ οὐσία αὐτὴ ὀνομάζεται ΘΕΙΑ ΟΥΣΙΑ ἢ

ΜΕΡΙΣΤΗ ΟΥΣΙΑ ἢ ΑΤΟΜΙΚΗ ΟΥΣΙΑ. Ἡ ἐμφάνιση σὲ ἄτομα τῆς ΘΕΙΑΣ ΟΥΣΙΑΣ προκαλεῖ τὴν ἀντικειμενικὴ ἐμφάνιση γιὰ τὴν αἴσθηση τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἄλλης οὐσίας, ἡ ὁποία μὲ τὸ Εἶναι της ἀποτελεῖ τὸν οὐσιαστικὸ ΧΩΡΟ, μέσα στὸν ὁποῖο ἔρχονται νὰ ἐνεργήσουν τὰ ἄτομα τῆς ἀτομικῆς οὐσίας. Ἡ δεύτερη αὐτὴ οὐσία, ἡ ὁποία δίνει τὴν ἔννοια τοῦ χώρου στὸ πνεῦμα, ὀνομάζεται ΑΜΕΡΙΣΤΗ ΟΥΣΙΑ ἢ ΣΥΝΕΧΗΣ ΟΥΣΙΑ καὶ εἶναι τὸ ἄπειρο περιέχον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δρᾶ ἡ ΜΕΡΙΣΤΗ ΟΥΣΙΑ. Ἐκ τῆς συνεργασίας τῶν δυὸ αὐτῶν ἀϊδίων οὐσιῶν (ΑΤΟΜΙΚΗΣ καὶ ΣΥΝΕΧΟΥΣ) ἔγιναν καὶ γίνονται τὰ πάντα, τὰ ὁποία εἶναι προορισμένα σὲ ἀτελεύτητες δυναμικὲς μεταμορφώσεις καὶ ἐκδηλώσεις Νόμων στὸν ἄπειρο χρόνο, λόγω τῆς ἀϊδιότητος (δηλαδὴ τῆς χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος) τῶν οὐσιῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἔχουν συγκροτηθεῖ Ἀλλὰ τί εἶναι ἀτομικὴ καὶ τί συνεχὴς οὐσία;

Η ΑΤΟΜΙΚΗ[11] (ἢ ΜΕΡΙΣΤΗ) ΟΥΣΙΑ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ ἄπειρο πλῆθος τῶν ἀτόμων [δηλαδὴ τὴν ὕλη]. Τὰ ἄτομα [τῆς ἀτομικῆς οὐσίας] νοοῦνται ὡς στιγμὲς [δηλαδὴ ὡς μαθηματικὰ σημεῖα χωρὶς διαστάσεις] καὶ ἔχουν κέντρο καὶ περιφέρεια. Κέντρο εἶναι ἡ δύναμη τοῦ ἀτόμου, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἔννοια τοῦ Νόμου τῆς Κινήσεως. Περιφέρεια εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ Εἶναι τοῦ ἀτόμου, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἔννοια τοῦ Νόμου τῆς Ζωῆς. Μὲ τὴν ἐμφάνιση τῶν ἀτόμων στὴν Φύση (δηλαδὴ στὴν ἐνεργητικὴ κατάσταση) ἐκ τοῦ Χάους, ὁ μὲν Νόμος τῆς Κινήσεως οὐδέποτε καταπαύει τὴν δράση του, μὲ τὴν ὁποία συνεχῶς ἐπεκτείνει τὶς δυναμικότητες τῆς ἀΐδιας οὐσίας, ἐνῶ ὁ Νόμος τῆς Ζωῆς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ τηρεῖ τὴν ἀτομικότητα τοῦ κάθε ἀτόμου διακεκριμένη ἔναντι τῶν ἄλλων ἀτόμων. Ὁ Νόμος τῆς Κινήσεως τοῦ ἀτόμου (ποὺ ἡ δράση του εἶναι ἀδιάλειπτη) προκαλεῖ ἀπὸ τὸ Εἶναι τῶν ἀτόμων τὴν ἐκδήλωση τοῦ Νόμου τῆς Θερμότητας. Η ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ καθίσταται ἡ φυγόκεντρη[12] δύναμη τοῦ ἀτόμου, ἐνῶ ἡ ΚΙΝΗΣΗ καθίσταται ἡ κεντρομόλα δύναμή του. Ἡ ἰσόρροπη δράση αὐτῶν τῶν δυὸ Νόμων (ΚΙΝΗΣΗΣ καὶ ΖΩΗΣ) καὶ μὲ τὴν συμβολὴ τοῦ Νόμου τῆς ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ τῆς συνεχοῦς οὐσίας, ἀποτελοῦν τὸ κέντρο ἰσορροπίας τῶν κόσμων καὶ τῶν καθέκαστα μορφῶν τους.

Η ΣΥΝΕΧΗΣ (ἢ ΑΜΕΡΙΣΤΗ) ΟΥΣΙΑ ἀποτελεῖ μὲ τὸ Εἶναι της τὸν οὐσιαστικὸ ΧΩΡΟ, μέσα στὸν ὁποῖο ἐνεργοῦν τὰ ἄτομα τῆς ἀτομικῆς οὐσίας. Συνεπῶς, εἶναι τὸ ἄπειρο περιέχον τοῦ Σύμπαντος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὰ πάντα γίνονται. Ἡ ἀΐδια ΣΥΝΕΧΗΣ οὐσία εἶναι ἡ πάντα συνεχὴς πρὸς τὸν ἑαυτό της καὶ τὸ γεγονὸς αὐτὸ δίνει τὴν ἔννοια τοῦ χώρου, γιατί δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθεῖ χῶρος χωρὶς νὰ εἶναι συνεχής, ἀφοῦ χῶρος εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο περιέχει κάτι τί τὸ μετρητὸ καὶ τὸ ὁποῖο δίδει τὴν ἔννοια τῆς διαστάσεως. Ἐκ τῆς συνεχοῦς οὐσίας προῆλθε ὁ Νόμος τῆς ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ καὶ γι' αὐτὸ ἡ συνεχὴς οὐσία ὀνομάστηκε ΕΝΕΡΓΕΙΑ[13] ἀπὸ ὁρισμένα φιλοσοφικὰ συστήματα τῆς ἀρχαιότητας. ΕΝΕΡΓΕΙΑ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο διαπλάσει τὶς μορφὲς τῶν κόσμων ἀλλὰ καὶ ἀποσυνθέτει αὐτές, προκειμένου νὰ διαπλάσει ἐκ τῶν ἀποσυντεθεισῶν μορφῶν ἄλλες ἀρτιότερες.

Η ΣΥΝΕΧΗΣ ΟΥΣΙΑ εἶναι ὁ Λόγος καὶ Πατέρας τῶν Κόσμων, εἶναι τὸ ἄρρεν της δημιουργίας καὶ ὁ ἐνεργητικὸς παράγων τῶν κόσμων, γιατί συγκεντρώνει τὰ ἄτομα τῆς ἀτομικῆς οὐσίας σὲ μορφὲς καὶ ἀποτελεῖ τὸ Λόγο τῆς ὑπάρξεως τῶν μορφῶν, ἐνῶ **Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΟΥΣΙΑ** εἶναι ἡ Μητέρα τῶν Κόσμων, τὸ θῆλυ τῆς δημιουργίας καὶ ὁ παθητικὸς παράγων τῶν κόσμων, γιατί ὑπόκειται στὶς ἐνεργητικὲς ἐπιδράσεις τῆς συνεχοῦς οὐσίας προκειμένου νὰ συγκροτηθοῦν οἱ μορφές.

Ἀποτέλεσμα τῆς συνεργασίας τῶν δυὸ ἀϊδίων οὐσιῶν στὴ συγκρότηση τῶν μορφῶν εἶναι ἡ ἐκδήλωση νέων δυνάμεων καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ οὐσίες.

Ὁ θεῖος Πυθαγόρας γιὰ τὶς οὐσίες τοῦ σύμπαντος ἔλεγε ὅτι ***«τὰ ἄτομα τῆς ἀϊδίου ΑΤΟΜΙΚΗΣ οὐσίας εἶναι ἄρτιος καὶ ἄπειρος ἀριθμός, ἐνῶ ἡ οὐσία τῆς ΜΟΝΑΔΟΣ (συνεχὴς οὐσία) διὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ νόμων της εἶναι περιττὸς ἀριθμός. Ἡ ἐνέργεια τῶν περιττῶν ἀριθμῶν συγκροτεῖ καὶ διαλύει τὶς μορφὲς τῶν κόσμων ποὺ καθίστανται πεπερασμένες. Οἱ μορφὲς τῶν κόσμων εἶναι τὸ ἄθροισμα τῶν δυὸ οὐσιῶν καὶ γνωρίζονται μὲ τὴν ἔννοια τῶν ἀρτιοπερίσσων ἀριθμῶν».***

2. Κατὰ τὶς ἀπόψεις τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ ὅτι στὸ Σύμπαν μία μόνον οὐσία ὑπάρχει, τὴν ὁποία ὀνομάζει ΥΛΗ ἢ Ὑλικὴ οὐσία γενικὰ καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄτομα, τὰ ὁποῖα συντιθέμενα συγκροτοῦν τὶς διάφορες μορφὲς ποὺ ὑπάρχουν στὸ Σύμπαν. Τὸν χῶρο μέσα στὸν ὁποῖο οἱ διάφορες μορφὲς κινοῦνται τὸν θεωρεῖ κενὸ καὶ συνεπῶς δὲν τοῦ ἀποδίδει ἰδιότητες οὐσίας, ὅπως συμβαίνει μὲ τὴν ἐσωτερικὴ φιλοσοφία. Ἐπίσης, τὸν χῶρο τὸν θεωρεῖ ἀλληλένδετο μὲ τὸν χρόνο καὶ ὁμιλεῖ γιὰ χωροχρόνο ἢ χωροχρονικὸ συνεχές, στὸ ὁποῖο ὁ χρόνος ἀποτελεῖ τὴν τετάρτη διάσταση τοῦ χωροχρόνου.

Τὸ 17ο αἰώνα ὁ Huygens προκειμένου νὰ ἐξηγήσῃ τὴν διάδοση τοῦ φωτὸς μέσα ἀπὸ τὸν χῶρο θεώρησε ὅτι ὁ Χῶρος πληροῦται ἀπὸ μία οὐσία, τὴν ὁποία ὀνόμασε Αἰθέρα[14] καὶ τὴν ὁποία θεώρησε ὅτι ἀποτελεῖ τὴν τετάρτη κατάσταση τῆς ὕλης. Γιὰ νὰ συγκεράσῃ τὴν ὑλικὴ ὑπόσταση τοῦ αἰθέρα μὲ τὴν ἔλλειψη ἐπιδράσεώς του στὴν κίνηση τῶν οὐρανίων σωμάτων μέσα στὴν «μάζα» του, θεώρησε τὸν αἰθέρα ὡς μιὰ μορφὴ ὕλης μὲ ἄπειρη ἐλαστικότητα. Σύμφωνα μὲ τὴν θεωρία αὐτὴ θὰ ἔπρεπε νὰ παρατηρηθῇ διαφορὰ στὴν ταχύτητα τοῦ φωτὸς ποὺ ἐκπέμπεται ἀπὸ μία πηγὴ πρὸς διαφορετικὲς κατευθύνσεις. Ἡ ἄποψη αὐτὴ ὅμως δὲν ἐπιβεβαιώθηκε ἀπὸ τὸ πείραμα τῶν Michelson καὶ Morley, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ θεωρία αὐτὴ νὰ ἐγκαταλειφθῇ. Τὸ σφάλμα τοῦ Huygens, σχετικὰ μὲ τὸν Αἰθέρα, ἦταν ὅτι τὸν θεώρησε ὡς μία μορφὴ ὕλης καὶ ὄχι ὡς μία ἄλλη διαφορετικὴ οὐσία καὶ συνεπῶς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἐπαληθευθῇ τὸ πείραμα τῶν Michelson καὶ Morley.

Τὰ ἄτομα ποὺ μελετάει ἡ ἐπιστήμη ἀποτελοῦνται ἀπὸ κέντρο καὶ περιφέρεια, ὅπως ἀκριβῶς δέχεται καὶ ἡ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία γιὰ τὰ ΑΤΟΜΑ τῆς ἀτομικῆς οὐσίας. Τὸ κέντρο τῶν ἀτόμων ποὺ ἐξετάζει ἡ ἐπιστήμη ὀνομάζεται Πυρῆνας, ἔχει θετικὸ ἠλεκτρικὸ φορτίο καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ στοιχειώδη σωματίδια ποὺ ὀνομάζονται νουκλεόνια, ἐνῶ ἡ περιφέρεια ὀνομάζεται φλοιός, ἔχει ἀρνητικὸ ἠλεκτρικὸ φορτίο καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ στοιχειώδη σωματίδια ποὺ ὀνομάζονται ἠλεκτρόνια καὶ ἀδιάλειπτα περιστρέφονται γύρω ἀπὸ τὸν πυρήνα. Τὰ στοιχειώδη σωματίδια ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἐσωτερικὴ δομὴ τῶν ἀτόμων ἀποτελοῦνται ἀπὸ κέντρο καὶ περιφέρεια δηλαδὴ ἔχουν καὶ αὐτὰ ἐσωτερικὴ δομὴ ἀνάλογη μὲ τήν ἐσωτερικὴ δομὴ τῶν ΑΤΟΜΩΝ ποὺ ἐξετάζει ἡ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία καὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἄλλα ὑποσωματίδια ποὺ ὀνομάζονται κουώρκς καὶ τὰ ὁποία θεωροῦνται σημειακά, δηλαδὴ δὲν ἔχουν διαστάσεις, ὅπως θεωροῦνται καὶ τὰ ΑΤΟΜΑ ποὺ ἐξετάζει ἡ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία ἀλλὰ δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ ἐσωτερική τους δομή.

3. Ἄλλες ἀπόψεις γιὰ τὶς οὐσίες τοῦ Σύμπαντος.

ΟΙ ΙΔΕΑΛΙΣΤΕΣ θεωροῦν ὅτι στὸ Σύμπαν ὑπάρχει μόνον ἐνέργεια καὶ ὅτι ἡ ὕλη εἶναι συμπυκνωμένη ἐνέργεια δηλαδὴ μία κατάσταση τῆς ἐνέργειας. Ἐπειδὴ ἡ ἐνέργεια εἶναι περισσότερο κοντὰ στὴν ἔννοια ποὺ δίνουν γιὰ τὸ πνεῦμα καὶ ἑπομένως γιὰ τὶς ἰδέες, ἡ ἄποψη αὐτὴ χαρακτηρίσθηκε ὡς ἰδεαλιστικὴ φιλοσοφία καὶ οἱ ὀπαδοὶ τῆς ὡς ἰδεαλιστές.

Οἱ ΥΛΙΣΤΕΣ γενικὰ θεωροῦν ὅτι στὸ Σύμπαν ὑπάρχει μόνον ὕλη καὶ ὅτι ἡ ἐνέργεια εἶναι ἀποσυμπυκνωμένη ὕλη δήλ. μιὰ κατάσταση τῆς ὕλης. Ὁ Διαλεκτικὸς Ὑλισμὸς θεωρεῖ ὅτι ἡ ὕλη εἶναι τὸ βασικὸ καὶ πρωταρχικὸ συστατικό του Σύμπαντος καὶ τὴν προικίζει μὲ δυὸ χαρακτηριστικὲς ἰδιότητες: τὴν ἀδράνεια καὶ τὴν κίνηση. Τὴν ἀδράνεια τὴν θεωρεῖ ὡς μέτρο τῆς ὕλης καὶ τὴν ἐνέργεια ὡς μέτρο τῆς κίνησης. Ἑπομένως, ἡ ἐνέργεια ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τὶς χαρακτηριστικὲς ἰδιότητες τῆς ὕλης καὶ δὲν εἶναι νοητὸ νὰ ταυτισθεῖ ἡ ἐνέργεια μὲ τὴν ὕλη. Ὕλη χωρὶς κίνηση δὲν δύναται νὰ ὑπάρξει καθὼς καὶ κίνηση χωρὶς ὕλη. Ἔτσι τὴν ἀφυλοποίηση τοῦ ζεύγους ἠλεκτρόνιο-ποζιτρόνιο (ποὺ ὅταν συγκρουσθοῦν σχηματίζουν δυὸ φωτόνια) δὲν τὴν βλέπουν ὡς μετατροπὴ ὕλης σὲ ἐνέργεια ἀλλὰ ὡς μετατροπὴ μιᾶς μορφῆς ὕλης (ἠλεκτρόνιο-ποζιτρόνιο) σὲ μιὰ ἄλλη μορφὴ ὕλης (δυὸ φωτόνια), γιατί θεωροῦν ὅτι τὰ φωτόνια εἶναι ὑλικὰ σωματίδια.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΟΣ θεωρεῖ ὅτι ἡ αὔξηση τῆς ἐνέργειας ἑνὸς σώματος ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξηση τῆς μάζας τοῦ σώματος αὐτοῦ καὶ ἀντίστροφα. Συνεπῶς, ἡ ἐνέργεια ποὺ προστίθεται στὸ σῶμα προσθέτει μάζα σ' αὐτὸ καὶ ἔτσι δίδεται ἡ ἐντύπωση ὅτι ἡ ἐνέργεια ἔχει ὑλικὴ ὑπόσταση. Γιὰ νὰ ἀποφευχθῆ ἡ ταύτιση ἐνέργειας καὶ ὕλης γίνεται ἀποδεκτὸ ὅτι ἡ ἐνέργεια ἔχει μάζα καὶ συνεπῶς ἐμφανίζει ἀδράνεια ἐνῶ ἡ ὕλη δὲν ἔχει μάζα ἀλλὰ ἔχει μόνο κίνηση. Ἔτσι ἡ ΥΛΗ σὲ κατάσταση ἐπιταχυνομένης κινήσεως ἀποκτᾶ ἐνέργεια συνεπῶς ἀποκτᾶ μάζα, ἐνῶ σὲ κατάσταση ἀκινησίας (ποὺ δὲν ἔχει ἐνέργεια) θὰ ἔχῃ μάζα μηδέν. Σχετικὰ ἔχει ὅμως παρατηρηθεῖ ὅτι τὰ στοιχειώδη σωματίδια σὲ κατάσταση ἠρεμίας τους ἔχουν ἀδράνεια, δηλαδὴ ἔχουν μάζα διάφορη τοῦ μηδενός. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐξηγεῖται μὲ τὴν παραδοχὴ ὅτι τὰ στοιχειώδη σωματίδια συγκροτοῦνται ἀπὸ ἄλλα ὑποσωματίδια, τὰ ὁποῖα βρίσκονται σὲ ἀδιάκοπη κίνηση καὶ τὰ ὁποία, ὅπως εἴδαμε καὶ παραπάνω, ὀνομάζονται κουώρκς.

4. Συμπεράσματα

Ἀπὸ τὰ προαναφερθέντα καταφαίνεται ὅτι ὅλες οἱ δομὲς τοῦ Σύμπαντος ἀποτελοῦνται ἀπὸ κέντρο καὶ περιφέρεια (ἄτομα, ἡλιακὰ συστήματα, γαλαξιακὰ συστήματα κ.λπ.).

Ὡς πρὸς τά ΑΤΟΜΑ ὑπάρχει διάσταση ἀπόψεων μεταξὺ ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας καὶ ἐπιστήμης Τὰ ἄτομα ποὺ μελετοῦν οἱ φυσικὲς ἐπιστῆμες δὲν ταυτίζονται μὲ τὰ ΑΤΟΜΑ τῆς ἀτομικῆς οὐσίας ποὺ ἐξετάζει ἡ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία, γιατί τὰ μὲν ἄτομα ποὺ μελετοῦν οἱ φυσικὲς ἐπιστῆμες δὲν εἶναι ἄτμητα ἀλλὰ διασπῶνται σὲ στοιχειώδη σωματίδια (ἠλεκτρόνια, πρωτόνια κ.λπ.).

Ὡς πρὸς τὸν ΧΩΡΟ ὑπάρχει ἐπίσης διάσταση ἀπόψεων μεταξὺ ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας καὶ ἐπιστήμης, ἀφοῦ ἡ μὲν ἐσωτερικὴ φιλοσοφία θεωρεῖ τὸν ΧΩΡΟ ὡς Οὐσία (Συνεχῆ Οὐσία), ἐνῶ ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ τὸν χῶρο ὡς κενὸ τὸ ὁποῖο ἐμπεριέχει καὶ τὸν Χρόνο (μὲ τὴν ἔννοια τοῦ χωροχρόνου). Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ διάσταση ἀπόψεων εἶναι στὴν πραγματικότητα λεκτικὴ γιατί Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ δέχεται τὴν ἔννοια τοῦ χωροχρόνου μὲ διαφορετικὴ διατύπωση ὡς ἑξῆς: θεωρεῖ ὅτι ἀπὸ τὸ Χάος πρῶτα ἐξέρχεται ἡ Ἀτομικὴ Οὐσία (ἡ ὁποία ἔχει ἐν λειτουργίᾳ τοὺς νόμους τῆς κινήσεως καὶ τῆς ζωῆς), ἡ ὁποία προκαλεῖ τὴν ἔξοδο ἐκ τοῦ Χάους τῆς Συνεχοῦς Οὐσίας (ἡ ὁποία ἔχει ἐν λειτουργίᾳ τὸν νόμο τῆς ἐνεργείας). Συνεπῶς δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ὕπαρξη τοῦ Χώρου (συνεχοῦς οὐσίας) χωρὶς τὴν ὕπαρξη Ἀτομικῆς οὐσίας. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Ἀτομικὴ οὐσία ἔχει ἐν λειτουργίᾳ τοὺς Νόμους τῆς Κινήσεως (ποὺ ὁ χρόνος δὲν εἶναι παρὰ ἐκδήλωση τοῦ Νόμου τῆς κινήσεως) καὶ τοῦ Νόμου τῆς Ζωῆς (δηλαδὴ τῆς ἐκδήλωσης τῆς ὕπαρξης τῆς ἀτομικῆς οὐσίας στὴ Φύση) θὰ μπορούσαμε ἀντίστοιχα νὰ μιλήσουμε περὶ Χωροχρονικῆς Ὑπάρξεως.

Ὡς πρὸς τὴν συγκρότηση τῶν μορφῶν Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ θεωρεῖ ὅτι γίνεται ἀπὸ τὴν Ἀτομικὴ Οὐσία (Νόμοι Κινήσεως καὶ Ζωῆς) στὴν ὁποία συμμετέχει καὶ Συνεχὴς Οὐσία (Νόμος Ἐνεργείας) ὡς συγκολλητικὴ οὐσία, ἐνῶ Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ θεωρεῖ ἀντίστοιχα ὅτι ἡ ἐνέργεια ἔχει μάζα καὶ συνεπῶς ἐμφανίζει ἀδράνεια καὶ ὅτι ἡ ὕλη δὲν ἔχει μάζα ἀλλὰ ἔχει μόνο κίνηση, ἑπομένως ἡ μάζα ποὺ ἐμφανίζει ἡ ὕλη ὀφείλεται στὴν ἐνέργεια ποὺ ἐμπεριέχει. Συνεπῶς, οἱ ἀπόψεις ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ καὶ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ περίπου συμπίπτουν ἀλλὰ χρησιμοποιοῦν διαφορετικὴ ὁρολογία, ἡ ὁποία δημιουργεῖ σύγχυση στοὺς μὴ γνωρίζοντες.

Σ. ΤΑΚΑΣ - ΛΥΚΟΦΡΩΝ
Φυσικὸς ἠλεκτρονικὸς καὶ πτυχιοῦχος τῆς νομικῆς

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ, α) Σ. Κ.ΝΑΓΟΥ διάφορες ἐργασίες του, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἔχουν ληφθεῖ οἱ ἀπόψεις τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας, β) ΚΩΤΣΑΚΗ ἀπὸ τὸ πανεπιστημιακό του σύγγραμμα «*Κοσμολογία*» καὶ γ) FRENCH ἀπὸ τὸ πανεπιστημιακὸ σύγγραμμα «*εἰδικὴ θεωρία τῆς σχετικότητας*». Ἐπισημαίνεται ὅτι τὸ κείμενο μὲ καλλιγραφικοὺς χαρακτῆρες περιλαμβάνει ἀπόψεις ἀπὸ ἐργασίες τοῦ ΣΠ. ΝΑΓΟΥ.

2 Συνεπῶς, ὁ ὅρος Κόσμος δὲν ταυτίζεται μὲ τοὺς ὅρους Φύση, Ἄπειρο καὶ Σύμπαν (Οἱ ὅροι Φύση, Ἄπειρο καὶ Σύμπαν εἶναι ταυτόσημοι).

3. Καμιὰ ψυχικὴ ἀτομικότητα δὲν θὰ ξεφύγη ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ὕλης, ἂν δὲν μάθη νὰ σέβεται τὴν Φυσικὴ Ἱεραρχία (ἱεραρχία, ἡ ὁποία προκύπτει ἀπὸ τὴν ἐξελικτικὴ βαθμίδα τῆς κάθε ψυχικῆς ἀτομικότητας).

4. Σκοπὸς τῶν Μυστηριακῶν σκηνωμάτων (ὅσων λειτούργησαν ἢ λειτουργοῦν σωστά) ἦταν καὶ εἶναι νὰ ἐπιβοηθήσουν τοὺς μύστες νὰ ἐπιταχύνουν τὴν ἀνέλιξη τῶν ψυχῶν τους, ὥστε ἡ ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ τὸ γήινο περιβάλλον καὶ ἡ εἴσοδός τους σὲ θειοτέρους κόσμους νὰ γίνῃ ταχύτερα.

5. Ἡ Ἐσωτερικὴ Φιλοσοφία εἶναι μία ἐφαρμοσμένη φιλοσοφία, τῆς ὁποίας τὰ συμπεράσματα σταδιακὰ τὰ ἀνακαλύπτει καὶ ἡ ἐπιστήμη. Σκοπὸς τῆς Ἐσωτερικῆς Φιλοσοφίας εἶναι νὰ περιγράψῃ τὴν μοναδικὴ πραγματικότητα ποὺ ὑπάρχει στὴ Φύση καὶ ὄχι νὰ ἀναπτύξει θεωρίες, οἱ ὁποῖες νὰ ἐμπεριέχουν ἀοριστολογίες ὅπως πράττουν σήμερα ὁρισμένοι ψευτοφιλόσοφοι. Ὁ ἐσωτεριστὴς Φιλόσοφος πρέπει παράλληλα νὰ καλλιεργῇ καὶ τὶς ἐπιστῆμες καὶ τὶς τέχνες.

6. Ἡ ἀπόδοση στὸ ΧΑΟΣ συγκρότησης ὅμοιας μὲ τὴν συγκρότηση τῶν οὐσιῶν ποὺ μεταφέρονται ἐξ αὐτοῦ στὴ φύση εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ. Ὁ Νόμος αὐτὸς τῆς ἀναλογικότητας εἶναι γνωστὸς ἀπὸ τὸν ΣΜΑΡΑΓΔΙΝΟ ΠΙΝΑΚΑ ποὺ βρέθηκε στὴν Αἴγυπτο καὶ ὁ ὁποῖος ἀναφέρει ἐπι λέξει ὅτι «*τὸ πρὸς τὰ κάτω ἀναλογεῖ τῷ πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὸ πρὸς τὰ ἄνω εἶναι ἀνάλογο τῷ πρὸς τὰ*

κάτω πρὸς ἐπιτέλεση τῶν θαυμασίων του Ἑνὸς μόνον Πράγματος».

7. Η ΕΝΤΡΟΠΙΑ εἶναι ἕνα μέγεθος ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν διατύπωση τοῦ δευτέρου θερμοδυναμικοῦ ἀξιώματος, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ἡ μεταβολὴ ποὺ γίνεται σὲ ἕνα σύστημα ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξηση τῆς ἐντροπίας. Ἡ αὔξηση τῆς ἐντροπίας συνδέεται μὲ τὴν αὔξηση τῆς «ἀταξίας» ποὺ ἐμφανίζεται σὲ ἕνα σύστημα, δηλαδὴ τὴν αὔξηση τοῦ καταμερισμοῦ καὶ τῆς πολυπλοκότητας ἑνὸς συστήματος. Ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ ὅτι ἡ ἐντροπία ἦταν μηδὲν στὸ ἀρχικὸ ἄτομο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο προῆλθε τὸ Σύμπαν καὶ ὅτι μὲ τὴν δημιουργία καὶ ἐξέλιξη τοῦ σύμπαντος ἡ ἐντροπία συνεχῶς αὐξάνει καθὼς αὐξάνει ἡ «ἀταξία» στὸ Σύμπαν, δηλαδὴ ὁ καταμερισμὸς καὶ ἡ πολυπλοκότητα τοῦ Σύμπαντος. Τὸ λόγιο τῶν ἐσωτεριστῶν «τάξη ἀπὸ τὸ Χάος» (δηλαδὴ ὅτι ἡ τάξη ποὺ ὑπάρχει στὸ Σύμπαν προῆλθε ἀπὸ τὸ χάος) δὲν ὑπονοεῖ ὅτι κατ᾽ ἀντιδιαστολὴ θὰ πρέπει νὰ θεωρήσουμε πὼς στὸ Χάος ὑπάρχει ἀναγκαστικὰ ἀταξία.

Ἡ ἀπόδοση στὸ Χάος τῆς ἔννοιας ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ μεγίστη ἀταξία εἶναι αὐθαίρετη καὶ λανθασμένη. Τὸ λόγιο «τάξη ἀπὸ τὸ χάος» κατὰ τὴν γνώμη μου ὑπονοεῖ ὅτι αὐτὴ ἡ τάξη δηλαδὴ αὐτὴ ἡ νομοτέλεια ποὺ ὑπάρχει στὸ Σύμπαν προῆλθε ἀπὸ τὸ Χάος, στὸ ὁποῖο ὅλες οἱ οὐσίες ὑπάρχουν σὲ ἀνεκδήλωτη κατάσταση καὶ ὄχι σὲ ἀταξία. Ἐπίσης, εἶναι παρερμηνεία νὰ θεωρήσουμε ὅτι ἡ «ἀταξία» ποὺ συνεπάγεται τὴν αὔξηση τῆς ἐντροπίας στὸ σύμπαν (κατὰ τὴν ἄποψη τῆς ἐπιστήμης) δεικνύει σύγκρουση ἀπόψεων ἐπιστήμης καὶ φιλοσοφίας, γιατί ἡ ἐπιστήμη μὲ τὴν ἔννοια ἀταξία, ἐννοεῖ τὴν πολυπλοκότητα καὶ πολλαπλότητα στὸ Σύμπαν ποὺ δὲν σημαίνει ὅτι αὐτὴ ἡ πολυπλοκότητα καὶ πολλαπλότητα στὸ Σύμπαν (ποὺ συνεχῶς αὐξάνει) ὁδηγεῖ σὲ χειροτέρευση. Ἀντίθετα, ἡ αὔξηση τῆς πολυπλοκότητας καὶ πολλαπλότητας ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνέλιξη τοῦ Σύμπαντος στὸν ἄπειρο χρόνο.

8. Τὸ αἴτιο ποὺ προκάλεσε τὴν προσέγγιση τοῦ Κέντρου (κίνησης) στὴν περιφέρεια (ζωή) ἦταν ἡ ἑλκτικὴ δύναμη τῆς περιφέρειας στὸ κέντρο καὶ ἡ ἑλκτικὴ αὐτὴ δύναμη εἶναι ὁ νόμος τοῦ Ἔρωτος. Ἔτσι, τὸ κέντρο γονιμοποίησε τὴν περιφέρεια καὶ προκάλεσε τὴν ἄπειρη παραγωγὴ καὶ ἐκδήλωση τῆς οὐσίας τοῦ σύμπαντος. Οἱ οὐσίες τοῦ σύμπαντος ποὺ παρήχθησαν καὶ παράγονται εἶναι τὰ ἄτομα τῆς ἀτομικῆς οὐσίας (ποὺ ἔχουν κέντρο τὸν νόμο τῆς κινήσεως καὶ περιφέρεια τὴν ζωή) καὶ ἡ συνεχὴς οὐσία (ὁ νόμος τῆς ἐνεργείας).

9. Τὸ ἀρχικὸ ἄτομο ἀντιστοιχεῖ στὸ χάος τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας.

Μὲ τὴν ἔκφραση «δημιουργία» δὲν νοοῦμε τὴν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐμφάνιση τῆς οὐσίας στὴν Φύση ἀλλὰ τὴν «ἐκδήλωση» τῆς οὐσίας, ἡ ὁποία στὸ Χάος εὑρίσκετο σὲ δυναμικὴ (ἀνεκδήλωτη) κατάσταση, ἐνῶ στὴν Φύση ἡ οὐσία εὑρίσκεται σὲ ἐκδηλωμένη κατάσταση. Γι᾽ αὐτὸ ἡ οὐσία τῆς Φύσεως χαρακτηρίζεται ὡς ἀΐδιος (αἰώνια) δηλ. μὴ ἔχουσα ἀρχὴ καὶ τέλος, ἀφοῦ καὶ τὸ Χάος εἶναι οὐσιαστικὸ Εἶναι.

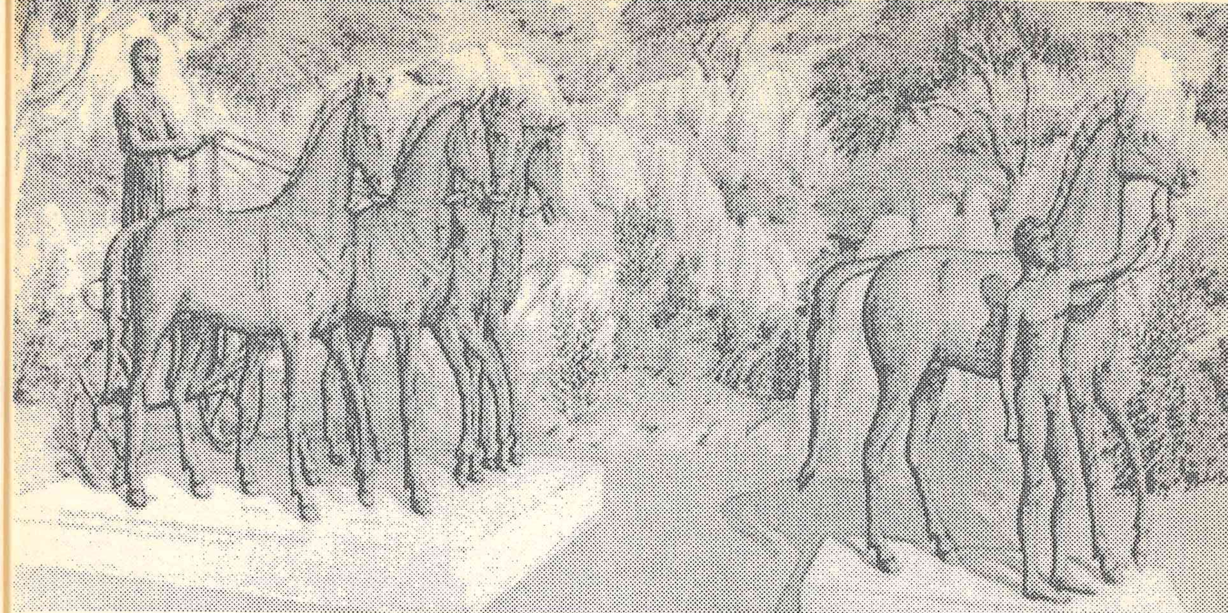
10. Ἡ λέξη Εἶναι (ποὺ γιὰ διάκρισή της γράφεται μὲ τὸ πρῶτο γράμμα κεφαλαῖο) ἔχει τὴν ἔννοια οὐσιαστικοῦ καὶ σημαίνει ὕπαρξη.

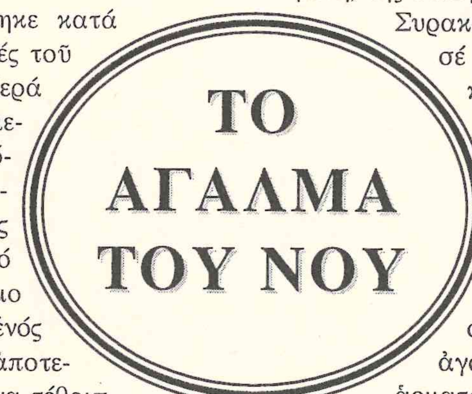
11. Τὰ ΑΤΟΜΑ τῆς ἀτομικῆς οὐσίας (ποὺ γιὰ λόγους διάκρισης θὰ γράφονται μὲ κεφαλαία γράμματα) δὲν ἔχουν καμιὰ σχέση ὡς ὅρος μὲ τὰ ἄτομα ποὺ περιγράφει ἡ φυσική, γιατί τὰ μὲν ἄτομα τῆς φυσικῆς δὲν εἶναι ὡς γνωστὸν ἄτμητα ἀλλὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ τὰ στοιχειώδη σωματίδια, ἐνῶ τὰ ἄτομα τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας εἶναι ἄτμητα καὶ προφανῶς ἀποτελοῦν τὴν ἐσωτερικὴ δομὴ τῶν στοιχειωδῶν σωματιδίων τῆς φυσικῆς.

12. Οἱ ὅροι «φυγόκεντρη* δύναμη καὶ κεντρομόλα* δύναμη» (ποὺ γιὰ λόγους διακρίσεως γράφονται μὲ ἕνα ἀστεράκι στὸ τέλος) δὲν ἔχουν τὴν ἔννοια ποὺ δίδεται στὴ φυσικὴ ἀλλὰ ἐννοοῦν τὴν πρὸς τὰ ἔσω ἢ πρὸς τὰ ἔξω ἐκδήλωση τῶν ἀντίστοιχων νόμων.

13. Ὁ ὅρος «ΕΝΕΡΓΕΙΑ» καὶ «νόμος τῆς ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» (ποὺ γιὰ λόγους διακρίσεως γράφεται μὲ κεφαλαία γράμματα) δὲν ταυτίζεται μὲ τὸ ὅρο ἐνέργεια τῆς φυσικῆς, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν ὁρισμό του.

14. Τὸν ὅρο ΑΙΘΕΡΑ χρησιμοποιοῦσαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες φιλόσοφοι.

Τό χάλκινο ἄγαλμα πού ἐκτίθεται σ᾽ αὐτήν τήν αἴθουσα εἶναι χωρίς ἀμφιβολία τό στολίδι τοῦ Μουσείου τῶν Δελφῶν. Ἀνακαλύφθηκε κατά τίς γαλλικές ἀνασκαφές τοῦ 1896 κάτω ἀπό τήν Ἱερά Ὁδό καί ἀποτελεῖ σήμερα ἕνα ἀπό τά διασημότερα χάλκινα δημιουργήματα τοῦ 5ου αἰῶνος π.Χ. Δέν πρέπει νά τό κοιτάξουμε ὡς αὐτόνομο ἔργο, ἀλλά ὡς μέρος ἑνός συμπλέγματος που ἀποτελεῖτο ἐπί πλέον ἀπό ἕνα τέθριππο ἅρμα -πάνω στό ὁποῖο ἐστέκετο ὁ Ἡνίοχος- καί ἕναν ὑπηρέτη πού βρισκόταν πιθανόν δίπλα σέ ἄλογο μπροστά ἀπό αὐτόν.

Οἱ συμπληρώσεις αὐτές ὑπαγορεύθηκαν ἀπό τά ὑπόλοιπα μέρη τοῦ συμπλέγματος πού ἀνακαλύφθηκαν ἀποσπασματικά, ὅπως τμήματα τριῶν ποδιῶν τῶν ἀλόγων, χάλκινη οὐρά ἀλόγου, σπαράγματα ἀπό τό ἅρμα, ἕνα παιδικό χέρι, καθώς καί κομμάτια ἀπό τά ἡνία.

Τό ἄγαλμα παριστάνει τήν στιγμή ἀκριβῶς πού ὁ Ἡνίοχος ὄρθιος, σέ φυσικό ὕψος 1,80 μ. δέχεται τίς τιμές καί τίς ἐπευφημίες τοῦ πλήθους μετά τήν μεγάλη νίκη του στόν ἀγῶνα. Τό σύμπλεγμα ἦταν ἀφιέρωμα τοῦ Πολύζαλου ἀπό τήν Γέλα, υἱοῦ τοῦ Δεινομένη, τῆς οἰκογενείας τῶν τυράννων τῶν Συρακουσῶν, μετά τήν νίκη του σέ ἀγῶνα ἁρματοδρομίας κατά τά Πύθια τοῦ 478 ἤ 474 π.Χ. Γενικά, οἱ τύραννοι τῆς Σικελίας συνήθιζαν νά ὑπενθυμίζουν στήν γενέτειρα χώρα τους τόν πλοῦτο τους μέ τίς νίκες πού κέρδιζαν σέ ἰδιαίτερα πολυδάπανα ἀγωνίσματα, ὅπως ἦταν οἱ ἁρματοδρομίες, ἀλλά καί μέ τά ἀφιερώματά τους. Πολλές φορές, ἀκόμη, οἱ μεγάλοι ποιητές Πίνδαρος καί Βακχυλίδης ὕμνησαν τίς νίκες τους σέ πανελλήνιους ἀγῶνες.

Στήν βάση του ὑπῆρχε ἐπιγραφή πού σώζεται ἐν μέρει καί ἡ ὁποία συμπληρωμένη ἀναφέρει (ἀπόδοση στά νέα ἑλληνικά): *«μέ ἀφιέρωσε ὁ Πολύζαλος, πού νίκησε μέ τούς ἵππους του (ἅρμα), υἱός τοῦ Δεινομένη, τόν ὁποῖο κάνε νά εὐημερῆ ἔνδοξε Ἀπόλλωνα».*

Κάτω ἀπό τόν πρῶτο στίχο, ἐξ ἄλλου, ὑπῆρχε ἀρχικά ἡ ἐπιγραφή (ἀπόδοση στά νέα ἑλληνικά): *«Ὁ Πολύζαλος, ἄρχοντας τῆς Γέλας ἀνέθεσε τό μνημεῖο»*, ἡ ὁποία ὅμως ἀποξέ-

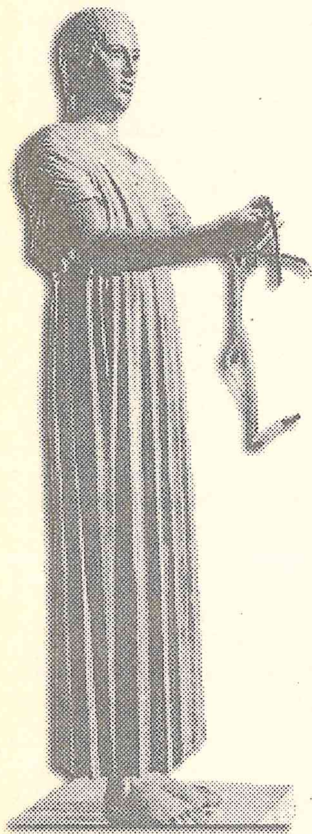
στηκε, ἴσως γιατί ἀναφερόταν στό ἀξίωμα τοῦ Πολύζαλου στήν Γέλα, ὅπου ὑπῆρχε γενικά δυσφορία γιά τό τυραννικό του καθεστώς.

Ὁ Ἡνίοχος, ψηλόλιγνος καί ἀθλητικός, μέ φαρδεῖς ὤμους, φοράει το μακρύ ἱερατικό χιτώνα, συνηθισμένο ἔνδυμα τῶν ἡνιόχων, ὁ χιτώνας εἶναι ψηλά ζωσμένος στήν μέση, ἐνῶ οἱ δύο ἱμάντες περνοῦν κάτω ἀπό τίς μασχάλες καί σταυρώνουν ψηλά πίσω στήν πλάτη, προστατεύοντας ἔτσι τό ἔνδυμα ἀπό τόν δυνατό ἄνεμο, πού ἐδημιουργεῖτο κατά τό ἀγώνισμα.

Οἱ πλούσιες πτυχώσεις στό στῆθος ἔρχονται σέ ἀντίθεση μέ τόν κιονοειδῆ χαρακτῆρα τῆς μακριᾶς φούστας, τό κατώτερο μέρος τῆς ὁποίας μέ τά ὡραῖα πόδια δέν θά ἦταν ὁρατό.

Στά χεριά του, ἀπό τά ὁποῖα σήμερα σώζεται μόνο τό δεξί, κρατοῦσε τά ἡνία καί ἴσως ἕνα μαστίγιο. Ἡ ἐλαφρά στροφή τῆς μορφῆς τῆς δίνει ζωή, ξεφεύγοντας ἀπό την αὐστηρή μετωπική στάση. Ἡ στάση πού παρουσιάζεται εἶναι βέβαια ἀκόμα ἐλαφρά ἀρχαΐζουσα, ἀλλά ἀποπνέει μία εὐγενική καί κομψή ἁπλότητα.

Ἄννα Μαραντῆ (Ἀρχαιολόγος)

Φυλαγμένον βαθειὰ εἰς τὴν ἀγκάλην τους, τὰ χώματα ἐτοῦτα μὲ κράτησαν ἀθάνατον! Ἕως ὅτου νοῦς καὶ χεῖρες βροτῶν ἀγαπημένων εἰς τὸ φῶς μὲ ἀνέσυραν. Λαμπρότατον ἦμαρ!

Γ. Καζάζογλου Ρ. Ἀναστασάκη

ΕΓΩ Ο ΗΝΙΟΧΟΣ

Φυλαγμένον βαθειὰ εἰς τὴν ἀγκάλην τους, τὰ χώματα ἐτοῦτα μὲ κράτησαν ἀθάνατον! Ἕως ὅτου νοῦς καὶ χεῖρες βροτῶν ἀγαπημένων εἰς τὸ φῶς μὲ ἀνέσυραν. Λαμπρότατον ἦμαρ!

Ἀναπνέω, ἀκούω, ἀγναντεύω... ἀλίμονον, χαμένα μου ὅλα. Βωμοί, Ἑστίες, Ὄνομα. Καὶ καθὼς ἡνία μονάχα εἰς τὸ χέρι κρατοῦσα, μὲ ὠνόμασαν Ἡνίοχον!

Ἐγώ, ὁ Ἡνίοχος, νικητὴς εἰς τὰ στάδια τῶν εὐγενῶν ἀγώνων, γεννημένος ἀπὸ τὸν ὑπερτέλειον γάμον τῆς παρθενικῆς ταύτης γῆς τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸν ὑπέρτατον νοῦ, πές τον, αἰθέρα ἢ λογισμό, ἐσαεὶ παραμένω στοχαστικὸς καὶ ἔνθεος τῶν γεννητόρων μου λάτρις.

Ἀκαταπόνητος ἠγωνίσθην καὶ ἀγωνισθήσομαι, ἕως ὅτου πληρωθῆ πᾶσα ψυχὴ ἀγάπης καὶ πᾶσα γῆ, ἀξίων καὶ ὡραίων ἀνθρώπων, βροτῶν, ποὺ ἐλεύθεροι θὰ ζοῦν, ἀναπνέοντες δικαιοσύνην, κάλλος, ἔρωτα.

Ὦ πάγκαλος, Ἑλληνική, παγκοσμία Ψυχή! Ἄφθαρτος φύτρα ὑψηλῶν λογισμῶν, εὐγενῶν πόθων, ἀκοιμήτων στοχασμῶν διὰ τὸ ὡραῖον, τὸ ἀληθές, τὸ ἀγαθόν. Ἵσταμαι ἐπὶ τῆς ἀθανάτου τῆς Ἑλλάδος γαίας, ἄφθαρτος, εἰς τῶν αἰώνων τὸ πέρασμα.

Ἐγώ, ὁ Ἡνίοχος, ποὺ μὲ ἐρήμαξαν τόσους αἰῶνας, τώρα ἐγείρομαι ἁπαλὰ διὰ νὰ μὲ εὕρη καὶ ἐμένα, κατὰ σένα γερμένον ἡ ψυχή σου, ποὺ γέρνει πρὸς ἐμέ. Παρόμοια συγκλίνοντας, ἐγείραμε καὶ οἱ δυό μας πρὸς τὰ μέσα.

Ἔε! Θέλω νὰ ζήσης αἰώνια! Τρέφοντας παντοτινῶς τὰς αἰσθήσεις σου ὅλας, μὲ οὐσίας ἐκπηγαζούσας ἐκ τοῦ Θεΐου. Ὁρῶ τὸν Ἀπόλλωνα φύλακά μου, νὰ εὐλογῆ τὴν βούλησίν μου ταύτην πρὸς ἐσέ.

Ἐγώ, ὁ Ἡνίοχος, γνωρίζω, ναὶ σοῦ λέω, γνωρίζω καὶ πίστεψέ το βαθειά. Ζοῦν οἱ Θεοὶ καὶ τὰ ἱερά τους! Καίει ἀκόμα ἡ φωτιά. Πυρώνει τὸ ἅγιον ὕδωρ τοῦ Μαντείου.

Ἰδὲς τὴν δάφνην, ἀχνίζει εἰς τὰ τρίσβαθα τῆς ψυχῆς μου, τῆς ψυχῆς σου, καὶ ὅλων τῶν ἀληθινῶν Ἑλλήνων, πού, κινούμενοι ἀπὸ τὸ ἀείρροον νᾶμα τοῦ κόλπου τῶν Φαιδριάδων, ἐπιστρέφομεν ἔνθεοι εἰς τὸ αἰώνιον παρελθόν, διὰ νὰ βιώσωμεν ὅμοια αἰώνιον τὸ παρὸν καὶ τρισαιώνιον τὸ μέλλον τῆς ζωῆς.

Μὴ φοβοῦ, ψυχὴ ἐκλεκτή, μὴ φοβοῦ τὸν πόνον. Βύζαξε ἡδονικὰ τὴν οὐσίαν τοῦ ἔρωτος, καὶ θὰ πλημμυρίση ἡ γεῦσις σου καὶ ὁλόκληρος τῆς ὑπάρξεώς σου ἡ γιγαντιαία σφαῖρα ἀπὸ τὸν ὑπερούσιον χυμὸν τοῦ σπέρματος τῆς χαρᾶς, ποὺ εὑρίσκεται εἰς τὸν πόνον βαθειὰ κρυμμένος. Μὴ φοβοῦ, ψυχὴ ἀκατάλυτος.

Γνώρισε τὸν ἑαυτόν σου καὶ θὰ αἰσθάνεσαι ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἐπ' ὀλίγον, ἑκάστην ἡμέραν περισσότερον, ἑκάστην ἡμέραν καὶ πλέον ἀφθόνως, πλούτη χρωμάτων, συγκινήσεων δονήσεις, ἑκάστην ἡμέραν περισσὴν ἔκστασιν νὰ εἰσδύη εἰς τὰ ἀχανὲς τῶν ἐγκάτων σου ἡ μαγεία τῶν ὑπερτάτων ἡδονῶν τοῦ Ἔρωτος πρὸς τοὺς Ἕλληνας Θεούς, ἥρωας, φιλοσόφους καὶ μοναδικοὺς ἡμετέρους προπάτορας. Ἔπαθλον δίκαιον ἀγώνων εὐγενῶν.

Ἐγὼ ὁ Ἡνίοχος, βυθίζοντας ἐντός σου τὸ βλέμμα τῶν ἀκοιμήτων ὀφθαλμῶν μου, ὁρῶ τὰς λάμψεις τῆς ψυχῆς σου, ἀκολουθῶ τὰ βήματα τοῦ στοχασμοῦ σου, τῶν αἰσθημάτων σου τὰς καμπύλας, καθὼς ἤρχισες, ὅπως τότε – ἐνθυμεῖσαι; – νὰ λούεσαι εἰς τὰ ἱερὰ τῆς Κασταλίας κρήνης νάματα. Χαίρω διὰ τὴν κάθαρσίν σου. Ἀγάλλομαι διὰ τὴν καθαγίασίν σου.

Ἐγώ, ὁ Ἡνίοχος, λατρευτικὰ καθὼς μὲ θωπεύει τῆς ψυχῆς σου ἡ λάμψις, χαίρω, Ἄπολλον, πόσο χαίρω τὸ θρομβοστάλαγμα τῶν ὀφθαλμῶν της, ἔπαθλον δίκαιον ἀγώνων παλαιῶν.

Εὐχαριστῶ σε! Ἀπὸ τὴν Καρδιὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, στὸν Ἥλιον τῆς Καρδιᾶς σου!

Η ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Α. ΛΕΤΣΑ

ΜΕΡΟΣ 3ον

III. ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ

1. Ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος δέν ἠδύνατο νά παραδεχθῆ ὅτι ἡ κινοῦσα τούς ζῶντας ὀργανισμούς δύναμις ἐκμηδενίζεται· παραδέχετο μέν ὅτι μετά τόν θάνατο ἔπαυε νά κατοικῆ στό σῶμα ἡ δύναμις ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔδιδε ζωή εἰς αὐτό, ἐφαντάζετο ὅμως συγχρόνως ὅτι μετέβαλλε ἁπλῶς τήν κατάστασί της. Τήν ἰδέα τῆς μετά θάνατο ζωῆς τῆς ἐν λόγῳ δυνάμεως, ἡ ὁποία ἄλλως καλεῖται πνεῦμα ἤ ψυχή, ἐνίσχυσε περισσότερον ἡ εἰς τά ὄνειρα ἐμφάνισις τῶν νεκρῶν[56]. Προχωρῶν περαιτέρω στίς ἀντιλήψεις του αὐτές, ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος, κατέληξε στό συμπέρασμα: α) ὅτι, ὅπως τό σῶμα, μετά τόν θάνατο, δέν διατηρεῖ πλέον τήν δύναμίν του, ἡ ὁποία τοῦ παρείχε τήν ζωή, ἔτσι καί τά ἀνόργανα ὄντα ἤ εἶχον ἄλλοτε τήν δύναμιν αὐτήν ἤ τήν ἀποκτοῦν κατά καιρούς· β) ὅτι καί τά φυσικά φαινόμενα ἐμψυχοῦνται ὑπό πνευμάτων· ἡ ἀστραπή, π.χ., ὁ ἄνεμος καί τά παρόμοια εἶναι ἐκδηλώσεις ἐνεργείας τῶν πνευμάτων τους· γ) ὅτι ὁπωσδήποτε ἡ δύναμις αὐτή ἐξακολουθεῖ νά ὑφίσταται.

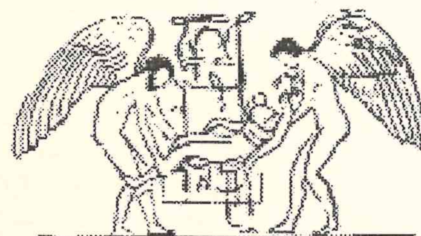
Τό σύνολο τῶν πρωτογόνων τούτων δεισιδαιμονιῶν εἶναι γνωστόν ὑπό τό ὄνομα ἀνιμισμός[57]. Ἐπειδή ὅμως ὁ ὅρος αὐτός περιλαμβάνει καί ἄλλες σημασίες, σκόπιμο εἶναι νά διακρίνουμε τοῦτον εἰς ἀνιμισμόν μέ τήν στενωτέρα ἔννοια καί ἀνιμισμόν μέ τήν εὐρυτέρα ἔννοια.

ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΤΕΝΩΤΕΡΑΝ ΕΝΝΟΙΑΝ

2. Κατά τήν στενωτέραν ἔννοιαν ὁ ἀνιμισμός σχετίζεται πρός τήν ψυχή, ὡς αὐτή ἐμφανίζεται στόν ζῶντα ἤ νεκρό ἄνθρωπο. Ἤ εἶναι δηλαδή ἡ ψυχή κατ' ἀνάγκην συνδεδεμένη πρός τό σῶμα ἤ πρός τά ὄργανα αὐτοῦ χωριστά, ἤ πιστεύεται ὡς αὐτοτελής καί ἐλευθέρα.

3. Κατά τήν πρώτην περίπτωσιν, ἡ ψυχή θεωρεῖται κάποια ἰδιότητα τοῦ σώματος ἤ τῶν ὀργάνων του (νεφροί, καρδιά, διάφραγμα, αἷμα, γεννητικά μόρια κ.λπ.), στά ὁποῖα ἐντοπίζεται καί ὑφίσταται ἐφ' ὅσον διατηρεῖται τό σῶμα ἤ καί ἐλάχιστα κατάλοιπα αὐτοῦ. Στήν πίστι αὐτή ὑπάρχει μία τῶν ἐξηγήσεων τῆς ἀνθρωποφαγίας[58]· πιστεύει δηλαδή ὁ τρώγων ἐκ τῶν ἀναφερομένων ὀργάνων ἤ ὁ πίνων τό αἷμα σφαζομένου ἀνθρώπου, ὅτι γίνεται μέτοχος τῆς μυστηριώδους δυνάμεως, ἡ ὁποία εὑρίσκεται σέ αὐτούς, καί ἀποκτᾶ τίς σωματικές καί ψυχικές ἰδιότητες τοῦ ἐσθιομένου. Ἐκ τῆς ἰδίας πίστεως ἐξηγοῦνται καί τά περί τούς νεκρούς ἔθιμα, ὡς π.χ. ἡ ταρίχευσις, ἡ ὁποία ἀποβλέπει νά κρατήση τήν ψυχή τοῦ νεκροῦ δέσμια στό σῶμα, γιά νά μή μπορεῖ αὐτή νά βλάπτη τούς ζῶντας· ὁ ἐνταφιασμός, ἐξ ἄλλου, καί ἡ καῦσις τῶν νεκρῶν ἔχουν σκοπό, μέ τήν ἐξαφάνισιν τοῦ σώματος, τόν ἐξαφανισμό καί τῆς ψυχῆς καί μέ τόν ἐξαφανισμό τῆς ψυχῆς, τήν απαλλαγή τῶν ζώντων. Παρόμοια ἐξήγησι ἔχει ἡ χρῆσις τῶν φυλακτῶν, τά ὁποῖα, ἐπειδή περιέχουν μέρη τοῦ σώματος τοῦ νεκροῦ (νύχια, δόντια, τρίχες, κ.λπ.) παρέχουν στόν φέροντα αὐτά δύναμι, ἀντλουμένη ἐκ τῆς εἰς αὐτά ἐδρευούσης ψυχῆς τοῦ νεκροῦ.

4. Κατά τήν δεύτερη περίπτωσι, ἡ ψυχή νοεῖται ἀνεξάρτητη τοῦ σώματος, ἐλεύθερη καί αὐτοτελής, ἡ ὁποία μετά τόν ἀπό τοῦ σώματος ὁριστικόν χωρισμό (μετά θάνατον), μεταβάλλεται σέ σκουλήκι, φίδι, σαύρα, πτηνό ἤ χρυσαλλίδα, ἐγκαθίσταται ἐντός δένδρων ἤ λίθων ἤ ἀποκτᾶ ολέθρια γιά τούς ζῶντες ἐλευθερία. Στήν περίπτωσι αὐτή παύει πλέον ἡ ψυχή νά εἶναι τέτοια και μεταβάλλεται σέ πνεῦμα, τό ὁποῖο κανένα πλέον δεσμό δέν ἔχει πρός τό σῶμα. Ἐκ τοῦ πνεύματος τούτου γεννᾶται ἀκολούθως φυσικῶς καί ἀβιάστως ὁ δαίμων, οποτε ὁ ἀνιμισμός μεταβάλλεται σέ θρησκεία μέ τά γνωρίσματα τοῦ φετιχισμοῦ, τοῦ τοτεμισμοῦ, τοῦ μύθου, κ.λπ καί συνδυάζεται πρός τήν μαγείαν. Στήν ἀντίληψι αὐτήν φθάνει ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος διά τοῦ φαινομένου τῆς ἀναπνοῆς, διά τῆς προσωπικῆς παρατηρήσεως τῆς τελευταίας ἐκπνοῆς τοῦ ἀποθνήσκοντος καί διά τῶν τελουμένων στά ὄνειρα, στά ὁράματα καί στήν ἔκστασιν.

Εἰκ. 18. ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΝΟΣ

ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΑΝ ΕΝΝΟΙΑΝ

5. Κατά τήν εὐρυτέραν ἔννοιαν τοῦ ἀνιμισμοῦ, ὁ πρωτόγονος ἤ ἄγριος ἄνθρωπος, μη ἔχων ἰδίαν ἱστορία, θεωρεῖ τόν ἑαυτό του ὡς φυσικόν ὄν, τό ὁποῖον ἀποτελεῖ ἑνιαῖον πρός τήν φύσιν καί ἀδιάσπαστον ἐξ αὐτῆς. Στήν συνείδησί του δέν διακρίνει τόν ἑαυτό του ἀπό τήν πέριξ φύσι, ἀντιθέτως μάλιστα αἰσθάνεται συγγένειαν πρός αὐτήν καί ἐμβάλλει τόν ἐσωτερικόν του βίον στήν ζωή τῶν ἀντικειμένων καί φαινομένων, τά ὁποῖα τόν περιβάλλουν. Ἔτσι σκεπτόμενος, πιστεύει ὅτι τά πάντα σκέπτονται, αἰσθάνονται καί ὀρέγονται ὅπως αὐτός, καί δέν κάνει καμμία διάκρισι μεταξύ τοῦ εαυτοῦ του καί τῆς ἐμψύχου ἤ ἀψύχου ἄλλης φύσεως, ἡ ὁποία τόν περιβάλλει. Πιστεύει π.χ. ὅτι τά ζῶα δέν ὁμιλοῦν ἐκ νωθρότητος· ὅτι τά δένδρα εἶναι ἔμψυχα ὄντα ὡς ὁ ἴδιος, ὁμιλοῦντα καί ᾄδοντα· ὅτι οἱ ποταμοί καί οἱ πηγές ἔχουν ψυχή καί ὁ ὠκεανός ἐξαγριώνεται στήν θέα λευκῶν ἀνθρώπων· ὅτι τό οὐράνιο τόξο εἶναι τέρας, τό ὁποῖο ἁρπάζει τά παιδιά, κ.λπ.

6. Παρόμοιες ἀντιλήψεις ὑπῆρξαν παραδεκτές καί κατά τούς νεώτερους χρόνους. Ὁ φιλόσοφος Hume[59] ἔγραφε στό ἔργο του Histoire naturelle des religions: «Ὑπάρχει εἰς τόν ἄνθρωπον γενική τάσις νά παραδέχεται ὅτι ὅλα τά ὄντα ὁμοιάζουν σέ αὐτόν. Ἐνῶ οἱ ἄγνωστες αἰτίες κατέχουν ἀδιακόπως τήν σκέψι του, δέν βραδύνει ν' ἀναγνωρίζη εἰς αὐτά, γιά νά τά ἀφομοιώση καλλίτερα πρός τόν ἑαυτόν του, τήν σκέψιν, τόν λόγον, τό πάθος καί ἐνίοτε καί μέλη καί χαρακτηριστικά ταυτόσημα πρός τά δικά του».

7. Ἀνιμισμός ἐπομένως, σέ εὐρύτερη ἔννοια εἶναι εἶδος πανεμψυχώσεως, παρόμοια πρός τήν παρατηρουμένη ἀσυναισθήτως ἀπό τά παιδιά, ἐνσυνειδήτως ἀπό τούς ποιητές· εἶναι προσωποποίησις τῶν πάντων, ἐν πρώτοις τῶν κινητῶν ὄντων καί φαινομένων καί ἀκολούθως τῶν ἀκινήτων. Ὁ ἀνιμισμός λοιπόν αὐτός ἰσοδυναμεῖ μέ παιδαριώδη μεταφυσική τῶν πρωτογόνων καί ἀγρίων καί δύναται νά θεωρηθῆ ὡς θεωρητική βάσις τῆς θρησκείας καί τῆς φιλοσοφίας, ἡ ὁποία παρατηρεῖται ἰδίως εἰς τά πανθεϊστικά φιλοσοφικά καί θρησκευτικά συστήματα.

8. Ἐνῶ ἐκ τοῦ ἀνιμισμοῦ ὑπό τήν στενωτέραν ἔννοιαν, τόν ὁποῖον συναντῶμεν στά περί τῶν νεκρῶν ἔθιμα τῶν ἀγρίων καί στά συναντώμενα κατάλοιπα τῆς δεισιδαιμονίας στούς πολιτισμένους λαούς, ἐγεννήθη ὁ τοτεμισμός καί ἡ δαιμονολατρεία, ἐκ τοῦ ἀνιμισμοῦ ὑπό τήν εὐρυτέραν ἔννοιαν προῆλθεν ὁ φυσικός μῦθος, ὁ ὁποῖος ἔχει σχέσι πρός τά μεγάλα φυσικά φαινόμενα.

Βεβαίως καί οἱ δύο ἀνιμισμοί αὐτοί, ὡδήγησαν στήν λεγόμενη φυσική θρησκεία, τῆς ὁποίας ὑπῆρξαν ὁ πρόδρομος ἤ ἡ βάσις· δέν μποροῦμε ὅμως νά ἰσχυρισθοῦμε ὅτι ὁ ἀνιμισμός γενικῶς εἶναι ἀκόμη θρησκεία.

Ο ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥΣ

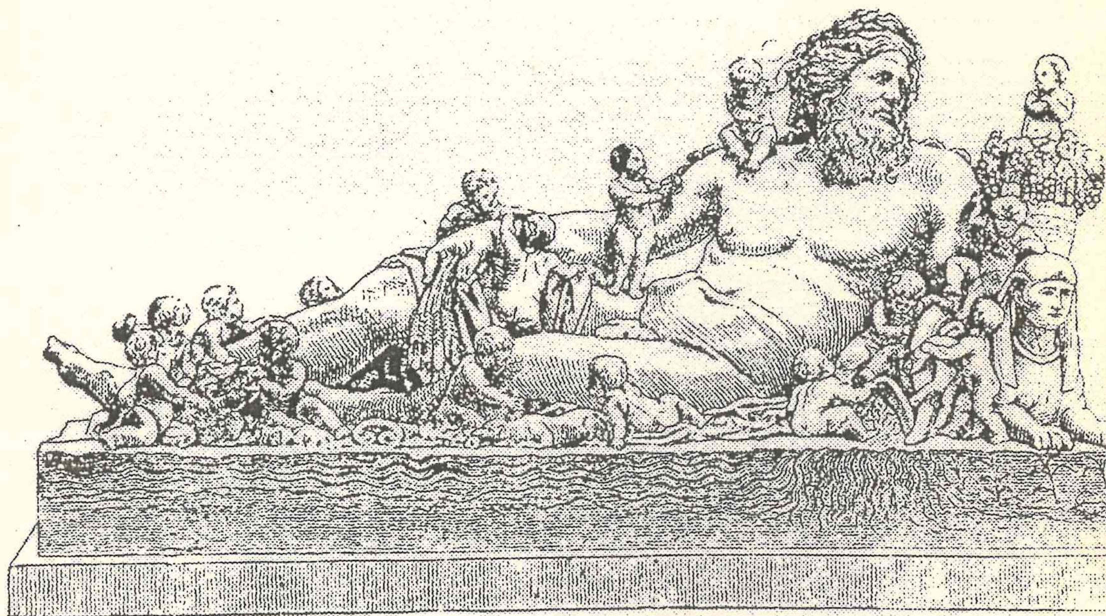
9. Ὁ ἀνιμισμός ὑπῆρξε στούς Αἰγυπτίους ἀνεπτυγμένος ὅσον καί στούς περισσότερο πρωτόγονους ἀγρίους. Ὅλα τά φυσικά ἀντικείμενα, ἀπό τῶν οὐρανίων σωμάτων καί τοῦ Νείλου (εἰκ. 19) μέχρι τῶν εὐτελῶν συκομορεῶν, ἐλάμβανον μορφή θεῶν. Ἡ λαϊκή φαντασία ἐγέμιζε τίς περιβάλλουσες τήν κοιλάδα τοῦ Νείλου ἐρήμους μέ φανταστικούς δαίμονες. Στόν καθολικό τοῦτον ἀνιμισμό συνέβαλε φυσικῶς ἡ πίστις στήν ἐπιβίωσι τῆς ψυχῆς. Στά βλέμματα ὅμως τῶν Αἰγυπτίων, τό σῶμα ὤφειλε νά χρησιμεύη ὡς στήριγμα τοῦ πνεύματος καί μετά ἀπό αὐτόν ἀκόμη τόν θάνατον καί ἀπαραίτητος ὅρος πρός ἐξασφάλισι τῆς μακαριότητας τῆς ψυχῆς ἦταν ἡ ἐπαγρύπνησις ἐπί τοῦ πτώματος. Ἀπό αὐτήν τήν δοξασία προέρχονται οἱ ἐφαρμογές τῆς ταριχεύσεως, τῆς μουμιοποιήσεως, ἡ χρῆσις τῶν σαρκοφάγων, οἱ ὁποῖες ἐφαρμόζοντο συχνά ἡ μία μέσα στήν ἄλλη, ἡ φροντίς μέ τήν ὁποία διατηροῦσαν τούς τάφους, οἱ ὁποῖοι ἦταν πελώριες βασιλικές πυραμίδες ἤ ὑπόγεια, σκαμμένοι στούς βράχους.

Ο ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΚΟΣ ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ

10. Ὁ βαβυλωνιακός[60] ἀνιμισμός ἔδωσε νωρίς ψυχή στόν ἥλιο (Shamash), στήν σελήνη (Sin), στό ἄστρο τῆς πρωΐας καί τῆς ἑσπέρας (Ishtar), στήν γῆ (Bêl), στό πῦρ (Gibil), στό ὕδωρ (Ea). Εἶναι, ὅμως, ἐπίσης ἀκριβές ὅτι οἱ Βαβυλώνιοι γνώριζαν θεούς ζῶα, ὅπως ἕναν λέοντα (Nergal), ἕναν ταῦρον (Nimib), ἕναν ἰχθύν (Ea ἤ Oannes), μίαν περιστεράν (Ishtar).

Ο ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΣΥΡΙΟΥΣ

11. Ἀπό τήν ἐποχή πού τά κείμενα ἀρχίζουν νά μᾶς διαφωτίζουν, ἡ θρησκεία τῶν ζώων, τῶν φυτῶν καί τῶν λίθων στούς Φοίνικες καί στούς Συρίους ὑπῆρξε ἀποτέλεσμα τοῦ ἀνιμισμοῦ. Ἔτσι, ὁ ταῦρος, ὁ λέων, ὁ ἀγριόχοιρος, ὁ ἀετός, ἡ περιστερά[61], ὁ ἰχθύς[62], ἐθεωροῦντο θεοί.

Εἰκ. 19. - ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ (Ἀρχαῖο ἀνάγλυφο)

Ο ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΙΝΔΟΥΣ

12. Ὁ ἀνιμισμός ἐκδηλώνεται στήν Ἰνδία μέ τήν λατρεία τῶν προγόνων, τῶν οὐρανίων σωμάτων, τῶν ὀρέων, τῶν ποταμῶν - πρό πάντων τοῦ Γάγγου - τῶν δένδρων, τῶν φυτῶν, τῶν ὀστράκων, τῶν λίθων, τῶν ἐργαλείων κ.λπ.

Ο ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΠΕΡΣΕΣ

13. Κυρίως ὅμως ὁ ἀνιμισμός εἶναι κατ' ἐξοχήν ἀνεπτυγμένος στήν Περσία. Ὁλόκληρος ὁ κόσμος πιστεύεται ὅτι εἶναι γεμάτος δαίμονες, ἄλλους ἀγαθούς, ἄλλους πονηρούς. Τά ὀρυκτά, τά ζῶα, τά φυτά καί τά ἴδια τά σκεύη τῆς λατρείας εἶναι προσωποιημένα. Οἱ ψυχές τῶν νεκρῶν θεωροῦνται ὡς οἱ προστάτριες τῶν ζωντων, ὡς φύλακες ἄγγελοι (Fravashis).

Ο ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

14. Ὁ ἀνιμισμός στούς Ἕλληνες ἐφοδιάζει μέ ψυχή καί θέλησι τά ὄρη, τούς ποταμούς, τούς βράχους, τούς λίθους, τόν οὐρανό. Ἕνα δένδρο, ἕνας πάσσαλος, ἕνας στῦλος, τό κοίλωμα ἑνός βράχου εἶναι ἡ ἕδρα ἤ ὁ θρόνος ἀοράτων πνευμάτων. Τά πνεύματα αὐτά ἀργότερα θεωροῦνται καί ἀπεικονίζονται μέ ζωική καί ἔπειτα μέ ἀνθρώπινη μορφή. Μία πηγή εἶναι ἕνας ἵππος, ὡς ὁ Πήγασος[65], ἵππος τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ ὁποῖος προκαλεῖ τήν ἀνάβλυσι ἐπί τοῦ Παρνασσοῦ τῆς πηγῆς Ἱπποκρήνης. Ἕνας ποταμός εἶναι ἀνθρωπόμορφος ταῦρος, μολονότι οἱ Ἕλληνες δέν ἀρέσκονται στίς διφορούμενες αὐτές εἰκόνες. Ἡ δάφνη εἶναι ἡ νύμφη Δάφνη, τήν ὁποία κατεδίωκε ὁ Ἀπόλλων, ἡ δρῦς εἶναι ὁ Ζεύς, πρίν γίνη τό ἱερό δένδρο τοῦ Διός καί ὁ Διόνυσος ἐθεωρεῖτο ὅτι εἶχε ὡς ἕδρα ἕνα δένδρο, ὅταν ἔπαυε αὐτό τό ἴδιο νά εἶναι δένδρο. Ἡ γῆ εἶναι ἡ Γαία, ἐξερχομένη ὑπό τοῦ ἐδάφους κατά τό ἥμισυ ὑπό μορφή γυναικός, ἡ ὁποία ἱκετεύει τόν οὐρανό νά τήν δροσίση. Ὁ οὐρανός εἶναι ὁ Οὐρανός, υἱός τοῦ Κρόνου καί πατήρ τῶν θεῶν.

15. Ἐνισχυόμενος ὑπό τῆς τέχνης ὁ ἑλληνικός ἀνιμισμός, δίδει «σῶμα, πνεῦμα, πρόσωπον», καί στίς μᾶλλον ἀφηρημένες ἰδέες. καί ἡ τάσις αὐτή ἐξακολούθησε μέχρι τό τέλος τῆς Ἑλληνικῆς Θρησκείας. Στήν Ἑλλάδα ἐδημιουργήθησαν οἱ εἰκόνες τῆς Εἰρήνης, τῆς Ὁμονοίας, τῆς Ἐπιεικείας, κ.λπ. Ἀφοῦ χάρισε σκέψι σέ ὅλα τά σώματα, δάνεισε σῶμα σέ ὅλες τίς σκέψεις.

16. Ἡ ἰδέα τῆς ψυχῆς, πού ἔχει χωριστεῖ ἀπό τήν ὕλη, εἶναι συνέπεια τοῦ ἀνιμισμοῦ. Τό ἔνστικτο τήν ὑπαγορεύει, τό ὄνειρο τήν ἐπικυρώνει. Οἱ Ἕλληνες ἀπεικόνιζαν τήν ψυχή τῶν νεκρῶν ὡς μικρά πτερωτά ὄντα, ὡς πτηνά, νυκτερίδες, χρυσαλλίδες, οἱ ὁποῖες καλοῦνται καί ψυχές. Τά πτηνά, τά ὁποῖα πετοῦν, στόν μύθο τοῦ Μέμνονος[66], γύρω ἀπό τόν τύμβον του, τά ὁποῖα καλοῦνται «Μεμονίδες», δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά οἱ ψυχές τῶν συντρόφων καί τῶν ἀντιπάλων του, γιά τίς ὁποῖες ὁ Ἡσύχιος μεταχειρίζεται ρητῶς τήν λέξι «ἀντίψυχοι». Μιλῶντας ὁ Ὅμηρος γιά τίς ψυχές τῶν μνηστήρων, τίς ὁποῖες ὁδηγεῖ ὁ Ἑρμῆς στόν Ἅδην, λέγει ὅτι «ὡς νυκτερίδες μυχῷ ἄντρῳ τριζούσας ποτέονται».

Σέ μεγάλο ἀριθμό ἀγγειογραφιῶν παρατηροῦνται ψυχές πτερωτές, μικρές μορφές, εἴδωλα ἀνθρώπων καί σέ αὐτά συνδυάζεται ἡ ἀντίληψις τῆς ψυχῆς ὡς ἱπταμένης μετά τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Πρίν ἀπό αὐτές τίς παραστάσεις ὅμως ἀπαντᾶται ἤδη κατά τήν μυκηναϊκή ἐποχή ἡ παράστασις τῆς ψυχῆς ὡς πτηνοῦ καί μάλιστα φέροντος ἀνθρωπίνην κεφαλή (Εἰκ. 25, 26, 27). Ἔκτοτε, ὡς ἀπέδειξε ὁ Βάϊκερ[67], ἀνεπτύχθη ὁλόκληρη σειρά ἀνθρωπίνων παραστάσεων, τῶν σειρήνων (Εἰκ. 28), νηρηΐδων (Εἰκ. 29), νυμφῶν, ἁρπυιῶν (Εἰκ 30), ἐρινύων (Εἰκ. 31), λαμνιῶν, σφιγγῶν (Εἰκ. 32, 33, 34), ὅλες ποικιλίες τοῦ ἀρχικοῦ τύπου τῆς ἱπταμένης ψυχῆς Κηρός[68], ἡ ὁποία διψᾶ γιά αἷμα καί ἔρωτα.

17. Γιά τήν μοίρα τῶν νεκρῶν εἶχαν συγκρουόμενες δοξασίες οἱ Ἕλληνες. Ἡ ἀρχαιοτέρα φαίνεται νά παραδέχεται ὅτι ὁ νεκρός ἐξακολουθεῖ νά ὑπάρχη ὡς ἀφανής ὕπαρξις ἐπί τῆς γῆς, πρέπει ὅμως νά διατηρῆται εὐχαριστημένη για να μή καθίσταται τό πνεῦμα τοῦ νεκροῦ κακοποιό.

Γιά τόν λόγο αὐτό ἔθετον στούς νεκρούς οἰκογενειακά ἀντικείμενα, τά ἅρματά τους καί γλυπτές ἤ ζωγραφισμένες ἀναπαραστάσεις τῆ γήινης ζωῆς τους· ἐπίσης καί πρό πάντων, προσέφεραν στούς νεκρούς σπονδές καί θυσίες (Εἰκ. 36) καί ἡ στούς προγόνους ἀποδιδομένη αὐτή λατρεία ἀποτελοῦσε τούς δεσμούς τῆς οἰκογενείας καί τῆς πόλεως. Οἱ νεκροί παρέμενον οἱ φίλοι τῶν κληρονόμων τους καί τούς ἐδίδον συμβουλές (νέκυια)[69]· οἱ πρῶτοι χρησμοί ἀπεδίδοντο στούς τάφους τῶν ἀρχηγῶν προγόνων ἰσχυρῶν οἰκογενειῶν, τῶν ἡρώων, τῶν ὁποίων οἱ ψυχές ἰδιαιτέρως ἐλατρεύοντο, διότι θεωροῦσαν ὅτι εἶχαν ὑπεράνθρωπον δύναμι. Οἱ ἐπιτάφιες ἱεροτελεστίες[70] ἐξακολουθοῦσαν νά τελοῦνται μέχρι τέλους τῆς ἀρχαιότητος, ἀκόμα καί ὅταν ἄλλες ἰδέες εἶδαν τό φῶς.

18. Τά ἀνωτέρω ἀποδεικνύουν μέν ἀντίληψι περί ἐπιζήσεως τῆς ψυχῆς μετά τόν θάνατο τοῦ σώματος, ὄχι ὅμως καί ἀντίληψι περί τῆς ἀθανασίας αὐτῆς· τήν ἀθανασία τῆς ψυχῆς εἰσήγαγον οἱ ὀρφικοπυθαγόρειες διδασκαλίες ἀπό τοῦ Στ´ π.Χ. αἰῶνος, ὑπό τήν ἐπίδρασι τῆς Διονυσιακῆς θρησκείας, ἡ ὁποία ἦλθε ἐκ Θράκης. Οἱ Ὀρφικοί ἐδίδασκον τήν ἀνωτέρα φύσι τῆς ψυχῆς, γιά τήν ὁποία μάλιστα ἐθεώρουν ὅτι τό σῶμα ἀποτελεῖ εἶδος φυλακῆς. Ἡ ἀντίληψις αὐτή βρῆκε τήν περισσότερο εὔγλωττη ἔκφρασι στήν πλατωνική διδασκαλία, κατά τήν ὁποία ἡ ἀνωτέρα ψυχή, προσβλέπουσα τόν ἰδανικό κόσμο, ἀποκαθαίρεται καί ἀποχωρίζεται τοῦ θυμοῦ καί τῆς ἐπιθυμίας κατωτέρων ψυχῶν, πού καλλιεργοῦν τίς αἰσθήσεις, ἐνῶ ἡ διανοουμένη ψυχή, ὁ νοῦς, εἶναι προωρισμένη νά ἀπολαύση, πλησίον τοῦ Διός, σέ χῶρο ὑπερουράνιο, ἀθάνατη ζωή.

19. Οἱ περί ψυχῆς ἀντιλήψεις στόν σημερινό ἑλληνικό λαό, ἀποτελοῦν ἐξέλιξι τῶν ἀντιλήψεων τῶν ἀρχαίων προγόνων καί ὑπό τήν ἐπήρεια τῶν περί αὐτῆς χριστιανικῶν παραδόσεων.

Οἱ ἀρχαῖοι πίστευαν ὅτι, μόλις ἡ ψυχή ἐλευθερωθῆ ἐκ τοῦ σώματος διά τοῦ πυρός, ἀνέρχεται στόν οὐρανό, στά ἄστρα· ἤ, μᾶλλον, ὁδηγουμένη ὑπό τοῦ ψυχοπομποῦ Ἑρμοῦ (Εἰκ. 39 καί 40), ἀρχίζει μακρύ ταξίδι κάτω ἀπό τήν γῆ· ἤ, τέλος, περιίπταται ὑπό μορφή πτηνοῦ πρός μακρινή χώρα πρός δυσμάς, ἐκεῖ ὅπου δύει ὁ ἥλιος, ὅπου εἶναι τά νησιά τῶν Μακάρων. Κατά κάποια μάλιστα διαδεδομένη δοξασία, ἡ ψυχή κατέρχεται στόν Ἅδη, ἀφοῦ διέλθη τόν ποταμό Ἀχέροντα ἐπί τοῦ ἀκατίου τοῦ γηραιοῦ Χάρωνος (Εἰκ. 41), ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ ὡς πορθμεῖα τόν ὀβολόν, τόν ὁποῖο θέτουν στό στόμα τοῦ νεκροῦ. Στόν Ἅδη, ἡ ψυχή ἐμφανίζεται πρό τῶν δικαστῶν: Μίνωος, Αἰακοῦ καί Ραδαμάνθυος (Εἰκ 42), οἱ ὁποῖοι, ὅσον ἀκόμη ζοῦσαν, ὑπῆρξαν δίκαιοι κριτές. Καταδικαζομένη γιά τά ἁμαρτήματά της ἡ ψυχή, θά ὑποφέρη στόν Τάρταρον· ἀνταμειβομένη γιά τίς ἀρετές της, θά κατοικήση στά Ἠλύσια Πεδία[71], τά ὁποῖα ἄλλοτε μέν εἶναι ὑπό τήν γῆ, στόν Ἅδη, ἄλλοτε δέ σέ τόπο μακρύτερον, ἐκεῖ ὅπου βασιλεύει αἰώνια ἄνοιξις.

Εἰκ. 20. - Η ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ ΔΕΧΟΜΕΝΗ ΤΟ ΣΤΕΜΜΑ ΤΟΥ ΝΙΝΟΥ, ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟΝ

20. Ἀνάλογες δοξασίες ἰσχύουν καί στούς νεωτερους Ἕλληνες. Ἔτσι, διατηρήθηκε ὁ περί Χάρωνος μῦθος στόν Χάρο, μέ την διαφορά ὅτι αὐτός δέν εἶναι ὅπως ἐκεῖνος ἁπλῶς πορθμεύς τῶν ψυχῶν, ἀλλά εἶναι καί ὁ κατ᾽ ἐξοχήν ψυχοπομπός δαίμων τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς μυθολογίας, εἰκονιζόμενος ἄλλοτε μέν ὡς ἥρωας πελώριος «ξυπόλυτος καί λαμπροφορεμένος», πού «φορεῖ τοῦ ἥλιου τά μαλλιά, τῆς ἀστραπῆς τά μάτια», ἄλλοτε δέ ὡς «μαῦρος καί μαυροφορεμένος καβαλλάρης» ἐπί μαύρου ἵππου, ἐξ οὗ καί ἡ ἔκφρασις «μαῦρος σάν τό Χάρο», καί σπανιώτερα ὡς γέρων σκελετώδης καί ἀσπρομάλλης. Σχεδόν πάντοτε παριστάνεται ἔφιππος, πού:

«Σέρνει τούς νιούς ἀπ᾽ τά μαλλιά,
τούς γέρους ἀπ᾽ τά χέρια,
καί τά μικρά παιδόπουλα
στή σέλλ᾽ ἀρμαθιασμένα»,

καλπάζων πρός τον Ἅδη, σπανιώτερα δέ ὡς πορθμεύς ὁδηγῶν τίς ψυχές ἤ «καράβι στό γιαλό λεβέντες φορτωμένο» «πρός τό ἀγύριστο ταξίδι». Γιά τήν δεύτερη αὐτή περίπτωση συνηθίζεται μέχρι σήμερα νά θέτουν, σέ πολλά μέρη, νόμισμα στήν τσέπη τοῦ ἐνδύματος τοῦ νεκροῦ. Παράλληλα ὅμως μέ τόν Χάρο, ψυχοπομπός θεωρεῖται ἐπίσης καί ὁ ἀρχάγγελος Μιχαήλ, ὅμοιος σέ πολλά μέ τόν Ἑρμῆ.

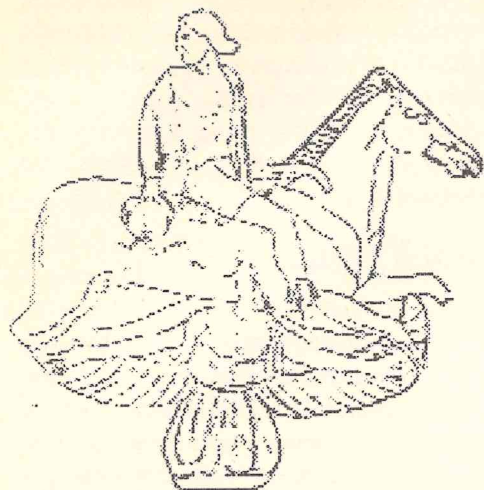
21. Ἄγγελοι ἐξάγουν τήν ψυχή, ἰδίως τῶν ἀγαθῶν, ἐκ τῆς ὕλης, ἐνῶ τῶν πονηρῶν τίς ψυχές παραλαμβάνουν οἱ διάβολοι. Λείψανο τῆς μυθολογίας εἶναι ὁ Κάτω Κόσμος, ὁ Ἅδης, ὅπου κατοικοῦν οἱ ψυχές τῶν νεκρῶν καί ἀπό ὅπου εἶναι ἀδύνατον νά ἐπιστρέψουν. Ἐπίσης, ὁ λαός διετήρησε τίς δοξασίες περί τιμωρίας τῶν πονηρῶν καί ἀμοιβῆς τῶν ἀγαθῶν, μέ τήν διαφορά ὅτι τόν ἀρχαῖο Τάρταρο ἀντικατέστησε ἡ νεωτέρα Κόλασις καί τά Ἠλύσια Πεδία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὁ Παράδεισος τῶν σημερινῶν Χριστιανῶν, ὁ ὁποῖος μᾶλλον τοποθετεῖται στόν Οὐρανό. Ἡ μόνη διαφορά εἶναι ὅτι κατά τήν Χριστιανική θρησκεία οἱ ψυχές δικαίων καί ἀδίκων θά κριθοῦν κατά τήν δευτέραν παρουσίαν, κατά τήν ὁποίαν θά ἐγερθοῦν οἱ νεκροί.

Ο ΡΩΜΑΪΚΟΣ ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ

22. Ὁ ρωμαϊκός ἀνιμισμός διαφέρει τοῦ ἑλληνικοῦ λόγῳ τῆς ἀπουσίας πάσης φαντασίας. Δημιούργησε λιγώτερους θεούς καί θεές παρά δυνάμεις, numina, χωρίς γενεαλογικούς δεσμούς, χωρίς ἱστορίες. Ἄλλωστε, ἀπασχολημένη ἡ Ρώμη μέ τήν καθιέρωσι τῶν παραδόσεων περί τῶν ἑλληνικῶν θεῶν, ἀμέλησε νά παραγάγη δικές της παραδόσεις.

«Δέν ὑπάρχει τόπος ἄνευ δαίμονος», γράφει ὁ Servius[73], καί ὁ ἴδιος γραμματικός, ἐμπνεόμενος ἀπό τόν Varro[74], λέγει ὅτι εἰδικοί θεοί προΐστανται ὅλων τῶν πράξεων τῆς ζωῆς.

Οἱ θεοί αὐτοί, σχηματίζουν μακρούς καταλόγους ἐπιθέτων, μέ ἀτελείωτες προσωποποιήσεις, οἱ ὁποῖοι ἀπεικονίζονται στίς λιτανεῖες ἤ στίς προσευχές. Ἡ Cuba προστάτευε τό παιδί τό εὑρισκόμενο στή κούνια του, ἡ Abeona τό μάθαινε νά βαδίζη, ὁ Farinus, νά ὁμιλῆ. Κάθε ἄνδρας εἶχε ἕνα Genius[75], κάθε γυναῖκα μία Juno[76]. Τήν ἐποχή τῆς αὐτοκρατορίας, ἀπέδιδαν λατρεία στά Genius τῶν αὐτοκρατόρων καί μιλοῦσαν ἐπίσης γιά τά Genius τῶν θεῶν. Οἱ δαίμονες τῶν ἀγρῶν καί τῆς οἰκίας ἐκαλοῦντο Lares[77]· ὁ οἰκογενειακός Lar ἦτο ὁ δαίμων τῆς ἑστίας καί τῆς οἰκογενείας· ἀργότερα ἐλατρεύετο ὁ αὐτοκρατορικός Lar. Οἱ Penates ἦσαν οἱ δαίμονες φύλακες τῶν σιτίων. Οἱ δαίμονες τῶν νεκρῶν ἦσαν οἱ Manes[78] (οἱ ἀγαθοί, κατ᾽ εὐφημισμό), ἀντικείμενα κατ᾽ ἐξοχήν οἰκογενειακῆς λατρείας· πρίν κατοικήσουν στούς τάφους, ἔξω ἀπό τίς οἰκίες, χρησίμευσαν ὡς προστάτες τῆς οἰκίας, ἀφοῦ οἱ νεκροί

Εἰκ. 21. - ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΑΟΡΟΣ[63]

Εἰκ. 22. - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΜΕΔΟΥΣΗΣ[64]

ἀρχικῶς ἐθάπτοντο ὑπό τήν ἑστία. Οἱ Larvae[79] καί οἱ Lemures[80] ἦσαν τῆς αὐτῆς φύσεως μέ τούς Manes, ἀλλά ἐθεωροῦντο μᾶλλον ὡς ἐχθρικοί· ἦσαν δαίμονες, τούς ὁποίους ἔπρεπε νά καταπραΰνουν μέ προσφορές ἤ νά κρατοῦν σέ ἀπόσταση διά τῆς μαγείας.

23. Κατά τό ὑπόδειγμα τῆς οἰκογενείας, καί τό κράτος εἶχε τούς Penates του, τῶν ὁποίων ἡ λατρεία ἐτελεῖτο στόν ναό τῆς Vesta[81], φύλακα τοῦ πυρός, δηλαδή τῆς δημοσίας ἑστίας. Ἡ ἑστία αὐτή οὐδέποτε ὤφειλε νά σβύνη· παρθένες λεγόμενες Vestales[82] ἦσαν ἐπιφορτισμένες μέ τό ἔργο αὐτό. Εἶχάν μνηστευθῆ τό πῦρ, στό ὁποῖο ἀνῆκαν ἐξ ὁλοκλήρου καί δέν μποροῦσαν νά παντρευθοῦν παρά μόνο ὅταν ἐπετύγχανον τήν ἀπόλυσί τους. Ὅσες ἀφίνοντο νά ἀποπλανηθοῦν, ἐθάπτοντο ζωντανές ἤ κατεδικάζοντο στόν ἐκ πείνας θάνατο.

Στήν τάξι τῶν δαιμόνων χωρίς παραδόσεις, προϊόντων τοῦ ἀνιμισμοῦ καί τῆς τάσεως σέ μεταφυσικές ἰδέες, ἀνάγονται οἱ προσωποποιήσεις, ὅπως τῆς Salut[83], Fortuna[84], Jeunesse[85], οἱ ὁποῖες δέν λείπουν μέν ἀπό τήν ἑλληνική μυθολογία, ἀλλά στήν ρωμαϊκή ὑπάρχει μεγάλο πλῆθος ἀπό αὐτές. Ἡ ἄλλη ὄψι τῶν ἐπί αὐτοκρατορίας ἐκδοθέντων νομισμάτων ἀποτελεῖ ἀληθινό μουσεῖο μεταφυσικῶν παραστάσεων.

Ο ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ

24. Ὁ ἀνιμισμός εἶναι τόσο φυσικός στόν ἄνθρωπο καί τόσο δύσκολο εἶναι νά ἐκριζωθῆ, ὥστε ἄφησε ἴχνη σέ ὅλους τούς λαούς, ἀκόμη καί στά κατά τό φαινόμενο πλέον πολιτισμένα ἄτομα τῆς σημερινῆς προοδευμένης ἐποχῆς.

Ἐν πρώτοις, τά παιδιά, ὅπως οἱ ἄγριοι καί οἱ κατά φύσιν ζῶντες, εἶναι ἀσυνείδητοι ἀνιμιστές, διότι φαντάζονται ὅτι ὅλα τά ὄντα καί ἀντικείμενα, τά ὁποῖα τά περιβάλλουν, ἐφορμοῦνται ὑπό ζωῆς καί αἰσθημάτων παρομοίων πρός τά δικά τους. Δέν ἔχουμε παρά νά ἐνθυμηθοῦμε τήν παιδική μας ἡλικία γιά νά ἔχουμε ἄφθονα παραδείγματα τοῦ ἀσυνειδήτου παιδικοῦ μας ἀνιμισμοῦ. Ἐξ ἄλλου, οἱ προσωποποιήσεις τῆς ποιήσεως δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ἐπιβίωσις τοῦ ἀνιμισμοῦ· ὁ πολιτισμένος ἄνθρωπος βρίσκει στόν ἐνσυνείδητο αὐτόν ἀνιμισμό τό τερπνότερο καί ἀρχαιότερο τῶν ὀνειροπολημάτων του.

Εἰκ. 23. - Ο ΒΕΛΛΕΡΕΦΟΝΤΗΣ ΠΟΤΙΖΩΝ ΤΟΝ ΠΗΓΑΣΟΝ ΕΙΣ ΠΗΓΗΝ ΑΝΑΒΛΥΖΟΥΣΑΝ ΜΕΤΑΞΥ ΚΛΑΔΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝΔΡΩΝ

(Ἀνάγλυφον ἀλεξανδρινοῦ τύπου στό μουσεῖο τοῦ ἀνακτόρου Suada στήν Ρώμη)

25. Ἰδού πῶς ὁ Lamartine[86] ὁμιλεῖ στήν «Λίμνη» τοῦ Bourget[87]:

«O lac, Pannée á peine a fini sa carière
Regarde, je viens seul m' asseoir sur cette pierre,
Où tu la vis s' asseoir»

Τό ἔτος εἶναι ἅρμα τό ὁποῖο τρέχει στήν τροχια του πέριξ τοῦ οὐρανοῦ, ἤ μᾶλλον ὁ ὁδηγός τοῦ ἅρματος τούτου· ἡ λίμνη εἶδε τήν φίλη τοῦ Λαμαρτίνου νά κάθεται καί ὁ ποιητής ἀπευθύνεται στήν λίμνη, παρακαλῶν νά τό παρατηρήση.

Εικ. 24. - *Η ΗΩ ΚΑΙ Ο ΜΕΜΝΩΝ*

26. Ἀνάλογη εἶναι καί ἡ περικοπή τοῦ δικοῦ μας δημώδους ἄσματος:

Τοῦ Κίτσου ἡ μάνα κάθονταν στήν ἄκρη ἀπ' τό ποτάμι
μέ τό ποτάμι μάλωνε καί τό πετροβολοῦσε·
«ποτάμι μ', γιά λιγόστεψε, γιά κάνε λίγο πίσω,
για να περάσω ἀντίπερα, πέρα στά κλεφτοχώρια,
πὄχουν οἱ κλέφτες σύναξι τά δώδεκα πρωτᾶτα».

Τό ποτάμι φέρεται ἐδῶ ἀκοῦον, διότι τό φαντάζεται ἡ Μοῦσα ὅτι ἔχει ψυχή. Ἐκφραστικωτέρα εἶναι ἡ περικοπή γαλλικοῦ ἄσματος:

«Pourquoi I' eau de la rivière coule-t-ele?»
«C'est I' esprit de I' eau qui fuit».

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ

27. Ὁ ἀνιμισμός τῶν νεωτέρων λαῶν, ἀρχίζει ἀπό τήν παιδική ἡλικία καί ἐξακολουθεῖ νά ὑφίσταται καί στήν ἀνδρική καί σέ αὐτήν ἀκόμη τήν γεροντική. Μεταξύ πολλῶν ἄλλων, τά χαρακτηριστικώτερα παραδείγματα εἶναι τά στοιχειά, καί οἱ βρυκόλακες.

28. Τά στοιχειά, ὅπως τά φαντάζεται ὁ ἑλληνικός λαός, εἶναι ψυχές φονευθέντων ἀνθρώπων ἤ ζώων, προσηλωμένες διά τοῦ χυθέντος αἵματος σέ ὁρισμένο τόπο, κτίριον ἤ δένδρο ἤ πλοῖο ἤ καί θαμμένα χρήματα, τά ὁποῖα δι' αὐτῶν μεταβάλλονται εἰς ἔμψυχα. Διά τῶν ὑπερφυσικῶν δυνάμεων, τίς ὁποῖες ἔχουν οἱ ἐπί τῆς γῆς ψυχές πού ἔχασαν τό σῶμα τους, τά στοιχειά ἐμφανίζονται ὑπό μορφή ἀνθρώπου, ζώου ἤ θηρίου, ἔχοντα τήν ἱκανότητα νά μεταβάλλουν μορφή κατά βούλησι, ἔχουν δύναμι ὑπεράνθρωπη καί εἶναι ἱκανά νά βλάπτουν ἤ νά εὐεργετοῦν παντοιοτρόπως τούς ἀνθρώπους. Ἔχοντα προορισμό νά φυλάττουν αὐτό, στό ὁποῖο προσηλώθησαν, εἶναι μέν εὐμενῆ καί εὐεργετικά πρός αὐτούς πού τά ἀγαποῦν ἤ τούς συνδεδεμένους πρός αὐτά μέ κάποιον δεσμό, φοβερά δέ στούς ἐπιχειροῦντες νά τά βλάψουν.

Ἐπίσης, φοβερά εἶναι τά στοιχειά στούς ὑβριστές τους, μόνο δέ μέ μαγγανεῖες μποροῦν νά ὑπερισχύσουν αὐτῶν οἱ ἄνθρωποι. Ἐνίοτε ὀργιζόμενα ἤ κακῶς πάσχοντα ἐγκαταλείπουν τό φρούρημά τους, τό ὁποῖο τότε καταρρέει καί φθίνει, ὡς ζῶον ἀποβᾶλον τήν ψυχή. Ἄλλη τάξις στοιχειῶν, διαφορετική αὐτῆς τῶν κοινῶν, εἶναι ἡ τάξις τῶν στοιχειῶν τῆς θαλάσσης καί τῶν λιμνῶν.

29. Γιά νά προσλάβη τήν σημερινή λαϊκή σημασία ἡ λέξις *στοιχειό*, πέρασε ἀπό πολλούς σταθμούς. Στούς χρόνους τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, παρατηρεῖ ὁ Diels[88], οἱ ἀστρολόγοι ἀκολουθοῦντες τά πυθαγόρεια θεωρήματα, ταύτισαν τούς ἑπτά πλανῆτες πρός τά ἑπτά στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, τά δηλωτικά τῶν φωνηέντων, καί ὀνόμασαν αὐτούς στοιχεῖα· ἔπειτα δέ στοιχεῖα ὀνομάσθηκαν καί τά ζώδια τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου καί οἱ ἀστερισμοί. Ἐπειδή δέ ὑπερίσχυσαν ἀσιατικές δεισιδαιμονίες, πολλοί προσωποποιοῦσαν καί τιμοῦσαν τά στοιχεῖα καί τούς ἀπέδιδον θεῖες δυνάμεις, κατήντησε δέ ἡ λέξις «στοιχειολάτρης», νά γίνη συνώνυμη, σύμφωνα μέ τόν Ἀθανάσιο, τοῦ «εἰδωλολάτρης». Μέ τήν ἔννοια τῶν δαιμόνων, τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, τῶν τιμωμένων ὑπό τῶν ἀνθρώπων, παρουσιάζεται ἡ λέξις στοιχεῖον ἀπό τόν Ἀπόστολο Παῦλο. Καί οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀργότερα καί οἱ ἐκκλησιαστικοί συγγραφεῖς καί οἱ ἀστρολόγοι ταύτιζαν συνήθως τά στοιχεῖα τῆς φύσεως πρός τούς ἰθύνοντες αὐτά δαίμονες.

Ἔπειτα δέ καί ἀδιακρίτως τά στοιχεῖα ἐθεωροῦντο ὡς δαίμονες εἴτε συναφεῖς πρός τά στοιχεῖα τῆς φύσεως, εἴτε καί ξεχωριστά ἀπό αὐτά.

Ὁ δαίμων, ὁ ἰθύνων τό στοιχεῖον τῆς φύσεως ἤ πρός τοῦτο συνταυτιζόμενος, ἐπιστεύετο κατ' ἐπήρεια τῶν ἀστρολογικῶν θεωριῶν ὅτι ἦτο ὁ δι' αὐτῶν ἐνεργῶν· ἐνέργεια δέν ὑπῆρχε, ἄν δέν ἐγίνετο στοιχείωσις τῆς μοχθηρίας τῶν δαιμόνων καί στοιχείωσις ἦταν στούς δαίμονες ἡ ζώωσις, ὅπως λέγει ὁ Τατιανός[89]. Κατά τόν διά τῆς στοιχειώσεως τρόπον, ἀπεδίδετο ἐνέργεια καί σέ ἄλλα ἄψυχα, τά ὁποῖα ἡ δεισιδαιμονια τῶν πρώτων χριστιανῶν ἐθεωροῦσε ὡς ἕδρες δαιμόνων. Τέτοια δέ ἐθεωροῦντο πρωτίστως τά ἀγάλματα τῶν ἑλληνικῶν θεῶν, τά ὁποῖα ἐζωντάνευαν, προσελάμβανον ζωή καί ψυχή ἀπό τούς ἀγαθοδαίμονες, πού εἰσῆλθαν στά ἀγάλματα.

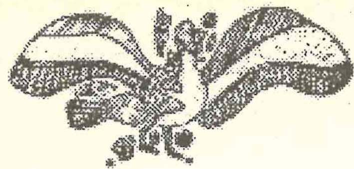
30. Ἡ πίστις περί στοιχειώσεως τῶν μνημείων τῆς τέχνης βλέπουμε νά ἐπικρατῆ καί κατά τούς βυζαντινούς χρόνους. Ὅλα τά ἔργα τῆς ἀρχαίας τεχνης, τά ὁποῖα κοσμοῦσαν τίς πόλεις καί κατ' ἐξοχήν τήν πρωτεύουσα τοῦ βυζαντινοῦ κράτους, ἐθεωροῦντο ὡς στοιχεῖα, διότι ὁ ἀμαθής ὄχλος, ἀπορῶντας γιά τήν χρησιμότητά τους, εὕρισκε ὡς μόνον σκοπό τῆς κατασκευῆς τους τήν περιφρούρησι τῆς πόλεως ἀπό διαφόρους κινδύνους ἤ τήν ὑπόδειξι τούτων. Ἔτσι, τό Παλλάδιο κατά τούς Βυζαντινούς, δέν ἦταν διιπετές ξόανο, ἀλλά «ζώδιον μικρόν ξύλινον, ὅ, ἔλεγον, εἶναι τετελεσμένον φυλάττον τήν βασιλείαν τῆς Τροίας· ἐδόθη δέ Τρωΐ τῷ βασιλεῖ κτίζοντι τήν πόλιν ὑπό Ἀσίου τινος φιλοσόφου καί τελεστοῦ». Ἡ στοιχείωσις τῶν μνημείων συναντᾶται καί σέ ἄλλους μέν μάγους, ἀγνώστους, ὡς ἐπί τό πλεῖστον, κατ' ἐξοχήν δέ στόν Ἀπολλώνιο τόν Τυανέα[90], ὁ ὁποῖος «ἤκμαζε περιπολεύων καί πανταχοῦ ποιῶν τελέσματα εἰς τάς πόλεις καί τάς χώρας».

31. Καί μέχρι σήμερα ἐξακολουθεῖ ἡ δεισιδαιμονία τῶν στοιχειῶν στίς διάφορες ἑλληνικές ἐπαρχίες καί σέ ἄλλες χῶρες καί διάφορες ἐξηγήσεις δίδονται γιά τήν προέλευσι αὐτῶν. Λεπτομερῆ περιγραφή περί τῶν πολλῶν δεισιδαιμονιῶν γιά τά στοιχειά δίδει ὁ ἀείμνηστος Ν. Πολίτης στίς *«Παραδόσεις»* του, ὡς καί σέ ἄλλα ἀξιόλογα δημοσιεύματά του.

32. Οἱ βρυκόλακες διαφέρουν τῶν στοιχειῶν κατά δύο κυρίως σημεῖα: α) ὅτι ἐκεῖνοι μέν εἶναι ψυχές μή ἀποχωρισθεῖσες τοῦ σώματός τους μετά θάνατον, ἐνῶ αὐτά εἶναι ψυχές προσηλωθεῖσες σέ ἄλλο σῶμα· β) ὅτι οἱ μέν βρυκόλακες εἶναι πάντοτε κακοποιοί, ἐνῶ τά στοιχειά συνήθως εἶναι εὐμενῆ στούς ἀνθρώπους.

Ο ΑΝΙΜΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΔΕΝΔΡΟΛΑΤΡΙΑ

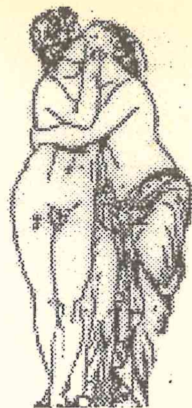
33. Ἐκτός τῆς ἄλλης γενικῆς σημασίας, τήν ὁποία ἔχει ὁ ἀνιμισμός στούς νεώτερους Ἕλληνες καί ξένους γεωργούς, συναντᾶται κατ' ἐξοχήν στίς δεισιδαιμονίες περί στοιχειωμένων δένδρων, τά ὁποῖα πρέπει πάση θυσίᾳ νά ἀποφεύγουν νά βλάπτουν οἱ ἄνθρωποι, διότι ἄλλως διατρέχει σοβαρώτατον κίνδυνον καί ἡ ὑγεία, ἀλλά καί ἡ ἴδια ἡ ζωή τῶν ἐπιχειρούντων νά κόψουν τά στοιχειωμένα δένδρα. Εὐλογη-

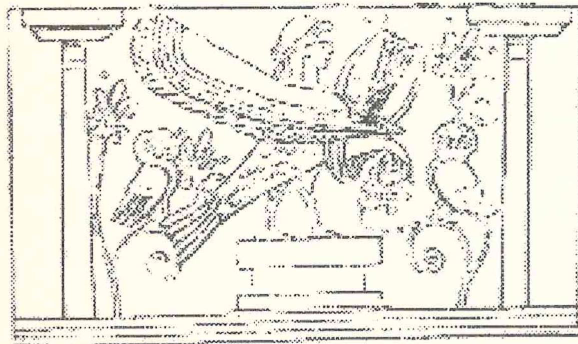
Εικ. 25. - ΨΥΧΗ ΠΟΛΕΜΙΣΤΟΥ ΣΕ ΜΟΡΦΗ ΠΤΗΝΟΥ ΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΕΦΑΛΗ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
(ἐπί Κορινθιακοῦ ἀρυβάλλου)

Εικ. 26. - Ο ΕΡΩΣ ΒΑΣΑΝΙΖΩΝ ΨΥΧΗ ΥΠΕΡΑΝΩ ΦΛΟΓΩΝ
(Ἐπί ἐλεφαντοστοῦ)

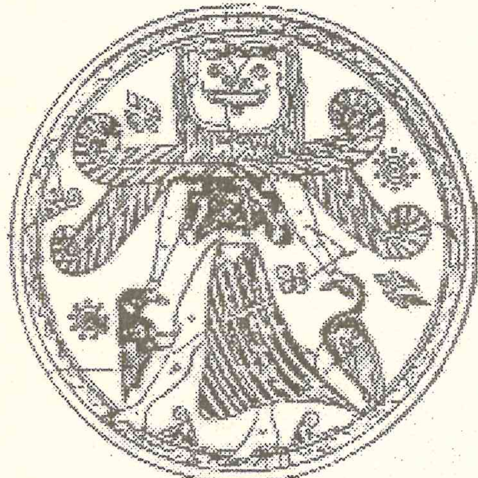

Εικ. 27.
ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΨΥΧΗ
(Μουσεῖον Καπιτωλίου)

Εικ. 28. - ΣΕΙΡΗΝ
Στην προκειμένη, ὅπως καί στίς περισσότερες ἀνάλογες εἰκόνες, ἡ Σειρῆνα παριστάνεται ὑπό τήν μορφή πτηνοῦ, τό ὁποῖον ἔχει κεφαλή καί στῆθος γυναικός καί κρατεῖ στά χέρια μουσικό ὄργανο.
(Μυθολογία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὑπό P. Decharme)

Εικ. 29. - ΝΗΡΗΪΣ "Η ΑΥΡΑ[1]

Εικ. 30. - ΑΡΠΥΙΑ ΔΙ' ΕΚΑΣΤΗΣ ΧΕΙΡΟΣ ΠΝΙΓΟΥΣΑ ΧΗΝΑ
(Πινάκιον ἐκ καμείρου στό Βρεττανικό Μουσεῖο

Εικ. 31. - ΕΡΙΝΥΣ *(ἀγγειογραφία Ε' αἰῶνος)*

1. Η σωζομενη κεφαλή τῆς μιᾶς τῶν δύο ἐφίππων Νηρηΐδων ἤ Αὐρῶν στό γωνιαῖο ἀκρωτήριο τῆς δυτικῆς προσόψεως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ στην Επίδαυρο, ἔργο τοῦ Τιμοθέου, κατά τόν 4ο αἰῶνα, φέρει λεπτά χαρακτηριστικά μέ ἔκφρασι ἐνθυμίζουσα μᾶλλον τα ἔργα τοῦ 5ου αἰῶνος, ὁμοίως δέ τά ἐνδύματα αὐτῆς, τά ὁποῖα ἡ κολλοῦν ἐπάνω στό σῶμα ἡ κυματίζουν σέ πτυχές, δεικνυουν συγγενεια με την τεχνοτροπία τοῦ θωρακειου Ἀθηνᾶς Νίκης καί, περισσότερον ἴσως, τοῦ Μνημείου τῶν Νηρηΐδων (Ἱστορία τῆς αρχαιας ἑλληνικῆς τέχνης, ὑπό Χρ. Τσούντα).

μένα τά λείψανα αὐτά τῶν ἀρχαίων δεισιδαιμονιῶν· ἐφ' ὅσον ἡ λογική εἶναι ἀνίσχυρη νά ανακόψη τήν ἀσυγκράτητη μανία, τήν όποία ἔχουν οἱ περισσότεροι τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων νά καταστρέφουν ἐν γένει τό πράσινο, ἅς κατοχυρώση τουλάχιστον, κατά τό δυνατόν, τό θεῖον τοῦτο δῶρον τῆς φύσεως ἡ δεισιδαιμονία καί τά κατάλοιπα τοῦ ἀρχαιοτάτου ἀνιμισμοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

56. Ὑπῆρχαν κατά τήν ἀρχαιότητα παραστάσεις τοῦ θανατου καί τοῦ ὕπνου στό ἴδιο σύμπλεγμα (Εικ. 18).

57. Ὁ ἀνιμισμός προέρχεται ἐκ τοῦ λατινικοῦ anima = ψυχη, πνεῦμα, ζωή.

58. Ἡ ἀνθρωποφαγία ἤ ὁ καννιβαλισμός (ἐκ τῶν Καννιβαλων ἤ Κάριβαλς, λαοῦ τῶν Ἀντιλλῶν) ἀσκήθηκε σέ διάφορες χῶρες, ἀπό τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων (ἴσως ἀπό τῆς «παλαιολιθικῆς» ἐποχῆς, ἀσφαλῶς ὅμως ἀπό τῶν «νεολιθικῶν» καί «μεταλλικῶν» χρόνων) μέχρι τῆς σύγχρονης εποχῆς. Η ἀνθρωποφαγία, ἄν καί συναντᾶται στό λίκνο ὅλων τῶν λαῶν, δέν φαίνεται νά παριστάνη ἔνστικτον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά οὔτε νά ὀφείλεται στήν ἀνάγκη λόγῳ τυχαίας ελλείψεως ἄλλης τροφῆς. Ὁ ἄνθρωπος ἀρχικῶς ἦταν φυτοφάγο ζῶο, σύν τῷ χρόνῳ δέ ἐξελίχθηκε σέ παμφαγο· ἐξ ἄλλου, ὑπάρχουν καί σήμερα ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι διαβιοῦν ὑπό χείριστες συνθῆκες (Ἐσκιμῶοι, Βουσμᾶνοι κ.λπ.) οἱ ὁποῖοι ἐν τούτοις δέν εἶναι καννίβαλοι. Φαίνεται λοιπόν ὅτι ἡ ἀνθρωποφαγία ὀφείλεται περισσότερο είς τήν ἀνάπτυξιν με τήν αὔξησιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τοῦ φυλετικοῦ μίσους, ὡς καί στήν διαστροφή, στήν ἐπέκτασι δέ και την φανατικη ἀνάπτυξη αὐτῆς συνέβαλε τά μέγιστα ἡ ἀνάπτυξις διαφόρων θρησκευτικῶν καί ἄλλων προλήψεων τῶν πρωτογονων ἀνθρώπων. Τέτοιες π.χ. προλήψεις ὑπῆρξαν η τιμητικη πίστις ὅτι διά τῆς ἀνθρωποφαγίας ἐξαλείφεται καλλιτερα ὁ νεκρός πεφιλημένου οἰκείου (γονέων κ.λπ.), ἡ ὅτι δι' αὐτῆς προσφέρεται η ευπροσδεκτωτέρα στους θεους θυσία.

Ἄλλες προλήψεις τῆς ἀνθρωποφαγίας εἶναι ὅτι ὁ ἀνθρωποφάγος ἀποκτᾶ τίς σημαντικές καί ψυχικές ἰδιότητες τοῦ ἐσθιομενου (ἐπιθυμία τῆς ἀποκτήσεως τῆς ρώμης τοῦ ἀντιπάλου διά καταβροχθίσεως ὠμῆς τῆς καρδιᾶς του, κ.λπ.), ἡ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σάρκα ἔχει θεραπευτικές ἰδιότητες. Βάσις λοιπόν τῆς ἀνθρωποφαγίας εἶναι ἡ διαστροφή, ἡ οποία βαθμιαίως ἀναπτύχθηκε ἀπό τόν ἄνθρωπο, ὅλες δέ οἱ ἄλλες δικαιολογίες ἀποτελοῦν ἁπλῆν συγκάλυψιν αὐτῆς. Ἐν τουτοις, ὑπάρχουν καί ἀνθρωποφαγίες δικαιολογούμενες απο ἔκτακτην ἀνάγκη, σέ περιπτώσεις π.χ. ναυαγίων καί λιμῶν (πολιορκίες, παραπλανήσεις ὁμάδων κ.λπ.).

Ἡ κεντρική Ἀφρική ὑπῆρξε τό κυριώτερο κέντρο καννιβαλισμοῦ (Νέγροι Μπαντοῦ καί Σουδάν, Κάφροι, Ζουλοῦ κ.λπ.). Στήν Ὠκεανία οἱ Αὐστραλοί ἄσκησαν τόν καννιβαλισμό περισσότερο ἐξ ἀνάγκης, ἐνῶ ἀντιθέτως εὐρέως οἱ Μελανήσιοι καί Πολυνήσιοι. Κατά τήν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς ἡ ἀνθρωποφαγία ἦταν διαδεδομένη καθ' ὅλην σχεδόν τήν ἤπειρον ἐκείνην, χωρίς νά εἶναι δικαιολογημένη ἀπό τήν ἀνάγκη. Στήν Ἀσία, πλήν τῶν Μαλαϊκῶν νήσων, ἐλάχιστα γνωρίζουμε περί καννιβαλισμοῦ. Στήν Εὐρώπη, πλήν τῶν ἀμφιβόλων ἰχνῶν τῆς παλαιολιθικῆς καί νεολιθικῆς ἐποχῆς, βρίσκουμε τήν ἀνθρωποφαγία καί σέ νεώτερους λαούς (Σκύθες, κ.λπ.), ὡς καί στούς συγχρόνους (παλαιούς Σκώτους, Ρωμαίους καί Σλαύους).

59. Hyme (Δαυΐδ), φιλόσοφος και ιστορικός ἄγγλος, γεννήθηκε τό 1711 καί πέθανε τό 1776 στό Edimburg τῆς Σκωτίας. Μετά τό πέρας τῶν σπουδῶν του διετέλεσε γιά κάποιο χρόνον ἔμπορος στό Μπρίστολ, ἀποτυγχάνοντας ὅμως στό ἐμπόριο ἀνεχώρησε στό Παρίσι, ὅπου ἦλθε σέ ἐπικοινωνία μετά μεγάλων ἀνδρῶν, ἰδίως δέ τοῦ Ρουσσῶ. Ἐπανερχόμενος στην Ἀγγλία, διορίσθηκε ὑπογραμματέας τῆς Ἐπικρατείας, παραιτήθηκε ὅμως μετά ἀπό λίγο καί ἀποσύρθηκε στό Ἐδιμβοῦργον, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του. Ὁ Hume ὑπῆξε ὁ ἱδρυτής τοῦ θετικισμοῦ στήν φιλοσοφία καί συνέγραψε πολλά ἐπιστημονικά ἔργα, μερικά ἐκ τῶν ὁποίων στήν γαλλικήν γλῶσσα.

60. Βαβυλωνία, ἀρχαῖο ὄνομα τοῦ Ν. τμήματος τῆς Μεσοποταμίας, πού περιβάλλεται μεταξύ τοῦ κάτω ροῦ τῶν ποταμῶν Τίγρητος καί Εὐφράτου, τό σημερινό Ἰρακ-Ἀραβία· ὁλόκληρος ἡ χώρα ἦταν πεδιάδα ἑλώδης, ὅπου ἡ ὑγρασία καί ἡ θερμότητα εὐνοούσαν πλούσια βλάστησι. Ὁ σῖτος ἀπέδιδε ἑκατονταπλάσια τῆς σπορᾶς. Εὐθύς ἐξ ἀρχης ἐμφανίζονται στήν Βαβυλωνία οἱ Σημῖτες πρός Β. καί οἱ Σουμέριοι πρός Ν. Ἡ κυριωτέρα πόλις τῆς Βαβυλωνίας ὑπῆρξε ἡ Βαβυλών, ἡ ὁποία χωριζόταν στά δύο ὑπό τοῦ Εὐφράτου καί ἦταν περίφημη γιά τούς κρεμαστούς της κήπους. Ἡ ἱστορία τῆς Βαβυλωνίας, ἡ ὁποία ἀρχίζει κυρίως ἀπό τό 2.225 π.Χ., ἐπί τοῦ Ἀμορραίου Σουμοῦ-Αβούμ, ὁ ὁποῖος ἵδρυσε τήν πρώτη δυναστεία στήν Βαβυλῶνα, ὑπῆρξε πολυσχιδής καί πολυτάραχος καί διήρκεσε μέχρι τό 331 π.χ., ὁπότε ὁ Μ. Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ κατέλυσε τό Περσικό κράτος, στό ὁποῖο ἀπό τό 539 εἶχε ὑποταχθῆ ἡ Βαβυλωνία, κατέκτησε καί τήν Βαβυλῶνα, τήν ὁποία ἐξέλεξε ὡς ἕδρα τοῦ ἀπεράντου κράτους του.

61. Κατά τήν παράδοσι, σωζόμενη ἀπό τόν Νιγίδιο Φιγοῦλο, ἁλιεῖς βρῆκαν στόν Εὐφράτη αὐγό θαυμαστοῦ μεγέθους, ἐκ τούτου δέ, τό ὁποῖο μετέφεραν στήν χώραν καί τό ὁποῖο ἐπωάσθη ἀπό κάποια περιστερά, ἐγεννήθη ἡ Ἀτάργατις ἤ Δερκετώ, ὅπως ὀνομάζετο ἡ θεά Ἀστάρτη ἀπό πολλούς Σύριους. Ἀπό τότε ἡ περιστερά ἐθεωρεῖτο πτηνό ἱερό ἀπό τούς Σύριους. Κατά ἄλλη παράδοσι (Διόδ. Σικ. ΙΙ, 20), ἡ βασίλισσα τῆς Ἀσσυρίας Σεμίραμις μεταβλήθηκε σέ περιστερά καί ἀποθανατίσθηκε, ἔτσι θεοποιήθηκε ἡ περιστερά.

62. Κατά μία παράδοσι (Διόδ. Σικ. ΙΙ, 4), ἀναφερομένη ὑπό τῶν λογιωτάτων Ἀσσυρίων, ἡ θεά Ἀφροδίτη, ὀργισθεῖσα κατά τῆς Δερκετοῦς, προκάλεσε ἔρωτα αὐτῆς πρός κάποιον νεανία, ἐκ τοῦ ὁποίου αὐτή ἐγέννησε θυγατέρα.

Κατόπιν, έπειδή ή Δερκετώ ντράπηκε, τόν μέν νεανία έξαφανισε, τό δέ βρέφος έξέθεσε σέ έρημους καί πετρώδεις τοπους, στούς όποίους ύπῆρχαν πολλές περιστερές. Τέλος, η ίδια έρρίφθη σέ κάποια λίμνη κοντά στήν Άσκάλωνα καί μεταμορφώθηκε σέ άνθρωπόμορφο ίχθύν. Έκτοτε οί Σύριοι απεῖχον τοῦ ζώου τουτου καί τιμοῦσαν τούς ίχθῦς ώς θεούς. Όταν τό βρέφος έξετέθη στόν έρημο καί πετρώδη τόπο, οί περιστερές πού κλωσσοῦσαν έκεῖ, τό έθρεψαν κατά παράδοξο καί δαιμόνιο τρόπο. Άλλες μέ τίς πτερούγες τους έθαλπον τό σῶμα τοῦ βρέφους, άλλες δέ, άπό τίς πλησίον οικιες ελάμβανον στό στόμα τους γάλα, κατά τήν άπουσία τῶν βουκόλων καί τῶν λοιπῶν νομέων καί τό έσταζαν στό μέσον τῶν χειλέων τοῦ βρέφους καί τό έτρεφον. Όταν δέ τό παιδί έγινε ένός έτους καί εἶχε άνάγκη στερεωτέρας τροφῆς, οί περιστέρες κόβοντας μικρά τεμάχια άπό τά τυριά έπρομήθευαν εις αύτό άρκετή τροφή. Όταν οί νομεῖς έπανῆλθον καί εἶδαν φαγωμένα τά τυριά, άποροῦσαν για τό παράδοξο, καί άφοῦ παρακολούθησαν τίς περιστερές, βρῆκαν τό παιδί, τό όποῖο διεκρίνετο διά τό κάλλος. Άμέσως μετέφεραν τό παιδί σέ μία έπαυλι καί τό έδώρησαν στόν Σίμμα, προϊστάμενο τῶν βασιλικῶν κτηνοτρόφων. Ό Σίμμας, ο οποῖος ῆταν άτεκνος, έθρεψε τό παιδί μετά πολλῆς έπιμέλειας, σαν δικό του παιδί, καί τό ώνόμασε Σεμίραμιν (Είκ. 20), το οποῖο εἶναι κατά τήν διάλεκτο τῶν Συριων «παρωνομασμενον άπό τῶν περιστερῶν, ἅς άπ' έκείνων τῶν χρόνων οι κατα Συρίαν άπαντες διετέλεσαν ώς θεᾶς τιμῶντες». Έτσι γεννήθηκε ή περίφημη Σεμίραμις, ή όποία έγινε άργότερα βασίλισσα τῆς Άσσυρίας και διαδραμάτισε σπουδαῖο ρολο, ώς άναφέρουν έπιγραφές έπί τῶν ύπό τῆς ίδίας έγερθεισῶν θριαμβευτικῶν στηλῶν, τίς όποῖες άνέγνωσε καί ό Μεγας Άλέξανδρος: «Ή φύσις μοί έδωκε σῶμα γυναικός, αλλ' αί πράξεις μου μέ κατέστησαν ισότιμον πρός τούς μεγιστους άνδρας. Διηύθυνα τό κράτος τοῦ Νίνου. Πρίν έμοῦ ούδεις Άσσύριος εἶδε τήν θάλασσαν, έγώ δέ εἶδα τέσσαρας ωκεανούς. Ήνάγκασα τούς ποταμούς νά ρέωσιν όπου ήθελα καί ήθελα όπου ῆτο ώφέλιμον».

63. Η προκειμένη εικόνα, πλίνθινον άγαλμάτιον τῆς Μήλου, μᾶς παριστάνει τήν γέννησι τοῦ ήρωος Χρυσάορος, πατρός τοῦ Γηρυόνου, καί τοῦ πτερωτοῦ ἵππου Πήγασου άπό τόν άκρωτηριασμένο κορμό τῆς Μέδουσας, μετά τήν άποκοπή τῆς κεφαλῆς της άπό τόν Περσέα. Ή φυσική σημασία τῆς διπλῆς αύτῆς γεννήσεως έξηγεῖται εύκολα, έάν εἶναι άληθές ότι πρέπει νά θεωρήσουμε τόν Χρυσάορα ώς τόν ήρωα τῆς άστραπῆς καί τόν Πήγασο ώς τόν κέλητα ἵππον τῆς βροντῆς, τοῦ όποίου ή όπλή προκαλεῖ τήν άνάβλυσι τῶν ούρανίων ύδάτων (Μυθολογια τῆς άρχαίας Έλλάδος, υπο P. Decharme).

64. Οί Έλληνες καλλιτέχνες άπομακρύνονται άπό την επική παραδοσι, όταν προσδίδουν στήν κεφαλή τῆς Μέδουσας εύγενῆ φυσιογνωμία, στήν όποία άποτυπώνενται μόνον ή έκφρασις βαθειᾶς λύπης, όπως στήν προκειμένη εικόνα. Ό άληθινός τύπος τῶν Γοργόνων εἶναι ή ειδεχθής μορφή, τήν όποία βλέπουμε έπί τῶν νομισμάτων τῆς Κορίνθου καί τῆς Κορωνείας. Τά άποκρουστικά χαρακτηριστικά τους, ό τρόμος τόν όποῖον έμπνέουν, ή άπολιθωτική μορφή τους, δέν μποροῦν νά έξηγηθοῦν παρά μόνο διά τῆς έντυπώσεως, τήν όποία παράγουν έπί τῶν άνθρώπων τά φοβερώτερα φαινόμενα τοῦ ούρανοῦ, διά τῆς θέας τῶν σκοτεινῶν νεφῶν, τά όποῖα σχηματίζονται στόν όρίζοντα τῆς θαλάσσης -έτσι έξηγεῖται πῶς ή Μέδουσα ένώθηκε μέ τόν Ποσειδῶνα- καί τά όποῖα καλύπτουν τό φῶς. Ό θρίαμβος λοιπόν τοῦ Περσέως, ό όποῖος άπέκοψε τήν κεφαλή τῆς Μεδούσης, δέν εἶναι τίποτε άλλο παρά ή νέα παραλλαγή τοῦ νικηφόρου άγῶνος τῶν ήλιακῶν ήρώων κατά τῶν δαιμόνων τῶν καταιγίδων.

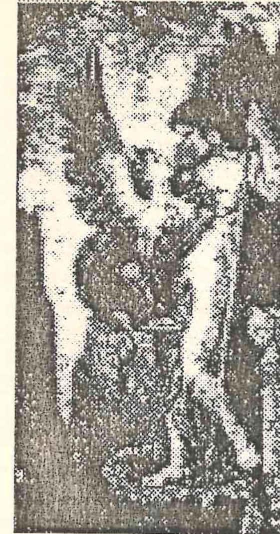
Ό Preller (Grieeh, Mythol, II, σ. 64) διαβλέπει στήν Μέδουσα τήν εικόνα τῆς σελήνης, φανταστικοῦ προσώπου τῆς νυκτός· στόν θάνατό της διαβλέπει τήν έξαφάνισι τῆς πανσελήνου. Οί τρεῖς Γοργόνες εἶναι οί τρεῖς φάσεις τοῦ άστρου (Μυθολογία τῆς άρχαίας Έλλάδος, ύπό P. Decharme).

65. Πήγασος, μυθολογικός ἵππος κατά τούς άρχαίους, πτερωτός καί άθάνατος. Έξεπήδησε μετά τοῦ Χρυσάορος (Είκ. 21) έκ τοῦ σώματος τῆς Γοργοῦς Μεδούσης (Είκ. 22), όταν άπέκοψε τήν κεφαλή της ό Περσεύς. Τόν Πήγασον συνέλαβε καί έτιθάσευσε, μέ τήν βοήθεια τῆς Άθηνᾶς, ό Βελλερεφόντης (Είκ. 23), ό όποῖος έπιβαίνων τούτου, έφόνευσε τήν Χίμαιρα. Διά τοῦ πλήγματος τῆς όπλῆς του επι τοῦ Άκροκορίνθου άνέβλυσε ή Πηγή Πειρήνη· γιά τόν λόγο αύτό, ό Πήγασος έκαλεῖτο «Πειρηναῖος πῶλος», οί δέ Κορίνθιοι τόν εἶχαν κύριο έμβλημα έπί τῶν νομισμάτων τους. Όμοίως έκ τῆς όπλῆς τοῦ Πηγάσου άνέβλυσαν οι πηγές Άγανίππη καί Ίπποκρήνη τοῦ Έλικῶνος, στήν περιοχή τοῦ έκεῖ Ίεροῦ τῶν Μουσῶν. Έτσι συνεδέθη μετά τοῦ Άπόλλωνος καί ίδίως μετά τῶν Μουσῶν, ύπολογίζετο δέ άπό τῶν πρώτων Άλεξανδρινῶν χρόνων ώς σύμβολο τῆς ποιητικῆς έμπνεύσεως καί έξάρσεως καί τό ίδιο άπό τήν έποχή τοῦ Καλλιμάχου μέχρι σήμερα. Γιά πρώτη φορά ό περί Πηγάσου μῦθος περιγράφεται ύπό τοῦ Ήσιόδου, μή άναφερόμενος ύπό τοῦ Όμήρου.

66. Μέμνων, πρόσωπο τῆς Έλληνικῆς μυθολογίας υίος τοῦ Τίθωνος καί τῆς Ήοῦς, βασιλεύς τῆς Αίθιοπίας. Έφονεύθη ύπό τοῦ Άχιλλέως. Ό Ζεύς, καμφθείς άπό τά δάκρυα τῆς μητρός τοῦ ήρωος Ήοῦς, έχάρισε, σύμφωνα μέ κάποιον μῦθο, στόν Μέμνονα τήν άθανασία. Οί σύντροφοι τοῦ Μέμνονος μεταβλήθησαν σέ πτηνά, τά όποῖα έκαλοῦντο Μεμνονίδες καί μία φορά τόν χρόνο έπισκέπτοντο τόν τάφο τοῦ ήρωος (Είκ. 24).

67. Βάϊκερ (Θωμᾶς, 1656-1740), συγγραφεύς πολλῶν έργων, έκ τῶν όποίων τό κυριώτερο εἶναι οί «Σκέψεις έπί τῆς έπιστήμης».

68. Κήρ, πληθ. Κῆρες (ίσως έκ √ΚΕΡ. κείρω). Οί Κῆρες ῆσαν δαίμονες τοῦ βιαίου θανάτου ή τοῦ όλέθρου, στίς όποῖες άπό άρχαιοτάτων χρόνων έπίστευον οί Έλληνες. Κατά τόν Ήσίοδον (Θεογ. 214), οί Κῆρες ῆσαν θυγατέρες τῆς Νυκτός, εἶχαν πτέρυγες μαῦρες καί ένδύματα έρυθρά, δόντια λευκά, βλέμμα βλοσυρό και νύχια μεγάλα γαμψά. Έπειδή εἶχαν άκόρεστη έπιθυμία νά πίνουν μαῦρο αἷμα, έσπευδαν στίς μάχες, έμπηγαν τά νύχια τους στούς φονευθέντες, τούς φόρτωναν στούς ὤμους τους καί τούς

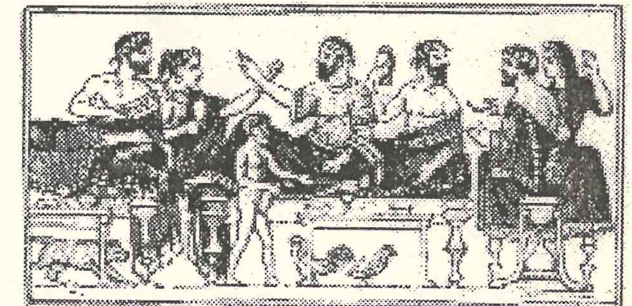
Είκ. 32.
Ο ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΚΑΙ Η ΣΦΙΓΞ
(Κατα τόν Gustave Moreau)

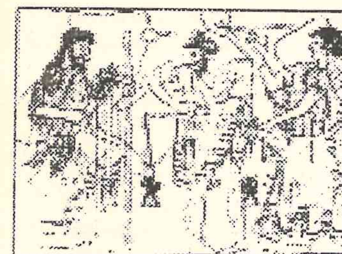
Είκ. 33. - ΜΑΡΜΑΡΙΝΗ ΣΦΙΓΞ[1]

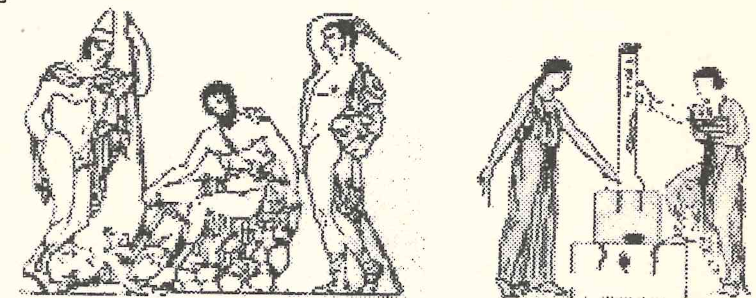
Είκ. 34. - Ο ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΚΑΙ Η ΣΦΙΓΞ
(Έξ άγγειογραφίας - Βατικανόν)

Είκ. 36. - ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΠΕΡΙΔΕΙΠΝΟΝ

Είκ. 35. - ΨΥΧΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΗΡΩΝ
(άγγειογραφία έκ τῆς συλλογῆς Λουΐν)

Είκ. 37. - Ο ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΑΚΑΛΕΙ ΤΙΣ ΨΥΧΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΔΗ ΔΙΑ ΝΕΚΥΟΜΑΝΤΕΙΑΣ
(έξ άγγειογραφίας)

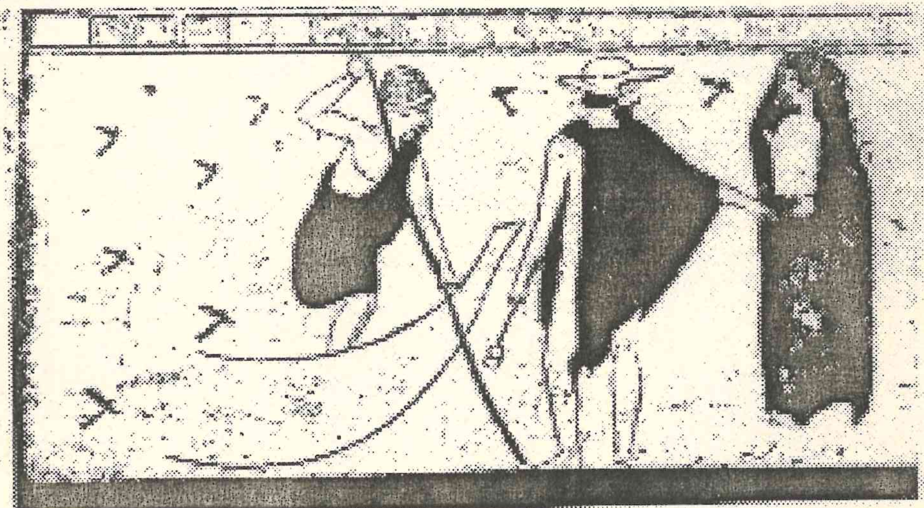
Είκ. 38. - ΝΕΚΥΣΙΑ
(έξ άγγειογραφίας)

1. Στήν Αἴγινα άνεκαλύφθη μία μαρμάρινη Σφίγξ, τῆς όποίας ή ώραία κεφαλή έχει δύσθυμον, σχεδόν άπειλητική καί έξαιρετικά δυνατή διά τούς κλασσικούς χρόνους έκφρασι· άλλά δέν φαίνεται νά εἶναι αίγινητικόν τό έργον τοῦτο, άν καί ύπετέθη ότι ῆτο άκρωτήριο τοῦ ναοῦ τῆς Άφροδίτης, τοῦ όποίου σώζονται λείψανα στήν νῆσον. Τό πρόσωπο τῆς Σφιγγός φαίνεται ότι κατασκευάσθη ύπό Άθηναίου τεχνίτου· οί Αίγινῆτες πλάστες, όσον σοφοί καί άν ῆσαν, ύπελείποντο κατά τήν ίδανική έξαρσι, τήν όποία βλεπουμε στό πρόσωπο τῆς Σφιγγός.

μετέφεραν στον «κρυόεντα Τάρταρον», από τόν όποῖον έπανήρχοντο καί πάλι τρέχοντας στό πεδίο τῆς μάχης, όπως περιγράφει ὁ Ἡσίοδος στό ποιημά του *«Ἀσπίς τοῦ Ἡρακλεους»*, γιά νά συνεχίσουν τό ἔργο τους. Πλήν τοῦ σμήνους όμως τῶν Κηρῶν τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ὑπῆρχαν και πολλές ἄλλες Κῆρες, οἱ όποῖες ὑπό διαφόρους μορφές ἔστηναν ἀδιακόπως παγίδες στήν ζωή τῶν ἀνθρώπων. Λογω τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ἔργων τους, οἱ Κῆρες, πολλές φορές ἐμφανίζοντο μέ τίς Ἐρινύες καί τίς Ἅρπυίες, τῶν όποιων τό ἔργο ἦταν ἀνάλογο μέ τό δικό τους, καί συνόδευαν τούς πιστούς ὑπηρέτες τοῦ πολεμικοῦ θεοῦ Ἄρεως, την Ἐνυώ καί τήν Ἔριν, τόν Δεῖμον καί τόν Φόβον, ως συνεργατιδες αὐτῶν στό ὀλέθριο ἔργον τους. Ἡ Κήρ λοιπον μπορεῖ νά παραβληθῆ πρός την Ἄτην καί Ἐρινύν, ἀλλα ὄχι προς τήν Αἶσαν και τήν Μοῖραν ἤ τίς ρωμαϊκές θεοτητες Pareae, οἱ όποῖες φέρουν καί εὐτυχια, ὄχι δέ μόνον θανατο καί δυστυχια. Συχνά ἀναφερονται οἱ Κῆρες ἀπό τόν Ὅμηρο στόν ενικο: «Κηρ... θανατοιο» (Ὀδ. λ. 171) καί στόν πληθυντικό: «Κῆρες... θανάτοιο» (Ἰλ. Β 834), μέ τά ὀνόματα «μελαινα», «ὀλοή», «κακή». Ἡ Κήρ κατά τόν Ὅμηρο σχετίζεται μετά τῆς Ἔριδος καί τοῦ Κυδοιμοῦ, ὡς περιφερομένη στά πεδία τῆς μάχης, καί φοροῦσα ροῦχα κόκκινα ἀπό τό αἷμα: **«Ἐν δ᾿ Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ᾿ ὀλοὴ Κήρ»** (Ἰλ. Σ 535). Ἐπιστεύετο δέ ὅτι αὐτός πού ἐπρόκειτο νά ἀποθάνη μέ βίαιο θάνατο ἦταν ἀπό τήν γέννησή του παραδομένος σε μία συγκεκριμένη Κῆρα: **«Ἀλλ᾿ ἐμέ μεν Κήρ ἀμφέχανε στυγερή, ἥ περλάχε γινόμενον περ»** (Ἰλ. Ψ 78-79). Ὁ Ζεύς θέτει σέ πλαστιγγες τοῦ Ἀχιλλέως και τοῦ Ἕκτορος τις Κῆρες, οπως ἀποφανθῆ ποιός επρόκειτο νά πεθάνη πρῶτος: **«Καὶ τοτε δὴ χρύσεια πατῆρ ἐτίταινε τάλαντα, ἐν δ᾿ ετίθει δύο Κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο, τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τήν δ᾿ Ἕκτορος ἱπποδάμοιο, ἕλκε δὲ μέσσα λαβών»**, (Ἰλ. Χ. 209-212). Ὁ Ἀχιλλεύς μάλιστα φερεται ἔχων δύο Κῆρας, μεταξύ τῶν όποίων μποροῦσε νά διαλέξη: **«διχθαδίας Κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοσδε»** (Ἰλ. Ι 411). Καί ὁ Αἰσχύλος, σέ μή σωθεῖσα τραγωδία του, τήν *«Ψυχοστασίαν»*, παρουσιάζει τόν Δία ζυγίζοντα τίς Κῆρες τῶν μελλόντων νά μονομαχησουν Ἀχιλλέως καί Μέμνονος (*Ψυχοστασία τῶν κηρῶν* ἴδε εἰκ. 35).

Στά μνημεῖα τῆς τέχνης ἀπό τῆς Ἀχαϊκῆς ἀκόμη ἐποχῆς (Στ´ αἰῶνα π.Χ.) ἀπαντοῦν ἐνίοτε παραστάσεις Κηρῶν. Στήν λάρνακα τοῦ Κυψέλου ἵστατο γυναῖκα, μέ δόντια θηρίου καί νύχια γαμψά ὄπισθεν τοῦ ὑπό τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἐτεοκλέους φονευθέντος Πολυνείκου: **«Ἐπίγραμμα δέ ἐπ᾿ αὐτῇ εἶναί φησι Κῆρα· ὡς τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ πεπρωμένου τὸν Πολυνείκην ἀπαχθέντα, Ἐτεοκλεῖ δὲ γενομένης καὶ σὺν τῷ δικαίῳ τῆς τελευτῆς»** (Παυσ. V 19,6). Κάθε λοιπόν ἄνθρωπος, μέλλων νά ἀποθάνη βίαιον θάνατον, εἶχε ἀπο γενετῆς τήν Κῆρα του (τήν κακήν του μοῖραν). Στον περίφημο Λουδοβίζειον θρόνο (μαρμάρινο μνημεῖο εὑρεθέν στήν ἔπαυλι Λουδοβίζι καί ὁμοιάζον πρός ἀνάκλισιν θρονου), στό ἐν τῇ Βοστόνη σωζόμενον τμῆμα του, παρίσταται πτερωτος θεός (Ἔρως), κρατῶν πλάστιγγα, ἐπί τῶν δίσκων τῆς ὁποίας θά ὑπῆρχε ἀνά μία ψυχή. Ὅμοια ψυχοστασία βλέπουμε ἐνίοτε μέ παραστάσεις μαχῶν. Κατά τούς μεταγενεστέρους χρόνους, ὡς μαρτυροῦν ὁμοίας φύσεως παραστάσεις, δέν ἔπαυσαν οἱ μῦθοι τῶν Κηρῶν νά εἶναι θέματα τέχνης. Πρέπει νά γίνεται διάκρισις μεταξύ τῶν Κηρῶν, οἱ ὁποῖες ἔχουν μορφή μικρῶν πτερωτῶν εἰδώλων, καί τῶν πραγματικῶν εἰδώλων, «εἴδωλα καμόντων» τοῦ Ὁμήρου, τῶν ψυχῶν δηλαδή, τῶν νεκρῶν, οἱ ὁποῖες στίς λευκές ληκύθους παρίστανται ὡς μαῦρα πτερωτά ἀνθρωπόμορφα ὀνταρια.

69. Νέκυα (νέκυς - νεκρός, σῶμα νεκρόν, κυρίως ἀνθρώπων), κάποια μαντική ἤ μαγική τελετή, ἡ ὁποία ετελεῖτο ἀπό εἰδικούς ἄνδρες πρός τούς ἐπιθυμοῦντες νά ἀναβιβάσουν ἐκ τοῦ Ἅδου τά πνεύματα τῶν νεκρῶν καί νά τά ρωτήσουν περί τοῦ μέλλοντος (Πλούτ, 2,17 Β). Η ἐνδεκάτη

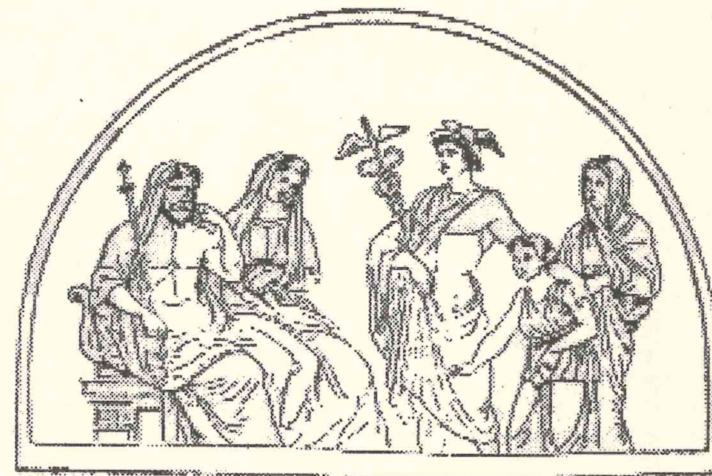
Εἰκ. 39. - Ο ΧΑΡΩΝ ΜΕ ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΙ Ο ΕΡΜΗΣ ΟΔΗΓΩΝ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ ΝΕΚΡΑΝ[72]
(Παράστασι λευκῆς ληκύθου)

ραψωδία τῆς Ὀδυσσείας τοῦ Ὁμήρου ὀνομάσθηκε ὑπό τῶν μεταγενεστέρων Νέκυια, διότι σέ αὐτήν περιγράφεται ἡ μετα τῶν νεκρῶν συνομιλία τοῦ Ὀδυσσέως στά πρόθυρα τοῦ Ἅδου. Ὑπαρχει καί περίφημος εἰκόνα τοῦ Ἀθηναίου ζωγράφου Νικίου, παριστῶσα τήν κατάστασι τοῦ Ὀδυσσέως στό στόμιο τοῦ Ἅδου καί τήν μέ τούςνεκρούς συνομιλία του (Εἰκ. 37).

70. Μεταξύ των ἐπιταφίων ἱεροτελεστιῶν συμπεριλαμβάνοντο καί τά Νεκύσια (ἐξυπ. ἱερά). Πρόκειται γιά τελετη, ἡ ὁποία ἐτελεῖτο πρός τιμή τῶν νεκρῶν κατά τήν διάρκεια ορισμένων ἡμερών τοῦ ἔτους καί κάθε ἔτος (ἐνιαύσια νεκυσια) επί τῶν τάφων. Κατα τά Νεκύσια προσεφέροντο εναγισματα, εἶδος θυσιῶν, χοαί, εἶδος σπονδῶν ἐξ οἴνου, ελαίου, γαλακτος, μελιοῦ μέ νερο, χυνομένων ἐπι τοῦ εδαφους, και ταινίες, λωρίδες ὑφάσματος, πορφυροῦ ἰδίως, περιτυλιγμένες στήν στηλη τοῦ τάφου. Λεπτομέρειες περί τῶν Νεκυσίων ἀναφέρονται συχνά ὑπό τῶν τραγικῶν ποιητῶν, πρό πάντων τοῦ Αἰσχυλου καί τοῦ Εὐριπίδου, ἀκόμη δε καί τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Πλατωνος, κ.λπ. Παραστάσεις αὐτῶν σωθηκαν πολλες, μάλιστα επί ληκύθων λευκῶν, αγγειων, ειδικά ταφικῶν (Εἰκ. 38).

71. Ἠλύσιον πεδίον (κατά τούς νεωτέρους Ἠλίσια πεδία) ὀνομάζετό ἀπό τούς ἀρχαίους Ἕλληνες κάποιος ὄμορφος καί χαρουμενος τόπος, πλήρης ἀπολαύσεων, στόν όποῖο ἐπέμποντο μετά τον θάνατο οἱ ψυχές τῶν δικαίων και εναρέτων ἀνθρωπων για να ἀπολαμβανουν αιώνια μακαριότητα. Κατά τόν Ὅμηρο (Ὀδ. δ. 563-568) το Ἠλύσιον πεδιο εἶναι τερπνόν καί καταψυχον πεδίον, εὑρισκόμενο στήν δυτική ἐσχατιά τῆς γῆς, πλησίον τοῦ Ὠκεανοῦ, καί δέν ἔχει σχέσι μέ τόν Ἅδη. Ἐκεῖ μεταθετει ὁ ἐπικός ποιητής τούς διαπρεπεῖς ἥρωές του (ὡς π.Χ. τόν Μενέλαον), χωρίς νά ἀποθάνουν γιά νά διέλθουν ἐκεῖ ὑπό τό σκῆπτρο τοῦ Ραδαμάνθυος βίον εὐδαίμονα, χωρίς φροντίδες καί ἀπαλλαγμένο ἀπό τόν φόβο τοῦ θανατου.

Τετοια διαμονή εἶναι καί τά νησιά τῶν Μακάρων στόν ὠκεανό, ὅπου ὁ Ἡσίοδος τοποθετεῖ τούς ἥρωες τοῦ τετάρτου γενους τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Πίνδαρος (Ὀλυμπ. Η, 68-74) ὡς ἑξῆς περιγράφει τά Ἠλύσια: **«Μά ἐκεῖνοι πού βαστάξανε καί τρεῖς φορές στούς δυό τούς κόσμους μεῖναν δίχως ἡ ψυχή τους κάτι κακό ν᾿ ἀγγίξη, ἐπήρανε τοῦ Δία τό δρόμο κι ἦρθαν στοῦ Κρόνου τό παλάτι. Τίς νήσους ἐκεῖ πέρα τῶν Μακάρων χαϊδεύουνε γλυκές οἱ ὠκεάνειες αὗρες· καί χρυσᾶ λουλούδια φλέγουν ἐκεῖ, κι ἀπό πανώρια δέντρα στή γῆ, κι ἄλλα τά νάματα κυλοῦνε τά δροσερά, πού τῶν μακάρων τά χέρια καί τά μέτωπα κυκλογυροῦνε»**.

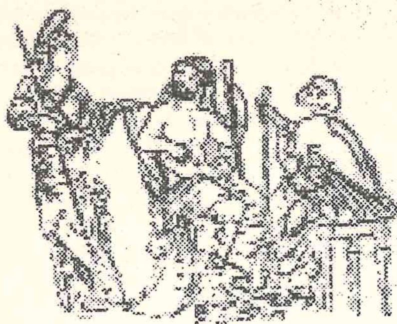

Εἰκ. 40. - ΕΡΜΗΣ ΦΕΡΩΝ ΨΥΧΗΝ ΣΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΤΟΥ ΑΔΟΥ
(Μυθολογία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὑπό P. Decharme).

Ἀπό τούς μεταγενεστέρους ἐπιστεύετο ὅτι ὡς Μακάρων Νῆσοι ἐννοοῦντο τά νησιά Δ. τῶν στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους, στό Ἀτλαντικό Ὠκεανό, ὄχι μακράν τῆς ἀφρικανικῆς ἀκτῆς, οἱ Κανάριοι νῆσοι καί ἄλλα.

72. Τόν Χάρωνα παριστάνουν οἱ λήκυθοι ὡς ἡλικιωμένο ναύτη, μέ τόν κωνικό ναυτικό πῖλο στήν κεφαλή, μέ τήν ἐξωμίδα -τόν ἑτερομάσχαλον χιτῶνα τῶν ἐργατῶν καί δούλων, ὁ ὁποῖος ἀφίνει γυμνόν τόν ἕναν ὦμον - καί μέ φυσιογνωμία λίγο-πολύ ἀγενῆ. Τό ταπεινό ἔργο τοῦ πορθμέως τῶν νεκρῶν, τό ὁποῖο παλαιότερα ἦτο τό κύριο ἀξίωμά του -ὑστερώτερα μόνο ἔγινε ὁ Χάρων ὁ κατ᾿ ἐξοχήν δαίμων τοῦ θανάτου, ὅπως παραμένει μέχρι σημερα στίς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ - καί τό γεγονος, ὅτι τόν ἐφαντάζοντο γέροντα δύσκολο καί σκαιόν, συνετέλεσαν βεβαίως πολύ στό νά σχηματισθῆ τόσον λίγο ἀγαθή ἰδέα περί τῆς μορφῆς του. Γέροντα τόν ζωγράφισε καί ὁ Πολύγνωτος στήν Νέκυιαν τῶν Δελφῶν, ἀπό τήν ὁποία τόν παρέλαβαν ἴσως καί τά ἀγγεῖα, ὁμοίως δέ «γέροντα ναύτη» τόν ὀνομάζει ὁ Ἀριστοφάνης καί ὡς ἕνα ἀπό τόν κατώτερον ναυτικόν ὄχλον τοῦ Πειραιῶς τόν παρουσιάζουν καί οἱ ληκυθογράφοι. Στήν ἀνωτέρω εἰκόνα ὁδηγεῖ πρός αὐτόν μίαν γυναῖκα ὁ ψυχοπομπός Ἑρμῆς, ὁ ὁποῖος φορεῖ χλαμύδα καί πέτασον καί κρατεῖ στήν δεξί χερι τό κηρύκειον -τό σύμβολο αὐτοῦ ὡς κήρυκος τῶν θεῶν - γύρω ἀπό τό πλοῖο δέ καί μεταξύ τῶν θεῶν καί τῆς γυναικός πετοῦν στό ἀέρα πολλές μικρές πτερωτές μορφές· αὐτές εἶναι τά εἴδωλα τῶν νεκρῶν, οἱ ψυχές τους, οἱ ὁποῖες καί σέ ἄλλες παραστάσεις -ὄχι μόνο στίς παραστάσεις τοῦ Χάρωνος - συναντῶνται (Ἱστορία τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τεχνης, ὑπό Χρ. Τσουντα).

73. Σέρβιος (Servius), Μαῦρος - Ὀνωρᾶτος, ρωμαῖος γραμματικός τοῦ Δ´-Ε´ μ.Χ. αἰῶνος, ἐκ τῶν σπουδαίων ὑπομνηματιστῶν τοῦ Βιργιλίου. Τά ὑπομνήματά του, στηριζόμε-

Εἰκ. 42. - ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ, ΜΙΝΩΣ ΚΑΙ ΑΙΑΚΟΣ (Ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου).

Εἰκ. 41. - ΑΛΛΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΧΑΡΩΝΟΣ (Ἀνάγλυφον ἀπό ρωμαϊκήν λυχνίαν).

να σέ παλαιότερες ἐργασίες, ἄν καί ἔχουν παραμορφωθεῖ πολυ ἀπό τους μεσαιωνικούς ἀντιγραφεῖς, εἶναι πολυτιμότατα. Ἐξεδόθησαν δέ ὡς επι τό πλεῖστον μαζί μέ τά ἔργα τοῦ Βιργιλίου.

74. Varro (Μᾶρκος Τερέντιος Ρεατῖνος), πολυΐστωρ συγγραφεύς (116-27 π.Χ.). Ὑπῆρξε μαθητής τοῦ πρώτου Ρωμαιου φιλολόγου Λευκίου Αἰλίου Στίλωνος καί τοῦ Ἕλληνος φιλοσοφου Ἀντιόχου τοῦ Ἀσκαλωνίτου καί ὀπαδός τοῦ Πομπηΐου, στόν ὁποῖον προσέφερε πολλές ὑπηρεσίες καί ἐν εἰρήνη καί ἐν πολέμῳ. Διετέλεσε αἰχμάλωτος τοῦ Καίσαρος στην Ισπανία τό 49, ἀμνηστευθείς δέ ὕστερα ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἀφιέρωσε σε αὐτόν το β´ μέρος τῆς συγγραφῆς του «Antiquitate». Σέ αμοιβη, ὁ Καῖσαρ τοῦ ενεπιστεύθη την επιμέλεια τῶν Δημοσιων Βιβλιοθηκῶν. Ἀποσυρθείς ἀργότερα στόν ἰδιωτικό βιο, ἀσχολήθηκε μέ μελέτες καί συγγραφές. Συνέγραψε πάνω ἀπο ἑβδομήντα ἔργα, στά ὁποῖα περιλαμβάνονται ὑπερεξακόσια βιβλία. Ἔγραψε τό πρῶτο εἰκονογραφημένο λατινικό βιβλίο, τις «Εἰκόνες», μέ 700 περίπου εἰκόνες, σέ 15 βιβλία. Σπουδαιότατα ἔργα του ὑπῆρξαν οἱ *«Ἔρευναι περί τοῦ ἀρχαιου ἰδιωτικοῦ καί δημοσίου βίου τῶν Ρωμαίων»* καί ἡ μελέτη του *«Περί Γεωργίας»*. Σχεδόν ὅλες οἱ συγγραφές του ἐχάθησαν, ἐκτός ἀπό δύο «De lingua», καί «Rerum Rustieqrum libri tres». Ἦτο προσωπικότης μεγαλη, εκπληκτικῆς πολυμερείας, παραγωγικος ποιητής καί σοφός. Στά ἔργα του περιελάμβανε κάθε γνῶσι ἑλληνική καί ρωμαϊκή τῶν χρόνων ἐκείνων.

75. Genius, ὁ (φύλαξ) δαίμων τοῦ ανθρωπου (προστάτης ἄγγελος), ὁ ὁποῖος συντροφευε τόν ἄνθρωπο καί ἐπαγρυπνοῦσε γιά τήν ζωή του, προστάτευε δέ περισσοτερο τόν γάμο. Ἦταν δέ ἀγαπητές σε αὐτόν ἐξ ἴσου καί οἱ ἄλλες εὔθυμες ἀπολαύσεις τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων.

76. Juno, ἡ Ἥρα, θεωρουμένη θεά τοῦ οἴκου καί τοῦ γαμου.

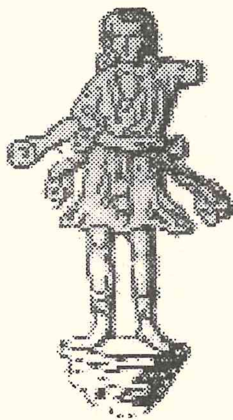
77. Lares, (ἑν. Lar), Λάρητες, (Εἰκ. 43,) θεοτητες πού φύλαγαν τούς δρόμους, τούς ἀγρούς κ.λπ. ἀλλά κατ᾽ ἐξοχή φύλακες καί ἐπίσκοποι τῆς οἰκίας ὄντες ἀδιάσπαστοι μέ αὐτήν, ἐνῶ οἱ Penates, πατρῶοι, γενέθλιοι, μύχιοι, ἑρκεῖοι θεοί, οἱ ὁποῖοι καί προστάτες τῆς οικογενείας ἦσαν, ελαμβάνοντο δέ ὑπό ταυτης, ἀπερχομένης τῆς οἰκογενείας ἀπό τήν οἰκία. Οἱ Λάρητες λοιπόν ἦσαν εφέστιοι θεοί, ἡ θυσία δέ πρός αὐτούς ἐγένετο ἐπί τῆς ἑστίας (Focus). Παριστάνοντο ὡς παιδιά ἤ νεανίες μέ ἀνυψωμένη τήβεννο, κρατοῦντες ἔκπωμα. Πρός τιμήν τους ἑορτάζοντο στήν Ρώμη, τήν 1η Μαΐου, τά Lararia. Ἀργότερα οἱ Λάρητες παρεβάλλοντο πρός τούς ἑλληνικούς ἥρωες.

78. Manes, οἱ ἀποθεωθεῖσες ψυχές τῶν πεθαμένων.

79. Larvae (ἑν Larva), φαντάσματα, ψυχές πεθαμένων πού τρομάζουν καί ἐνοχλοῦν.

80. Lemares, ψυχές τῶν πεθαμένων περιπλανώμενες ὡς ἐπιβλαβῆ φαντάσματα. Πρός ἐξιλασμό τους ἑορτάζοντο τά Lemaria, τά μειλίχια.

81. Vesta, Ἑστία, ἡ τοῦ οἴκου προστάτις· πρός τιμή της ὑπῆρξε στήν Ρώμη τό Ἑστιαῖο, ναός στόν ὁποῖο ἐφυλάττετο ὑπό τῶν Ἑστιάδων παρθένων τό ἄσβεστο πῦρ.

Εἰκ. 43. - ΛΑΡΗΣ (Ἀνασκαφείς στήν τυρρηνική πόλι Καιρέα)

82. Vestales, οἱ Ἑστιάδες, ἱέριες τῆς Ἑστίας, οἱ ὁποῖες παρέμεναν διά βίου παρθένες (ἀειπάρθενοι).

83. Salut, ἡ θεά Σωτηρία.

84. Fortuna, ἡ θεά Τύχη.

85. Jeunesse, ἡ θεά Νεότης.

86. Lamartine (Ἀλφόνσος Μαρία Λουδοβῖκος ντέ Λαμαρτῖνος), γάλλος ποιητής (1791-1869). Ἡ πρώτη ποιητική συλλογή του «Ποιητικοί ρεμβασμοί», ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε τό 1820, χαιρετίσθηκε ὡς ἀπαρχή νέας περιόδου γιά τήν γαλλική ποίησι. Διετέλεσε μέλος τῆς Ἀκαδημίας, βουλευτής καί ὑπουργός τῆς Γαλλίας. Διεκρίνετο γιά τά φιλοτουρκικά του αἰσθήματα. Συνέγραψε πολλά ἔμμετρα καί πεζά ἔργα, ἡ σπουδαιοτέρα δέ ἔκδοσις τῶν «Ἀπάντων» του δημοσιεύθηκε σέ 61 τόμους. Συνέγραψε *«Ἱστορία τῆς Τουρκίας»* σέ 6 τόμους,

λαβών ὡς ἀμοιβή τῶν φιλοτουρκικών αἰσθημάτων του μεγαλη ἀγροικια στήν Μ. Ἀσία, δωρηθεῖσα σέ αὐτόν ἀπό τόν Σουλτανο.

87. Λιμνη τοῦ Bourget, στό διαμερισμα τῆς Σαβοΐας, ὀνομασθεῖσα ἔτσι ἀπό τό παρακείμενο ὁμώνυμο χωριό. Τήν λιμνη αὐτήν ἔψαλε ὁ Λαμαρτῖνος στό ποίημά του Le Lac.

88. Diels (Hermann Maxandre), γερμανός φιλόλογος, γεννηθείς τό 1848, καθηγητής τῆς κλασσικῆς φιλοσοφίας στο Πανεπιστημιο τοῦ Βερολίνου. Κυρίως ἦταν ἑλληνιστής καί οἱ κυριωτερες ἐργασίες του εἶναι ἀφιερωμένες στήν ἑλληνικη φιλοσοφια. Ἔγινε ὁ διευθυντης τῆς ὑπό τῆς Ἀκαδημιας τῶν ἐπιστημῶν τοῦ Βερολίνου ἐπιχειρηθείσης εκδόσεως τῶν Ἑλλήνων σχολιαστῶν τοῦ Ἀριστοτέλους καί συνεργασθηκε σε πολυάριθμες επιθεωρήσεις. Κατά τό 1895 η Ἀκαδημια τοῦ Βερολίνου τόν ἐξέλεξε ὡς μόνιμο γραμματεα καί κατα τό 1897, μετά τόν θάνατο τοῦ Ernest Curtius, εἰσῆλθε στην κεντρική διεύθυνσι τοῦ αὐτοκρατορικού Ἰνστιτούτου τῆς ἀρχαιολογίας.

89. Τατιανός, ἕνας ἐκ τῶν πρωτων ἀπολογητῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, σύγχρονος τοῦ Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καί μάρτυρος, ζήσας κατά τά μέσα τοῦ Βί αἰῶνος. Παρασυρθείς ὑπό τῆς αἰρέσεως τοῦ Βαλεντίνου, συνέστησε στην Μεσοποταμια σχολή τῆς αἰρέσεως αὐτῆς. Ἔγραψε πολλα συγγράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων σώζεται ὁ *«Πρός Ἕλληνας λόγος»*, ἀπολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ.

90. Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς, φιλόσοφος ἀκμάσας ἐπί Νέρωνος ὡς Πυθαγόρειος θεουργός. Περιήρχετο τίς πόλεις καί εἶχε μεγάλη φήμη ὡς θεῖος μύστης πέθανε στήν Ἔφεσο. Εἶναι ὁ τυπικός ἀντιπρόσωπος τῆς κατά τούς χρόνους ἐκείνους ἀκμαζούσης νέας πυθαγορικῆς αἱρέσεως. Εἰσάγει την θρησκευτική ἀσκητική ἠθική καί παρίσταται ως ἱδρυτής θρησκείας. Ἀπό ὅλους τούς θεούς διακρίνει τόν ἕνα καί ὕψιστον θεό, ὁ ὁποῖος μόνο διά τοῦ νοῦ γινεται ἀντιληπτος καί δέν πρέπει νά ὀνομάζεται μέ λέξεις, οὔτε νά προσφέρωνται σέ αὐτόν θυσίες. Τά ἐπίγεια πάντα εἶναι, ἕνεκα τῆς ὑλικῆς τους ὑποστάσεως, ἀκάθαρτα καί ἀνάξια νά ἐπικοινωνοῦν μέ τόν ὕψιστο θεό. Πρός τούς ἄλλους θεούς, τούς κατώτερους, μόνο ἀναίμακτες θυσίες ἀπαιτοῦνται. Τό περί θυσιῶν βιβλίο του δέν διεσώθη, ἐκτός ἀποσπάσματος ἀπό τόν Εὐσέβιο, στήν *«Εὐαγγελικῇ προπαρασκευῇ»* του.

Δία πατέρα,

Εἴθε ἡ ἀγάπη πού συνέχει τούς κόσμους νά ἑνώνει τήν ὁμάδα μας καί θεῖος ἔρως νά θερμαίνει καί νά ἐμπνέει τίς καρδιές μας. Εἴθε ἡ Σοφία πού φωτίζει τά σύμπαντα νά μᾶς κάνει νά διακρίνουμε τό Ἀγαθό καί νά βρίσκουμε τήν θέληση καί τήν δύναμη νά τό ὑπηρετήσουμε. Εἴθε οὐράνιες θεότητες νά ἔρχονται ἀρωγοί καί προστάτες στό ἔργο μας. Εἴθε ὅλοι ἐμεῖς ἑνωμένοι καί ἐλεύθεροι στήν γή καί στόν χρόνο, στό Σύμπαν καί στήν αἰωνιότητα νά πορευόμαστε στηρίζοντας ὁ ἕνας τόν ἄλλον, πάντα γιά τό Καλό, τήν Ἑλλάδα, τήν Ἀνθρωπότητα. Εἴθε!...Μέχρι νά γίνουμε ἀθάνατοι, θεοί ἄμβροτοι, οὐκέτι θνητοί.

Λήδα

Ἀφροδίτη,

Μέσ᾽ τό ἀπέραντο γαλάζιο τῆς θάλασσας καί τ᾽ οὐρανοῦ, ὅμοια λάμψη ἀπό διαμάντι, ἄρωμα μυρτιᾶς στήν ἄκρη τοῦ γκρεμοῦ, ὕψιστη ὀπτασία τοῦ ἐρωτευμένου μου μυαλοῦ. Ὁ ἄνεμος στροβιλίζει τά γεννήματα τοῦ νοῦ, τό γαλάζιο ἀναταράζει, λευκά κύματα ὁρμοῦν, τό ἕνα πίσω ἀπό το ἄλλο σάν κύκνοι ξεπηδοῦν, στήν ὁρμή καί στην λευκότητα τό ἕνα τ᾽ ἄλλο ξεπερνοῦν, τό χῶμα θέλουν νά σκεπάσουν, μοιάζουν τή γῆ νά κυνηγοῦν. Ἀπελευθερώνεσαι, ἀναδύεσαι μέσα ἀπ᾽ τό κῦμα τ᾽ ἀφρισμένο, παίρνει μορφή τό ὄνειρο τό αἰχμαλωτισμένο. Ἐρωτικό κάλεσμα σ᾽ ἕνα κορμί ἐναρμονισμένο λευκή περιστερά πάνω σέ κοχύλι ἀνοιγμένο ἤρεμα ἀργοκυλᾶς μέ σ᾽ τό γαλάζιο μέ βλέμμα χαμηλωμένο καθρεπτίζεσαι στοῦ κοχυλιοῦ τήν ἰριδένια λάμψη μιά ἡλιαχτίδα, τή γυμνή ἀλήθεια σου ἔρχεται νά σκεπάση ὅλος ὁ κόσμος τοῦ βυθοῦ σ᾽ ἕνα κυκλικό χορό· τό κῦμα θά κοπάση· ὅλη ἡ φύση σέ ὑμνεῖ, κάθε ἦχος ἄλλος ἐμπρός σου θά σωπάση. Μέσα σ᾽ αὐτό τό γαλάζιο ρυθμό, ὁ ἄνεμος σέ ταξιδεύει ὅλα τά ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν τριγύρω σου μαζεύει μέ παπαροῦνες κι ἀνεμῶνες ὄμορφο στεφάνι σοῦ πλέκει ἁπαλά πάνω στή χρυσή σου κώμη τό ἀφήνει κι αἰχμάλωτος ἀπο τήν ὀμορφιά σου τριγύρω σου κι ἐκεῖνος στέκει. Αἰώνιο Κάλλος ἐσύ, Οὐρανία Ἀφροδίτη ἡ ψυχή μου σε καλεῖ ὅπως τήν ζεστή φωλιά, ἕνα σπουργίτι.

Ἐρατώ

Ἑκάτη,

Τό φῶς χανόταν στά βουνά καί σύ στόν ἄνεμο ξανά
ἔψαχνες κάτι, κάτι ἀρχαῖο κί ἄφατο βαθύ ποτάμι
ἀδιάβατο σάν τήν Ἑκάτη.
Εἶχες τά χέρια ἀνοιχτά καί χτύπαγε μεσάνυχτα ὅταν
τήν εἶδες, ἑπτά κρατοῦσε ἐποχές κί ἔσερνε πίσω της
ψυχές μέ ἁλυσίδες
Βοριάδες εἶχε στά μαλλιά καί ἀλυχτούσανε σκυλιά
ἀπ᾽τήν σκιά της, καλῶντας σάν ἀνάμνηση μιά ἰδέα
ἔρημο νησί στά πέλαγά της.

Στό στῆθος ἥλιος σκαλιστός ἀχάτης καί ἀμέθυστος
καί χαλαζίτης καί σοῦ'ταζε μαλάματα πρίν ἔρθουν
τά χαράματα νά πᾶς μαζί της.
Εἶχε στή ζώνη ἑπτά κλειδιά καί μιά παλλόμενη
καρδιά στά θεῖα χέρια, κάποιου πού ζήτησε τό φῶς
τοῦ ἥλιου γιός καί ἀδελφός μέ ὅλα τά ἀστέρια.
Ἄκουσες ἄφατους χρησμούς καί ἔγινες σέ
στροβιλισμούς μετεωρίτης, μέ χρυσοκίτρινα φτερά
θά'σαι -ὦ ἄνασσα κυρά - φωτός Κουρήτης.

Φαέθων

ΥΓΙΕΙΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΥΓΙΕΙΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ & ΥΓΕΙΑ

Ὅπως τρῶμε ἔτσι καὶ εἴμαστε. Τὴν ὑγεία μας τὴ χτίζουμε ἢ τὴν καταστρέφουμε μόνοι μας, καθισμένοι στὸ τραπέζι τοῦ φαγητοῦ.

Ἐὰν παρατηρήσουμε τὸ σῶμα μας καὶ τὶς ἀντιδράσεις του θὰ διαπιστώσουμε ὅλοι μας σημεῖα ποὺ δὲν μᾶς ἀρέσουν, σημεῖα φθορᾶς ἢ ἀδυναμίας. Ὁ σύγχρονος τρόπος ζωῆς χαρακτηρίζεται ἀπὸ ὑπερπροσφορὰ ἀγαθῶν, ἔνταση καὶ κούραση. Παράλληλα ὁ καθένας μας ἔχει μέσα του μιὰ μεγαλύτερη ἢ μικρότερη φιληδονία. Αὐτοὶ οἱ δυὸ λόγοι μᾶς ὁδηγοῦν στὸ νὰ κάνουμε καθημερινὰ πολλὲς παραβάσεις. Οἱ διατροφικὲς συνήθειες, τὰ λάθη στὸν τρόπο τοῦ φαγητοῦ ὁδηγοῦν σὲ σήψη τῶν τροφῶν στὸ ἔντερο. Συνέπεια αὐτοῦ εἶναι ἡ τοξίνωση τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος. Συμπτώματα αὐτῶν τῶν συνεπειῶν εἶναι ἀσθένειες, δυσλειτουργίες καὶ παραμορφώσεις σὲ πολλὰ ὄργανα, ἐσωτερικὴ ἀνησυχία, μείωση τῆς πνευματικῆς διαύγειας ἀντίστοιχα κ.τ.λ. Οἱ ἀσθένειες κατὰ τὸν Ἱπποκράτη, δὲν παρουσιάζονται ξαφνικὰ στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ συσσωρεύονται βαθμιαία καὶ ἐκδηλώνονται ἀπότομα.

Οὐ γὰρ εὐθέως αἱ νοῦσοι τοίσιν ἐπιγίνονται, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν συλλεγόμεναι ἀθρόως ἐκφαίνονται

Ὅλοι μας θέλουμε νὰ εἴμαστε ὑγιεῖς, γεμάτοι ζωντάνια καὶ ἐνέργεια, ἀλλὰ λίγοι τὸ καταφέρνουν πραγματικά. Τὸ κάθε ἄτομο ὅμως εἶναι μοναδικὸ καὶ ὑπεύθυνο γιὰ τὴ ζωή του. Σκέπτεται καὶ ἐνεργεῖ κατὰ τὸ «δοκοῦν», ὑπερβαίνοντας καὶ καταχρῶντας τοὺς φυσικοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους ἐκ τῶν προτέρων ἐγνώριζε, δημιουργῶντας ἔτσι τὴν προσωπική του ὑγεία ἢ ἀρρώστια. **Κατὰ τὸν Σ. Νάγο** στὸ βιβλίο του **Περὶ Τροφῆς** καί ἀκρεοφαγίας, οἱ τροφὲς οἱ ὁποῖες εἶναι ἀπὸ τοὺς βασικότερους καθοριστικοὺς παράγοντες ὅσον ἀφορᾶ στὴν ὑγεία μας καὶ τὶς ἀρρώστιές μας, εἶναι πολύτιμες πηγὲς ζωῆς στὴ φύση, τὶς ὁποῖες ἂν ὁ ἄνθρωπος χρησιμοποιήσει κατάλληλα μπορεῖ νὰ ζήσει μία ποιοτικὴ ζωὴ κάθ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του.

Οὐδὲν ἐν τῇ Φύσει στερεῖται ζωῆς

Ὑπάρχουσι πολύτιμοι πηγαὶ ἐν τῇ φύσει, ἀπὸ τάς ὁποίας δύναται νὰ ἀρυσθῇ ὁ ἄνθρωπος θεῖαν ζωὴν.

Ὁ Ἰων. Παπαγιαννόπουλος στὸ βιβλίο τοῦ *Περὶ Ἀποτοξίνωσης καὶ Διατροφῆς* λέει ὅτι ὁ πυρήνας τοῦ προβλήματος εἶναι ἡ χρήση τοῦ φαγητοῦ ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπεροπτικὴ στάση ποὺ ἔχουμε ἀπέναντι στὸ σῶμα μας. Αὐτὴ ἡ στάση σπρώχνει τὸν ἄνθρωπο νὰ μὴν σέβεται καὶ νὰ μὴν ἀκούει τὸ σῶμα του καὶ νὰ τοῦ ἐπιβάλλει πράγματα, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἀντέξει.

Ἀπὸ τὴ μελέτη τοῦ ἀνθρώπινου σώματος καὶ τῶν ἀπαντήσεών του στὰ λάθη μας προκύπτουν συνταρακτικὰ συμπεράσματα! Διαπιστώνουμε ὅτι ἔχουμε στὴν διάθεσή μας ἕνα τέλειο καὶ σοφὸ δημιούργημα. Αὐτό μας ὑπηρετεῖ πιστὰ μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις καὶ συχνὰ τὶς ξεπερνᾶ. Οἱ ἀντιδράσεις του χαρακτηρίζονται ἀπὸ ὑπακοὴ καὶ μάλιστα ὑπακοὴ μέχρις αὐτοθυσίας, ἀπὸ ἀγάπη, ἀπὸ γενναιοδωρία καὶ ἀπὸ ἀνεξάντλητη συγχωρητικότητα. Πῶς νὰ συλλάβει τὸ φτωχό μας μυαλὸ αὐτὸ τὸ διαρκὲς θαῦμα; Δηλαδὴ αὐτὴν τὴν ἀτελείωτη ἐπιείκεια καὶ τὴν διαρκὴ ὑποχωρητικότητα ἀπέναντί μας; Ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ ἐξυμνήσει αὐτὸ τὸ μεγαλεῖο; Ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ ἐκφράσει μὲ λόγια τὴν εὐγνωμοσύνη μας γι' αὐτό;

Μετὰ ἀπὸ δυσαρίθμητες παραγραφὲς τῶν λαθῶν μας, τὸ σῶμα ἀναγκάζεται κάποια στιγμὴ νὰ ἐμφανίσει κάποιο σύμπτωμα ἢ κάποια ἀρρώστια. Αὐτὸ δὲν εἶναι ποτὲ τυχαῖο. Πρόκειται πάντα γιὰ μία τέλεια μελετημένη ἀντίδραση στὴν προσπάθειά του νὰ ἀντιρροπήσει τὰ λάθη μας. Ἀποσκοπεῖ πάντα στὴν ἀποκατάσταση τῆς ὑγείας τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς καὶ μάλιστα μὲ τὸν πιὸ γρήγορο καὶ ἐπιστημονικὸ τρόπο. Γι' αὐτό, ἡ ἀντιμετώπιση ἀπὸ τὴ μεριά μας τῶν συμπτωμάτων καὶ τῶν ἀσθενειῶν πρέπει νὰ γίνεται μὲ μεγάλη ἐπιφυλακτικότητα. Ἡ πρότροπὴ τοῦ Ἱπποκράτη πρὸς τοὺς γιατρούς:

«ΩΦΕΛΕΕΙΝ, Ἢ ΜΗ ΒΛΑΠΤΕΙΝ»

(νὰ ὠφελεῖς ἢ –ἂν δὲν μπορεῖς νὰ ὠφελήσεις– τουλάχιστον νὰ μὴ βλάπτεις) ἔχει βαθὺ νόημα καὶ ἰσχύει τόσο γιὰ τοὺς θεραπευτὲς ὅσο καὶ γιὰ τοὺς ἀσθενεῖς. Διότι ὅταν ἔχεις νὰ κάνεις μὲ ἕνα τόσο σοφὸ καὶ ἀγαθὸ σύστημα ὅπως τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, τὸ ὁποῖο μάλιστα δὲν μπορεῖς νὰ συλλάβεις καὶ νὰ κατανοήσεις πλήρως, ἡ πιθανότητα νὰ κάνεις λάθος στὶς θεραπευτικὲς ἢ διορθωτικὲς παρεμβάσεις εἶναι πολὺ μεγάλη. Ἡ κάθε θεραπεία, λοιπόν, θὰ πρέπει νὰ διαπνέεται ἀπὸ σεβασμὸ καὶ ἀγάπη πρὸς αὐτὸ καὶ συναίσθηση τῆς μηδαμινότητάς μας μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο ποὺ μέσω αὐτοῦ φανερώνεται.

Γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν λαθῶν τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος θὰ πρέπει, κατ' ἀρχήν, νὰ δοῦμε τὸν μηχανισμὸ τοῦ φαύλου κύκλου ποὺ ἔχει δημιουργηθεῖ.

1. **Λαιμαργία: Θέλω νὰ φάω κάτι**
   Λαγνεία: Θέλω τὸ σῶμα τοῦ ἄλλου
   Ὀκνηρία: Θέλω νὰ μὴν κοπιάζω
   Ὑπερηφάνεια: Εἶμαι κάτι
   Κενοδοξία: Θέλω νὰ εἶμαι κάτι
   Φιλαργυρία: Θέλω νὰ κατέχω κάτι
   Λύπη: Θέλω κάτι καὶ δὲν τὸ ἔχω
   Ὀργή: Θέλω κάτι καὶ οἱ ἄλλοι δὲν τὸ ἐκπληρώνουν

2. **Κενοδοξία: Θέλω νὰ εἶμαι κάτι**
   Λαιμαργία: Θέλω νὰ φάω κάτι
   Φιλαργυρία: Θέλω νὰ κατέχω κάτι
   Ἐκπλήρωση
   Ὑπερηφάνεια: Εἶμαι κάτι
   Λαγνεία: Θέλω τὸ ἄλλο σῶμα
   Ὀκνηρία: Θέλω νὰ μὴν κοπιάζω

Οἱ μέθοδοι ἀποκατάστασης εἶναι πολλὲς καὶ ποικίλες ἐμεῖς σήμερα ὅμως σ' αὐτή μας τὴν συνάντηση, ἐπιλέξαμε τὴν μέθοδο τῆς νηστειοθεραπείας, ἡ ὁποία θεωρεῖται ἡ «βασιλίδα τῶν θεραπειῶν», ἐνῶ ἀπὸ ἄλλους ὡς ἡ «βασιλίδα τῶν ἀρετῶν». Εἶναι ἡ θεραπευτικὴ μέθοδος ποὺ ἐφαρμόζεται σὲ διάφορες ἀρρώστιες καὶ χρησιμοποιεῖ, ἀντὶ γιὰ φάρμακα, τὴν ξηρασία, τὴ νηστεία καὶ τὰ σωστὰ γεύματα.

Ἡ νηστεία καὶ ἡ ἐγκράτεια στὸ φαγητό, ὡς θεραπεία γιὰ σωματικὲς ἀρρώστιες, εἶναι μία μέθοδος συνετή, ἀκίνδυνη, λογικὴ καὶ δίκαιη. Εἶναι συνετή, διότι σέβεται καὶ δὲν καταπιέζει τὶς σοφὲς ἀντιδράσεις τοῦ

σώματος. Εἶναι ἀκίνδυνη, διότι ἀφήνει τὸ σῶμα νὰ κάνει τὸ ἴδιο τὴν θεραπεία. Τὸ δὲ σῶμα ἐργάζεται πάντα μὲ λεπτότητα καὶ διακριτικότητα καὶ γι' αὐτὸ χωρὶς παρενέργειες. Εἶναι λογική, διότι δὲν πολεμᾶ τὴν ἴδια τὴν ἀρρώστια ποὺ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ τὴν κατάχρηση τοῦ φαγητοῦ ποὺ εἶναι μία ἀπὸ τὶς κύριες αἰτίες της. Εἶναι τέλος δίκαιη, διότι ἀντικαθιστᾶ τὴν ὄντως εὐεργετικὴ ταλαιπωρία τῆς ἀρρώστιας ὄχι μὲ τὴν ἄνεση καὶ τὴν ἀπόλαυση, ἀλλὰ μὲ τὴν θεληματικὴ ταλαιπωρία τῆς στέρησης. Ὁ Ἱπποκράτης ἦταν ὁ πρῶτος κορυφαῖος ἰατρός, ὁ ὁποῖος στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα (τὸν 5ο αἰώνα π.Χ.) ἐμελέτησε τὴ νηστειοθεραπεία καὶ τὴν ἐφήρμοσε ὡς τὴ βασική θεραπευτική του μέθοδο. Στοὺς «περὶ διαίτης» λόγους του βρίσκουμε λεπτομερειακὲς πληροφορίες γιὰ τὶς μεθόδους, τὶς ἐνδεῖξεις καὶ τὶς σωματικὲς ἀντιδράσεις τῆς νηστειοθεραπείας.

Τὰ στάδια ἐφαρμογῆς τῆς νηστειοθεραπείας ποὺ προτείνουμε ἐδῶ εἶναι ὀκτώ (8):

1. Ξηρασία: Πλήρης ἀποχὴ ἀπὸ φαγητὰ καὶ ὑγρά. Δηλαδὴ δὲν βάζουμε τίποτα στὸ στόμα μας. Παράλληλα ξεκουραζόμαστε ἀρκετά.

2.α) Νηστεία: Πλήρης ἀποχὴ ἀπὸ φαγητά. Πίνουμε ὅμως νερὸ καὶ ἀφεψήματα (ὅπως τσάι τοῦ βουνοῦ, φασκόμηλο, τίλιο κ.λπ.) στὴ μικρότερη δυνατὴ ποσότητα. Ὅλα τὰ ὑγρὰ τὰ πίνουμε ὄχι διὰ μιᾶς, ἀλλὰ γουλιά-γουλιὰ καὶ τὰ κρατᾶμε λίγο στὸ στόμα. (Στὶς σπάνιες περιπτώσεις, ὅπως π.χ. σὲ ἔντονες διάρροιες, ὅπου χρειάζεται μεγαλύτερη ποσότητα ὑγρῶν, τὸ ἀναφέρουμε ἰδιαίτερα).

2.β) Νηστεία μὲ χυμούς: Πλήρης ἀποχὴ ἀπὸ φαγητά. Πίνουμε, ὅπως στὸ προηγούμενο, νερὸ καὶ ἀφεψήματα. Ἐπιπλέον πίνουμε 2 χυμοὺς τῶν 200 γρ. περίπου τὴν ἡμέρα. Τρία παραδείγματα θὰ ἦταν τὰ ἑξῆς:

- 100 γρ. φρέσκο χυμὸ καρότου ἀναμεμιγμένο μὲ 100 γρ. φρέσκο χυμὸ μήλου (ἢ ὁποιουδήποτε ἄλλου φρούτου).
- 120 γρ. φρέσκο χυμὸ καρότου (ἀπὸ ἀποχυμωτή). Μέσα σ' αὐτὸν κόβουμε σὲ μικρὰ κομμάτια μία μικρὴ ὥριμη μπανάνα καὶ τὰ χτυπᾶμε μὲ τὸ μπλέντερ χειρὸς γιὰ νὰ γίνουν ἕνα ὁμοιογενὲς παχύρευστο ὑγρό.

Ἀντὶ χυμοῦ καρότου, μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσουμε φρέσκο χυμὸ παντζαριοῦ καὶ νὰ κάνουμε ἀκριβῶς τὶς προηγούμενες συνταγές.

- 200 γρ. ἀφέψημα ἀπὸ τσάϊ τοῦ βουνοῦ, φασκόμηλο, τίλιο, μέντα ἢ χαμομήλι μὲ 1 1/2 κούτ. γλύκ. μέλι.

Οἱ ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν χυμῶν πρέπει νὰ εἶναι τουλάχιστον 5 ὧρες. Τοὺς πίνουμε μὲ τὸ κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ ἀπομυζῶντας 10-15 φορὲς σάλιο μαζὶ μὲ κάθε κουταλίτσα.

3) Κούρα μικρῶν γευμάτων: Πίνουμε νερὸ καὶ ἀφεψήματα στὴ μικρότερη δυνατὴ ποσότητα. Ἐπιπλέον τρῶμε 2 γεύματα τὴν ἡμέρα σὲ ἀποστάσεις τουλάχιστον 6 ὡρῶν μεταξὺ τοὺς (π.χ. 8.00, 14.00). Ἡ ποσότητα τοῦ κάθε γεύματος εἶναι μικρή. Ἕνα παράδειγμα θὰ ἦταν τὸ ἑξῆς:

20-40 γρ. ξερὸ ἄσπρο ψωμὶ ἢ ἄσπρο παξιμάδι μὲ λίγο λάδι καὶ λίγο ἁλάτι.

50 γρ. γιαούρτι στραγγιχτὸ ἢ πλῆρες

Ἀντὶ γιὰ γιαούρτι μποροῦμε νὰ φᾶμε 1 μελάτο αὐγὸ ἢ 20 - 30 γρ. τυρὶ φέτα ἢ μανούρι, ἢ 50 γρ. ὥριμο ἀβοκάντο ἢ 50 γρ. πουρὲ πατάτας ἢ 50 γρ. γάλα πλῆρες.

Τρῶμε τὸ κάθε γεῦμα ἤρεμα καὶ μόνον ἐφ' ὅσον αἰσθανόμαστε καλά. Τὸ μασᾶμε πολὺ καλὰ μὲ τὸν ἑξῆς τρόπο: Παίρνουμε μία μπουκιὰ ξερὸ ἄσπρο ψωμὶ ἢ παξιμάδι μὲ λίγο λάδι καὶ λίγο ἁλάτι. Τὴ μασᾶμε γύρω στὶς 80 φορὲς μέχρι νὰ ὑγροποιηθεῖ πλήρως. Ὅταν γίνει ἡ πλήρης ὑγροποίηση δὲν καταπίνουμε ἀλλὰ προσθέτουμε 1 κουταλίτσα γιαούρτι (ἢ ὅ,τι ἄλλο ἐπιλέξουμε) καὶ ξαναμασᾶμε λίγες φορὲς ἀκόμα. Μετὰ καταπίνουμε. Ἔτσι συνεχίζουμε μέχρι νὰ τελειώσει ἡ ποσότητα τοῦ ψωμιοῦ. Ἐὰν τυχὸν αἰσθανθοῦμε κορεσμὸ πρὶν αὐτὸ τελειώσει, σταματᾶμε ἐκεῖ. Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν γευμάτων καὶ τουλάχιστον γιὰ μία ὥρα μετά, δὲν πίνουμε ὑγρά.

4) Κούρα μὲ μικρὰ γεύματα καὶ σωστὰ γεύματα: Τρῶμε, ὅπως στὸ προηγούμενο στάδιο, ἀλλὰ στὴ διπλὴ ποσότητα.

5) Κούρα μὲ μέτρια γεύματα: Πίνουμε νερὸ καὶ ἀφεψήματα στὴ μικρότερη δυνατὴ ποσότητα. Ἐπιπλέον τρῶμε 2-3 γεύματα τὴν ἡμέρα σὲ ἀποστάσεις τουλάχιστον 6 ὡρῶν μεταξὺ τους (π.χ. 8.00, 14.00 ἢ 7.00, 13.00, 19.00). Ἡ ποσότητα εἶναι μέτρια καὶ τὸ εἶδος τοῦ φαγητοῦ εὔπεπτο. Γιὰ παράδειγμα:

300 γρ. μαλακὰ βρασμένες πατάτες μὲ 2-3 κούτ. σούπας λάδι, λίγο ἁλάτι καὶ μερικὲς σταγόνες λεμόνι.

Ἀντὶ τῆς πατάτας μποροῦμε ἐναλλακτικὰ νὰ πάρουμε 300 γρ. μαλακὰ βρασμένο λαπὰ ἀπὸ ἄσπρο ρύζι ἢ 300 γρ. μαλακὰ βρασμένα καρότα ἢ παντζάρια ἢ κολοκυθάκια.

Τρῶμε ἤρεμα. Μασᾶμε κάθε μπουκιὰ γύρω στὶς 15-20 φορὲς ἢ παραπάνω μέχρις ὅτου ὑγροποιηθεῖ τελείως καὶ ἀναμιχθεῖ καλὰ μὲ τὸ σάλιο. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος καὶ τουλάχιστον γιὰ μία ὥρα μετά, δὲν πίνουμε ὑγρά.

6) Σωστὰ γεύματα (μὲ ἁπλὴ τήρηση τῶν γενικῶν κανόνων): Τρῶμε ὁ,τιδήποτε καὶ στὶς ποσότητες ποὺ ἐμεῖς κρίνουμε ὅτι χρειαζόμαστε. Ἁπλὰ τηροῦμε τοὺς γενικοὺς κανόνες: καλὴ μάσηση, σωστὲς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν γευμάτων, ἠρεμία καὶ ἀκμαιότητα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος (ὅσο εἶναι δυνατό), ἀποφυγὴ τῶν ὑπερβολικῶν ποσοτήτων, ἀποφυγὴ τῶν βραδυνῶν γευμάτων, ἀποφυγὴ τηγανιτῶν καὶ τσιγαριστῶν.

7) Ἐναλλὰξ ξηρασία - σωστὰ γεύματα: Τὴν μιὰ μέρα κάνουμε ξηρασία. Τὴν ἑπομένη, τρῶμε τὸ πρωὶ ἕνα γεῦμα φρούτων (300-500 γρ.) καὶ τὸ μεσημέρι ἕνα ἐλεύθερο γεῦμα φαγητοῦ (300-500 γρ.) μ' ἕνα παξιμάδι. Τὴν ἡμέρα ποὺ τρῶμε, πίνουμε νερὸ ἢ ἀφεψήματα στὴ μικρότερη δυνατὴ ποσότητα. Διάρκεια αὐτοῦ τοῦ σταδίου: Μερικὲς ἑβδομάδες ἢ καὶ περισσότερο.

8) Φρουτοθεραπεία: Τρῶμε καθημερινὰ καὶ γιὰ τέσσερις (4) ἕως (20) ἡμέρες μόνο γεύματα φρούτων. Βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀποφυγὴ τῆς σήψης τῶν φρούτων στὸ ἔντερο καὶ τῆς ὀξεώσεως τοῦ αἵματος, εἶναι ἡ καλὴ μάσηση καὶ ἡ ξηρασία πρὶν καὶ μετὰ τὰ γεύματα φρούτων. Σ' αὐτὸ τὸ στάδιο γίνεται μία πιὸ ἔντονη ἀποτοξίνωση ἀπὸ ὅτι στὰ ἄλλα στάδια, λόγω ἀποκλεισμοῦ τῶν ὑπολοίπων τροφῶν. Οἱ πεπτικοὶ ἀδένες ὅπως τὸ πάγκρεας, τὸ συκώτι, οἱ ἐντερικοὶ καὶ γαστρικοὶ ἀδένες ξεκουράζονται καὶ ἀνανεώνονται.

Συνθῆκες ἐφαρμογῆς:

Ὅλες οἱ ἀλλαγὲς στὸ σῶμα μας καὶ τὸν ψυχισμό μας κατευθύνονται καὶ συντονίζονται ἀπὸ τὸ αὐτόνομο νευρικὸ σύστημα. Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ κάνουμε ὅ,τι μποροῦμε γιὰ νὰ τὸ ὑποστηρίξουμε. Δηλαδή:

- Τὴν ὥρα ποὺ τρῶμε, νὰ εἴμαστε «σέ εἰρήνη μὲ τὸν ἑαυτό μας» γιατί ὅταν λαμβάνουμε τὴν τροφή, ἀφομοιώνουμε «ἐκτὸς τῶν ὑλικῶν στοιχείων καὶ πνευματικά, τὰ ὁποία ἐκπορεύονται καὶ ἀπὸ τὴν διανοητικὴ διάθεση στὴν ὁποία βρισκόμαστε».

- Νὰ τρῶμε μὲ συνειδητότητα, γιατί ἡ τροφὴ εἶναι μέσο ζωῆς καὶ πνεύματος καὶ ἂν γίνεται μηχανικά, ἡ λειτουργία τοῦ φαγητοῦ εἶναι νεκρὰ καὶ ὁδηγεῖ τὸ σῶμα σὲ ἀργὴ ἀλλὰ σταθερὴ φθορά.

- Νὰ τρῶμε μὲ εὐχαρίστηση ἄλλα ὄχι μὲ λαιμαργία. Ὅταν τρῶμε μὲ λαιμαργία δὲν τρῶμε ἀλλὰ καταπίνουμε.

- Ὅταν πεινᾶμε, γιὰ νὰ φᾶμε νὰ συμβουλευόμαστε τὸν οὐρανίσκο μας, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ πράκτορας τοῦ πνεύματός μας καὶ τῆς Μεγάλης Ὑπέρτατης Σοφίας. Τὸ εἶδος τῶν τροφῶν ποὺ τρώγονται ἀπὸ τὴν διάνοια, προσθέτουν στὶς πνευματικές μας δυνάμεις τὸ δικό τους σθένος καὶ πνεῦμα.

- Ἐὰν τρῶμε κρέας, νὰ τὸ τρῶμε μὲ τὸν συνεχῆ καὶ γαλήνιο πόθο πῶς κάποια μέρα θὰ εἴμαστε ὑπεράνω αὐτῆς τῆς ἐπιθυμίας. Ἂν ὅμως τὸ ἔχουμε ἀπαγορεύσει στὸν ἑαυτό μας, ἀλλὰ τὸ ἐπιθυμοῦμε εἴμαστε σὲ χειρότερη βιολογική, ψυχολογικὴ καὶ συναισθηματικὴ κατάσταση καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ τρῶνε κρέας.

- Νὰ κοιμόμαστε νωρὶς τὸ βράδυ ἀπὸ τὶς 20:00 - 22:00 μ.μ καὶ νὰ σηκωνόμαστε νωρὶς τὸ πρωὶ χωρὶς ξυπνητήρι (τὸ ὁποῖο ταράζει τὸ νευρικό μας σύστημα).

- Νὰ ἀπέχουμε ἀπὸ τὸ στρές (ἐπαγγελματικό, συναισθηματικό, οἰκογενειακό, προσωπικό) καὶ νά ἀφήνουμε τὸν ἑαυτό μας σὲ ἐσωτερικὴ γαλήνη, σιωπὴ καὶ ἠρεμία

- Νὰ ἀπέχουμε ἀπὸ τὴν τηλεόραση, τὸ ραδιόφωνο, τὶς ἐφημερίδες, τά περιοδικά, τὰ πολλὰ τηλέφωνα, τὶς πολλὲς ἐπισκέψεις, γιατί παρακωλύουν τὸ πρόγραμμα διατροφῆς, διεγείρουν τὸ νευρικὸ σύστημα, καὶ ἀνακόπτουν ἢ παρακωλύουν τὴν ἀποτοξίνωση τοῦ νοῦ καὶ τοῦ σώματος

- Νὰ ἔχουμε ἐπαφὴ μὲ τὴ φύση, τὸ φῶς, τὸν καθαρὸ ἀέρα, τὸ νερὸ καὶ τὴ γῆ στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ. Αὐτὴ ἡ ἐπαφὴ ὑποστηρίζει τὴν ἠρεμία καὶ τὴν χαλάρωση τοῦ σώματος, τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς.

- Ἀποχὴ στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ ἀπὸ τὶς σεξουαλικὲς ἐπαφές, γιὰ νὰ δώσουμε τὴν εὐκαιρία στὶς αἰσθήσεις μας νὰ γαληνέψουν. Ὅσο περισσότερη γαλήνη καὶ ἠρεμία ὑπάρχει, τόσο καλύτερη ἀποτοξίνωση γίνεται καὶ τόσο καλύτερο ἀποτέλεσμα πετυχαίνουμε.

- Ζεστὰ ἐπιθέματα στὸ συκώτι, γιατί ἡ ἔντονη ἀποτοξίνωση τὸ ἐπιβαρύνει παροδικά. Γιὰ τὴν ἀνακούφισή του καὶ γιὰ τὴν χαλάρωση ὅλου τοῦ σώματος βάζουμε ἡπατικὸ ἐπίθεμα κάτω ἀπὸ τὸ δεξιὸ μαστὸ μία θερμοφόρα, ἢ ἐφαρμόζουμε ἐνεργειακὲς θεραπεῖες στὴν περιοχή, ἢ ζεστὸ ὕφασμα κ.τ.λ, πρὶν κοιμηθοῦμε ἢ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς μεσημεριανῆς χαλάρωσης.

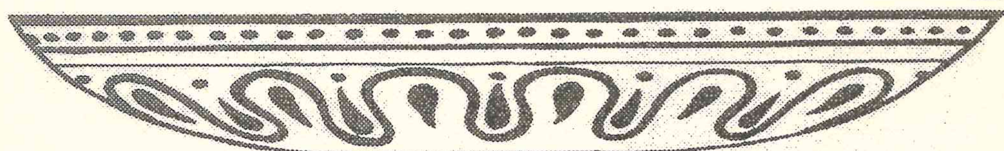
- Βούρτσισμα τοῦ σώματος γιὰ νὰ ἀφαιρέσουμε τὰ νεκρὰ κύτταρα καὶ νὰ προκαλέσουμε ὑπεραιμία, τουλάχιστον μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα.

- Ζεστὸ ντοὺς ἢ μπάνιο γιὰ 15΄-20΄ καὶ κρύο ντοὺς γιὰ 1΄ λεπτό.

- Καθαρισμὸς τοῦ πεπτικοῦ σωλήνα μὲ Θειϊκὸ Μαγνήσιο $MgSO_4$ ἢ ὑποκλυσμό.

Βλέπουμε λοιπὸν μέσα ἀπὸ τὴν σημερινὴ πορεία μας ὅτι ἡ δίαιτα δὲν εἶναι μία ἁπλὴ διαδικασία ἀλλὰ μία πορεία πρὸς τὸν συνειδητὸ τρόπο ζωῆς, τὴν ἐπιστροφὴ σὲ μία ζωὴ ἐναρμονισμένη μὲ τοὺς φυσικοὺς νόμους καὶ μὲ τὸν παγκόσμιο ρυθμό.

Ἰασώ

ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΟΝ ΠΛΗΘΩΝΑ

Οἱ περισσότεροι ἀπό ἐμᾶς εἴμαστε θεατρικά ὄντα καί ὅπως ἀκριβῶς ταιριάζει σέ ἠθοποιούς φορᾶμε τήν μάσκα μας καί παίζουμε τό σενάριο τῆς ζωῆς μας γραμμένο ἀπό ἄλλους.

Ὁ Πλάτωνας μᾶς ἀποκαλοῦσε πάνινες κοῦκλες πού τά νήματά τους κινοῦν οἱ θεοί. Γνωρίζοντας αὐτήν τήν ἀλήθεια οἱ Ὀρφικοί ἀποκαλοῦσαν τίς ὁμάδες τῶν μυημένων θιάσους. Πραγματικά εἴμαστε ἁπλοί ἠθοποιοί στό δρᾶμα τῆς ζωῆς μας. Ἴσως ἀγνοοῦμε καί τόν σκηνοθέτη καί τον σεναριογράφο. Παρ' ὅλα αὐτά παίζουμε τέλεια τόν ρόλο μας. Πολλοί ὅμως ἀπό ἐμᾶς χάσαμε ἀκόμα καί τήν ἱκανότητα νά θέτουμε ἐρωτήσεις «Ποιός εἶμαι; Γιατί ἦρθα; Τί κάνω; Ποῦ πηγαίνω μετά τόν θάνατο;».

Ἄν καί ἡ ἱκανότητά μας νά θέτουμε ἐρωτήσεις ἦταν πάντοτε μεγαλύτερη ἀπό τό νά τίς ἀπαντᾶμε, ὅταν παύουμε νά ἀναρωτιόμαστε, βυθιζόμαστε σέ λήθαργο. Ἔτσι, ἀποκοβόμαστε ἀπό τόν πυρῆνα τῆς ὕπαρξεώς μας καί δέν μποροῦμε νά ξαναθυμηθοῦμε.

Οἱ πιό πολλοί ἀπό ἐμᾶς ἔχουμε χάσει τά ἐφόδια γιά νά βροῦμε ἔστω καί ἄν εἶναι σκουριασμένα τά κλειδιά πού ἀνοίγουν τίς σφιχτές κλειδωνιές τῆς μνήμης. Τά κλειδιά αὐτά, ἄν καί προσφέρονται πάντα δίχως ἀντάλλαγμα, μέ τόν καιρό ἔγιναν ἀζήτητα δῶρα. Ἔτσι, δίχως τήν μνήμη τῆς καταγωγῆς μας καί δίχως ὅραμα γιά τό ποῦ πρέπει νά πορευτοῦμε, περιπλανιόμαστε τυφλά σέ ἕνα δρόμο πού δέν ἔχει τέλος.

Ἴσως, τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ νά εἶναι μία εὐκαιρία γιά ἕνα ταξίδι στόν χῶρο καί τόν χρόνο, μία εὐκαιρία γιά νά βροῦμε ἕνα κλειδί πού θα μᾶς κάνει νά ἀνοίξουμε τίς κλειδαριές τῆς μνήμης μας, νά θυμηθοῦμε.

Ἡ λέξη *θυμός* ταυτίζεται μέ τήν λέξη τῆς ψυχῆς στά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Ἐπομένως, τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ εἶναι μιά εὐκαιρία νά συνδεθοῦμε, νά προσπαθήσουμε νά γνωρίσουμε τήν ψυχή μιᾶς μεγάλης μορφῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλά καί τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ, τοῦ Πλήθωνος. Ἴσως μέσα ἀπό τήν ψυχή τοῦ Πλήθωνος καθρεφτιστοῦν κάποια κομμάτια καί δυνατότητες καί τῆς δικῆς μας ψυχῆς πού οὔτε εἴμαστε ὑποψιασμένοι ὅτι ὑπάρχουν.

Ἀναμφισβήτητα, ὁ Πλήθων ἦταν ἄνθρωπος μέ Α κεφαλαῖο, γιατί ἄνθρωπος σημαίνει νά ἀγωνίζεσαι, νά διακοσμῆς τό σῶμα καί τήν ψυχή καί τόν νοῦ σου μέ τήν Ἀρετή, νά προσπαθῆς νά καλυτερεύῃς πάντα τόν ἑαυτό σου, νά ἔχῃς ὅραμα, νά ἔχῃς στόχο, νά κάνῃς ὅ,τι μπορεῖς γιά νά κάνῃς τό ὄνειρο πραγματικότητα, τήν οὐτοπία εὐτοπία, νά οἰκοδομῇς τόν ἑαυτό σου, καί κατ' ἐπέκταση τόν κόσμο σέ ἀπόλυτη συνεργασία μέ τήν Φύσι καί νά πορεύεσαι τήν Ἀτραπό τῆς Μέσης Ὁδοῦ.

Γενικά, ὁ Πλήθων ὑπῆρξε μία σημαντικότατη μορφή τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ, ὄχι ὅμως γνωστή σέ πολλούς καί μποροῦμε νά ποῦμε γιά τόν περισσότερο κόσμο ἄγνωστος.

Λένε ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἱστορία σημαντικῶν προσώπων. Εἶναι ὅμως πάντα γνωστές οἱ σημαντικές δραστηριότητες σημαντικῶν προσώπων;

Σήμερα γίνεται όλοένα καί πιό φανερό ὅτι παράλληλα μέ τήν διδασκόμενη ἱστορία (πάντα τῶν νικητῶν) τρέχει ἕνα ἄγνωστο παρασκήνιο πού πολλές φορές εἶναι πιό σημαντικό καί καθοριστικό στήν ἀληθινή ἱστορία τῆς ἀνθρώπινης γνώσεως καί στήν ἀθέατη πλευρά τοῦ κόσμου. Καί ἀναμφίβολα ὁ Πλήθων εἶναι μιά ἀπό τίς προσωπικότητες πού ἔπαιξε τεράστιο ρόλο στήν διαμόρφωση τῆς Μυστικῆς Ἱστορίας τοῦ Κόσμου. Καθόρισε τήν πορεία τῶν χιλίων χρόνων πού πέρασαν καί πού τό ἔργο του θά ἐπιδράση στούς ἐπόμενους αἰῶνες τῆς ἀνθρώπινης Ἱστορίας.

Γιά τήν γέννηση τοῦ Γεωργίου Γεμιστοῦ ἤ Πλήθωνα δέν ἔχουμε ἀκριβεῖς πληροφορίες. Σύμφωνα μέ τόν μαθητή του Καρδινάλιο Βησσαρίωνα, τήν ἐπιτάφια προσφώνηση τοῦ μαθητοῦ του Ἱερώνυμου καί τήν μαρτυρία τοῦ ἀμειλίκτου ἐχθροῦ του Γεώργιου Σχολάριου ἤ Πατριάρχη Γεννάδιου, γεννήθηκε στήν Κωνσταντινούπολη τό 1360. Ἡ γέννηση τοῦ Πλήθωνος συμπίπτει χρονικά μέ μία ἀπό τίς πιό δυσμενεῖς περιόδους τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ Βυζαντινή αὐτοκρατορία παραδομένη στό ἔλεος ἑνός θεοκρατικοῦ καθεστῶτος ψυχορραγεῖ κάτω ἀπό τίς πιέσεις τίς μεγάλες τῆς Ἀνατολῆς καί τῆς Δύσεως: τοῦ Ἰσλάμ πού ἔχει ἤδη περάσει τόν Ἑλλήσποντο καί ἔχει κάνει πρωτεύουσά του τήν Ἀδριανούπολη· τῆς Δύσεως πού συνεχίζει νά ἐκβιάζη, ἀλλά καί τῶν Σλάβων, πού λοιμαίνουν τόν χῶρο μέ ἐπιδρομές. Ὅλα τά ἱστορικά γεγονότα πού διαδραματίζονται τήν ἐποχή αὐτή μπορεῖ νά περιγραφοῦν ἀπό κάποιον, μόνο κάτω ἀπό ἕναν τίτλο *«Τό χρονικό ἑνός προαναγγελθέντος θανάτου»*.

Στήν Κωνσταντινούπολη ὁ Πλήθων πρέπει νά μυήθηκε στήν Πλατωνική σκέψη ἀλλά καί στίς διάφορες τάσεις τοῦ Νεοπλατωνισμοῦ.

Στήν Πόλη τότε οἱ κλασσικές σπουδές γνώριζαν νέα ἄνθιση καί ὁ Πλατωνισμός ἀνακτοῦσε τό χαμένο ἔδαφος ἀπό τόν Ἀριστοτελισμό πού εἶχε χρησιμοποιηθῆ γιά τήν θεμελίωση τοῦ Χριστιανικοῦ δόγματος.

Γύρω στά 1380, ἡ ἀναζήτηση τῆς γνώσεως τόν ὁδήγησε στήν Ἀδριανούπολη, πρωτεύουσα τοῦ Ὀθωμανοῦ ἡγεμόνα Μουράτ Α΄ πού ἐπιδεικνύοντας πνεῦμα ἀνεξιθρησκείας, τήν εἶχε καταστήσει κέντρο συναντήσεως πολλῶν πνευματικῶν προσωπικοτήτων καί ρευμάτων. Ἡ πρώτη αὐτή πνευματική διαδρομή τοῦ Πλήθωνος δέν πρέπει νά θεωρηθῆ ἄσχετη μέ τίς μετέπειτα ἀναζητήσεις του. Ἡ ἀποσκίρτησή του ἀπό τόν φαίνοντα πολιτικοκοινωνικό κόσμο τοῦ Βυζαντίου καί τίς ἀτέρμονες ἀλλά καί στεῖρες θεολογικές ἀναζητήσεις του, ἔχουν ἐδῶ τήν πρώτη τους ἐκδήλωση. Μαθήτευσε κοντά στον Ἐλισσαῖο, ἕναν δάσκαλο Ἰουδαῖο στήν καταγωγή, ἀπό τόν ὁποῖο διδάχθηκε τόν Ζωροαστρισμό. Τόν δάσκαλο αὐτόν τόν ἔκαψαν οἱ Τοῦρκοι, γιατί θεώρησαν μᾶλλον ἐπικίνδυνη τήν διδασκαλία του.

Στά 1427, 47 χρονῶν, ἔχει πιά κατασταλαγμένες ἀπόψεις καί γνωρίζει πλέον τόν ἀπώτερο σκοπό του, τήν ἀποστολή του. Ὁ στοχασμός του πού ἔχει σάν ἀφετηρία τόν Πλάτωνα, στηρίζεται σέ δύο βασικές ἀρχές· στήν ὕπαρξη τῶν ἀφθάρτων καί αἰωνίων Ἰδεῶν οἱ ὁποῖες ἐδῶ παρουσιάζονται σάν ἀνώτερες νοήσεις καί στήν ἀποδοχή τῆς Εἱμαρμένης. Οἱ ἀνώτερες νοήσεις προσωποποιοῦνται καί ἐξατομικεύονται μέ ὀνόματα θεοτήτων.

Προεξάρχουσα θεότητα εἶναι ἐκείνη τοῦ Διός, ἀπό τήν ὁποῖα ἀντλοῦν τήν ὕπαρξή τους ὅλες οἱ ἄλλες. **Ἡ Εἱμαρμένη ἀποτελεῖ τό μέσο μέ τό ὁποῖο ὁ Ζεύς κυβερνᾶ τό Σύμπαν καί τήν ἀρχή πού διέπει ὅλα τά ὄντα.** Ἡ ἀνθρώπινη Ψυχή μερίζεται σέ φθαρτή καί ἀθάνατη. Χρέος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι, μέσω τῶν πράξεών του καί πρώτιστα μέ τήν τήρηση τῆς εὐνομίας, νά κάνη τό ἀθάνατο μέρος τῆς ψυχῆς του νά προσομοιάση μέ τίς ἀνώτερες νοήσεις πού ἀποτελοῦν ἐκφάνσεις τοῦ θείου. Ἡ φιλοσοφία καί ἡ θεολογία τοῦ Πλήθωνος ἀποκτοῦν ἕναν ἔντονο ἀνθρωπολογικό χαρακτῆρα καί ἡ θεοσοφία του διαποτισμένη μέ πλατωνικά-νεοπλατωνικά, Ζωροαστρικά καί παγανιστικά

στοιχεῖα ἀποσκοπεῖ ὄχι μόνο στήν λύση τοῦ κοσμολογικοῦ ἀλλά καί τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ προβλήματος.

Ἔτσι, μετά ἀπό διαδοχικές ἀναζητήσεις ἔρχεται στόν Μυστρᾶ ἀποφασισμένος νά ἀναβιώση τήν παραμελημένη ἀπό τόν 6ο αἰῶνα μ.Χ. ἀρχαία ἑλληνική φιλοσοφία. Ἡ ὑποσυνείδητη ἕλξη πού ἔνοιωθε ὁ φιλόσοφος γιά την Σπάρτη, ἡ λιτή φυσιογνωμία τῆς ὁποίας προσιδίαζε μέ τό πρότυπο τῆς Ἰδεατῆς Πολιτείας, σύμφωνα μέ τίς Πλατωνικές διακηρύξεις συνετέλεσαν καθοριστικά στήν ἐπιλογή τοῦ Μυστρᾶ σάν φιλοσοφικοῦ κέντρου. Ὁ Μυστρᾶς, πρωτεύουσα τοῦ Δεσποτάτου τοῦ Μοριᾶ, μέ δεσπότη μιά φωτισμένη προσωπικότητα, τόν Θεόδωρο Β΄ Παλαιολόγο, εἶχε ἤδη μία πνευματική παράδοση. Γιά λόγους ἱστορικούς καί πολιτικούς ὁ Μυστρᾶς βρισκόταν σέ συνεχῆ ἐπικοινωνία καί ἐξάρτηση μέ τήν Πόλη καί ἦταν κοινωνός καί τῶν πνευματικῶν ρευμάτων τῆς Βασιλευούσας. Εἶναι τό καταφύγιο Βυζαντινῶν, λογίων καί καλλιτεχνῶν τῆς τελευταίας αναγεννήσεως. Αὐτό τό μαρτυροῦν οἱ πολυάριθμες ἐκκλησίες, τά μοναστήρια τά ἀνάκτορα, καί κατοικίες ὅπως τοῦ λογίου Μητροπολίτου Νικηφόρου Μοσχοπούλου τοῦ μαικήνα Πρωτοσύγγελου Παχώμιου, τῶν γραφέων κωδίκων Τζοκανδύλη, Δοκειανοῦ κ.ἄ.

Ἀλλά καί ἡ ἴδια ἡ ἐπιλογή τοῦ ὀνόματος τῆς Πολιτείας *Μυστρᾶς* εἶναι συμβολικότατη καί σηματοδοτεῖ τόν σκοπό τῆς ὑπάρξεώς της. *Τό μυστρί χρησιμεύει νά ἀνακατεύη τό ἀμμοκονίαμα πού προορίζεται γιά τήν συνένωση τῶν λίθων τοῦ οἰκοδομήματος γιά νά ἐπιτευχθῆ ἡ ἑνότης. Τό μυστρί συγχωνεύει καί ἑνοποιεῖ.* Ἀποτελεῖ τό οὐσιῶδες ἔμβλημα τῆς φωτισμένης φρατρίας, τῆς παγκόσμιας ἀδελφότητας καί τῆς πιό πλατιᾶς ἀνοχῆς καί συμβολίζει τήν ἐπίτευξη τοῦ Μ. Ἔργου.

Ἐκεῖ ὁ Γεώργιος Γεμιστός ἀποδύεται σέ μία πολυσχιδῆ πνευματική προσπάθεια, ἡ συνισταμένη τῆς ὁποίας *ἀποσκοπεῖ στήν ἐπίτευξη ἑνός Μ. Ἔργου, τήν ἀνάσταση τοῦ Ἑλληνισμοῦ.* Μέσα ἀπό τό ἀκατάπαυστο διδασκαλικό του ἔργο, προφορικό καί γραπτό, τίς δημοσιεύσεις καί τίς φιλοσοφικές του διατριβές ἀναδεικνύεται ὁ Πλήθων σέ πνευματική φυσιογνωμία πού μόνο μέ τόν Σωκράτη ἤ τόν Πλάτωνα μπορεῖ νά συγκριθῆ.

Ὁ Δεσπότης, Θεόδωρος Β΄ Παλαιολόγος, ἀναγνωρίζοντας τό ὕφος καί τό ἦθος του θά τόν ἀναγορεύση σέ ἀνώτατο δικαστικό λειτουργό, λειτούργημα τό ὁποῖο ἄσκησε μέ ἀπαρέγκλιτη συνέπεια, διακατεχόμενος ἀπό ὑψηλό αἴσθημα εὐθύνης ὅσο καί δικαιοσύνης. Ἡ ἀνάληψη τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἐθεωρεῖτο τό ὕπατο ἀξίωμα ἐκείνη τήν περίοδο. Ὁ Βυζαντινός χρονογράφος Ἱερώνυμος Χαριτώνυμος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι **ὁ Πλήθων ἦταν προστάτης τῶν νόμων σέ σημεῖο ὥστε οἱ σύγχρονοί του νά τόν θεωροῦν ἀνώτερο ἀπό τόν Ραδάμανθυ, τόν Μίνωα καί τόν Ἀριστείδη, βεβαιώνοντας μάλιστα ὅτι ἄν χάνονταν οἱ Νόμοι, ὁ Πλήθων εἶχε τήν δυνατότητα νά τούς ἐπαναδιατυπώση καλύτερα ἀπό τόν Λυκοῦργο καί τόν Σόλωνα.**

Στήν Γῆ τοῦ σπαρτιατικοῦ πολιτισμοῦ πού τόσο ὁ ἴδιος θαύμαζε, συνήθιζε νά ἀποσύρεται σέ μία σπηλιά πού ὀνομάστηκε **Πληθώνειο Ἄντρο,** ἕναν χῶρο περισυλλογῆς, διακοσμημένο μέ ἀρχαῖα σύμβολα καί ἀγάλματα πού ὁ ἴδιος εἶχε δημιουργήσει γιά νά μελετᾶ τά ἀρχαιοελληνικά κείμενα. Ἐκεῖ εἶχε συστήσει μία μυστηριακή κίνηση ἀνάλογη αὐτῆς τῶν Ἐλευσινίων Μυστηρίων, ἡ ὁποία ἔμεινε γνωστή σάν **«Μυστική Φρατρία τοῦ Μυστρᾶ»** ἤ «Κρυφοί Μάγοι τοῦ Μυστρᾶ» καί εἶχε σάν σκοπό τήν Ἀναγέννηση τῆς πατρώας θρησκείας καί τῶν Ἑλληνικῶν Μυστηρίων. Μυστικό σημεῖο ἀναγνωρίσεως τῆς φρατρίας αὐτῆς εἶναι ἡ ἕνωση τοῦ μέσου καί τοῦ παράμεσου δακτύλου τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ. Μεγάλη ἱστορική ἀξία κατέχει μία παράσταση πού διασώζεται σάν τοιχογραφία στό φλωρεντιανό παρεκκλήσι τῶν Μεδίκων πού ζωγράφισε ὁ Ἰταλός Μπενέτζιο Γκανζόλι. Σ' αὐτήν εἰκονίζεται ὁ Πλήθων, ὁ Βησσαρίων, ὁ

Ἀργυρόπουλος, ὁ Μαρτσίλιο Φιτσίνο, ἱδρυτής τῆς Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας τῆς Φλωρεντίας κ.ἄ. Σ' αὐτήν τήν τοιχογραφία διακρίνεται ἕνα σύμβολο πού μᾶς ἀποκαλύπτεται ὡς σημεῖο ἀναγνωρίσεως τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ Μυστρᾶ. Καί αὐτό εἶναι ἡ χειρονομία πού προαναφέραμε. Τόν ἴδιο χαιρετισμό διακρίνουμε καί σέ παραστάσεις ἱερέων σέ πίνακες τοῦ Γκρέκο, ὅπου οἱ ἱερεῖς θέτουν τήν παλάμη τους μέ τόν ἴδιο τρόπο στό στῆθος.

Καί αὐτό γιατί μετά τήν πτώση τοῦ Μυστρᾶ στούς Τούρκους, πολλοί κατέφυγαν στήν Κρήτη, ὅπου ἡ Ἑταιρεία ἀναδιοργανώθηκε ἀπό τόν Κρητικό ζωγράφο Μ. Δαμασκηνό.

Τά περισσότερα ἀπό τά πλέον διάσημα ὀνόματα τῆς ἐποχῆς ὑπῆρξαν ἄμεσα ἤ ἔμμεσα μαθητές τοῦ Πλήθωνος:

Ὁ Χρυσολωρᾶς πού πῆρε ἕδρα στό Studio τῆς Φλωρεντίας, **ὁ Βησσαρίων, ὁ Μιχ. Ἀποστόλης, ὁ Καβάκης, ὁ Χαρίτων καί ὁ Μᾶρκος Εὐγενικός, ὁ Κοσμᾶς τῶν Μεδίκων, ὁ Φίλελφος, ὁ Ἑρμώνυμος, ὁ Γρηγόριος Μοναχός, ὁ Πέτρος Καλαβρός, ὁ λόγιος Γουβενάλης** καί μία σειρά ἀπό ἀνώνυμους ὀπαδούς καί ἀποστόλους. Ὁ δεσμός τῆς ὁμάδος ἦταν πολύ στενός. **Μία ἦταν ἡ πηγή φωτός· ὁ Μυστρᾶς καί ἀκτίνες οἱ ἑταῖροι τοῦ Γεμιστοῦ.**

Στόν Μυστρᾶ φαίνεται καί ὅλο τό εὖρος ἐνδιαφερόντων τοῦ Πλήθωνος. Γράφει γιά ἱστορικά, γεωγραφικά καί ἀστρονομικά θέματα καί μελετᾶ προσεκτικά τήν πολιτική καί οἰκονομική κατάσταση τῆς αὐτοκρατορίας. Συνεργάζεται στενά μέ τούς Δεσπότες τοῦ Μυστρᾶ πού τόν ἐκτιμοῦν ἰδιαίτερα καί ἡ φήμη του δέν ἀργεῖ νά φτάσει μέχρι τά ἀνάκτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἔτσι, ὁ αὐτοκράτορας Ἰωάννης Παλαιολόγος, σέ μία ἀπό τίς περιοδίες του στήν Πελοπόννησο φροντίζει νά ἔρθη σέ ἐπαφή μέ τόν Ἕλληνα φιλόσοφο γιά νά ζητήση τήν γνώμη του γιά τό φλέγον ζήτημα τῆς ἑνώσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν, τῶν Ὀρθοδόξων καί Καθολικῶν. Ὁ Πλήθων ἀποδεικνύεται πολύ πιό διορατικός ἀπό τούς περισσοτέρους συγχρόνους του. Προβλέπει ὅτι ἡ προσπάθεια αὐτή θά ἀποτύχει καί μάλιστα ἀποδοκιμάζει τήν μετάβαση τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας στό Βατικανό.

Τά χρόνια εἶναι κρίσιμα γιά τήν τύχη τοῦ Βυζαντίου καθώς ἡ ἐπέλαση τῶν Τούρκων προδικάζει τά γεγονότα. Κάτω ἀπό τό βάρος τῶν περιστάσεων, ὁ αὐτοκράτορας ἀναγκάζεται νά πάη στήν Ἰταλία, ἐλπίζοντας νά πάρη στρατιωτική βοήθεια ἀπό τούς Δυτικούς. Καί ἐδῶ ὑπερισχύει ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ ἐθνική εὐαισθησία καί τό μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς τοῦ Πλήθωνος. Ἀναγνωρίζοντας τήν κρισιμότητα τῆς καταστάσεως ἀποφασίζει νά συμμετάσχη στήν ἀποστολή καί τό 1439 διορίζεται μέλος τῆς ἑξαμελοῦς ἐπιτροπῆς πού θά συζητήσει τόν ἴδιο χρόνο στήν Σύνοδο τῆς Φλωρεντίας τό θέμα τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. **Ἡ σκέψη του ἦταν ἤδη προσανατολισμένη στήν κατεύθυνση ἑνός κόσμου, στόν ὁποῖο ὁ Ἑλληνισμός θά πρέπει νά ἐπανέλθη στίς ρίζες του καί νά γνωρίση τήν πραγματική ἀναγέννηση.**

Πίστευε ὅτι οἱ ἄνθρωποι «μία ψυχῇ καί καρδία» θά ἔπρεπε ν' ἀσπάζονται τήν πατρώα θρησκεία. Ἐμπρός, λοιπόν, σέ ἕνα κοινό πού ἀποτελεῖται ἀπό ὅ,τι καλύτερο εἶχε ὁ κόσμος ἐκείνη τήν ἐποχή νά δείξη στόν χῶρο τῶν γραμμάτων καί τῆς πολιτικῆς, ἄν καί πολέμιος, ὑποστηρίζει τίς ὀρθόδοξες ἀπόψεις, διότι διαισθάνεται ὅτι ἴσως ἀπό τήν συνέχιση τῆς Ὀρθοδοξίας κρίνεται ἡ σωτηρία τοῦ Γένους. Μέ ἀριστοτεχνικό τρόπο ἀποκρούει τά ἐπιχειρήματα τῶν Λατίνων καί ὑπερασπίζεται τίς Ἑλληνικές θέσεις. Προτρέπει συχνά τόν ἀβέβαιο Πατριάρχη νά μείνει ἀκλόνητος στίς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας. Προσπαθεῖ νά πετύχη μία συνεννόηση μέ τήν ἄλλη πλευρά, χωρίς νά θυσιαστῆ ἡ ὀρθόδοξη παράδοση, ἄν καί ὁ αὐτοκράτορας Ἰωάννης Η΄ Παλαιολόγος, ἐπιθυμεῖ τήν ἕνωση προσδοκῶντας δυνατή βοήθεια γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ τουρκικοῦ κινδύνου.

Ποτέ δέν προσυπέγραψε τά πρακτικά τῆς Ἑνώσεως πού τελικά ἑορτάστηκε μεγαλοπρεπῶς στίς 6/7/1439 στόν ναό τῆς Σάντα Μαρία ντέλ Φιόρε στήν Φλωρεντία.

Ἡ σταση του φαίνεται νά ὑπαγορεύθηκε ὄχι μόνο ἀπό τίς ἐπιφυλάξεις καί τίς θέσεις πού προαναφέραμε ἀλλά καί ἀπό τήν βαθύτερη πεποίθησή του ὅτι ἡ ὑποταγή τελικά τῆς Ἀνατολῆς στήν Δύση πέρα ἀπό τήν αἰσχύνη πού συνεπαγόταν, θά ἔκανε ἀνέφικτη τήν ἀναγέννηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Στήν Φλωρεντία πάντως **ὁ Πλήθων μπόρεσε νά κάνη κάτι οὐσιαστικώτερο: νά ἐμπνεύση τόν ἔρωτά του γιά τόν Πλάτωνα σέ ἕναν κόσμο λογίων, ὁ ὁποῖος ἔκανε τά πρῶτα διστακτικά βήματα γιά τήν ἀποστασιοποίησή του ἀπό τόν πανίσχυρο Ἀριστοτελισμό πού μέσῳ τοῦ Θωμισμοῦ καί ἐν γένει τοῦ Σχολαστικισμοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας εἶχε γίνει ἕνας ἀπό τούς ἀκρογωνιαίους λίθους τοῦ θρησκευτικοῦ δόγματος.**

Ἡ Λατινική Ἐκκλησία εἶχε διαμορφώσει τήν διδασκαλία της σύμφωνα μέ τήν πλατωνική, πλωτινική καί τήν αὐγουστινική διάκριση τοῦ κόσμου σέ «πραγματικό» καί «αἰσθητό» ταυτίζοντας τό πρῶτο μέ τό θεῖον καί χαρακτηρίζοντας τό δεύτερο σάν εἰκόνα καί ἔκτυπο ἐκείνου. Ἡ ἀναγνώριση τοῦ Ἀριστοτέλους γιά τήν Δυτική Ἐκκλησία, γιά τόν ὁποῖο ὁ πραγματικός κόσμος ἦταν ὁ αἰσθητός, ὑποκείμενος στήν Γνώση μέ τήν ἄμεση παρατήρηση καί τίς αἰσθήσεις καί ὄχι ἔμμεσα μέσω τῶν μορφῶν καί τῶν Ἰδεῶν, ἦταν ὄντως δύσκολη καί ἐπικίνδυνη καί μέχρι τό 12ο αἰῶνα σήμαινε τόν ὑποβιβασμό τοῦ Θεοῦ στό αἰσθητό ἐπίπεδο. Ἀπό τόν 12ο αἰῶνα ὁ Ἀριστοτελισμός ἄρχισε νά ἐπιβάλλεται στήν Δύση. Ἡ στροφή πρός τόν Ἀριστοτελισμό προκλήθηκε κυρίως ἐξ αἰτίας τῶν μεταφράσεων τῶν σπουδαιοτέρων φιλοσοφικῶν καί ἐπιστημονικῶν ἔργων του ἀπό τούς Ἄραβες. Ἡ ἐμφάνιση νέων πανεπιστημίων κατά τά ἑπόμενα χρόνια ἐνίσχυσε τόν ἀριστοτελισμό. Ἡ ἔμφαση πού δόθηκε ἀπό τά πανεπιστήμια στήν λογική εἶχε σάν φυσικό ἐπακόλουθο τήν υἱοθέτηση ἐκ μέρους τῶν Λατίνων στοχαστῶν τῶν ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων. Ἡ χριστιανική πίστη ἔτσι στηρίχθηκε στήν διδασκαλία τοῦ Ἀριστοτέλους.

Στήν Σύνοδο τῆς Φλωρεντίας ἔγραψε τό 1439 τό σύγγραμμά του *«Περί ὧν Ἀριστοτέλης πρός Πλάτωνα διαφέρεται»*. Στό ἔργο αὐτό ὁ Πλήθων ὑποστήριζε τήν πρωτοκαθεδρία τοῦ Πλάτωνος ἔναντι τοῦ Ἀριστοτέλους καί μολονότι ἀναγνώριζε σάν ἔξοχα τά *Φυσικά* τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀπορρίπτει τήν μεταφυσική, τήν ἠθική καί τήν ψυχολογία τοῦ Σταγειρίτη. Ἡ μελέτη αὐτή προαναγγέλλει τήν πάλη μεταξύ τῶν δύο σχολῶν πού θά ἀκολουθήση καί πού οὐσιαστικά προκαλεῖ δονήσεις καί ἀνατρέπει τό οἰκοδόμημα τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας.

Ὁ Κόσιμο τῶν Μεδίκων, ἕνας ἀπό τούς πιό ἰσχυρούς καί ἱκανούς ἡγεμόνες τῆς ἐποχῆς πού παρακολούθησε τίς διαλέξεις στήν Φλωρεντία, ἐντυπωσιάζεται τόσο πολύ ὥστε ἀναθέτει στόν προστατευόμενό του Μαρσίλιο Φιτσίνο τήν μελέτη καί μετάφραση στά λατινικά τῶν ἔργων τοῦ ξεχασμένου στήν Δύση Πλάτωνος. Παράλληλα ὁ Κόσιμο συλλαμβάνει τήν μεγαλειώδη ἰδέα τῆς ἱδρύσεως τῆς Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας στήν Φλωρεντία. Εἶναι ἕνα σχέδιο πού τά ἀμέσως ἑπόμενα χρόνια γίνεται πραγματικότητα.

Ἀλλά καί ἄλλες Πλατωνικές Ἀκαδημίες ἄνοιξαν στήν Ἰταλία ἀπό τούς σκόρπιους μαθητές, γιά παράδειγμα ἡ Νεοπλατωνική Ἀκαδημία στήν Ρώμη ἀπό τόν Πέτρο Καλαυρό καί ἡ Ἀκαδημία τῆς Νεαπόλεως. Μέ τόν τρόπο αὐτό οἱ πλατωνικές καί νεοπλατωνικές ἰδέες μεταφυτεύονται καί ἀνθίζουν στήν Δυτική Εὐρώπη τήν ὥρα πού δύει τό ἄκρο τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Στήν Σύνοδο τῆς Φλωρεντίας ἐκτός ἀπό τήν ἀναζωπύρωση τοῦ ἐνδιαφέροντος γιά τήν Πλατωνική θεωρία φαίνονται νά γίνονται καί ἄλλα πράγματα σταθμοί γιά τήν ἐξέλιξη τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ.

Στήν βιογραφία τοῦ Χριστόφορου Κολόμ-

βου πού ἔγραψε ὁ υἱός του, διαβάζουμε ὅτι ὁ Ἰσπανός ἐξερευνητής ἦταν ἐπηρεασμένος ἀπό τά κείμενα τοῦ Στράβωνος, τά ὁποῖα εἶναι πολύ πιθανόν νά τά εἶχε φέρει ὁ Πλήθων ἤ ὁ Βησσαρίων στήν Φλωρεντία καί νά τά ἔδωσαν ἀργότερα στόν Πάολο Τοσκανέλι πού ἦρθε μετέπειτα σέ ἐπαφή μέ τήν Κολόμβο. Ἔτσι, ἡ φρατρία τοῦ Μυστρᾶ ἔπαιξε σημαντικό ρόλο στήν ἀνακάλυψη τῆς Ἀμερικῆς. Κατά τήν περίοδο τῆς παραμονῆς του στήν Ἰταλία, κατά πᾶσα πιθανότητα, φαίνεται ὅτι μετέβαλε τό ὄνομα ἀπό Γεμιστός σέ Πλήθων. Ὁ Μαρισίλιο Φιτσίνο ἀποδίδει αὐτό στήν ὁμοιότητα πού παρουσιάζουν τά ὀνόματα Πλήθων-Πλάτων. Οἱ ἐχθροί του, ὅπως ὁ Ματθαῖος Καμαριώτης, ὑποστηρίζουν ὅτι κάποιος δαίμονας τοῦ ἐνέπνευσε τό ὄνομα αὐτό.

Ἄλλοι πάλι ὑποστηρίζουν ὅτι τό Πλήθων εἶναι ἁπλῆ μετάφραση τοῦ ἐπιθέτου Γεμιστός.

Ὑπάρχει ὅμως καί μία ἄλλη θεωρία· αὐτή πού οἱ μῦστες παίρνουν ἄλλο ὄνομα, ὅταν πιά εἶναι βέβαιοι ὅτι πέρασαν τίς δοκιμασίες καί εἶναι σίγουροι γιά τήν ἀποστολή τους.

Τό ὄνομα αὐτό δείχνει καθαρά τήν ἀποστολή καί τό ὅραμά του πού πρέπει νά πάρει σαρκα καί ὀστᾶ.

Τό ὄνομα Πλήθων προέρχεται ἀπό τό ρῆμα *πίμπλημι*, πού σημαίνει *γεμίζω*. Τό ἐνεστωτικό ἐπίθεμα *θω* δηλώνει ἐμφατικά τό τέλος μιᾶς πράξεως. Ἐπομένως, Πλήθων σέ συνάρτηση μέ τό ὄνομα Πλάτων εἶναι αὐτός πού πρέπει νά πολλαπλασιάση, νά πληθύνη, νά γεμίση τήν οἰκουμένη μέ τόν λόγο τοῦ Πλάτωνος, δηλαδή αὐτοῦ πού ἀγκαλιάζει τίς εὐρεῖες περιοχές τοῦ πνεύματος καί μπορεῖ νά ἐξετάση ἕνα θέμα σφαιρικά.

Τό 1441 ἐπιστρέφει στόν Μυστρᾶ, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Φραγκῖσκος Φίλελφος πού τόν ἐπισκέφθηκε καί τόν βρῆκε ὑπέργηρο. Ἀπό τότε καί ὡς τόν θάνατό του ὁ Πλήθων εἶχε ὡς κύρια ἐνασχόλησι τό ἔργο του ***«Περί Νόμων»*** ἤ ***«Νόμων συγγραφή»***.

Αὐτό τό εἶχε σχεδιάσει πρίν ἀναχωρήσει γιά τήν Ἰταλία, στό ὁποῖο καί ἐξέθετε μέ πληρότητα τόν στοχασμό του. Σ' αὐτό συνοψίζει τίς φιλοσοφικές ἰδέες τοῦ Πλάτωνος καί τίς νεοπλατωνικές θεωρίες καί τίς θεοσοφικές διδασκαλίες τοῦ Ζωροάστρη προσθέτοντας καί τίς δικές του ἰδέες. Παράλληλα, παραθέτει ἕνα σχέδιο πολιτικῆς καί κοινωνικῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς αὐτοκρατορίας, βασισμένο σέ γενικές γραμμές στήν Σπαρτιατική πολιτεία καί ἕνα σύστημα ἠθικῆς διδασκαλίας.

Ὁ Πλήθων ὑπῆρξε ὁ διαμορφωτής τῆς Ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν Ἑλλήνων, τήν ὥρα πού ἡ αὐτοκρατορία πέθαινε. Εἶχε ἕνα ὅραμα. Μία Ἑλλάδα Ἑλλαδική. Καί αὐτό ἦταν ἡ πρώτη ἴσως ἔκφραση τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐδῶ καί πεντακόσια χρόνια. Τότε ἄρχισε νά γίνεται λόγος περί τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων καί νά ξανάρχεται στήν μνήμη τό ὄνομα *Ἕλληνες* χωρίς την καταισχύνη τῆς ἔννοιας ἀπό τήν Ἐκκλησία.

Στό περίφημο ὑπόμνημά του πρός τόν αὐτοκράτορα Μανουήλ ὁ Γεώργιος ἔγραφε: *«ἐσμέν γάρ οὖν, ὧν ἡγεῖσθε καί βασιλεύετε Ἕλληνες τό γένος, ὥς τε ἡ φωνή καί ἡ πάτριος παιδεία μαρτυρεῖ».*

Ὁ Πλήθων πεθαίνει σέ μεγάλη ἡλικία στόν Μυστρᾶ στίς 26 Ἰουνίου 1452 πρίν προλάβει νά δῆ τήν ἅλωση καί πρίν προλάβει νά δῆ τό σύγγραμμά του **«Περί Νόμων»** νά καίγεται ἀπό τά χέρια τοῦ Γεωργίου Σχολαρίου τοῦ Α΄ Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Λίγα ἀποσπάσματα κατάφερε καί ἔσωσε ὁ Δημ. Ράλλης ἀπό τήν φωτιά.

Ὁ θάνατός του προκαλεῖ μεγάλη συγκίνηση στούς μαθητές του (Βησσαρίων, Ἑρμώνυμος, Λαόνικος Χαλκοκονδύλης, Λέων Ἀλλάτιος) πού δέν βρίσκουν λόγια νά ἐξυμνήσουν τόν διαφανώτατο καί λαμπρότατο τῆς οἰκουμένης ἀστέρα.

Ὁ Βησσαρίων, ἄν καί καρδινάλιος, γράφει γιά τόν Πλήθωνα ὅτι πιστεύει πώς εἶναι ἡ μετενσάρκωση τοῦ Πλάτωνος. ***«Ἡ ψυχή τοῦ Πλάτωνος ξαναγυρίζει γιά νά λάβη τό σῶμα τοῦ Γεμιστοῦ καί νά ξαναρχίση τήν ζωή μαζί του»***, λέει.

Ἀκόμα καί οἱ σφοδροί του πολέμιοι δέν ἀρνοῦνται τήν μεγαλωσύνη του. Τά ὀστᾶ τοῦ Πλήθωνος τά πῆρε ἀπό τόν Μυστρᾶ τό 1745 ὁ ἀρχηγός τοῦ Ρίμινι Σιγισμόνδος Μαλατέστα πού ὡς ἀρχηγός τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς Βενετίας νίκησε τούς Τούρκους στήν Πελοπόννησο καί τά μετέφερε μέσα σέ σινδόνι στήν γῆ τοῦ Ρίμινι μέ τιμές ἁγίου. Σήμερα, βρίσκονται ἀκόμα σέ ὡραιότατη σαρκοφάγο ἔξω ἀπό τα τείχη τῆς μητροπόλεως τοῦ Ρίμινι στό καθεδρικό ναό τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου· κανείς δέν τά ζήτησε. Τό ἐνδιαφέρον τοῦ Μαλατέστα πού τά πῆρε, ἔγκειται μᾶλλον στό ὅτι ἀνῆκε στούς πνευματικούς διαδόχους τῆς ἑταιρείας τοῦ Μυστρᾶ.

Ὁ Πλήθων καί οἱ Μῦστες τοῦ Μυστρᾶ ἔρριξαν ἕνα σπόρο στήν πιό δύσκολη περίοδο τοῦ Ἑλληνισμοῦ στήν ἐποχή τοῦ προαναγγελθέντος θανάτου του. Ὁ σπόρος ὅμως αὐτός φύτρωσε καί ἄνθισε. Ὁ Πλήθων εἶχε πραγματικό ὅραμα καί ἔκανε τό πᾶν γιά νά τό κάνη πραγματικότητα. **Μελέτησε νά ὀρθώση στούς ὤμους του τόν συντετριμμένο ναό τῶν Ἑλλήνων. Τό ὄνειρο του ἀπό ἄσαρκο πῆρε σάρκα. Ὁ Πλήθων ἔθεσε τά θεμέλια στό πληθώνειο ἄντρο.**

Ἄν καί ἀντίθετος μέ τήν ὀρθοδοξία ὑπερασπίστηκε τό Σχίσμα τῶν Ἐκκλησιῶν. Μία μικρή λεπτομέρεια... Ὁ Γεώργιος Σχολάριος μετά την Σύνοδο, ἀλλάζει ἰδέες καί μεταμορφώνεται ἀπό ἑνωτικό σέ ἀνθενωτικό. Αὐτός πίστευε ἀκράδαντα στήν ἰδέα τῆς διατηρήσεως τοῦ Γένους διά μέσου τῆς ἐκκλησίας κάτω ἀπό τόν τουρκικό ζυγό. **«Ἄν καί εἶμαι Ἕλληνας στήν γλῶσσα δέν θά ἔλεγα ποτέ ὅτι εἶμαι Ἕλληνας γιατί δέν σκέπτομαι ὅπως κάποτε σκέπτονταν οἱ Ἕλληνες. Ἀντίθετα, θέλω νά μέ ἀποκαλοῦν σύμφωνα μέ τήν πίστη μου. Καί ἄν μέ ρωτοῦσε κανείς ποιός εἶμαι; Θά ἀπαντήσω ὅτι εἶμαι Χριστανός»** ἔλεγε. Καί ὁ Σχολάριος ἀνέλαβε καί αὐτός αὐτήν τήν ἀποστολή τρέμοντας κάθε σπέρμα ἀμφιβολίας στήν ὀρθόδοξη πίστη.

Ἔκαψε ὅπως εἴδαμε τούς νόμους τοῦ Πλήθωνος. Μήπως ὅμως ἔπαιζε τόν ρόλο τοῦ Ἰούδα (μέ τήν ἐξήγηση πού δίδει ὁ Καζαντζάκης) ὡς πρός τήν ἑταιρεία τοῦ Μυστρᾶ κρινόμενος κι αὐτός ἀπό τά ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν του;

Ὁ πιό λαμπρός μαθητής τοῦ Πλήθωνος ὁ Βησσαρίων, μετά τήν Σύνοδο, ἀπό ὀρθόδοξος μητροπολίτης χειροτονεῖται Καθολικός Καρ-

δινάλιος. Κάνει ταξίδια στήν Πελοπόννησο γιά νά παρακολουθήση τήν διδασκαλία τοῦ Πλήθωνος, ξοδεύει ὅλη του τήν περιουσία γιά νά τοῦ ἀντιγράφουν χειρόγραφα καί νά δημιουργήση, μαζί μέ τά βιβλία του Πετράρχη, τήν Ἑλληνική βιβλιοθήκη τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἀπό ἐκεῖ τα ἀριστουργήματα τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος διαδόθηκαν σέ ὅλη τήν Εὐρώπη.

Μετά τήν ἅλωσι, ὁ Γκουαρίνι φέρνει ἀπό τήν Κωνσταντινούπολη δύο κιβώτια παλιά βιβλία. Τό ἕνα κιβώτιο ὅμως χάνεται καί ὁ ἴδιος σέ μία ἡμέρα ἔχει γεράσει ἀπό τήν λύπη του. **Χάρη στήν λατινική γλώσσα στήν ὁποία μεταφράζονται τά ἑλληνικά ἔργα ἀρχίζουν ἀμέσως νά μεταδίδωνται ἀπό τούς λογίους τῆς Ἰταλίας, στούς λόγιους τῆς Κρακοβίας, τῆς Μαδρίτης τοῦ Παρισίου.**

Ἡ ἀρχαία Σοφία πού χάθηκε στούς Βυζαντινούς χρόνους ἄρχισε πάλι νά λάμπη σάν ἱερό φῶς καί νά φωτίζη τήν Νέα Ἐποχή.

Ὁ Κέπλερ ὀφείλει πολλά στόν Πυθαγόρα καί ὁ Κοπέρνικος στόν Ἀρίσταρχο τόν Σάμιο. Ὁ μέγας ἀρχιτέκτονας Βιτρούβ συμβουλεύεται τά ἔργα τοῦ Θαλῆ, τοῦ Ἀναξαγόρα, τοῦ Πλάτωνος καί τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐνῶ μέ τό ἔργο τοῦ Βοκάκιου, Ἡ *Γενεαλογία τῶν Θεῶν*, σημειώνεται μεγάλη πρόοδος στήν μελέτη τῆς θεολογίας πού χωρίς αὐτήν θά ἦτο ἀδύνατο νά γίνη σύγκριση μεταξύ τῶν θρησκειῶν. Ὁ Σοῦλτσε, γερμανός καθηγητής, ἀποδεικνύει πόσο σημαντικό ρόλο ἔπαιξε ὁ Πλήθων καί στήν γερμανική μεταρρύθμιση.

Μποροῦμε λοιπόν νά ποῦμε ὅτι ὁ Ἑλληνισμός πού ἐκχριστιανίστηκε τούς πρώτους αἰῶνες μετά τήν Ἀναγέννηση ἐξελλήνισε τόν Χριστιανισμό.

Σέ μία ἐποχή κατά τήν ὁποία οἱ πνευματικές δυνάμεις τοῦ Ἔθνους αἰσθάνονται τό ἔδαφος νά φεύγη κάτω ἀπό τά πόδια τους, πρᾶγμα πού συχνά τίς κάνει ἡττοπαθεῖς καί ἀναποφάσιστες, ὁ Πλήθων διαγράφεται ὡς ἡ τελευταία ἐλπίς τοῦ Γένους. Πεπεισμένος ὅτι ἡ Ἐθνική συνείδηση τῶν Ἑλλήνων δέν χάνεται μέσα στόν χρόνο, στρέφεται μέ ζέση στά διαχρονικά σύμβολα καί ἀνθρωποκεντρικά ἰδεώδη τῆς ἀρχαιότητας ὡς πηγή ἀπ' ὅπου τό ἀμφίρροπο παρόν τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας θά μποροῦσε νά ἀντλήση δύναμη καί γνώση γιά νά μεταμορφωθῆ σέ παράγοντα καθοριστικό τόσο γιά τήν δική της διατήρηση ὅσο καί γιά τόν ρόλο της στήν παγκόσμια ἱστορία.

Ὅραμα εἶχε τήν ἀποκατάσταση τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων, τῶν φωνῆς καί τῆς πατρίας παιδείας. Ἔστρεψε τά μάτια του στό ἀπώτερο ἑλληνικό παρελθόν ἀλλά καί στό μέλλον, ξεπερνῶντας τό βυζαντινό παρόν.

Ἄν καί ἔχη χαρακτηριστεῖ ἀπό τό ἀποτέλεσμα τῶν προσπαθειῶν τοῦ καί τοῦ ἔργου του «ὁ πρῶτος Νεοέλληνας», ἐν τούτοις σήμερα ὁ Πλήθων παραμένει παραγκωνισμένος καί καταδικασμένος στήν εἱρκτή τῆς λήθης ἀπό τούς περισσότερους Νεοέλληνες.

Τό ἔργο του εἶναι ἄγνωστο καί ἡ φυσιογνωμία του δέν φαίνεται νά ἔχη θέση στό λίκνο τῆς φιλοσοφίας καί τοῦ στοχασμοῦ. Ὅμως τίποτε ἀπό αὐτά πού ἔκανε δέν ὑπῆρξε μάταιο. Ὁ σπόρος πού ἔρριξε σέ τόσο δύσκολο χῶμα, ὁ πνευματικός καρπός τοῦ ἔργου του ἄνθισε. Καί αὐτό γιατί ἡ ψυχή του *«ἔσπειρε σωπαίνοντας ἔξω ἀπό τό μάτι τοῦ βεβήλου σέ κρυψῶνα ἱερό καί τράβηξε πρός τήν Αἰτία»* ὅπως γράφει ὁ Κ. Παλαμᾶς στό ποίημά του *«Οἱ πολύθεοι»*.

Πῶς τράβηξε πρός τήν Αἰτία; Ποιά εἶναι τά βήματα τῆς ἀτραποῦ του γιά νά φθάση στόν στόχο του;

Ἀναφέρεται στό βιβλίο του *«Περί Νόμων Συγγραφή»*:

«Ἐκ Φύσεως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦν πάρα πολύ καί ἐπακριβῶς τό πῶς νά ζήσουν εὐτυχισμένα καί αὐτή ἡ μία καί κοινή ἐπιθυμία ὑπάρχει σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους καί αὐτός εἶναι ὁ μοναδικός σκοπός τῆς ζωῆς τους χάριν τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκουν νά φροντίζουν γιά ὅλα τά ἄλλα στόν βίο τους. Ὅμως ὁ καθένας τήν κοινή αὐτή ἐπιθυμία δέν σπεύδει νά τήν ἐπιτύχη μέ τόν ἴδιο τρόπο καί μέ τά ἴδια μέσα ἀλλα ἀπό τήν ἀρχή ἀκόμα οἱ ἄνθρωποι σέ αὐτά διαφέρουν. Ἀφοῦ λοιπόν ὑπάρχει τόση ἀνωμαλία καί ταραχή στόν βίο τῶν ἀνθρώπων εἶναι μεγάλη ἀνάγκη, ἄν πρόκειται ποτέ νά ἐκτελοῦμε τόν ἄριστο βίο καί νά μή ἀποτύχουμε στόν κοινό αὐτόν σκοπό τῆς εὐδαιμονίας πού ὅλοι ἐπιδιώκουμε, νά μή ἐκλέγωμε τυχαῖα αὐτά πού συναντᾶμε ἀλλά ἀφοῦ ἐξετάσουμε προηγουμένως καλά ποιός εἶναι αὐτός ὁ ἄριστος βίος καί ποῦ ἔγκειται ἀληθινά ἡ εὐδαιμονία· ἔτσι νά κάνουμε τήν ἐκλογή μας. Καί πρίν ἀπ' αὐτό πρέπει νά ἐξετάσουμε τί τέλος πάντων εἶναι ὁ ἄνθρωπος καί ποιά ἡ φύση καί ἡ δύναμή του. Γιατί ἄν δέν μάθουμε αὐτό πρῶτα, δέν εἶναι δυνατόν νά μάθουμε οὔτε τί εἶναι καλύτερο νά πράττωμε οὔτε πῶς νά χρησιμοποιήσουμε τόν ἑαυτό μας. Γιατί αὐτό συμβαίνει καί σέ ἄλλα παντοειδή πράγματα καί σκεύη. Ἄν δέν γνωρίζη κανείς τήν φύση κάποιου καί τήν δύναμή του δέν μπορεί νά τό χρησιμοποιήση ὅπως πρέπει. Εἶναι ἀδύνατον νά μάθη κανείς τί τέλος πάντων εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἄν δέν πλησιάσουμε πρῶτα καί δέν διακρίνουμε τήν φύση τῶν ὅλων. Ἀφοῦ λοιπόν ἐξετάσουμε αὐτά καί τά μάθουμε καλά ἔπειτα πλέον θά εἶναι εὔκολο καί ὄχι δύσκολο νά μάθουμε πῶς πρέπει νά ζῆ ὁ ἄνθρωπος καί τί εἶναι καλύτερο καί ὠφελιμώτερο νά πράττη καί πῶς νά τό πράττη».

Καί αὐτή ἀκριβῶς εἶναι ἡ ὑποχρέωση, τό καθῆκον, ἡ ἐργασία πού ἔχουμε νά κάνουμε ὡς ἄνθρωποι. Θά πρέπει νά προσπαθοῦμε συνεχῶς νά διακοσμοῦμε τήν ψυχή μας μέ τήν Ἀρετή γιά νά μπορέσουμε νά βαδίσουμε τό δρόμο πού μᾶς ὁδηγεῖ στό βάθος τοῦ ἑαυτοῦ μας, στήν γνώση τοῦ ἑαυτοῦ μας.

Ἄν ποτέ τό καταφέρουμε αὐτό.

Ὅσοι ἔχουν τολμήσει νά βαδίσουν τό δρόμο αὐτό λένε ὅτι τά πρῶτα βήματα εἶναι πολύ ἐπικίνδυνα. Πράγματι, τά συναισθήματα πού νοιώθει κανείς ὅταν ἔχη προχωρήσει ἔστω καί ἕνα πολύ-πολύ μικρό βῆμα στόν δρόμο αὐτό, εἶναι ἐπώδυνα καί φοβερά.

Ὅταν νοιώθη κανείς τήν μάσκα πού φοράει νά συντρίβεται, νά σπάη σιγά-σιγά, κομμάτι-κομμάτι, ὅταν ἀρχίζη νά βλέπη ὅτι εἶναι κάτι ἄλλο ἀπό αὐτό πού δείχνει πρός τόν ἔξω κόσμο, τότε ζεῖ τήν πλήρη ἐκμηδένιση, τήν πλήρη ταπείνωση, τήν πλήρη διαγραφή. Ἀλλά τότε αὐτό τό ἑκατομμυριοστό τοῦ δευτερολέπτου πού τό βιώνει κανείς, ἐπέρχεται καί ἡ πλήρης κάθαρση... Καί ὕστερα ἡ εὐχαρίστηση καί εὐχαρίστηση δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ἡ αἴσθηση τοῦ Ἱεροῦ μέσα μας.

Μόνο ἔτσι μποροῦμε νά τραβήξουμε πρός τήν ΑΙΤΙΑ και νά σπείρουμε σέ αὐτήν τήν τόσο κρίσιμη καί σκοτεινή περίοδο πού περνᾶ ὁ Ἑλληνισμός καί ἡ ἀνθρωπότητα, κάτι πού ὅταν καρπίση θά στραφῆ πρός τό Φῶς, γιατί θά ἀντανακλᾶ τήν Ἀλήθεια. Ἔχουμε πιθανότητες νά τά καταφέρουμε, ἴσως πιό πολλές, ἄν προσθέσουμε στούς ὁδηγούς πού ἔχουμε ἐπιλέξει στήν ἀτραπό μας, τόν Πλήθωνα καί τούς μαθητές του.

ΜΠΑΡΛΑΜΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Βιβλιογραφία

- *Πλήθων*, Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα
- *Πλήθωνος Νόμοι*, Ἐλεύθερη Σκέψη 1997
- *Μαγικά Λόγια Πλήθωνος*, Ἐκδόσεις Ἰδεοθέατρον
- *Ἑλληνοκεντρική φιλοσοφία*, Μπαρτζελιώτης
- Περιοδικό Ἀνιχνεύσεις, τεῦχος 24, *Πλήθων ὁ ἀπαγορευμένος Ἕλληνας φιλόσοφος*
- Ἀπολλώνιο Φῶς, τεῦχος 21, *Γεώργιος Πλήθων καί ἡ φρατρία τοῦ Μυστρᾶ*, Ἰ. Χαραλαμπόπουλος
- Τρίτο Μάτι, τεῦχος 83, *Ἡ ἀπόκρυφη ἱστορία τῆς 2ης χιλιετηρίδας καί οἱ δημιουργοί της*
- Περιοδικό Ἀνεξήγητο, Ἀ. Πανᾶς, *Σκόρπια φύλλα*
- *Γ. Γεμιστός Πλήθων*, Σάββα Σπένζα Μ. Καρδαμίλος, Ἀθῆναι 1996
- Πέτρος Γράβιγγερ, *Πυθαγόρας καί ἡ μυστική διδασκαλία τοῦ Πυθαγορισμοῦ* Ἐκδ. Ἰδεοθέατρον

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ ΣΤΟΥΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥΣ

Πλουσιώτατη καί χαρακτηριστική εἶναι ἡ χρήση τοῦ ὅρου «λόγος» στούς Πυθαγορείους. Θεωρῶ ὅτι στήν Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας εἶναι κάτι τό μοναδικό τό γεγονός ὅτι οἱ σημασίες πού ἐπιδέχεται ἡ λέξη «λόγος» στήν πυθαγορική φιλοσοφία ἀγγίζουν ὅλες τίς ἐπιστήμες.

Ἔτσι ἄλλη σημασία ἔχει ὁ ἐν λόγῳ ὅρος στή ρητορική ἤ τή μουσική καί ἄλλη στήν πολιτική ἤ τήν θεολογία, ὡς ἐπίσης διαφορετική στήν φυσιολογία ἤ στήν γεωμετρία ἤ στήν ἀριθμητική. Ὁ λόγος εἶναι κατά περίπτωση: ἁπλός λόγος, συζήτηση, λαλιά ἤ σύνθετος φιλοσοφικός λόγος, ἁρμονικός λόγος, αἰτία, σύγγραμμα, ἀναλογία, μυστικός λόγος, λόγος θεοῦ καί λόγος γιά τούς Θεούς.

Ἀκολουθῶντας τό πρόσταγμα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων **«ἐκ θεοῦ ἄρχεσθαι»**, θά ἀναπτύξουμε πρῶτα τά σχετικά μέ τόν λεγόμενον Ἱερόν λόγον τοῦ Πυθαγόρου.

Σύμφωνα μέ τίς μεταγενέστερες πυθαγορικές πηγές πού ἔχουν φθάσει ὥς ἐμᾶς (Ἰαμβλίχου, Πυθ. Β 146) δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Πυθαγόρας, ἀφοῦ πῆρε τήν πρώτη ἀφορμή ἀπό τόν Ὀρφέα, συνέταξε τόν λόγον του **Περί τῶν Θεῶν**, ὁ ὁποῖος γι' αὐτό τόν λόγο εἶχε τήν ἐπιγραφή *«ἱερός λόγος»*, ἐπειδή περιεῖχε τά ἀπανθίσματα τῶν πιό μυστηριακῶν τόπων τοῦ Ὀρφέα.

Ὁ Ἱερός λόγος λοιπόν ἔχει τήν ἀρχή του στή μυστική Ὀρφική θεολογία πού περιῆλθε κατά κάποιο τρόπο στόν Πυθαγόρα. Καί αὐτός ὁ τρόπος σίγουρα ἦταν μυστηριακός, ἦταν μύηση καί ἔμπνευση θεόπνευστη, ὅπως περιγράφεται στή συνέχεια τοῦ κειμένου.

Αὐτός ὁ λόγος περί τῶν θεῶν ἔχει, κατά τήν παράδοση, διασωθεῖ αὐτούσιος. Θεωρεῖται ὅτι εἶναι σύγγραμμα τοῦ ἴδιου τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Πυθαγόρειας Φιλοσοφίας ἤ ὅτι εἶναι τοῦ Τηλαύγη, ὅπως κάποιοι μαθητές τῆς Σχολῆς, οἱ πιό ἀξιόλογοι καί ἀξιόπιστοι, ὑποστηρίζουν· τό ἔργο τοῦτο περιέχονταν στά Ὑπομνήματα, τά ὁποῖα ὁ ἴδιος ὁ Πυθαγόρας ἄφησε στήν κόρη του Δαμώ, ἀδελφή τοῦ Τηλαύγη.

Μετά τόν θάνατο τῆς Δαμοῦς τά Ὑπομνήματα αὐτά δόθηκαν στήν Βιτάλη, κόρη τῆς Δαμοῦς, καί στόν Τηλαύγη, πού ἐν τῷ μεταξύ εἶχε παντρευτεῖ τή Βιτάλη. Ὁ Πυθαγόρας δέν εἶχε ἀφήσει τά συγγράμματα αὐτά ἀπ' εὐθείας στόν υἱό του Τηλαύγη, γιατί ἴσως ἦταν μικρός στήν ἡλικία καί γιατί ὁ Πυθαγόρας πίστευε (κατ' ἀντίθεση πρός ὅλους τούς ἄλλους ἄνδρες φιλοσόφους τῆς Ἀρχαιότητας) ὅτι οἱ γυναῖκες ἦταν καλύτεροι καί πιστότεροι ἐγγυητές τῆς μυστικῆς διαφύλαξης τῶν σπανίων καί ἱερῶν αὐτῶν συγγραμμάτων. Ἡ ἐχεμύθεια καί ἡ εὐσέβεια ἦταν κατ' ἐξοχήν γυναικεῖες ἀρετές καί ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ πατέρα πρός τήν κόρη ἦταν ἀπεριόριστη καί ἀκλόνητη.

Ἡ Δαμώ ἄλλωστε ἦταν ἡ μεγαλύτερη κόρη του, τό πρωτότοκο παιδί, πού δέν στερεῖται τῶν δικαιωμάτων του λόγῳ τοῦ φύλου του σύμφωνα μέ τό ἄγραφο πυθαγόρειο καί ἑλληνικό δίκαιο. Ἀλλά σύμφωνα πάλι μέ τό ἑλληνικώτατο ἔθιμο ἡ Βιτάλη, ἡ κόρη τῆς Δαμοῦς καί ἐγγονή τοῦ Πυθαγόρα, παντρεύεται τόν θεῖο της, δηλαδή τόν ἀδελφό τῆς μητέρας της. Ἔτσι τά Ὑπομνήματα καί τά τυχόν ἄλλα πολύτιμα βιβλία ἤ περιουσιακά ὑπάρχοντα καί κληρονομικά στοιχεῖα τοῦ οἴκου Πυθαγόρα παραμένουν στήν ἴδια τήν οἰκογένεια καί δέν περιέρχονται σέ ξένον οἶκον.

Αὐτά ἀρκοῦν γιά τήν τύχη τοῦ Ἱεροῦ λόγου· ὁ Ἱερός λόγος λέγει τά ἑξῆς:

«(Λόγος) ὅδε περί θεῶν Πυθαγόρᾳ τῷ Μνησάρχῳ, τόν ἐξέμαθον, ὀργιασθείς ἐν Λειβήθροις τοῖς Θρακίοις. Ἀγλαοφάμῳ τελεστᾷ μεταδόντος, ὡς ἄρα Ὀρφεύς ὁ Καλλιόπας κατά τό Πάγγαιον ὄρος ὑπό τᾶς ματρός πινυσθείς ἔφα, τάν ἀριθμῶ οὐσίαν ἀΐδιον ἔμμεν ἀρχάν προμαθεστάταν τῶ παντός ὠρανῶ καί γᾶς καί τάς μεταξύ φύσιος, ἔτι δέ καί θείων καί θεῶν καί δαιμόνων διαμονᾶς ρίζαν».

[Δηλαδή: αὐτός εἶναι ὁ λόγος περί τῶν θεῶν, τόν ὁποῖον ἐγώ ὁ Πυθαγόρας, ὁ υἱός τοῦ Μνησάρχου, διδάχθηκα, ὅταν μυήθηκα στά ὄργια (στίς ἱερές τελετές) στούς Λειβήθρους τῆς Θράκης διά τοῦ Ἀγλαοφάμου τοῦ μυσταγωγοῦ, ὁ ὁποῖος μέ ἔκανε μέτοχο καί μοῦ μετέδωσε ὅτι ὁ Ὀρφέας, υἱός τῆς Καλλιόπης, πού ἡ μητέρα του τόν εἶχε νουθετήσει στό Πάγγαιον ὄρος, εἶπε ὅτι ὁ ἀριθμός εἶναι ἡ αἰώνια οὐσία, ἀρχή πού προνοεῖ γιά τόν οὐρανό ὅλο καί τήν γῆ καί τήν ἐνδιάμεση φύση καί ρίζα διαρκοῦς σταθερότητας (ὕπαρξης) καί τῶν θείων (ἀνθρώπων) καί τῶν θεῶν καί τῶν δαιμόνων] (παρ. 146).

Ἀπ' ὅλα αὐτά γίνεται φανερό ὅτι ὁ Πυθαγόρας παρέλαβε ἀπό τούς Ὀρφικούς τήν ἀντίληψη ὅτι ὁ ἀριθμός εἶναι ὁρισμένη οὐσία τῶν θεῶν. Καί **«διά τῶν ἰδίων τῶν ἀριθμῶν ἔκανε πρόγνωση θαυμαστή, ἀπέδιδε λατρεία καί παρεῖχε ὑπηρεσία στούς θεούς, γιατί αὐτή στηρίζεται στούς ἀριθμούς, μέ τούς ὁποίους βρίσκεται σέ στενή συγγένεια»**.

Ἐδῶ τώρα τίθεται τό πρῶτο ἐρώτημα: Τί εἶναι ὅλα αὐτά πού λέει τό κείμενο; Ποιός εἶναι ὁ Λόγος; αὐτά εἶναι ἡ τέλεια γνώση ὅλης τῆς ἀλήθειας, εἶναι ἡ ἀλήθεια πού εἶχε συνταχθεῖ (καθορισθεῖ) μέσῳ τῆς ἀριθμητικῆς ἐπιστήμης: **«τό λεγόμενον παναληθές ἀπετέλεσεν αὐτῷ δι' ἀριθμητικῆς ἐπιστήμης συντεταγμένον»** (παρ. 147).

Ὁ λόγος λοιπόν γιά τούς θεούς εἶναι τό «παναληθές», εἶναι ἡ τέλεια γνώση ὅλης τῆς ἀλήθειας πού στούς Πυθαγορείους εἶναι ἡ γνώση τῶν ἀριθμῶν, πού τίθενται στήν ὑπηρεσία τῶν θεῶν καί διά μέσου αὐτῶν γίνεται κάθε εἶδους πρόγνωση. Ὁ θεός εἶναι ἡ αἰώνια οὐσία, ἀρχή πού προνοεῖ γιά ὅλα ὅσα ὑπάρχουν στόν οὐρανό, στή γῆ καί στήν φύση, πού ἀποτελεῖ τήν ρίζα τῆς διαρκοῦς ὕπαρξης τῶν ἀνθρώπων, τῶν θεῶν καί τῶν δαιμόνων.

Παρόμοια εἶναι καί ἡ ἑρμηνεία πού δίνει γιά τόν ἀριθμό ὁ Φιλόλαος ὁ Κροτωνιάτης πού θεωρήθηκε ἐπαναστατική ἀπό νεώτερους μελετητές. Στήν φιλοσοφία τοῦ Φιλολάου εἶναι σημαντικώτατη ἡ χρήση τοῦ ἀριθμοῦ καί τῶν μαθηματικῶν ἐν γένει γιά τήν λύση τῶν φιλοσοφικῶν προβλημάτων. Μπορεῖ λοιπόν κανείς νά παρατηρήσει εὐκρινῶς ὅτι ἀπό τήν ἀρχή ἡ Προσωκρατική φιλοσοφία ἔχει χαρακτηρισθεῖ ἀπό τίς ἔννοιες τῆς ἰσορροπίας, τῆς ἀναλογίας καί τῆς ἁρμονίας. Κανείς δέν εἶχε τολμήσει νά ἐπικαλεσθεῖ τόν ἀριθμό ὡς μία ἐπεξηγηματική ἰδέα καί ὡς μέσο κατανοήσεως τῶν ὄντων. Ὁ Φιλόλαος ἐτόλμησε τοῦτο, γιατί δέν ἤθελε μόνον νά περιγράψει τόν κόσμο ὡς κόσμον, δηλαδή ὡς τάξη, ἀλλά ὅτι αὐτός ἔχει λόγον (proportional method of arrangment), ἤτοι ἀναλογική διάταξη καί διευθέτηση. Δίνει δηλαδή ἔμφαση σ' αὐτή τήν ἀντίληψη καί στήν ἀλήθεια, τήν ἀξιοπιστία τῶν ἀριθμητικῶν καί τῶν μαθηματικῶν σχέσεων, πού κάνει τόν ἀριθμό νά μπορεῖ νά λύνει τά προβλήματα τῆς ἐπιστημολογίας.

Μία σύντομη παρατήρηση στόν Σέξτο τόν Ἐμπειρικό (Α, 29) λέγει πάλι ὅτι ὁ Φιλόλαος θεωρεῖ τόν λόγο πού πηγάζει ἀπό τήν σπουδή τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν ὡς κριτήριο τῆς ἀληθείας. Τό κείμενο ἔχει ὡς ἑξῆς:

«ὥστε ὁ μέν Ἀναξαγόρας κοινῶς τόν λόγον ἔφη κριτήριον εἶναι, οἱ δέ Πυθαγορικοί τόν λόγον μέν φασίν, οὐ κοινῶς δέ, τόν δέ ἀπό τῶν μαθημάτων περιγινόμενον, καθάπερ ἔλεγε καί ὁ Φιλόλαος, θεωρητικόν τε ὄντα τῆς τῶν ὅλων φύσεως τίνα συγγένειαν πρός ταύτην, ἐπείπερ ὑπό τοῦ ὁμοίου τό ὅμοιον καταλαμβάνεσθαι πέφυκεν» (Σέξτος Ἐμπειρικός, *Πρός Μαθηματικούς*, 6, 2).

Συμπερασματικά λοιπόν συνάγεται τό ἑξῆς, δηλαδή ὅτι ὁ Ἀναξαγόρας εἶπε ὅτι ὁ λόγος, ἡ αἰτία γενικῶς ἦτο τό κριτήριον. Οἱ Πυθαγόρειοι εἶπαν ἡ αἰτία, ὁ λόγος ἦταν τό κριτήριον, ἀλλά ὄχι τό κριτήριον γενικῶς, ἀλλά μᾶλλον ὁ λόγος, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπό τίς μαθηματικές ἐπιστῆμες, ὅπως ἀκριβῶς ὑποστήριξε ὁ Φιλόλαος καί ὅτι αὐτό σχετίζεται μέ τήν φύση τοῦ ὅλου καί ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ φύση τοῦ ὁμοίου πού μπορεῖ νά κατανοεῖται ἀπό τό ὅμοιο.

Ἕνα ἄλλο ἀξιόλογο ἀπόσπασμα ἀπό τόν Ἀριστοτέλη πού ἀποδίδεται στόν Φιλόλαο ἀξίζει ἐδῶ νά ἀναφερθῇ (Ἀριστοτέλους *Ἠθικά Εὐδήμεια*, 2.8, 1225 a 30, fragm. 16) ***«ὥστε καί διανοίας τινάς καί πάθη οὐκ ἐφ' ἡμῖν εἰσίν ἤ πρᾶξις οὐκ κατά τάς τοιαύτας διανοίας καί λογισμούς, ἀλλ' ὥσπερ Φιλόλαος ἔφη εἶναί τινας λόγους κρείττους ἡμῶν»***. Βέβαια ὁ ὅρος λόγος στό Φιλόλαο ἔχει μία εὐρύτατη σειρά σημασιῶν (δηλαδή ὁ ὅρος λόγος νοεῖται ὡς ὁμιλία, συζήτηση, θέση, ἀναλογία, ἐξήγηση, αἰτία, μέτρον, εἶδος, νόμος τοῦ σύμπαντος).

Κατά τούς Πυθαγορείους ὁ τέλειος ἀριθμός ἦταν ὁ δέκα, γιατί περιεῖχε ὅλους τούς ἄλλους λόγους: «ὁ δέκα πάντας τούς ἀριθμητικούς καί τούς ἁρμονικούς περιέχων λόγους» (Πυθ. 46, D-K I,4218). Καί σέ ἄλλα ἀποσπάσματα οἱ Πυθαγόρειοι ἀναφέρονται στούς λόγους τῆς ἁρμονίας, τῆς ζωῆς, τῆς ψυχῆς (Πυθ. Β, Ia, D-K, 450, 8ff, 20ff): ***«τῶν ἁρμονιῶν ἐν ἀριθμοῖς ὁρῶντες τά πάθη καί τούς λόγους»***.

Τό σπουδαιότερο ὅμως ἀπόσπασμα γιά τό θέμα μας εἶναι τό Β. 19 (DK Φιλόλαος), ὅπου γίνεται ἀναφορά στόν ἱερόν λόγον τῆς Πυθαγόρειας φιλοσοφίας. Ὁλόκληρος ὁ τρόπος τῆς ἀφήγησης γιά τούς θεούς ἐκτίθεται στίς Βάκχες, ἔργο τοῦ Φιλολάου, καί εἶναι ὅμοιος μέ τόν τρόπο τοῦ Πλάτωνα, πού δίδασκε τά θαυμαστά δόγματα περί τῶν θεῶν διά τῶν μαθηματικῶν εἰδῶν.

Μία ἄλλη εἴδηση γιά τόν ἱερό λόγο τοῦ Πυθαγόρου μᾶς φέρνει ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος (VIII, D-K I, 105, 15). Κατ' αὐτόν ὁ Ἡρακλείδης ὁ Σαραπίωνος ὑποστήριζε ὅτι ὁ Πυθαγόρας ἔγραψε μεταξύ τῶν ἄλλων ἕνα ἔργο «*Περί τοῦ ὅλου*» σέ ἔπη καί ἕνα δεύτερο, τόν ἱερόν λόγον, τοῦ ὁποίου διασώζει τήν ἀρχή:

«ὦ νέοι, ἀλλά σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας, τάδε πάντα»,

πού εἶναι πάλι σέ ποιητική μορφή. Αὐτό τό τελευταῖο, δηλαδή τήν ραψωδική μορφή τοῦ Ἱεροῦ λόγου, βρίσκουμε σέ μία ἄλλη ἀναφορά σχετική μέ τόν Ὀρφέα (I, 1, 11D-K). «*Ἱερός λόγος ἐν ραψῳδίαις κδ*». Καί μάλιστα λέγεται ἐκεῖ ὅτι ἀποδίδεται στόν Θεόγνητα τόν Θεσσαλό ἤ στόν Κέκρωπα τόν Πυθαγόρειον. Στή συνέχεια γίνεται ἀναφορά στόν Μυστικόν λόγον πού γράφτηκε ἀπό τόν Ἵππασον μέ σκοπό νά διαβάλλει τόν Πυθαγόρα, ἐκδικούμενος τόν ἀρχηγό τῆς Σχολῆς, ἐπειδή τόν ἀπέπεμψε ἀπό τήν πυθαγορική διατριβή.

Φαίνεται νά ἦταν ἀρκετά γνωστό ὅτι ὁ Πυθαγόρας κατά τήν παράδοση, ἤ ἔστω οἱ Πυθαγόρειοι, ἔγραψαν τόν Ἱερόν λόγον, ἀλλά οἱ πηγές δέν συμφωνοῦν ὄχι ὡς πρός τό περιεχόμενον, ἀλλά ὡς πρός τήν μορφή καί τήν ἀρχή ἐκ τῆς ὁποίας ἐμυήθηκε ὁ Πυθαγόρας τήν σοφία αὐτή. Ὁ Διόδωρος, παραδείγματος χάριν, θεωρεῖ ὅτι διδάχθηκε αὐτήν ἀπό τούς Αἰγυπτίους. **«Πυθαγόραν τε τά κατά τόν Ἱερόν λόγον καί τά κατά γεωμετρίαν θεωρήματα... μαθεῖν παρά Αἰγυπτίων»**. [Διόδ. I,98,2 (D-K I,394)].

Εἴπαμε στήν ἀρχή γιά τίς ποικίλες σημασίες τῆς λέξεως «*λόγος*» στούς Πυθαγορείους: τό θέμα αὐτό νομίζουμε ὅτι δέν μποροῦμε νά ἐξαντλήσουμε στό στενό πλαίσιό μιᾶς δημοσίευσης. Θά θέλαμε τέλος νά ἀναπτύξουμε μία λεπτή καί ἰδιάζουσα ἔννοια τοῦ ὅρου τούτου, πού μάλιστα, ὅπως τονίζεται ἀπό τούς μεταγενεστέρους συγγραφεῖς, φαίνεται πώς τήν ἰδιοποιήθηκε καί ὁ Πλάτων (Ἰάμβλ. Πυθ. Β, 130).

Εἶναι στό σημεῖο ἐκεῖνο πού γίνεται λόγος γιά τήν πολιτική παιδεία καί ὅτι ὁ Πυθαγόρας ἦταν ὁ ἐφευρέτης της ἤ καλύτερα ὁ ἐπινοητής της. Ἔχοντας κατά νοῦν ὁ μεγάλος φιλόσοφος τά τέσσερα στοιχεῖα ἐκ τῶν ὁποίων ἔγκειται ὁ κόσμος (γῆ, πῦρ, ὕδωρ, ἀήρ) καί διαλεγόμενος περί τοῦ ὅτι τίποτε δέν εἶναι «εἰλικρινές» ἐκ τῶν πραγμάτων ἐκ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν, δηλαδή τίποτε δέν εἶναι καθαρό, ἀμιγές, ἄμεμπτον κλπ. καί ὅτι συμμετέχει καί ἡ γῆ στή φωτιά καί ἡ φωτιά στό νερό καί ὁ ἀέρας σ' αὐτά καί αὐτά στόν ἀέρα (πνοή) καί ἀκόμη τό καλό στό κακό καί τό δίκαιο στό ἄδικο καί ὅλα τά ἄλλα πράγματα «κατά λόγον τούτοις», δηλαδή κατ' ἀναλογίαν μέ αὐτά, κατέληξε στό παρακάτω συμπέρασμα.

Δέν θά ἐπιμείνουμε ἐδῶ στήν λεπτομέρεια ὅτι στό κείμενο προτείνεται ἡ γραφή ἀντί «κατά λόγον», ἡ γραφή «ἀνά λόγον τούτοις», ἀλλά θά προχωρήσουμε στό κύριο μέρος τῆς παραγράφου αὐτῆς (παρ. 130), πού γίνεται λόγος ὅτι ἀπό τήν ὑπόθεση πού ἔκανε γιά τά ὑπαρκτά πράγματα κατέληξε ὅτι «ἐκ ταύτης τῆς ὑποθέσεως λαθεῖν τόν λόγον τήν εἰς ἑκάτερον μέρος ὁρμήν» (Παρ. 130), δηλαδή βρῆκε τήν αἰτία τῆς ροπῆς (τῆς τάσης) καθενός μέρους. Δύο δέ εἶναι οἱ κινήσεις τοῦ σώματος καί τῆς ψυχῆς, ἡ μία παράλογος («τήν μέν ἄλογον») καί ἡ ἄλλη «προαιρετική» ἔλλογος (μέ τήν ἔννοια ὅτι ἡ ψυχή κάνει ἐσκεμμένη ἐκλογή).

Ἐπίσης παραδίδεται ὅτι διά διαγράμματος μίλησε γιά τρεῖς γραμμές πολιτευμάτων, ἕνωσε δέ τίς ἄκρες τῶν γραμμῶν αὐτῶν μεταξύ τους καί ἔτσι σχημάτισαν ὀρθή γωνία. Ἡ μία εἶχε λόγο 4:3, ἡ ἄλλη εἶχε πέντε ἑνότητες καί ἡ τρίτη βρίσκεται στό μέσον τῶν ἄλλων δύο.

Ἄν τώρα ἐξετάσουμε («λογιζομένων δ' ἡμῶν») τίς συμπτώσεις τῶν γραμμῶν μεταξύ τους, ὡς ἐπίσης τῶν μερῶν κάτω ἀπό αὐτές, θά βροῦμε ὅτι αὐτές παριστάνουν τήν εἰκόνα μιᾶς πολιτείας. Λέγεται δέ ὅτι «σφετερίσασθαι τήν δόξαν Πλάτωνα», πού λέει καθαρά στήν Πολιτεία στό 546C γιά τή σχέση 4;3 ὡς βάση πού ἑνώθηκε μέ τήν πεντάδα καί ὅτι παράγει δύο ἁρμονίες.

Στή συνέχεια συναντοῦμε τόν Πυθαγόρα νά διαλέγεται («*διαλεχθῆναι*», «*διαλεγόμενον*») περί τῶν ἀρετῶν· ἐδῶ ὁ λόγος ἔχει ἄλλη ἔννοια. Χαρακτηριστική εἶναι μία παράγραφος τοῦ Ἰαμβλίχου πού ἀναφέρει (Πυθ. Β, 134) ὅτι προτίθεται νά μιλήσει γιά τά ἐνάρετα ἔργα τῆς Πυθαγορείου ζωῆς: «*τά τῶν ἀρετῶν ἔργα*» καί δύο φορές ἐπαναλαμβάνει τή φράση «*τῷ λόγῳ κοσμήσωμεν*» μέ τήν ἔννοια ὅτι «*μέ λόγια θά διανθίσουμε*» ἤ «*μέ τόν λόγον θά λαμπρύνουμε*». Βεβαιώνεται ἔτσι ἡ δύναμη τοῦ λόγου, τοῦ ρητορικοῦ λόγου ἐν προκειμένῳ, σ' ὅλα τά πεδία τῆς φιλοσοφίας καί τῆς ἐπιστήμης.

Ἄς περιορίσουμε τό εὐρύτατο τοῦτο θέμα στό ἐλάχιστον ἀναφέροντας τέλος μία ἄλλη σπουδαία σημασία τοῦ ὅρου στήν Πυθαγόρεια μουσική. Ἐδῶ ὁ ὅρος «λόγος» ἔχει τήν ἔννοια τῆς συμφωνίας μέ τούς ἀριθμούς, τήν ἔννοια τῆς συμφωνίας μέ τίς κινήσεις ἤ τούς τόνους. Ὁ λόγος ἐδῶ γίνεται ἐναρμόνιος, χρωματικός, διατονικός, ἀνόμοιος, σύμφωνος, σύμμετρος, ἀκόλουθος, πολλαπλάσιος κλπ. (Πορφύρ. Εἰς Πτολ. Ἁρμον. I,6 σ.107D) :

«τῶν Πυθαγορικῶν τινές... μετά τό κατασθήσασθαι τούς λόγους τῶν συμφωνιῶν συγκρίνοντες αὐτούς πρός ἀλλήλους καί τούς συμφώνους μᾶλλον ἐπιδεικνύναι βουλόμενοι τοιοῦτόν τι ἐποίουν πρώτους λαβόντες ἀριθμούς οὕς ἐκάλουν πυθμένας, τῶν τούς λόγους τῶν συμφωνιῶν ἀποτελούντων...» [Ἀρχύτου Α,17 (D-K I, 429)].

ΒΟΥΛΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ
(Καθηγήτρια Φιλοσοφίας Παν/μίου Ἀθηνῶν)

Πνευματικαί Ὑποθήκαι

Διάνοιαι ἐν αἷς δέν διευκρινίζονται τά σημεῖα τῆς προόδου, τά ὁποῖα πρέπει νά ἀκολουθήσουν, ἀλλ' εὑρισκόμεναι ἐν ἀμφιβολίᾳ περί τούτων, δέν δύνανται νά παράγουν φῶς.

Διάνοιαι αἵτινες δέν φέρουν διά τῆς δράσεως των τάς ψυχάς των πρός τό κράτος τῆς ἐνεργείας των, δέν κοινωνοῦν αὐτάς πρός ὅλας τάς ἠθικάς, φυσικάς ἐρεύνας αὐτῶν, δέν δύνανται οὔτε νά παράγουν οὔτε νά καλλιεργοῦν φῶς.

Διάνοιαι μή εὑρισκόμεναι ἐν πλήρει τάξει πρός τό ἔργον τῆς μυσταγωγίας, μή ἀποδίδουσαι τόν ἀπαιτούμενον σεβασμόν πρός αὐτήν, εἶναι διάνοιαι ἑλκόμεναι ἀπό πάθη, ὡς τοιαῦται δέν παράγουν φῶς.

Διάνοιαι ἐρευνῶσαι τούς νόμους τῆς πνευματικῆς μυσταγωγίας, τούς νόμους τῆς φυσικῆς μυσταγωγίας, ἀποδίδουσαι τόν προσήκοντα σεβασμόν, παράγουν, καλλιεργοῦν φῶς.

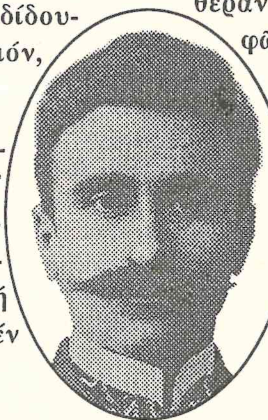
Διάνοιαι αἵτινες δέν λαμβάνουσι πάντοτε σοβαρῶς ὑπ' ὄψει των ὅλας τάς ἀνθρωπίνους καταστάσεις, τάς δι' αὐτῶν δυνατάς ἐκδηλώσεις, μή κρίνουσαι ἀναλόγως τούτων, δέν φέρουν οὔτε τόν νόμον τῆς ἐπιεικείας, οὔτε τόν νόμον τῆς συγγνώμης, ὡς τοιαῦται οὔτε ἐκδηλοῦν, οὔτε καλλιεργοῦν φῶς καί ἄν ἔτι δοθῇ αὐταῖς ἄλλοθεν.

Διάνοιαι διατελοῦσαι ὑπό τό κράτος τοῦ φόβου, τῆς συνεχοῦς ἀμφιβολίας περί τῆς μεγάλης σημασίας ἥν ἔχει ἡ ἀνθρώπινη ζωή οὔτε παράγουν, οὔτε καλλιεργοῦν φῶς.

Διάνοιαι ἑλκόμεναι ὑπό παθῶν, προλήψεων εἶναι διάνοιαι σκοτειναί, δουλικαί, ὡς τοιαῦται ζοῦν διαρκῶς ἐν τῷ σκότει.

Διάνοιαι ἐνεργοῦσαι ὑπό τό κράτος τῶν νόμων τῆς φύσεως, ἀντιλαμβανόμεναι αὐτό, παράγουν, καλλιεργοῦν φῶς.

Διάνοιαι μή ἔχουσαι βούλησιν σταθεράν ἀδυνατοῦν νά ἐκδηλώσουν φῶς.

Διάνοιαι διατελοῦσαι ὑπό τό κράτος νευρικῶν παροξυσμῶν, συνεχῶν νοητικῶν ταραχῶν, ἀδυνατοῦν οὐ μόνον νά ἐκδηλοῦν ἀλλά, νά καλλιεργοῦν διδόμενον αὐταῖς ἄλλοθεν φῶς.

Σ. Νάγου

Διάνοιαι κοινωνοῦσαι πρός ἀντιφυσικάς ἐνεργείας δημιουργοῦν πάθη, ὡς τοιαύτας ἔρχονται ἐν πλήρει σκότει.

Διάνοιαι δημιουργοῦσαι ὑποδεεστέρας αὐτῶν καταστάσεις πρός ἄλλας, φέρουσαι στίγματα ἐγωισμοῦ, ὡς τοιαῦται οὔτε ἐκδηλοῦν οὔτε δύνανται νά καλλιεργοῦν φῶς.

Διάνοιαι ἀναπτύσουσαι δουλικάς σκέψεις πρός οἱονδήποτε ζήτημα ἤ ἀρχήν ἤ πρόσωπον ἤ πρᾶξιν δέν εἶναι προωρισμέναι νά δράσουν πρός παραγωγήν φωτός.

Διάνοιαι ἐν αἷς διακρίνεται γαλήνη, ζῶσα θέλησις, παράγουν, καλλιεργοῦν φῶς.

Διάνοιαι ὑπερπηδῶσαι ἀντιτιθέμενα εἰς τήν πρόοδον αὐτῶν ἐμπόδια, εἴτε εἶναι ταῦτα πνευματικά, εἴτε κοινωνικά, εἴτε οἱασδήποτε ἄλλης φύσεως, τυγχάνουσι τῶν εὐλογιῶν τῶν Θεῶν, παράγουν, καλλιεργοῦν φῶς.

Διάνοιαι καταβάλλουσαι τάς ἀρνητικάς πνευματικάς δυνάμεις τῆς φύσεως διά τῆς καλλιεργείας τῶν ἰδικῶν των τοιούτων κοινωνοῦσαι τῶν Θεῶν, καθίστανται φωτειναί.

Διάνοιαι θέτουσαι ὑπεράνω πάσης σκέψεως, πράξεως τήν προαγωγήν τῶν ψυχῶν συμμετέχουσι τοῦ ἔργου τῶν Θεῶν, καθίστανται φωτειναί.

Διάνοιαι διακρίνουσαι, ὡς ἡ Φύσις διά τῶν νόμων της ἀπαιτεῖ, τάς ἠθικάς ἰδέας, παράγουν, καλλιεργοῦν φῶς.

Διάνοιαι βλέπουσαι πρός τήν πλήρωσιν τοῦ σκοποῦ ἑκάστης ψυχῆς, μή ματαιοπονοῦσαι εἰς ἀνθρωπίνας πράξεις ἀσχέτους πρός αὐτόν, παράγουν, καλλιεργοῦν φῶς.

Διάνοιαι ἐντείνουσαι τάς δυνάμεις αὐτῶν πρός τόν Οὐρανόν, κοινωνοῦσαι τῶν πνευμάτων αὐτοῦ καθίστανται αἰώνιαι, ζῶσιν ἐν φωτί.

Ἐάν πρός τάς ὑποδείξεις ἡμῶν ταύτας ἴδητε, ἐάν τάς ὑποδείξεις ταύτας ἀντιληφθῶσι αἱ διάνοιαι ὑμῶν ὡς νόμους, τό ἔργον ἡμῶν θά καταστῇ εὐχερές, θά ζήσῃ, θά ἀποτελέσῃ σεμνό προσκύνημα πρός πνεῦμα αἰσθανόμενον νά βοηθήσῃ τήν προαγωγήν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Νάρκισσος

Σεβόμενος τὶς προσωπικὲς δοξασίες κάθε ἀναγνώστη δηλώνω ὅτι ἡ σκωπτικότητα ποὺ ἀναφαίνεται σὲ σημεῖα τῆς ἀφήγησης οὐδόλως ἐνέχει βλάσφημη θέση, ἀλλὰ χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ εἶναι εὐανάγνωστο τὸ κείμενο καὶ προσιτὸ σὲ περισσότερους ἀναγνῶστες, τοὺς ὁποίους ἀπωθεῖ συνήθως ἕνα στεγνὸ «διδακτικὸ» κείμενο.

Πρὶν δυὸ τεύχη, συγκεκριμένα στὸ 19ο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ, ξεκινήσαμε μία σειρὰ ἀφιερωμένη στὰ πρόσωπα δευτεραγωνιστὲς τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, ἀρχίζοντας μὲ τὸν περίφημο μάντη Τειρεσία. Παρ' ὅτι ἡ φήμη του καὶ τὰ δρώμενά του, ἐπεκτεινόμενα ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του, ἁπλώνονται σὲ ἕνα εὐρύτερο γεωγραφικὸ χῶρο, ἀπὸ τὴν Κολοφώνα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μέχρι τὴν Ἰταλία, παραμένει καθαρὰ μιὰ ἰσχυρὴ μορφὴ τῆς τοπικῆς Βοιωτικῆς παράδοσης, ἐμπλεκόμενη κυρίως στὴ Θηβαΐδα, δηλαδὴ τὸ Θηβαϊκὸ κύκλο, ἀλλὰ καὶ στὴ γέννηση τοῦ Ἡρακλῆ ποὺ συνέβη καὶ αὐτὴ στὴ Θήβα.

Σὲ μιὰ προσπάθεια ἀποσυμβολισμοῦ τοῦ μύθου τοῦ Τειρεσία καὶ ἰδιαίτερα τῆς σημασίας τῆς τύφλωσής του ἀπὸ τοὺς θεούς, ποὺ ὅπως φαίνεται τελικὰ δὲν ἦταν ἕνα δυσάρεστο γεγονός, ὅπως παρουσιάζεται ἐκ πρώτης ὄψεως, ἀλλὰ ἔχει νὰ κάνει μὲ ἀνώτερη ἐσωτερικὴ ἐξέλιξη, καταλήξαμε στὸ συμπέρασμα πὼς πολλὰ ἀπὸ τὰ δρώμενα τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐμπλεκόμενα πρόσωπα, χρειάζονται ἰδιαίτερη προσοχὴ καὶ μελέτη γιὰ νὰ μᾶς ἀποκαλύψουν πιθανὸν καὶ αὐτὰ μὲ τὴ σειρὰ τους διάφορα ἐνδιαφέροντα νοήματα καλυμμένα κάτω ἀπὸ τὸ μυθολογικὸ πέπλο.

Ἔτσι μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ ἀσχοληθοῦμε στὸ ἀμέσως ἑπόμενο τεῦχος, τὸ 20ο τοῦ περιοδικοῦ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ, μὲ μία ἄλλη μυστηριώδη μορφὴ τὴν Καινή, περισσότερο γνωστὴ ὡς Καινεύς, ποὺ ἂν καὶ δὲν σχετίσθηκε ἐμπράκτως μὲ τὸν προαναφερόμενο μάντη, οὔτε κὰν τοπικά, ἀφοῦ ἡ βασικὴ δράση τοῦ ἥρωα αὐτοῦ ἐκτυλίσσεται στὴ Μαγνησία καὶ τὸ Πήλιο, ἐν τούτοις ἡ ἄμεση ἐξέταση τῆς περίπτωσής της/του, σὲ ἀντιπαράθεση μὲ αὐτὴν τοῦ Τειρεσία, ἦταν ἐπιτακτική.

Ἡ ἐκ παραλλήλου καὶ ἐξ ἀντιπαραθέσεως ἐξέταση τῶν δυὸ αὐτῶν περιπτώσεων ἐπιβάλλεται, γιατί εἶναι τὰ δυὸ πρόσωπα τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν ἀλλαγὴ φύλου καὶ γι' αὐτὸ τὸ διπλὸ ἄρθρο της/του, στὴν προηγούμενη παράγραφο, δὲν μπῆκε ἐκ παραδρομῆς ἀλλὰ σκόπιμα.

Ὅσοι ἀναγνῶστες διάβασαν τὰ δυὸ προηγούμενα ἄρθρα, ἢ ἔτυχε νὰ γνωρίζουν τὶς δυὸ αὐτὲς περιπτώσεις, θὰ κατανόησαν τὴ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δυὸ αὐτῶν προσώπων, καθὼς καὶ τὴ διαφορετικὴ ἔκβαση ποὺ εἶχε ἡ ἐξέλιξη καθ' ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δυό. Ὁ μὲν πρῶτος κάνοντας σωστὴ χρήση τῆς ἐμπειρίας τῶν δύο φύλων καὶ ἐξισορροπῶντας τα στὴν ἐσωτερική του ἐξέλιξη, κατέληξε νὰ εἶναι μία ἀξιοσέβαστη μορφὴ ἀκόμα καὶ μετὰ τὸ θάνατό του. Ἡ ἄλλη, κάνοντας κακὴ χρήση τοῦ προτερήματος αὐτοῦ καὶ ἐκμεταλλευόμενη αὐτὸ χάρη τῆς ἰσχυροποίησής της, ἀνισορρόπησε τὶς δυὸ φύσεις της, κοινῶς τὶς δυὸ ἀντιλήψεις της, μὲ τὸ ὀλέθριο ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκμηδενισμοῦ τῶν πεπραγμένων της καὶ

τὴν ἐπιστροφή της στὸ ἀρχικὸ ξεκίνημα, ἂν ὄχι πρὶν ἀπὸ αὐτό.

Σὰν ἐνδιάμεσος παράγοντας ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς δυὸ ἀκραῖες περιπτώσεις, ἀναφέρθηκε ἡ ἀξιοπερίεργη ὄντως συμπεριφορὰ τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τῆς Ὀμφάλης, ποὺ ὅσο διάστημα τὴν ὑπηρετοῦσε σὰν δοῦλος καὶ ἐραστής, τὰ βράδια ἄλλαζαν ροῦχα καὶ κυκλοφοροῦσαν ὁ μὲν Ἡρακλῆς σὰν Ὀμφάλη, ἡ δὲ Ὀμφάλη σὰν Ἡρακλῆς. Πολὺ περίεργη κατάσταση ποὺ ἴσως κάποτε ἔλθει ἡ ὥρα της νὰ τὴν ἐξετάσουμε κι' αὐτήν.

Μιὰ ἄλλη ἐνδιάμεση κατάσταση ταύτισης τῶν δυὸ φύλων ποὺ θὰ μᾶς ἀπασχολήσει εἶναι ἡ παραλλαγὴ τοῦ μύθου τοῦ Νάρκισσου κατὰ τὴν ὁποία παρουσιάζεται νὰ ἔχει δίδυμη ἀδελφή. Ὅμως δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ βασικὸς λόγος τοῦ ἀφιερώματος στὸ Νάρκισσο, ὅσο τὸ ὅτι σχετίζεται μὲ τὴν πρώτη προφητεία τοῦ Τειρεσία, μόλις αὐτὸς ἀπέκτησε τὴ μαντικὴ ἱκανότητα. Ἀλλὰ ἂς θυμηθοῦμε ἐν ὀλίγοις πῶς εἶχαν τὰ πράγματα.

Ὅταν κάποτε τσακώθηκαν ὁ Δίας μὲ τὴν Ἥρα γιὰ τὸ ποιὸ ἀπὸ τὰ δυὸ φύλα ἀπολαμβάνει περισσότερο τὴν συνουσία, θεώρησαν ὡς τὸν καταλληλότερο κριτὴ γιὰ τὴ διαμάχη τους τὸν Τειρεσία, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ μοναδικὸς ἄνθρωπος ποὺ εἶχε χρηματίσει καὶ ἄνδρας καὶ γυναίκα, γιατί κάποτε σκοτώνοντας ἕνα θηλυκὸ φίδι τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὸ συνουσιαζόταν, μεταμορφώθηκε σὲ γυναίκα. Ὅταν πάλι, μετὰ ἀπὸ καιρό, συνάντησε καὶ πάλι δυὸ φίδια νὰ συνουσιάζονται καὶ σκότωσε αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ ἀρσενικό, ξαναβρῆκε τὸ πρωταρχικὸ φύλο του.

Ὄντας λοιπὸ ἔμπειρος στὰ ἐρωτικὰ καὶ σὰν ἄντρας καὶ σὰν γυναίκα ἦταν ὁ μόνος κατάλληλος νὰ ἀπαντήσει στὸν προβληματισμὸ τοῦ ἀρχοντικοῦ ζεύγους τοῦ Ὀλύμπου. Κλήθηκε λοιπὸν γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ καὶ ἀποκάλυψε, πρὸς μεγάλη δυσαρέσκεια τῆς Ἥρας ποὺ ἤθελε νὰ παριστάνει τὸ θύμα τῶν συζυγικῶν ὑποχρεώσεων, ὅτι οἱ γυναῖκες ἀπολαμβάνουν τὸ σὲξ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄνδρες. Τόσο πολὺ θύμωσε ἡ ἀρχόντισσα τοῦ Ὀλύμπου, ὥστε τύφλωσε τὸν προδότη τοῦ μυστικοῦ της. Ὁ Δίας τώρα σὰν καλὸς σύζυγος ὄφειλε νὰ πληρώσει τὰ σπασμένα, δηλαδὴ νὰ καταβάλει κάποιο ἀντίτιμο γιὰ τὸ καπρίτσιο τῆς κυρίας του.

Στὴν περίπτωση αὐτή, ἡ σύζυγος δὲν κάλμαρε τὰ νεῦρα της μὲ τὴν ἀγορὰ μιᾶς γούνας ἢ κοσμήματος, τὸ ὁποῖο καλεῖται νὰ πληρώσει ἐκ τῶν ὑστέρων ὁ συμβίος της, ἀλλὰ ξέσπασε στὴν ἀφαίρεση τῆς ὅρασης τοῦ Τειρεσία. Ὁ Δίας αἰσθάνθηκε τὴν ὑποχρέωση νὰ ἀνταμείψει τὸ θύμα τῆς καλῆς του γιὰ τὸ πάθημά του, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ ἀνακαλέσει τὴν τύφλα (ἀφοῦ ἀραὶ θεῶν παραμένουν ἀνεξίτηλες), μὴ ἔχοντας καὶ πρόχειρο τὸ μπλὸκ ἐπιταγῶν πρὸς ἀνακούφιση τοῦ παθόντος, τοῦ δώρισε τὴ μαντικὴ ἱκανότητα.

Πρωτάρης ὁ Τειρεσίας στὰ μαντεύματα καὶ τὶς προφητεῖες, ἔπρεπε νὰ κάνει σεφτέ, κάποια ἀρχὴ τέλος πάντων καὶ τὴν εὐκαιρία τοῦ τὴν ἔδωσε ἡ νύμφη Λειριόπη, ἡ πρώτη ποὺ πίστεψε στὶς μαντικὲς ἱκανότητές του. Τί τοῦ ζήτησε ἡ Λειριόπη; Μὰ τί ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ προφητεύσει τὸ μέλλον τοῦ νεογέννητου βλαστοῦ της, τοῦ Νάρκισσου. Σὰν μάννα κι' αὐτὴ ποθοῦσε νὰ μάθει τί ἔμελλε γενέσθαι μὲ τὸ νεοφερμένο σπλάχνο της, μιὰ κρυφὴ ἐπιθυμία ὅλων τῶν γονέων. Γι' αὐτὸ καὶ σὲ πολλὰ παραμύθια ἔχουμε τὴ βασίλισσα μάνα ἢ τὸ βασιλιὰ πατέρα ποὺ κρύβεται κοντὰ στὴν κούνια μὲ τὸ πριγκιπόπουλο καὶ παραφυλάει νὰ ἀκούσει τὶς νεράιδες ἢ τὶς μοῖρες ποὺ θὰ ἔλθουν νὰ μοιράνουν τὸ νεογέννητο.

Ἡ Λειριόπη, ἐξ ἴσου περίεργη, ἀλλὰ πιὸ πρακτική, ἀντὶ νὰ κρύβεται πίσω ἀπὸ

κούνιες καὶ νὰ περιμένει τὶς μοῖρες, βρῆκε τὸ μάντη καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τῆς πεῖ τὴν τύχη τοῦ γιοῦ της. Ὁ Τειρεσίας τῆς εἶπε ὅτι τὸ παιδί της θὰ ζήσει εὐτυχισμένο μέχρι τὰ βαθιὰ γεράματά του καὶ θὰ πεθάνει ἀπὸ φυσιολογικὸ θάνατο, ἀρκεῖ νὰ μὴ γνωρίσει τὸν ἑαυτό του. Πολύ τῆς ἄρεσε τῆς νύμφης ἡ προφητεία αὐτή, ὅσο γιὰ τὸ «*ἀρκεῖ νὰ μὴ γνωρίσει τὸν ἑαυτό του*» ἢ δὲν τὸ πολυκατάλαβε, ἢ τὸ θεώρησε ψιλὰ γράμματα. Σιγὰ ποὺ θὰ τὸν γνώριζε. Ἐδῶ δὲν γνωρίζει ἡ δεξιά μας τί ποιεῖ ἡ ἀριστερά μας καὶ θὰ γνωρίσουμε τὸν ἑαυτό μας ὁλόκληρο; Ἡ εὐτυχία καὶ ἡ μακροζωία τοῦ παιδιοῦ της τὴν ἐνδιέφερε καὶ κρίμα ποὺ δὲν ὑπῆρχε κοινωνικὴ ἀσφάλιση νὰ συνταξιοδοτεῖται ἕως τὰ βαθιὰ γεράματα ποὺ τοῦ ἔμελλε νὰ ζήσει, νὰ πᾶνε οἱ εἰσφορὲς καὶ οἱ κόποι τοῦ χαλάλι.

Ὅμως ὁ Τειρεσίας, ἂν καὶ πρωτάρης στὰ μαντικά, δὲν ἔπεσε καθόλου ἔξω. Ἀλλὰ ἂς δοῦμε ἐν συντομίᾳ πῶς ἔχουν τὰ πράγματα.

Ὁ μύθος μᾶς λέει ὅτι ὁ νεαρὸς μεγάλωσε καὶ ἐκεῖ γύρω στὰ δεκάξι του ἔγινε τόσο ὅμορφος ποὺ ἐρωτεύθηκε τὸν ἑαυτό του. Πῶς τὸν ἐρωτεύθηκε; Μόλις τὸν γνώρισε, δηλαδὴ τὸν ἀντίκρυσε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ καθρέφτισμα μιᾶς λίμνης, ἔπαθε τὴν πλάκα του ὁ νεαρούλης. Διότι φαίνεται πὼς τότε καθρέφτες δὲν εἶχαν στὰ σπίτια τους, οὔτε τοὺς μάθαιναν στὸ σχολεῖο, στὸ μάθημα τῆς φυσικῆς, τὸ φαινόμενο τοῦ ἀντικατοπτρισμοῦ. Ὁπότε μόλις πρωτοκοιτάχτηκε στὴν ἐπιφάνεια τῆς ἀρυτίδιαστης λίμνης καὶ εἶδε, τὴ φάτσα τοῦ στὸ νερό, τρελάθηκε. Τί πλάσμα εἶναι αὐτό! Τί τεκνὸ ἀναφώνησε καί ἔμεινε ἐκεῖ ἀσάλευτος χαζεύοντας τὸν ἑαυτὸ τοῦ στὸ καθρέφτισμα τῆς λίμνης. Ἡ πολὺ καψούρα τοῦ ἔκοψε τὴν ὄρεξη (φαίνεται δὲν ἦταν ἀπὸ τὰ καψούρια ποὺ τὸ ρίχνουν στὸ ποτὸ καὶ τὰ σοκολατάκια) καὶ κάθε διάθεση γιὰ ὅ,τιδήποτε. Ἔμεινε λοιπὸν ἐκεῖ ἀκίνητος, γοητευμένος ἀπὸ τὸ εἴδωλό του μέχρι πού, κατὰ ἄλλους πέθανε, κατὰ ἄλλους πέτρωσε, πνίγηκε, σκοτώθηκε, ἔλιωσε ἀπὸ τὸν καημό του.... Τέλος πάντων ὅ,τι καὶ νὰ 'γίνε δὲν πρόλαβε νὰ γεράσει καὶ νὰ πεθάνει μὲ φυσιολογικὸ θάνατο. Ὁπότε ὁ Τειρεσίας βγῆκε ἀληθινός. Ἄτιμη λίμνη!

Ἔτσι λοιπὸν ἁπλὰ καὶ μὲ λίγα λόγια ἔχει αὐτὸς ὁ ψιλο-μύθος τῆς σοφῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, ὅπως περιγράφεται σὲ μία παράγραφο καὶ ἔτσι ἁπλά, στὴν ἔκταση μιᾶς παραγράφου θὰ μποροῦσε νὰ τελειώσει τὸ ἄρθρο αὐτὸ καὶ νὰ μὴ ζαλίζει τοὺς ἀναγνῶστες του μὲ πολλὰ λόγια καὶ σκέψεις. Εἶναι ὅμως ὄντως ἔτσι τὰ πράγματα; Μᾶλλον ὄχι! Ἂν σηκώσουμε τὰ πέπλα τοῦ ἁπλοϊκοῦ αὐτοῦ μύθου θὰ δοῦμε διαφορετικὰ τὸ πανώριο πρόσωπο τοῦ νεανία καὶ θ' ἀγναντέψουμε σκέψεις πολλὲς νὰ προβάλλουν ἀπὸ τὶς λίμνες τῶν πανέμορφων ματιῶν του.

Διότι πολλὰ εἶναι τὰ σημεῖα ποὺ προκαλοῦν ἐρωτηματικὰ καὶ ἐντέλλουν γιὰ ἕνα ἐρευνητικὸ ψάξιμο! Πρῶτα ἀπ' ὅλα, ὅσο καὶ νὰ μὴν ὑπῆρχαν καθρέφτες διαθέσιμοι στὴν ἐποχή του καὶ στὸ περιβάλλον του, εἶναι φύση ἀδύνατον νὰ ἀντίκρυσε γιὰ πρώτη φορᾶ, στὰ δεκάξι του χρόνια, στιλπνὴ ἐπιφάνεια ποὺ νὰ ἀντανακλᾶ τὸ εἴδωλό του. Καὶ μάλιστα νερὸ λίμνης. Καὶ μάλιστα ποιός; Ὁ γιὸς ἑνὸς ποταμοῦ. Ἕνα ὑδρογενὲς πλάσμα. Ὁ γιὸς τοῦ Κηφισοῦ. Ὄχι τοῦ μικροῦ καὶ διάσημου σημερινοῦ σκυλοπνίχτη βοθροπόταμου τῆς Ἀττικῆς, ἀλλὰ τοῦ πολὺ μεγαλύτερου συνώνυμου ποταμοῦ ποὺ διασχίζει τὴ Βοιωτία.

Ἂς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι τόσο ὁ Τειρεσίας, ὅσο καὶ ὁ Νάρκισσος θεωροῦνται Βοιωτοὶ ἥρωες καὶ ἔτσι συνδέονται στὰ μυθολογικὰ δρώμενα... Ὁ δεύτερος συγκεκριμένα κατάγεται ἀπὸ τὶς Θεσπιές, ὅπου γεννήθηκε. Ὑπάρχει μάλιστα ἡ ἐκδοχὴ ὅτι ὁ Νάρκισσος προέκυψε ὡς καρπὸς βιασμοῦ τῆς ὡραίας νύμφης ἀπὸ τὸν ποταμό, ἢ τουλάχιστον ἀποπλάνησής της ἀπὸ τὰ (τότε) καθαρὰ δροσερὰ νερά του.

Ὁπότε, ὡς ποταμίσιο παιδί, ἀκόμα καὶ ἂν τὸ ἐγκατέλειψε ὁ πατέρας του, κάτι ποὺ δὲν ἀναφέρεται πουθενά, ἐπαφὲς μὲ νερὰ εἶχε ὁπωσδήποτε καὶ δὲν περίμενε νὰ πάει δεκάξι χρονῶν γιὰ νὰ ἀντικρύσει ἀτάραχο νερό. Τί στὸ καλό...μέχρι τότε μόνο σὲ κακοκαιρίες καὶ θύελλες πλησίαζε πηγὲς καὶ λίμνες;

Ἀκόμα καὶ ὁ Παυσανίας στὰ Βοιωτικὰ του ἀπορεῖ καὶ σχολιάζει ὡς ἑξῆς:

«*Στὴ χώρα τῶν Θεσπιέων εἶναι ἡ πηγὴ ὅπου λέγεται ὅτι ὁ Νάρκισσος κοιτάχτηκε στὸ νερό της καὶ ἐπειδὴ δὲν κατάλαβε ὅτι ἔβλεπε τὴν εἰκόνα του, ἐρωτεύθηκε τὸν ἑαυτό του. Αὐτὸ εἶναι τελείως ἀνόητο, νὰ φθάσει κανεὶς σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία, νὰ γίνεται αἰχμάλωτός του ἔρωτα καὶ νὰ μὴ μπορεῖ νὰ ξεχωρίσει ἕναν πραγματικὸ ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ εἴδωλό του*».

Γκαγκὰ τὸ βγάζει τὸ παιδὶ ὁ Παυσανίας. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο αὐτὸς ὁ προβληματισμὸς ποὺ γεννᾶται. Εἶναι καὶ τὸ θέμα τῆς ἡλικίας. «Σὲ αὐτὴν τὴν ἡλικία» ἀναρωτιέται ὁ ἀρχαῖος συγγραφέας, χωρὶς μὲν νὰ τὴν ἀναφέρει ἐπακριβῶς, ἀφήνοντας ὅμως νὰ ἐννοηθεῖ τὸ ἀσυμβίβαστο ἡλικίας καὶ συμπεριφορᾶς. Ἀλλοῦ προσδιορίζεται ἡ ἡλικία τῶν δεκαέξι χρόνων. Πιθανὸν ἀρκετὰ ὥριμη γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἀλλὰ ἀσύμβατη μὲ τὴ σωματικὴ μετεφηβικὴ ὁλοκλήρωση, ὅπου σχηματίζεται ἡ τελικὴ μορφὴ τοῦ νεαροῦ ἀτόμου.

Ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι κατὰ τὴν ἐφηβικὴ ἡλικία μπορεῖ οἱ ἄνθρωποι νὰ δείχνουν σημεῖα τῆς ἐπερχόμενης πιθανῆς ὀμορφιᾶς τους, ὅμως βρίσκονται σὲ μεταβατικὸ στάδιο, ὅπου γεμίζουν σπυράκια, ἀσχημαίνουν, σὰν τὸ ἄσχημο παπί, γιὰ νὰ μεταμορφωθοῦν σὲ ὡραίους κύκνους. Εἰδικὰ ὁ Νάρκισσος, σὲ ὅλες τὶς ἀναφορὲς δηλώνεται σὰν ἄτομο ἐκπάγλου καλλονῆς, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι ὁ σχηματισμὸς τῆς ὀμορφιᾶς του εἶχε λάβει πέρας. Ἑπομένως πρέπει νὰ βρισκόταν ἂν ὄχι στὴν ἀρχὴ τῆς ἐνήλικης ζωῆς του, τουλάχιστον στὸ τελικὸ στάδιο τῆς ἐφηβείας του, ποὺ συνήθως ὑπερβαίνει τὸ δέκατο ἕκτο ἔτος.

Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς μᾶλλον δόθηκε συμβολικὰ γιὰ νὰ κινήσει τὴν προσοχὴ στὰ βαθύτερα νοήματα τοῦ μύθου, ἀφοῦ τὸ ἄθροισμά του 1+6=7 μᾶς δίδει τὸ σεπτὸ ἀριθμὸ ἑπτά.

Ἡ ὀμορφιὰ τοῦ λοιπὸν ἦταν ἤδη σχηματισμένη σὲ ὅλο της τὸ μεγαλεῖο καὶ ἐξ αἰτίας της οἱ ἐραστές του καὶ ἀπὸ τὰ δυὸ φύλα ἦταν πολλοί. Μάταια ὅμως, γιατί αὐτὸς δὲν ἐνέδινε σὲ καμία καὶ σὲ κανέναν. Ἐρωτοχτυπημένα τὰ καψούρια ἔτρεχαν ξοπίσω του ἀλλὰ αὐτὸς τίποτε. Δὲν τοὺς ἔδινε σημασία. Σὲ ἄλλους δὲν ἔδινε σημασία, ἄλλους τοὺς περιφρονοῦσε καὶ σὲ ἄλλους φερόταν ἀκόμα πιὸ βάναυσα. Καὶ δὲ μιλᾶμε γιὰ μπιμπικιάρικα τηνεϊτζεράκια καὶ σαχλοκούδουνα, ἀλλὰ γιὰ πρώτης διαλογῆς πράγμα. Ἀφοῦ οἱ περισσότερες ἀπὸ τὶς κοπελιὲς ποὺ δάγκωσαν τὴν λαμαρίνα ἦταν νύμφες.

Αὐτὸς ὅμως, ὅπως λέει ἡ παράδοση, ἤδη τὰ 'χε βρεῖ μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ εἶχε καβαλήσει τὸ καλάμι, ἄρα δὲν περίμενε νὰ βρεῖ τὴν περίφημη πηγὴ γιὰ νὰ πρωτοδεῖ τὴ φάτσα του. Τὴν ἤξερε κιόλας καλά, καὶ περιφρονοῦσε ὅλο τὸν ἐρωτευμένο συρφετό.

Ἀπὸ ὅλες τὶς περιπτώσεις τῶν ἐρωτοκτυπημένων, δυὸ ξεχωρίζουν καὶ μᾶς δίνουν ὑλικὸ γιὰ δακρύβρεχτα ρομαντικὰ μελό. Ὄχι βέβαια ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ νεαροῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν ἐρωτοσαϊ-

τευμένων θυμάτων του. Πρόκειται γιὰ τὴν Ἠχὼ καὶ τὸν Ἀμεινία.

Ἂς ἀρχίσουμε μὲ τὸν νεαρὸ Ἀμεινία, ποὺ ἦταν καὶ αὐτὸς ὀμορφούλης καὶ ἐπίμονος. Πολὺ ἐπίμονος! Τόσο, ποὺ δὲν ξέρω, γιατί δὲν διασώθηκε τὸ περιστατικό, τί ἀκριβῶς εἰπώθηκε μεταξύ τους καὶ τί συνέβη, ὥστε ὁ Νάρκισσος μὲ περιπαικτικὸ πνεῦμα, τοῦ ἔστειλε δῶρο ἕνα ξίφος. Ὁ Ἀμεινίας, ἀγιάτρευτος ἀπὸ τὸ ἐρωτικό του πάθος, πῆρε τὸ ξίφος, πῆγε στὸ κατώφλι τοῦ Νάρκισσου καὶ ἀφοῦ τὸν καταράστηκε, αὐτοκτόνησε βυθίζοντάς το στὸ στῆθος του.

Τότε ἡ θεὰ Νέμεσις, (κατὰ ἄλλους ἡ Ἄρτεμις) γιὰ νὰ τιμωρήσει τὸν ἀλαζόνα Νάρκισσο, τὸν ἔκανε νὰ ἐρωτευθεῖ μὲ τὸ ἴδιο πάθος τὸ εἴδωλό του στὸ καθρέφτισμα τῆς λίμνης, ὥστε νὰ καταλάβει πόσο ὑπέφεραν τὰ θύματα τοῦ ἔρωτά του.

Ἔτσι ὁ πανέμορφος νεαρὸς βρέθηκε στὴν ἄκρη τῆς λίμνης, παθιασμένος μὲ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό, νὰ ἀγναντεύει ἀκίνητος τὸ καθρέφτισμά του στὴν ἀσημογιάλιστη ἀσάλευτη ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, μέχρι ποὺ ἔλιωσε ἀπὸ τὸν καημό του καὶ μεταμορφώθηκε στὸ ὡραῖο λουλούδι ποὺ πῆρε τὸ ὄνομά του.

Ὑπάρχουν κι ἄλλες ἐκδοχὲς γιὰ τὸ χαμό του. Συνήθως δὲν ἀναφέρεται ἐπακριβῶς ὁ θάνατός του, ἀλλὰ ὅτι παρέμεινε ἐκεῖ ἀσάλευτος γιὰ πάντα, σὰν νὰ πέτρωσε.

Κατὰ μία ἄλλη ἐκδοχή, προσπαθῶντας νὰ πιάσει τὴν ἀσύλληπτη εἰκόνα του μέσα στὸ νερὸ τῆς λίμνης, ἔπεσε καὶ πνίγηκε. Μάλιστα μιὰ νεώτερη λαϊκὴ παράδοση λέει ὅτι κατηγορήθηκε ἡ λίμνη γιὰ τὸν πνιγμὸ τοῦ ὡραίου νεαροῦ. Ἐκείνη μὲ τὴ μουσικὴ φωνὴ τοῦ κελαρύσματος τῶν νερῶν της, ἀπολογήθηκε τραγουδιστά καὶ εἶπε: «Δὲν τοῦ ἔκανα τίποτα. Μονάχα τὸν κοίταζα στὰ μάτια, ὅπως μὲ κοίταζε κι ἐκεῖνος, γιατί ἦταν τόσο ὄμορφος!»

Ἡ πιὸ δραματικὴ ἔκδοση τοῦ τέλους του εἶναι πὼς ἔδωσε ὁ ἴδιος τέρμα στὸ μαρτύριο τοῦ παράφορου καὶ ἀτελέσφορου ἔρωτα μὲ τὸν ἑαυτό του, αὐτοκτονῶντας μὲ τὸ ἴδιο ξίφος ποὺ εἶχε χαρίσει στὸν Ἀμεινία. Ἀπὸ τὸ αἷμα ποὺ ἔσταξε ἀπὸ τὴν πληγή του, βάφτηκε κοκκινωπὴ ἡ ἐσωτερικὴ χοάνη τοῦ ὄμορφου λουλουδιοῦ ποὺ φύτρωνε ἐκεῖ γύρω καὶ τὸ ἄνθος πῆρε τὸ ὄνομά του.

Γνωστότερη πάντως εἶναι ἡ ἱστορία πού μᾶς διέσωσε ὁ Ὀβίδιος στὶς *«Μεταμορφώσεις»* του καὶ ἀφορᾶ στὸν χωρὶς ἀπόκριση ἔρωτα τῆς Ἠχοῦς πρὸς τὸν ὡραῖο νεανία.

Ἡ νύμφη Ἠχώ, μὲ τὴ φλυαρία της καὶ τὶς ἀτέλειωτες ἐξιστορήσεις της (κάτι σὰν Χαλιμὰ τῆς ἀρχαιότητας) ἀπασχολοῦσε τὴν Ἥρα, ὥστε νὰ τσιλιμπουρδίζει ἀνενόχλητος ὁ Δίας. Ὅταν κατάλαβε τὴ σκευωρία ἡ ἀπατημένη ἄνασσα, τιμώρησε τὴ νύμφη ἀφαιρώντας της τὴν ἱκανότητα τῆς ὁμιλίας. Τῆς ἐπέτρεψε μόνο νὰ ἐπαναλαμβάνει τὰ τελευταῖα λόγια ὅσων ἄκουγε.

Στὴν κατάσταση αὐτὴ βρισκόταν ἡ Ἠχὼ ὅταν πρωτοεῖδε τὸ Νάρκισσο καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ ἐκφράσει τὸν ἔρωτά της. Μόνο τὸν ἀκολουθοῦσε συνεχῶς, κρυμμένη καὶ ἐπαναλαμβάνοντας τὰ τελευταῖα λόγια του.

Ἐκεῖνος μιὰ μέρα, θέλοντας νὰ ἀνακαλύψει τὴν κάτοχο τῆς φωνῆς ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε, φώναξε δυνατά: «Ἔλα κοντά μου!» «...κοντά μου!» ἐπανέλαβε καὶ ἡ Ἠχὼ καὶ ὅρμησε μὲ χαρὰ ἀπὸ τὴν κρυψώνα της νὰ τὸν ἀγκαλιάσει. Ἐκεῖνος ὅμως τὴν απόδιωξε μὲ περιφρόνηση λέγοντας: «Καλύτερα νὰ πεθάνω παρὰ νὰ πλαγιάσουμε μαζί». «...πλαγιάσουμε μαζί» ἐπαναλάμβανε παρακλητικὰ ἡ ἐρωτευμένη νύμφη. Μάταια ὅμως.

Προσβεβλημένη ἡ Ἠχὼ κρύφτηκε περιπλανώμενη στὰ φαράγγια, ὥσπου ἔλιωσε ἀπὸ τὸν ἔρωτα καὶ τὴ λύπη καὶ ἀπέμεινε μόνο ἡ ἐπαναληπτικὴ φωνή της. Ἄλλοι λένε ὅτι μεταμορφώθηκε σὲ βραχώδη σπηλιά, ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ὁποίας ἔβγαινε ἡ ἀντιλαλοῦσα μιλιά της, ἐνῶ ἄλλοι ἰσχυρίζονται πὼς πάρ' ὅτι δὲν συγχώρεσε τὸ Νάρκισσο, τὸν ἀκολουθοῦσε ἀποσαρκωμένη ἕως τὸ τέλος του, στὴν ὄχθη τῆς λίμνης.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλη μιὰ παραλλαγὴ τοῦ ἔρωτα τοῦ Νάρκισσου, κατὰ τὴν ὁποία δὲν ἦταν ἀκριβῶς ἐρωτευμένος μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ μὲ τὸ πανομοιότυπό του, τὴ δίδυμη ἀδελφή του.

Κατὰ τὴν ἐκδοχὴ αὐτή, ὁ νεαρὸς εἶχε μία δίδυμη ἀδελφὴ ποὺ ἔμοιαζαν καταπληκτικά. Σὰν δυὸ σταγόνες νερό. Φοροῦσαν ἀκριβῶς τὰ ἴδια ροῦχα καὶ χτένιζαν τὰ μαλλιά τους μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Κυνηγοῦσαν, ἔπαιζαν καὶ ἔκαναν τὰ πάντα μαζί. Ἦταν πολὺ ἀγαπημένα ἀδέλφια, σὲ τέτοιο βαθμὸ ποὺ ὁ Νάρκισσος ἐρωτεύθηκε τὴν ἀδελφή του. Ἐκείνη ὅμως πέθανε καὶ ὁ νεαρὸς ἔμεινε μόνος του καὶ ἀπαρηγόρητος γιὰ τὸ χαμό της, ὥσπου μία μέρα ἔφθασε στὴ μοιραία λίμνη καὶ εἶδε τὸν ἀντικατοπτρισμό του νομίζοντας ὅτι βλέπει τὴν ἀδικοχαμένη ἀδελφή του. Ἔτσι, μὴ θέλοντας νὰ τὴν ἀποχωριστεῖ καὶ πάλι, ἔμεινε ἐκεῖ ἀσάλευτος, παρακολουθῶντας τὴν μορφή του, πιστεύοντας ὅτι εἶναι ἡ ἀγαπημένη του ἀδελφή.

Ἡ δίδυμη ἀδελφή, ἡ Ἠχὼ καὶ ὁ Ἀμεινίας εἶναι οἱ τρεῖς περιπτώσεις ποὺ ἀναφέρονται συγκεκριμένα ὅσον ἀφορᾶ στὴν ἐρωτικὴ ζωὴ τοῦ Νάρκισσου. Ὅλες οἱ ἄλλες ἁπλῶς ἀναφέρονται γενικὰ καὶ ἀνώνυμα μὲ μόνο προσδιορισμὸ τὸ πλῆθος τους καὶ τὸ ὅτι δὲν ὑπέκυψε ὁ νεαρὸς σὲ καμία ἀπὸ αὐτές. Ἡ μοναδικὴ ἱστορία, στὴν ὁποία δηλώνεται ἡ ἐρωτική του ἀνταπόκριση, πέραν αὐτῆς πρὸς τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του, εἶναι ἡ περίπτωση τῆς ἀδελφῆς του, ποὺ δὲν διαφέρει καὶ πολὺ ἀπὸ τὸν αὐτοθαυμασμὸ ἀφοῦ, λίγο-πολύ, ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα ζωντανὸ ἀντικατοπτρισμὸ τοῦ ἴδιου του Νάρκισσου. Καὶ μάλιστα περίπτωση πλήρους ἀντικατοπτρισμοῦ, ἀφοῦ τὸ ζωντανὸ αὐτὸ εἴδωλο ἐκδηλώθηκε στὴ θηλυκὴ μορφή του, σὰν δίδυμη ἀδελφὴ καὶ ὄχι ἀδελφός.

Οἱ τρεῖς αὐτὲς ἐρωτικὲς περιπέτειες πουθενὰ δὲν ἀναφέρονται σὲ συνδυασμό, ἀλλὰ σὲ ἄσχετες ἀναφορὲς ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Αὐτὸ βέβαια δὲν ἀποκλείει καὶ τὴν πιθανὴ ἀνάμιξή τους, πράγμα ποὺ δὲν μᾶς πολυενδιαφέρει, ἀφοῦ ἡ ἐξέταση καὶ τῶν τριῶν συγκλίνει πρὸς τὸ ἴδιο νόημα.

Καιρὸς λοιπὸν νὰ ἐξετάσουμε τί πιθανὸν προκύπτει ἀπὸ τὴν περίεργη αὐτὴ ἱστορία, ποὺ ὅπως θὰ δοῦμε εἶναι πολὺ παλαιότερη ἀπὸ ὅτι φαίνεται καὶ παρ' ὅτι ἡ ἀρχή της ἐντοπίζεται μέσα στὰ πλαίσια τῆς Θηβαΐδας, νύξεις ἀφήνουν νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι εἶναι πολὺ πρωιμότερη, πρὶν ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὸν τελικὸ σχηματισμὸ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἅδη, ἐφ' ὅσον οἱ νάρκισσοι, τὰ λουλούδια στὰ ὁποῖα μεταμορφώθηκε ὁ ὄμορφος νέος, ἔπαιξαν σημαντικὸ ρόλο στὴν ἁρπαγὴ τῆς Περσεφόνης ἀπὸ τὸν Ἅδη.

Ἐξ' ἄλλου τὸ λουλούδι αὐτὸ συγχεόταν μὲ τὰ ἄλλα κρινοειδὴ ἄνθη, ὅπως κρίνα, ἴριδες, κρόκους, ἀκόμα καὶ ὑάκινθους. Ὁ «Νάρκισσος» ποὺ χρησιμοποιοῦσαν στὸ ἱερὸ στεφάνι τῆς Δήμητρας καὶ τῆς Κόρης (Σοφ. *Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ*, 682-4) λεγόταν ἐπίσης καὶ «λείριον» καὶ ἦταν ἡ τριπέταλη γαλάζια ἴριδα ποὺ ἡ ἀνθοφορία της προηγεῖται τοῦ Νάρκισσου. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ μητέρα τοῦ Νάρκισσου καλεῖται Λειριόπη, ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο αὐτὸς ὁ λόγος σύνδεσης μητέρας καὶ γιοῦ, ὅπως θὰ δοῦμε σὲ λίγο. Πάντως τὰ δυὸ αὐτὰ ἄνθη καὶ κυρίως ὁ νάρκισσος ἦταν τὰ λουλούδια τὰ ἀφιερωμένα στὴν Τριπλῆ θεὰ (τρεῖς Σεμνὲς ἢ

Ἐρινύες) καὶ τὰ χρησιμοποιοῦσαν στὸν ἐξευμενισμὸ τῶν Εὐμενίδων.

Ἐπὶ πλέον (κατὰ τὸν Ρόμπερτ Γκρέιβς) οἱ καταλήξεις *-ισσος* καὶ *-ινθος* εἶναι κρητικὲς καὶ μᾶς ἀνάγουν στὴν Κρήτη ὅπου ὁ κρίνος ἦταν βασιλικὸ καὶ ἱερὸ ἔμβλημα. Τόσο τὸ *Νάρκισσος*, ὅσο καὶ τὸ *Ὑάκινθος* φαίνεται νὰ ἦταν ὀνόματα τοῦ Ἀνθέα (ἐπωνυμία τοῦ Διόνυσου) τοῦ κρητικοῦ ἥρωα τῶν ἀνοιξιάτικων λουλουδιῶν, ποὺ ἐθρηνεῖτο καὶ ἀνασταινόταν ὅπως ὁ Ἄδωνις. Ὁ παραλληλισμὸς καὶ συσχετισμὸς μὲ τὸν ἀνάλογο μύθο τοῦ Ὑάκινθου, τοπικοῦ Λακεδαιμονίου ἥρωα, ἑνὸς ἄλλου πανέμορφου νεαροῦ ποὺ θανατώθηκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ ἐρωτικὸ πάθος, προσδιορίζει τὴν διαδρομὴ τοῦ κρητικοῦ Ἀνθέα, μέσω τῆς Πελοποννήσου, στὸν κεντροελλαδικὸ Νάρκισσο.

Ἕνα ἄλλο σημεῖο τῆς παλαιότητας τοῦ μύθου εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του Κηφισοῦ, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἑρμηνευθεῖ γιατί κατὰ τὰ λεξικὰ εἶναι ἀγνώστου προελληνικοῦ ἐτύμου. Ἀντίθετα, τὸ «λείριον» ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς μητέρας του, παρ' ὅτι καὶ αὐτὸ εἶναι ἀγνώστου ἐτύμου, εἶχε ἀρχικὰ τὴν σημασία «κρίνος». Ὁπότε Λειριόπη σημαίνει αὐτὴν μὲ τὴν ὄψη τοῦ κρίνου, δηλαδὴ τῆς ἀγάπης, ἂν σκεφθοῦμε ὅτι στὴ συμβολικὴ καὶ μεταφυσικὴ ὁ κρίνος ταυτίζεται μὲ τὴν ἀγάπη. Ἄρα ὁ Νάρκισσος εἶναι παιδὶ τῆς Ἀγάπης καὶ σὰν τέτοιος ἔχει νὰ κάνει μὲ τὴν ψυχὴ καὶ τὸν ψυχικὸ κόσμο. Αὐτὸ ἐξ ἄλλου δηλώνεται καὶ ἀπὸ τὴ φύση τῶν γονέων του, ἕναν ποταμὸ καὶ μία νύμφη πηγῆς, ποὺ σχετίζεται μὲ τὰ νερὰ καὶ τὸ νερὸ εἶναι τὸ στοιχεῖο τῆς δημιουργίας ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴν ψυχή, (ἐνῶ ἡ γῆ ἀντιστοιχεῖ στὴν ὕλη καὶ ὁ ἀὴρ στὸ πνεῦμα).

Γίνεται φανερὸ ὅτι ὁ Νάρκισσος ἔχει νὰ κάνει μὲ τὴν Ἀγάπη, γι' αὐτὸ καὶ περιπλέκεται σὲ ἐρωτικὲς ἱστορίες, ποὺ ὅμως δὲν ἐνέχουν λάγνο ἐρωτισμὸ καὶ σαρκικὲς περιπτύξεις. Φαινομενικά, τὰ πράγματα ἐξαπατοῦν. Ἂν θέλουμε νὰ πλησιάζουμε πρὸς τὴν ἀλήθεια, πρέπει νὰ μάθουμε νὰ βλέπουμε τὰ πράγματα καὶ στὸν ἀντικατοπτρισμό τους, κάτι πασιφανὲς σ' αὐτὸν τὸ μύθο (ὅπου ὁ Νάρκισσος καθηλώθηκε στὴν παρατήρηση τοῦ ἀντικατοπτρισμοῦ του), ποὺ ὁ συμβολισμὸς του περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὶς ἔννοιες τῆς ἀνώτερης Ἀγάπης καὶ τοῦ ἀνώτερου πρωταρχικοῦ δημιουργικοῦ Ἔρωτα, διάφορου τοῦ συνώνυμου νεώτερου καὶ πιὸ κατανοητοῦ ἀπὸ ἐμᾶς παιδιοῦ τῆς Ἀφροδίτης.

Ἡ ἔννοια τῆς ἀγάπης, ὅπως τὴ χρησιμοποιοῦμε σήμερα ἄρχισε νὰ σχηματίζεται στοὺς ἑλληνιστικοὺς χρόνους καὶ νὰ χρησιμοποιεῖται εὐρύτερα ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ ἐποχὴ καὶ ὕστερα. Προηγουμένως συμπεριλαμβανόταν κάτω ἀπὸ τὴ γενικότερη σημασία τοῦ πρωταρχικοῦ Ἔρωτα. Οἱ δυὸ Ἔρωτες, ἀλλὰ καὶ ἡ σύγχυση καὶ διαφοροποίηση τοῦ Ἔρωτα καὶ τῆς Ἀγάπης μποροῦν νὰ καλύψουν ὁλόκληρο ἄρθρο, γι' αὐτὸ τοὺς παρακάμπτουμε.

Στὸ μύθο τοῦ Νάρκισσου ὁ Ἔρωτας (κινητήρια θεληματικὴ δύναμη) καὶ ἡ Ἀγάπη (μέσον, τρόπος) δηλώνουν τὴν ἐνέργεια πρὸς τὴν ἐξελικτικὴ πορεία τοῦ ἀτόμου, γιατί πρόκειται περὶ μύθου ἐξέλιξης, ὅπου αὐτὴ συντελεῖται καὶ ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν ταύτιση πρὸς τὸν ἀνώτερο ἑαυτό, αὐτὸ ποὺ ἀπὸ κάποιους ἀποκαλεῖται «Ἀνώτερο Ἐγώ». Μόνο μὲ τὴν πορεία αὐτὴ πρὸς τὴν ἀναγνώριση καὶ συνειδητοποίηση τοῦ ἀνώτερου ἑαυτοῦ ἀποφεύγεται ὁ φυσιολογικὸς θάνατος.

Ὡς φυσιολογικὸς θάνατος δὲν ἐννοεῖται ὁ ἀναπόφευκτος φυσικὸς ὑλικὸς θάνατος τοῦ ὁρατοῦ σώματος, ἀλλὰ ἡ ὁλοκλήρωση τοῦ θανάτου μὲ τὴν μετέπειτα ἐπερχόμενη διάλυση ὅλων τῶν μὴ ὑλικῶν ἀλλὰ ἀσυνείδητων στοιχείων ποὺ συνετέλεσαν στὸ σχηματισμὸ κάθε ἀνθρώπινου ὄντος. Ἐὰν κάποια ἀπὸ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ καταστοῦν ἐνσυνείδητα, δηλαδὴ συνειδητοποιήσουν τὴν συγκεκριμένη ὕπαρξή τους, τότε καθίστανται ἀδιάλυτα. Μὲ ἄλλα λόγια ἀποφεύγουν τὴν ὁλοκληρωτικὴ διάλυση τῆς ὕπαρξής τους.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Τειρεσίας εἶπε στὴ Λειριόπη ὅτι τὸ παιδί της θὰ πεθάνει ἀπὸ βαθὺ γῆρας, δηλαδὴ φυσιολογικὸ θάνατο, ἀρκεῖ νὰ μὴ γνωρίσει τὸν ἑαυτό του, μὲ ἄλλα λόγια νὰ μὴ συνειδητοποιήσει τὴν ὕπαρξή του.

Ὁ Νάρκισσος ὅμως εἶδε, γνώρισε τὴν ἀντανάκλασή του, συνειδητοποίησε τὴν ἄλλη ἄκρη τῆς ὕπαρξής του, τὴν ἀρχὴ τῆς καταγωγῆς του.

Ἡ ταύτιση καὶ ὁ ἔρωτας πρὸς τὴν ἀδελφή του, δηλώνει τὴν ἐξισορρόπηση τῶν δυαδικοτήτων ποὺ κυβερνοῦν κάθε δημιούργημα, τὸν ἀρσενικὸ μὲ τὸ θηλυκὸ ἑαυτό του, τὴν νοητικὴ ἀντίληψη μὲ τὴν αἰσθητική, τὴν λογικὴ μὲ τὸ συναίσθημα.

Τὴν ἐξισορρόπηση αὐτὴ τῶν δυαδικῶν στοιχείων θίξαμε καὶ στὰ δυὸ προηγούμενα ἄρθρα. Ὁ Τειρεσίας μὲ τὴν ἀλλαγὴ φύλου ποὺ ὑπέστη ἀπέκτησε τὴν δυνατότητα γνωριμίας τῶν δυὸ στοιχείων τοῦ ἑαυτοῦ του, τὰ ἐξισορρόπησε καὶ ἐξελίχθηκε. Ἀντίθετα ἡ Καινὴ ἀπέτυχε γιατί δὲν ἐκμεταλλεύθηκε αὐτὸ τὸ χάρισμα γιὰ τὴν ἐξέλιξή της, ἀλλὰ γιὰ τὴν ὑλικὴ ἰσχυροποίησή της. Ἐνῶ εἶχε κάθε δυνατότητα, δὲν θέλησε παρὰ νὰ γνωρίσει μόνο τὴν μιὰ πλευρὰ τοῦ ἑαυτοῦ της παραμελώντας τὴν ἄλλη.

Ὁ Νάρκισσος μέσω τοῦ ἐρωτικοῦ στοιχείου, γνώρισε καὶ τὸν ἴδιο του τὸν ἀρσενικὸ ἑαυτὸ καὶ ταυτίστηκε μὲ τὴν θήλεια ὄψη του.

Ἀρνήθηκε τὸν ἔρωτα τῆς Ἠχοῦς, καὶ καλὰ ἔκανε, γιατί ὁ ἀσυνείδητος λόγος της θὰ ἦταν τροχοπέδη στὴν ἐξελικτική του πορεία. Ἡ Ἠχὼ τιμωρήθηκε ἀπὸ τὴν Ἥρα, ὥστε νὰ μὴν ἔχει δικό της συνειδητὸ λόγο, ἀλλὰ νὰ ἀντιλαλεῖ σὰν φερέφωνο τὸν ξένο λόγο ἀσυνείδητα, μὲ ἀνολοκλήρωτο καὶ ἀλλοιωμένο νόημα.

Τέλος ὁ Ἀμεινίας, ὁ καλλίτερος! Τὸ ὄνομά του προέρχεται ἀπὸ τὸ «ἀμείνων» (ἀνώμαλο συγκριτικό του «ἀγαθός») ποὺ σημαίνει ἐπίσης ὁ ἱκανότερος, ἰσχυρότερος, γενναιότερος.

Ἐδῶ ὁ ἀξιότερος ἐπιμένει καὶ προκαλεῖ μὲ τὸν ἔρωτά του τὸν κατώτερο νὰ τὸν πλησιάσει, νὰ ἀνέλθει καὶ ἐξισωμένος νὰ ἀνταποκριθεῖ στὸ κάλεσμά του. Στὴν περίπτωση αὐτὴ δὲν μπορεῖς νὰ συγκριθεῖς καὶ νὰ ἐξυψωθεῖς πρὸς τὸ ἀντίθετό σου, ἀλλὰ πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ὅμοιων στοιχείων ποὺ σὲ χαρακτηρίζουν, γι' αὐτὸ καὶ ἔχουμε μία ἐρωτοτροπία ὁμόφυλη.

Ἂν καὶ φαινομενικὰ ὁ Νάρκισσος ἀπέρριψε τὸν ἔρωτα τοῦ Ἀμεινία, στὴν οὐσία ἐπικοινώνησε μαζί του καὶ τοῦ δώρισε τὸ ξίφος, γιὰ νὰ τερματίσει μὲ αὐτὸ τὴν πορεία του καὶ νὰ σταματήσει ἡ σταθερὴ συγκριτικὴ διαφορὰ μεταξὺ τους στὸ ἐφικτὸ σημεῖο, ὥστε νὰ τὸν φθάσει καὶ νὰ τελειώσει κι ἐκεῖνος στὴν ἴδια βαθμίδα μὲ τὸ ἴδιο ξίφος.

Ὅσο γιὰ τὴν κατάρα τοῦ Ἀμεινία, μᾶλλον πρόκειται περὶ ἐπακόλουθης παραφθορᾶς τοῦ πραγματικοῦ νοήματος, ποὺ ἀποδίδεται ἔτσι, ὥστε νὰ ταιριάζει μὲ τὸ δραματικὸ φαινομενικὸ μυθολόγημα, ὅπως γίνεται ἀντιληπτὸ ἐκ πρώτης ἀπόψεως. Πιθανότερο πρόκειται περὶ εὐχῆς, ἀφοῦ στὴν ἀρχαιότητα ἡ «ἀρά» ἦταν ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἐκδηλούμενο ἀνάλογα μὲ τὴ θετικὴ ἢ ἀρνητικὴ ἰσχὺ τῆς ἐπίκλησής της (Γιὰ τὴ μελέτη τοῦ συγκεκριμένου θέματος ὑπάρχει τὸ βιβλίο «*Ἀραί*» τοῦ Ι. Θ. Κακριδή, ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ).

Ἔτσι λοιπόν, ἀφοῦ ἀξιώθηκε νὰ φθάσει στὸ ἐπίπεδο τοῦ Ἀμεινία μὲ τὸν ἴδιο πόνο (ὅπου πόνος = κόπος) ὁ ὁποῖος στὴν τελική του φάση προκαλεῖται ἀπὸ τὸ ἴδιο ἐγχειρίδιο ξίφος, μεταμορφώθηκε σὲ λουλούδι διαιωνίζοντας τὴν ὕπαρξή του, δηλώνοντας καὶ μὲ αὐτὴ τὴν μεταμόρφωσή του τὴν ἀποφυγὴ τοῦ ὁλοκληρωτικοῦ θανάτου, τὸν ὁποῖο μετέτρεψε σὲ νάρκη, ὅπως δηλώνει ἡ σημασία τοῦ ἴδιου του ὀνόματός του.

Νάρκη σημαίνει προσωρινὴ ἐλάττωση ἢ ἀπώλεια τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς κινητικῆς ἱκανότητας, πρόσκαιρη παράλυση ποὺ προκαλεῖται ἀπὸ ἰσχυρὸ συναίσθημα, καθὼς καὶ βαθὺ ὕπνο ἢ λήθαργο. Τὸ ἴδιο τὸ ὄνομά του λοιπὸν εἶναι δηλωτικό τῆς κατάστασης ὕπνου, στὴν ὁποία ἐπῆλθε ὁ Νάρκισσος ἀντὶ τῆς πλήρους νέκρωσης. Ἂν ἀνατρέξουμε στὴ Θεογονία τοῦ Ἡσίοδου, θὰ δοῦμε ὅτι Θάνατος καὶ Ὕπνος εἶναι ἀδέλφια, γιοὶ τῆς νύχτας. Μοιάζουν πολὺ μεταξύ τοὺς ἀλλὰ εἶναι διαφορετικοί.

Φίλοι ἀναγνῶστες, ὅπως μᾶλλον διαπιστώσατε, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μικροὺς καὶ φαινομενικὰ ἀσήμαντους μύθους τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας κρύβουν βαθιὰ καὶ βαριὰ νοήματα. Στὸ μύθο τοῦ Νάρκισσου, ὅπως καὶ στοὺς δυὸ προηγούμενους ποὺ προσπαθήσαμε νὰ ἐξετάσουμε, ὑπάρχουν πολλὰ σημεῖα ποὺ προκαλοῦν σκέψεις. Ἐπειδὴ ἡ μελέτη αὐτὴ εἶναι ἀρκετὰ δύσκολη καὶ ἀπαιτεῖ πολλὲς γνώσεις ἀλλὰ καὶ ἱκανότητα διεύρυνσης τῆς σκέψης πέρα ἀπὸ τὰ ὑπαρκτὰ δεδομένα, μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ ἡ δική σας ἄποψη, ἐὰν ὑπάρχει, ἢ ἐντόπιση κάποιων στοιχείων ποὺ διαφεύγουν τῆς προσοχῆς μας.

Χάριν τοῦ ὕφους τῆς ἀφήγησης χρησιμοποιήθηκαν κάποιες ξενικὲς ἢ ξενόφερτες λέξεις. Εὐχὴ εἶναι σύντομα ἡ γλώσσα μας νὰ καθαρίσει ἀπὸ τὰ περισσότερα αὐτὰ ἐξωγενῆ στοιχεῖα. Ἕως τότε ὅμως καλὸ εἶναι νὰ διαχωρίζουμε αὐτὲς τὶς λέξεις καὶ νὰ γνωρίζουμε τὴ σημασία καὶ τὴν προέλευσή τους.

Σέξ: προέρχεται ἀπὸ τὸ λατινικὸ sexus = φύλο καὶ κατέληξε νὰ σημαίνει τὴν ἐρωτικὴ πράξη καὶ ὅ,τι σχετικὸ μὲ αὐτήν.

Καπρίτσιο: ἰδιότροπη συμπεριφορά, ἀπαιτητικὴ καὶ ἐγωιστική. Προέρχεται ἀπὸ τὸ ἰταλικὸ capriccio καὶ αὐτὸ μὲ τὴ σειρά του ἀπὸ τὸ λατινικὸ capra= κατσίκι.

Μπλόκ: δέσμη συγκολλημένων φύλλων χαρτιῶν ποὺ ἀποσπῶνται εὔκολα καὶ χρησιμοποιοῦνται γιὰ σημειώσεις. Προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴ συνεκφορὰ block of notes ποὺ μὲ τὴ σειρά της βγαίνει ἀπὸ τὸ block= στερεὴ μάζα ξύλου ἢ πέτρας ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο γερμανικὸ bloh= κούτσουρο, κορμὸς δέντρου.

Σεφτές: ἡ πρώτη πώληση τῆς ἡμέρας, ἀπὸ τὸ τουρκικὸ siftah

Χαλάλι: ἄς εἶναι, δὲν πειράζει, ἄξιζε νὰ γίνει ἀπὸ τὰ τουρκικὰ halal<helal= νόμιμος.

Φάτσα: πρόσωπο ἀπὸ τὸ μεταγενέστερο λατινικὸ facia = πρόσωπο, ὄψη.

Τηνεϊτζερ(ακι): ἔφηβος, ἀπὸ τὸ ἀγγλικὸ teen age, δηλαδὴ αὐτὸς ποὺ ἡ ἡλικία του κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 13 καὶ 19 ἐτῶν.

Λαμαρίνα: λεπτὸ ἔλασμα ἀπὸ σίδηρο καὶ συνεκδοχικὰ μεγάλο ταψὶ μὲ χαμηλὸ χεῖλος, ἀντιδάνειο ἀπὸ τὸ βενετσιάνικο lamarin ὑποκοριστικό του ἰταλικοῦ lamiera= ἔλασμα ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ λατινικὸ μανεμμα, ὑποκοριστικό του ἑλληνικοῦ λάμα.

Μελό: προσπάθεια πρόκλησης συγκίνησης μὲ ἐξεζητημένα μέσα, γαλλικὸς συγκεκομμένος τύπος τοῦ ἑλληνογενοῦς melodrame, κοινῶς μελόδραμα.

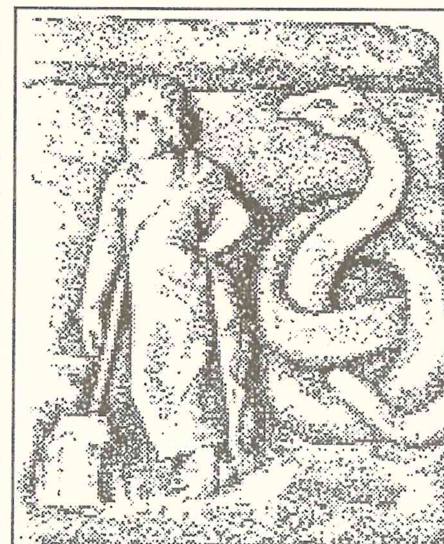
Π. Καραγιάννης

Στὸ προηγούμενο 20ο τεῦχος, ἐκ παραδρομῆς δὲν ἀναγράφηκε στὸ ἄρθρο ΚΑΙΝΗ ἢ ΚΑΙΝΕΥΣ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέα Π. Καραγιάννη. Ἐπίσης ἐκ λάθους τυπώθηκε στὸ ἐξώφυλλο Ο ΜΑΝΤΗΣ ΚΑΙΝΕΥΣ.

Ο ΜΥΣΤΑΓΩΓΟΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ

Κατά τήν Ἑλληνική Μυθολογία, ὁ Ἀσκληπιός ἦτο τέκνον τοῦ Ἀπόλλωνος (Παιήωνος) καί τῆς Κορωνίδος, θυγατρός τοῦ βασιλέως Φλεγύου. Τό ὄνομα τῆς Κορωνίδος συμβολίζει τήν κορωνίδα, τό ἀνώτατον σημεῖον οἰκοδομήματος, τῆς δημιουργίας, τήν τελειότητα μιᾶς πνευματικῆς καταστάσεως. Τό δέ τοῦ παππού του Φλεγύου, συμβολίζει τήν οὐρανίαν ἡλιακήν φλόγα, την ἀκτινοβολίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐκπορεύεται καί συντηρεῖται πᾶσα ζωή καί ὑγεία.

Ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀσκληπιοῦ εἶναι δύσκολη καί πολυειδής, τόσον, ὅσον καί ἡ διείσδυσις εἰς τά ἀπόκρυφα τῆς Μυθολογίας μας. Κατά τήν παράδοσιν, τό πρῶτον αὐτοῦ ὄνομα ἦτο Ἤπιος, ὡς ἐκ τοῦ πράου καί ἀγαθοῦ χαρακτῆρος του. Ἐπειδή δέ, ὡς μυθολογεῖται, ὅταν μετέβη εἰς τήν Ἐπίδαυρον, ἐθεράπευσεν τόν τύραννον αὐτῆς Ἄσκλην ἐκ νοσήματος τῶν ὀφθαλμῶν του, ὠνομάσθη Ἀσκληπιός. Ἑτέρα ἐτυμολογία εἶναι ἡ ἐκ τοῦ ἀσκελοποιός, δηλαδή ὁ ἐμποδίζων τούς ἀνθρώπους νά σκέλλωνται νά ἀσθενοῦν.

Ὁ Ἀσκληπιὸς στηριζόμενος εἰς τὴν ῥάβδον του μὲ πελώριον ὄφιν ὄπισθεν αὐτοῦ. Ἀπὸ ἀναθηματικὸν ἀνάγλυφον τοῦ Ἀσκληπιείου Ἀθηνῶν.

Ἡ Ἑλληνική Μυθολογία παραδεχθεῖσα τόν Ἀσκληπιόν ὡς υἱόν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἤτοι τοῦ Παιήωνος, τοῦ ἰδιαιτέρου τῶν θεῶν ἰατροῦ, τοῦ ἐκπροσωποῦντος συνάμα καί τόν Ἥλιον, ἀνεῦρεν εἰς αὐτόν καί τήν ἀληθῆ φυσικήν καί πνευματικήν πηγήν τῆς ὑγείας του ἀνθρώπου. Ἡ πρός τόν Ἥλιον ἰδιαιτέρα λατρεία τῶν ἀρχαίων προγόνων μας, ὡς Ἀρχιτέκτονος τοῦ πλανητικοῦ μας συστήματος, πηγήν ὑγείας καί ζωῆς, διά συσχετισεως αὐτοῦ πρός τόν Ἀπόλλωνα, ἔχει σχέσιν μέ τήν ἰδιαιτέραν ἐσωτερική γνῶσιν τῶν Μυστηρίων καί δυνάμεων τῆς Θείας Φύσεως, φανερώνει δέ τήν ἡλιακήν προέλευσιν τοῦ θεοῦ τῆς ὑγείας Ἀσκληπιοῦ.

Ἡ Μυθολογία μας φέρει τόν Ἀσκληπιόν γεννήτορα τῆς ἰατρικῆς, παραδοθέντα ὑπό τοῦ πατρός αὐτοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τήν φροντίδα τοῦ Κενταύρου Χείρωνος καί μυηθέντα παρ' αὐτοῦ εἰς τά τῆς ἰατρικῆς τέχνης μυστήρια καί ἀρχάς. Κατ' ἄλλους θεωρεῖται Κάβειρος τήν καταγωγήν καί υἱός τοῦ πρώτου Ἑρμοῦ κατά τούς Αἰγυπτίους, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβε τήν δύναμιν καί τήν γνῶσιν μυηθείς εἰς τά Μυστήριά των, τῶν ἐπί τῆς ψυχῆς τῶν ἀσθενῶν ἐπιδράσεων καί χειρισμοῦ τῶν φυσικῶν καί πνευματικῶν δυνάμεων καί φαρμάκων διά τήν θεραπείαν των. Ἐγνώριζεν ὅτι ἡ ἀνθρώπινη ψυχή, ἐκτροχιασμένη ἠθικῶς, περιπίπτει εἰς σφάλματα, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν, ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν φυσικῶν νόμων, ὕβριν ἀπέναντι τοῦ ἠθικοῦ νόμου τοῦ διέποντος τό Σύμπαν, μέ ἀποτέλεσμα τά πάθη αὐτῆς καί τήν νόσον τοῦ σώματος.

Ὁ Ἀσκληπιός ἐλέγετο καί Σωτήρ, ὅπως ἀποκαλεῖται καί ὁ Ἰησοῦς, ἔχων ὡς σύμβολα μυστηριακά τόν ὄφιν, δύναμιν ἡλιακήν τρομε-

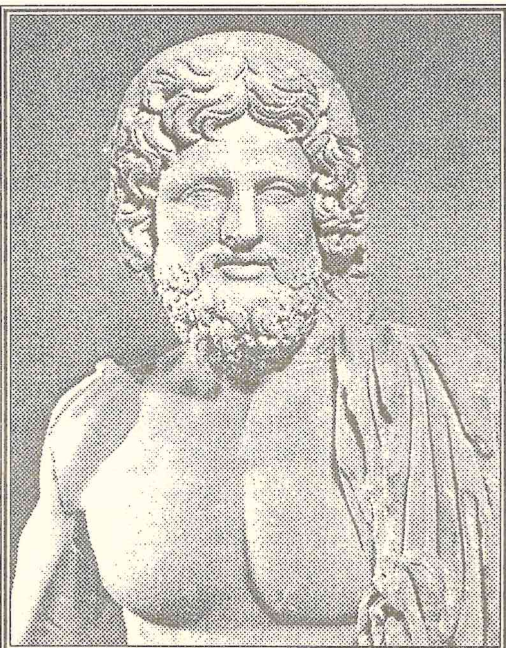

ράν, τήν ράβδον, δύναμιν καί ἐξουσίαν ἐπί τῶν φυσικῶν καί πνευματικῶν δυνάμεων καί κύπελον πλῆρες ποτοῦ, σπονδῆς, διά τῶν ὁποίων ἤσκει τήν θεραπευτικήν ψυχουργίαν του.

Οἱ πάσχοντες, κατά τήν ἀρχαιότητα, κατέφευγον πρός θεραπείαν εἰς τούς Ναούς, εἰς τά Ἱεροθεραπευτήρια, ἐπικαλούμενοι τόν Ἀπόλλωνα ὡς Παιήωνα, τήν Ἀθηνᾶ Ὑγίειαν καί τήν Ἄρτεμιν. Ὁ Ἀσκληπιός ἵδρυσε τά Ἀσκληπιεῖα, μέ κέντρον λατρείας τό τῆς Ἐπιδαύρου. Ἡ μυστικότης, ἡ ὑπερφυσική παράστασις καί ἀνύψωσις τῆς ἰδέας τῶν Ἀσκληπιείων, ὡς ἱερῶν τοῦ θεοῦ τῆς Ἰατρικῆς, συνδέεται στενότατα μέ τήν ἐπιρροήν, τήν ὁποίαν ἀνέκαθεν εἶχον τά Μυστήρια ἐκ τοῦ ἀδύτου τῶν ἱεροθεραπευτηρίων πρός τήν πάσχουσαν ἀνθρωπίνην ψυχήν, ἐκ τῆς ὁποίας προήρχοντο καί αἱ σωματικαί ἀσθένειαι. Προηγοῦνται τά πάθη τῆς ψυχῆς καί ἕπονται αἱ ἀσθένειαι τοῦ σώματος.

Ἱερατεῖον μεμυημένον εἰς τά Μυστήρια τῆς ἰατρικῆς ψυχουργίας, τήν καθολικήν καί ἀληθῆ ἰατρικήν γνῶσιν, ἠσχολεῖτο μέ τούς προσερχομένους πρός ἴασιν ἀσθενεῖς, τούς ὁποίους, μετά σοβαράν προπαρασκευήν καθαρμοῦ, ἑτοίμαζαν ὅπως δεχθοῦν τάς ἐπιδράσεις τῆς ψυχοσωματικῆς θεραπείας των.

Γλυκυτάτη ὑμνωδία καί μουσική ὑπερκόσμιος ἐχρησιμοποιεῖτο κατά τήν προπαρασκευήν αὐτήν, ὑπό τήν μυστηριώδη καί ἐπιβλητικήν σιγήν ὑποβλητικοῦ περιβάλλοντος καί ἀμυδροῦ ζῶντος φωτισμοῦ Πυρός.

Κατά τήν ὑπερτάτην ἐκείνην κατανυκτικήν στιγμήν ὁ ἀσθενής εὑρίσκετο ἐν τελείᾳ ἐκστάσει, ἕτοιμος νά δεχθῆ τάς θείας ψυχουργικάς ἐπιδράσεις εἰς τούς χώρους τῶν Ἱεροθεραπευτηρίων, πρός θεραπείαν καί τῆς σωματικῆς του νόσου ὑπό τῶν θεραπευτῶν ἱερέων, οἱ ὁποῖοι τόν μετέφερον εἰς σιωπηλόν καί μυστηριῶδες Ἄβατον, ὅπου κετέκλινον αὐτόν ἐπί θερμοῦ δέρματος θυσιασθέντος ζώου καί τοῦ ἐπέβαλλον Σιγήν.

Ὁ ὕπνος ἦτο φυσικόν ἐπακόλουθον, κατά τόν ὁποῖον, ὑπό τόν πέπλον τοῦ μυστηρίου, ὁ ἀσθενής ἐδέχετο ὑπό τοῦ ἱερέως τάς ψυχουργικάς θεραπευτικάς ἐπιδράσεις πρός θεραπείαν τῆς νόσου.

Ἤκουεν ἤ ὀνειρεύετο τήν ἀσθένειαν, τά φάρμακα καί τόν τρόπον θεραπείας, τήν ὁποίαν ἐφήρμοζεν, μέ τήν δύναμιν δέ τῆς πίστεως καί τῆς ὑποβολῆς τά Ἀσκληπιεῖα-Ἱεροθεραπευτήρια ἀπέδιδον εἰς τόν ἀσθενῆ τήν ὑγείαν, καί τό θαῦμα τοῦ θεοῦ Ἀσκληπιοῦ συνετελεῖτο.

Θυγατέρες τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἦσαν ἡ **Ὑγίεια**, ἡ **Ἰασώ**, ἡ **Πανάκεια** καί ἡ **Αἴγλη**, υἱός του δέ ὁ **Τελεσφόρος**, ὁ δαίμων, τό πνεῦμα τῆς ἀναρρώσεως.

Σήμερον, ὅλοι οἱ σοβαροί ἐπιστήμονες τῆς Ἰατρικῆς ἐπανέρχονται στίς πηγές τῆς ἰατρικῆς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καί τοῦ Ἱπποκράτους, **ἀναζητοῦντες τήν ἀλήθειαν εἰς τήν πηγήν της εἰς τήν Ἀρχαίαν Ἑλληνικήν Σοφίαν.**

Π. Δ. Ἀναγνώστου

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΟΡΚΟΣ

Ἡ διαπίστωση ὅτι οἱ σημερινοί ἰατροί ἀγνοοῦν σχεδόν στό σύνολό τους τόν πατέρα τῆς Ἰατρικῆς Ἱπποκράτη, μέ παρόρμησε στή σύνταξη τοῦ παρόντος, προκειμένου νά συμβάλω στή γνωριμία τους μέ τόν Ἱπποκράτη τόν Κῶο, μέσα ἀπό μία ἐκτενῆ βιογραφια και ἀπό τήν παρουσίαση μερικῶν ἔργων του...

Ὡστόσο, σκεπτόμενος - ὡς φιλόλογος - ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά κατανοήσει ὁ ὁποιοσδήποτε σέ βάθος τόν ΟΡΚΟ τοῦ Ἱπποκράτη, ἄν δέν γνωρίζει καλά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, μέ ἔκανε νά τόν μεταφράσω καί φιλολογικά παραθέτοντας καί τά ἀνάλογα ἑρμηνευτικά σχόλια. Ἰδιαιτερα ὅμως ἔδωσα βαρύτητα στήν ποιητική ἀπόδοση τοῦ ΟΡΚΟΥ στή γλῶσσα πού μιλᾶμε, γιά νά μπορεῖ ὁ καθένας νά τόν κατανοήσει καί μέσα ἀπ' αὐτόν νά διαπιστώσει τή μεγάλη ἠθική προσωπικότητα τοῦ πατέρα τῆς Ἰατρικῆς, τοῦ Ἱπποκράτη τοῦ Κώου.

Ἐπιπλέον ἔκρινα σκόπιμο νά κάνω μία σύντομη εἰσαγωγή στούς «ΑΦΟΡΙΣΜΟΥΣ» τοῦ Ἱπποκράτη πρός ἐνημέρωση τῶν φιλομαθῶν καί ἰδιαίτερα τῶν φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς, ἀλλά καί νά παραθέσω ἐπιλεκτικά κάποια κομμάτια μεταφρασμένα, πού ἀφοροῦν τήν δίαιτα καί τήν διατροφη, ἐπειδή κρίθηκαν πολύ σημαντικά γιά μία στοιχειώδη μύηση στήν ἱπποκράτεια ἰατρική.

Ἡ σκέψη ἐξάλλου ὅτι οἱ μέλλοντες ἰατροί - παράλληλα μέ τό ἀρχαῖο κείμενο τοῦ ΟΡΚΟΥ, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο ὁρκίζονται παίρνοντας τό πτυχίο τους - θά μποροῦσαν νά χρησιμοποιοῦν καί τήν ποιητική ἀπόδοση τοῦ ΟΡΚΟΥ, πού ὑπάρχει σ' αὐτό τό βιβλίο, κατά τήν ὁρκωμοσία τους, γιά νά συνειδητοποιήσουν ποιόν ἀκριβῶς ὅρκο δίνουν καί νά μήν κακοποιοῦν τόν ΟΡΚΟ τοῦ Ἱπποκρατη - ἐξαιτίας τοῦ ἀρχαίου λόγου, ἐπειδή εἶναι γραμμένος στήν Ἰωνική Διάλεκτο, πού δέν τήν γνωρίζουν - μέ κάνει νά αἰσθάνομαι ὑπερήφανος, διότι θά γίνω αἰτία νά ἐνημερωθοῦν σέ βάθος καί νά συνειδητοποιήσουν τήν βαριά εὐθύνη πού ἐπωμίζονται ὡς μέλλοντες θεράποντες - ἰατροί...

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

Ὁ «ΟΡΚΟΣ» τοῦ Ἱπποκράτη εἶναι ἕνα κείμενο ἀρχαῖο γραμμένο στήν ἰωνική διάλεκτο, ὅπως καί τά ἄλλα ἔργα του, ἄν καί ὁ ἴδιος εἶχε δωρική καταγωγή. Τόν ὅρκο ἔδιναν ὅσοι ἐπρόκειτο νά σπουδάσουν ἰατρική. Ἀποτελεῖ ὁρόσημο γιά τήν ἠθική τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος καί ὑπάρχει ἡ ἄποψη ὅτι ἀποτελοῦσε τόν ἱερό ἐπαγγελματικό ὅρκο τῶν ἱερέων τοῦ Ἀπόλλωνος καί τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Χαρακτηρίζεται ἀπό τήν βαθιά φιλοσοφία καί τήν ἀνώτατη ἠθική του ἀναμφίβολα. Δινόταν, δίνεται καί θα δίνεται ἀπό τούς γιατρούς ὁ ἱπποκράτειος ὅρκος, ὅσο βέβαια θά ὑπάρχη πολιτισμός καί θά ἰσχύη ἡ ἠθική, παρά τίς ὕποπτες προσπάθειες πού κάνουν - εὐτυχῶς - ἐλάχιστοι, γιά νά ἀντικατασταθῆ ὁ ὅρκος τοῦ Ἱπποκράτους - πού τόν σεβάστηκαν 2.400 χρόνια - ἀπό τήν προσευχή τοῦ Ἑβραίου γιατροῦ Μαιμωνίδη... Ἀπαράδεκτη ἀσφαλῶς ἀσέβεια - ἱεροσυλία!...

* **Βασικά σημεῖα τοῦ ὅρκου εἶναι τά ἑξῆς:**

1) Ὁ ἄκρατος σεβασμός πρός τήν ἀνθρώπινη ζωή ἐλευθέρων καί δούλων...
2) Ἡ καθιέρωση τοῦ ἰατρικοῦ ἀπορρήτου ἀπό τούς μέλλοντες ἰατρούς.
3) Ἡ σύναψη γραπτοῦ συμβολαίου γιά τήν διδασκαλία τῆς ἰατρικῆς.
4) Ὁ σεβασμός πρός τόν δάσκαλο καί ἡ ἠθική καί οἰκονομική συμπαράσταση, ἄν ὑπάρξη ἀνάγκη.

* **Στόν ὅρκο μνημονεύονται τρία εἴδη διδασκαλίας:**

α) Ἡ παραγγελία, δηλαδή ὁ γραπτός λόγος, που προορίζεται γιά τούς ἀρχάριους σπουδαστές.
β) Ἡ ἀκρόαση, δηλαδή ὁ ἀνώτερος γραπτός λόγος, γιά τούς προχωρημένους σπουδαστές καί
γ) Ὅλη ἡ ὑπόλοιπη μάθηση, πού ἀφοροῦσε τήν διδασκαλία τῶν εἰδικῶν περιπτώσεων καί τῆς πρακτικῆς ἀσκήσεως τῶν σπουδαστῶν.

Σ. Σπυρώνη

Ὄμνυμι Ἀπόλλωνα, ἰητρόν καί Ἀσκληπειόν καί Ὑγίειαν καί Πανάκειαν καί Θεούς πάντας τε καί πάσας ἵστορας ποιεύμενος, ἐπιτελέα ποιήσειν κατά δύναμιν καί κρίσιν ἐμήν ὅρκον τόνδε καί ξυγγραφήν τήνδε·

ἡγήσασθαι μέν τόν διδάξαντα μέ τήν τέχνην ταύτην ἴσα γενέτῃσιν ἐμοῖσι καί βίου κοινώσασθαι καί χρεῶν χρηΐζοντι μετάδοσιν ποιήσασθαι καί γένος τό ἐξ ωὐτεοῦ ἀδελφοῖς ἴσον ἐπικρινέειν ἄρρεσι καί διδάξειν τήν τέχνην ταύτην, ἤν χρηΐζωσι μανθάνειν, ἄνευ μισθοῦ καί ξυγγραφῆς· παραγγελίης τε καί ἀκροήσιος καί τῆς λοιπῆς ἁπάσης μαθήσιος μετάδοσιν ποιήσασθαι υἱοῖσί τε ἐμοῖσι καί τοῖσι τοῦ ἐμέ διδάξαντος καί μαθηταῖσι συγγεγραμμένοισί τε καί ὡρκισμένοις νόμῳ ἰητρικῷ, ἄλλῳ δέ οὐδενί· διαιτήμασί τε χρήσομαι ἐπ᾽ ὠφελείῃ καμνόντων κατά δύναμιν καί κρίσιν ἐμήν, ἐπί δηλώσει δέ καί ἀδικίῃ εἴρξειν. οὐ δώσω δέ οὐδέ φάρμακον οὐδενί αἰτηθείς θανάσιμον οὐδέ ὑφηγήσομαι ξυμβουλίην τοιήνδε· ὁμοίως δέ οὐδέ γυναικί πεσσόν φθόριον δώσω· ἁγνῶς δέ καί ὁσίως διατηρήσω βίον τόν ἐμόν καί τέχνην τήν ἐμήν· οὐ τεμέω δέ οὐδέ μήν λιθιῶντας, ἐκχωρήσω δέ ἐργάτῃσιν ἀνδράσι πρήξιος τῆσδε· ἐς οἰκίας δέ ὁκόσας ἄν ἐσίω, ἐσελεύσομαι ἐπ᾽ ὠφελείῃ καμνόντων ἐκτός ἐών πάσης ἀδικίης ἑκουσίης καί φθορίης τῆς τε ἄλλης καί ἀφροδισίων ἔργων ἐπί τε γυναικείων σωμάτων καί ἀνδρώων ἐλευθέρων τε καί δούλων. ἅ δ᾽ ἄν ἐν θεραπηΐῃ καί ἴδω ἤ ἀκούσω ἤ καί ἄνευ θεραπηΐης κατά βίον ἀνθρώπων, ἅ μή χρή ποτε ἐκλαλέεσθαι ἔξω, σιγήσομαι ἄρρητα ἡγεύμενος εἶναι τά τοιαῦτα. ὅρκον μέν οὖν μοι τόνδε ἐπιτελέα ποιέοντι καί μή ξυγχέοντι, εἴη ἐπαύρασθαι καί βίου καί τέχνης, δοξαζομένῳ παρά πᾶσιν ἀνθρώποις ἐς τόν ἀεί χρόνον· παραβαίνοντι δέ καί ἐπιορκοῦντι τἀναντία τουτέων.

Ὁρκίζομαι στόν Ἀπόλλωνα, τόν ἰατρό καί στόν Ἀσκληπιό καί στήν Ὑγεία καί στήν Πανάκεια καί τούς θεούς ὅλους καί ὅλες ὡς μάρτυρες ἐπικαλούμενος, ὅτι θά ἐκτελέσω ὅσο μπορῶ καί κατά τήν κρίση μου αὐτόν ἐδῶ τόν ὅρκο καί αὐτήν ἐδῶ τήν γραπτή συμφωνία:

Νά θεωρῶ ἀφ᾽ ἑνός ἐκεῖνον πού μέ δίδαξε αὐτή τήν τέχνη ἴσο μέ τούς γονεῖς μου καί κοινωνό τῆς ζωῆς μου καί νά τοῦ ὀφείλω ὅσα πρέπει καί νά θεωρῶ τούς ἄρρενες ἀπογόνους του ἴσους μέ ἀδέλφια καί νά διδάξω τήν τέχνη αὐτή, ἄν θελήσουν νά μάθουν, χωρίς ἀμοιβή καί γραπτή συμφωνία. Καί τά προκαταρκτικά καί τά εἰδικά μαθήματα καί γενικά ὅλες τίς ἰατρικές γνώσεις νά μεταδώσω στά παιδιά μου καί στά παιδιά ἐκείνου πού ἐμένα δίδαξε καί στούς μαθητές πού ἔχουν συνάψει μαζί μου ἔγγραφη συμφωνία καί ἔχουν ὁρκισθεῖ μέ τόν ἰατρικό ὅρκο, σέ κανένα ὅμως ἄλλο. Καί θά χρησιμοποιήσω τίς δίαιτες μέ σκοπό νά ὠφελήσω τούς ἀσθενεῖς ὅσο μπορῶ καί κατά τήν κρίση μου, ὅμως θά ἀποφύγω δίαιτες μέ σκοπό τήν βλάβη καί τήν ἀδικία. Ἀφ᾽ ἑτέρου ὁρκίζομαι ὅτι δέν θά δώσω σέ κανέναν φάρμακο θανατηφόρο, ἔστω καί ἄν μοῦ ζητηθεῖ, οὔτε θά κάνω τέτοιου εἴδους ὑπόδειξη. Καί κατά τόν ἴδιο τρόπο οὔτε σέ γυναῖκα θά δώσω ἐκτρωτικό μέσο. Θά διατηρήσω ἀντίθετα τήν ζωή μου καί τήν τέχνη μου μέ ἁγνότητα καί ὁσιότητα. Ἐξάλλου δέν θά εὐνουχίσω οὔτε ἐκείνους πού ὑποφέρουν ἀπό λιθίαση, ἀλλά θά παραχωρήσω αὐτήν ἐδώ τήν πράξη σέ ἄνδρες χειρώνακτες. Καί σ᾽ ὅσα σπίτια θά πάω, θά εἰσέλθω γιά ὠφέλεια τῶν ἀσθενῶν ὄντας μακριά ἀπό κάθε ἀδικία ἐθελούσια καί ὁποιαδήποτε βλάβη καί ἀπό γενετήσιες πράξεις καί σέ σώματα γυναικῶν καί ἀνδρῶν καί ἐλευθέρων καί δούλων. Κι ὅσα κατά τήν θεραπεία δῶ ἤ μάθω ἤ καί ἐκτός θεραπείας στή ζωή τῶν ἀνθρώπων, πού δέν πρέπει ποτέ νά εἰπωθοῦν στούς ἔξω, θά τηρῶ σιωπή, θεωρῶντας ὅτι πρέπει νά μείνουν αὐτά μυστικά. Ἄν λοιπόν ἐγώ αὐτόν τόν ὅρκο τηρήσω καί δέν τόν παραβῶ, μακάρι νά ἀπολαμβάνω τά προερχόμενα καλά ἀπό τόν ὅρκον, καί τῆς ζωῆς καί τῆς τέχνης τῆς ἰατρικῆς, ἐκτιμώμενος ἀπ᾽ ὅλους τούς ἀνθρώπους στόν παντοτινό χρόνο. Ἄν ὅμως τόν παραβῶ καί γίνω ἐπίορκος, τά ἀντίθετα ἀπ᾽ αὐτά νά ὑποστῶ.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ

ΚΑΙ Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ-ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΣΑ ΤΟΥ

Η διαδοχή των γραμμάτων στήν πλήρη ἐκφώνησί τους (Ἄλφα, Βῆτα, Γάμα κ.λπ.), δέν εἶναι καθόλου τυχαία, ἀλλά πίσω ἀπό αὐτήν υπολανθάνει μία πλήρης γραμματική, συντακτική καί νοηματική συνέχεια, ἀνωτέρας συλλήψεως. Σύμφωνα μέ αὐτήν τήν γνωστή μας ἐκφώνησι, τά ἑλληνικά γράμματα (ἀφοῦ προσθέσουμε κάι τό ἐξαφανισμένο σήμερα ἕκτο γράμμα: Στίγμα ἤ Δίγαμα Ϝ) ἀκούγονται καί γράφονται ὡς ἑξῆς:

ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ-ΓΑΜΑ-ΔΕΛΤΑ-ΕΨΙΛΟΝ-ΣΤΙΓΜΑ-ΖΗΤΑ-ΗΤΑ-ΘΗΤΑ-ΙΩΤΑ-ΚΑΠΠΑ-ΛΑΜΒΔΑ-ΜΙ-ΝΙ-ΞΙ-ΟΜΙΚΡΟΝ-ΠΙ-ΡΟ-ΣΙΓΜΑ-ΤΑΥ-ΥΨΙΛΟΝ-ΦΙ-ΧΙ-ΨΙ-ΩΜΕΓΑ.

Ἀποκωδικοποιῶντας τήν γνωστή αὐτή διάταξη, πού ἔγινε σύμφωνα με τις ἀρχές της Ἑρμητικῆς φιλοσοφίας, ἔχουμε τά ἀκόλουθα:

ΑΛ ΦΑ, ΒΗ ΤΑ ΓΑ, (Α)ΜΑ ΔΕ (Ε)Λ ΤΑ ΕΨ ΙΛΩΝ, ΣΤ(Η) ΙΓΜΑ, ΖΗ ΤΑ, Η ΤΑ, ΘΗ ΤΑ ΙΩΤΑ ΚΑ ΠΑΛΑΜ, ΔΑ, ΜΗ ΝΥΞ Η, Ο ΜΙΚΡΟΝ, ΠΥΡΟΣ ΙΓΜΑ ΤΑΦΥ (Ε)Ψ ΙΛΩΝ, ΦΥ ΨΥΧΗ Ο ΜΕΓΑ.

Ἐν συνεχείᾳ, ἀφοῦ προσθέσουμε τά ἐννοούμενα συνδετικά καί ρήματα πού παραλείπονται, ἔχουμε τήν ἀνάδυση μιᾶς θαυμάσιας κοσμογονικῆς προσευχῆς-ἐπίκλησης πρός τήν πηγή τοῦ φωτός.

«ΑΛ ΦΑ, ΒΗ ΤΑ ΓΑ!
ΑΜΑ ΔΕ ΕΛ ΤΑ ΕΨΙΛΩΝ,
ΣΤΗ ΙΓΜΑ (ΙΝΑ) ΖΗ ΤΑ, Η ΤΑ,
ΘΗ ΤΑ ΙΩΤΑ ΚΑΤΑ ΠΑΛΛΑΝ ΔΑ
(ΙΝΑ) ΜΗ ΝΥΞΗ, Ο ΜΙΚΡΟΝ (ΕΣΤΙ),
ΠΥΡΟΣ (ΔΕ)
ΙΓΜΑ ΤΑΦΗ ΕΨΙΛΩΝ, ΦΥ(ΟΙ) ΨΥΧΗ,
Ο ΜΕΓΑ (ΕΣΤΙ)».

Ἀλ φά, βῆ τᾶ Γᾶ!
Ἅμα δὲ Ἕλ, τᾶ ἕψ ἰλῶν.
Στῆ ἶγμα (ἵνα) ζῆ τα, ἤ τα.
θῆ τα Ἰῶτα κατά παλλάν Δᾶ.
(Ἵνα) μή νύξ ἤ ὄ μικρόν (ἐστί)
πυρός δὲ ἶγμα ταφῆ ἕψ ἰλῶν.
φύ(οι) Ψυχή, ὅ μέγα (ἐστί).

Ἡ ἐπίκληση αὐτή εἶναι καταγραμμένη ἀπό αἰῶνες στό ὑποσυνείδητο τῶν Ἑλλήνων. Ἀμέσως πιό κάτω ἀποκαλύπτουμε τήν σημασία τῶν λέξεων τῆς προσευχῆς αὐτῆς:

Ἄλ= Ὁ νοητός ἥλιος
Φά-ος= Τό φῶς
Βῆ= προστακτική τοῦ ρήματος βαίνω (βαδίζω, ἔρχομαι)
Τα= Δοτική ἄρθρου δωρικοῦ τύπου *τη*, εἰς τήν
Γᾶ= Γῆ (δωρικός τύπος)
Ἅμα= (ἐπίρρ.) συγχρόνως
Ἕλ= ὁ ὁρατός Ἥλιος, ὁ Ἐρχόμενος
Ἕψ= ρῆμα ἕψομαι, ἑψ-ημένος, ψημένος.
Ἰλῶν= ἰλύς (οὐσιασικό), λάσπη, πηλός
Στῆ= προστακτική ρήματος ἵστημι.
Ἶγμα= καταστάλαγμα, ἀπόσταγμα.
Ζῆ= προστακτική ρήματος ζῶ.
Ἤ= ὑποτακτική ρήματος εἰμί, εἶμαι
Θῆ= προστακτική ρήματος θέτω.
Ἰῶτα= τά ἰώγα, τά Ἐγώ.
Παλάν= Ρῆμα πάλλω (δονοῦμαι, περιστρέφομαι) ἐπίθετο παλλάς=πάλλουσα, περιστρεφόμενη (πρβλ: Παλλάς Ἀθηνᾶ).
Δᾶ= ἄλλος τύπος τῆς Γᾶ, Γῆς (πρβλ: Δάμήτηρ>Δημήτηρ>Δήμητρα=Μητέρα Γῆ).
Νύξ= (οὐσ.) νύκτα.
Ο= (ἀναφ.) τό ὁποῖο, πού
Φύ(οι)= εὐκτική ρήματος φύω (φυτρώνω, ἀναπτύσσομαι).

Ἄλ,
ἐσύ πού εἶσαι τό Φῶς,
ἔλα στήν γῆ!
Καί ἐσύ Ἕλ
ρίξε τίς ἀκτίνες σου
στην ἰλύ πού ψήνεται
(πού βρίσκεται σέ κατάσταση ἀναβρασμοῦ).
Ἄς γίνει ἕνα
καταστάλαγμα
(μιά ξηρά)
γιά νά μπορέσουν
τά Ἐγώ νά ζήσουν,
νά ὑπάρξουν
καί νά σταθοῦν
πάνω στήν
παλλόμενη Γῆ.
Ἄς μήν ἐπικρατήση
ἡ νύκτα,
πού εἶναι τό μικρόν,
καί κινδυνέψει νά ταφῆ
(νά σβήση, νά χαθῆ)
τό καταστάλαγμα
τοῦ πυρός
μέσα στήν
ἀναβράζουσα ἰλύ,
καί ἄς ἀναπτυχθῆ
ἡ ψυχή,
πού εἶναι τό μέγιστο,
τό σημαντικότερο
ὅλων!

Ἡ ἐκφώνησις τῆς ἐπικλήσεως αὐτῆς, στόν ἀρχικό της τύπο, ἔχει μία ἰσχυρή δονητική ἐπίδραση στούς αἰσθανόμενους Ἀνθρώπους τοῦ Φωτός, σέ ὅποιο σημεῖο αὐτοῦ τοῦ Πλανήτη καί ἄν ἵστανται, διότι πάνω ἀπ' ὅλα εἶναι μία μυστηριακή κρούσις στόν ἱερό σπόρο τῆς Ψυχῆς τους!

ΙΑΛΥΣΣΟΣ

Ἡ διάσωσις τῆς Ἑλληνικῆς Παραδόσεως καί ἡ πλήρης κατανόησις αὐτῆς, θά ἀποτελέση διά τάς νεωτέρας ἀνθρωπίνας γενεάς τό βάθρον ἐπί τοῦ ὁποίου θά στηριχθῆ τό ἀνθρώπινον γένος διά νά ἀκολουθήση τήν ὁδόν τῆς ἀνελίξεως αὐτοῦ, τήν εἴσοδον εἰς τάς χώρας τῶν ἀθανάτων, τήν ὁδόν ἡ ὁποία θά φέρῃ τάς γενεάς τῶν ἀνθρώπων εἰς τήν εὐδαιμονίαν καί εἰς τήν ἀπόλαυσιν πάσης πνευματικῆς καί φυσικῆς χαρᾶς ὡς καί πάσης ἀνθρωπίνης εὐτυχίας.

Σ. Νάγος

Μία ἀνέκδοτη φωτογραφία: Ὄρθιος ἀριστερά ὁ Σ. Νάγος διδάσκει στόν Ὑμηττό. Δεξιά καθήμενος ὁ Ἰωάννης Βασιλῆς.

ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΣ

Ἡ φωτεινοτέρα διάνοια, ἡ ὁποία ἐνεφανίσθη μέχρι σήμερον εἰς τόν πλανήτην μας, ὑπῆρξεν ὁ φιλόσοφος Πυθαγόρας, ὅστις ἐγεννήθη εἰς τήν ἑλληνικήν γῆν, τήν νῆσον Σάμον, πρό 25 αἰώνων.

Ὁ Πυθαγόρας εἶχε προικισθῆ ὑπό τῆς Φύσεως διά τῆς ἐσωτερικῆς ἐκείνης αἰσθήσεως ἤ ἐνοράσεως, διά τῆς ὁποίας κατώρθωνε νά συνδέῃ τό συνειδητόν αὐτοῦ μέ τήν οὐσίαν τῆς Φύσεως καί νά πληροφορηθῆται κατ' ἀλάνθαστον τρόπον περί τῆς συστάσεως τῆς οὐσίας καί τῶν Νόμων τῶν διεπόντων αὐτήν. Διά τοῦτο τό σύστημά του ἦτο φυσικόν σύστημα, σαφέστερον καί ἀκριβέστερον παντός ἄλλου, διερευνῶν τήν Φύσιν ἀπό τῆς ἀρχῆς τῆς Δημιουργίας μέχρι τῆς θεότητος.

Θά ἠδύνατο κανείς νά εἴπῃ ὅτι ἐάν τις εἶχε πλήρη γνῶσιν τοῦ Πυθαγορείου φιλοσοφικοῦ συστήματος, θά ἦτο εἰς θέσιν νά ἐπισκοπήσῃ, διευρευνήσῃ καί γνωρίσῃ τούς νόμους, οἱ ὁποῖοι διέπουν τάς οὐσίας καί τάς μορφάς τῆς Φύσεως. Ἐπίσης, ἡ ἀριθμολογία τοῦ Πυθαγόρου εἶναι σύστημα πλῆρες, τό ὁποῖον ἐάν ἦτο γνωστόν εἰς τάς λεπτομερείας του, θά παρεῖχεν εἰς ἡμᾶς τήν δυνατότητα νά γνωρίσωμεν φυσικούς νόμους, τούς ὁποίους σήμερον ἀγνοοῦμεν.

Ὁ Πυθαγόρας προσδιώρισεν ὅτι ἡ Φύσις εἶναι ἀριθμός καί ὅτι ὡς τοιοῦτος ἔχει τήν ἔννοιαν τοῦ ἀπείρου, εἴτε κατ' οὐσίαν εἴτε κατά δύναμιν. Ὁ ἀριθμός οὗτος ἐκπροσωπεῖ τήν Φύσιν, ὄχι μόνον ὡς πρός τήν ποσοτικήν ἔκφρασιν, ἀλλά καί ὡς πρός τήν κατά μέρος ποιοτικήν, σχετικά πρός τήν δυναμικότητα τῆς οὐσία, τοῦ εἴδους καί τῆς μορφῆς.

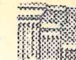
Ὁ χρόνος δέν μᾶς ἐπιτρέπει νά εἰσέλθωμεν καί ἐπεκταθῶμεν περισσότερον ἐπί τοῦ οὐσιωδεστάτου τούτου θέματος τῆς Πυθαγορείου Φιλοσοφίας. Θά παρακαλέσω ὅμως νά μοῦ ἐπιτραπῇ νά σᾶς ἀπασχολήσω κατ' ἀρχάς καί ἐν ὀλίγοις, μέ τό μέρος ἐκεῖνο τῆς ἀριθμολογίας τό ἀναφερόμενον εἰς τήν κοσμογονίαν, ἵνα συνδέσωμεν τοῦτο μέ τήν πυρηνικήν θεωρίαν τοῦ ἀτόμου καί ἀποδείξωμεν ὅτι ὁ Πυθαγόρας πρό δύο καί ἥμισυ χιλιάδων ἐτῶν, προσδιώρισεν τήν πυρηνικήν ἤ ἀτομικήν ἐνέργειαν, καθ' ὅν τρόπον περίπου ἡ σημερινή ἐπιστήμη προσδιορίζει ταύτην, τῇ βοηθείᾳ τῶν τεχνικῶν μέσων, τά ὁποία αὕτη σήμερον διαθέτει.

Ὁ Πυθαγόρας καθώρισεν, ὡς συμπερασματικῶς συνάγεται ἐκ τῆς τῶν κατ' αὐτόν μελέτης μας, ὅτι ἡ Φύσις ἀποτελεῖται ἀπό δύο οὐσίας. Ἡ μία εἶναι συνεχής καί ἀποτελεῖ τόν χῶρον τῆς Φύσεως. ἡ δευτέρα εἶναι μεριστή, ἤτοι ἀτομική, καί ἀποτελεῖ τήν οὐσίαν τήν ὁποίαν ὁ χῶρος οὗτος περιέχει.

Κοσμογονία

Τήν πρώτην, τήν συνεχῆ καί ἀμέριστον οὐσίαν, χαρακτηρίζει μέ τόν ἀριθμόν 1 καί ὡς τήν πρώτην μονάδα τῆς Φύσεως. Τήν μεριστήν χαρακτηρίζει διά τοῦ ἀριθμοῦ 2 καί ὡς τήν δευτέραν τῆς Φύσεως μονάδα. Ὁ διά τοῦ ἀριθμοῦ 1 προσδιορισμός τῆς οὐσίας τοῦ χώρου ἔχει τήν ἔννοιαν τοῦ καθολικοῦ, τοῦ ἑνιαίου, τοῦ συνεχοῦς, τοῦ ὁμοειδοῦς, τοῦ ἀδιαιρέτου. Ὁ ἀριθμός 2 εἶναι ἡ δευτέρα τῆς Φύσεως μονάς, ἀδιαίρετος καί αὐτός, ὡς μονάς ἁπλοῦ ἀτόμου, ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἡ ὑλική οὐσία τῆς Φύσεως.

Ὁ ἀριθμός 2 προσδιορίζει ὅτι ἡ μεριστή

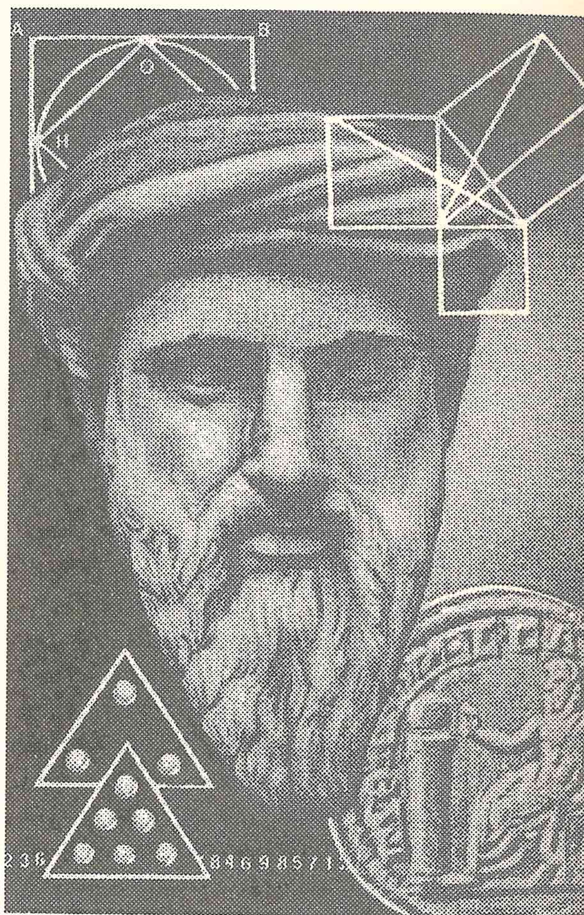
οὐσία εἶναι διάφορος τῆς συνεχοῦς, κατά τό ὅτι αὕτη ἔχει δύο ἰδιότητας, τάς ὁποίας προσδιορίζει ὡς κεντρομόλον μέν τήν μίαν καί κεντρόφυγα τήν ἄλλην.

Ἡ συνεχής οὐσία ἐκπροσωπεῖ ἐν τῇ Φύσει τό ἄρρεν, ἐπενεργεῖ δέ ἐπί τῆς μεριστῆς διά τῆς μοναδικῆς ἰδιότητός της, τῆς ἐνεργείας, καί προκαλεῖ οὕτω τήν ἐκδήλωσιν τῶν δυο ἀνωτέρω ἐσωτερικῶν δυνάμεων ἤ ἰδιοτήτων της, τῆς κεντρομόλου καί τῆς κεντρόφυγος, μέ ἀποτέλεσμα αἱ δύο αὗται δυνάμεις νά μετατραποῦν εἰς συστολήν καί διαστολήν. Τότε ἡ ἰδιότης αὕτη τῆς συνεχοῦς προσδιορίζεται ὑπό τοῦ Πυθαγόρου διά τοῦ ἀριθμοῦ 3, διότι ἡ συνεχής οὐσία λαμβάνει διά τῆς συνεργασίας της μετά τῆς μεριστῆς, τήν κυρίαν αὐτῆς ἔκφρασιν, τήν ἐνεργητικήν, ἡ ὁποία εἰς τήν καθόλου φύσιν ἐμφανίζεται ὡς ἐνέργεια.

Ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης -ἐκδηλωθείσης- ἐνεργείας τῆς οὐσίας τοῦ χώρου ἤ τοῦ ἀριθμοῦ 3 ἐπί τῶν ἀτόμων τῆς μεριστῆς ἦτο νά συνδέσῃ τά ἄτομα αὐτῆς εἰς ἁπλᾶς μορφάς, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη καί πρωταρχική μορφή ἦτο ἡ διά δύο ἀτόμων σύνθεσις. Αὕτη χαρακτηριζομένη διά τοῦ ἀριθμοῦ 4, εἶναι καί ἡ πρώτη ἐκ τοῦ ὅλου μορφική ἔκφρασις ἤ σύνθεσις τῆς οὐσίας τῆς Φύσεως, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ πάσης φύσεως μορφαί συντίθενται.

Ἡ ἐνεργητική οὐσία τοῦ χώρου συνδέει καί συγκρατεῖ τά ἄτομα τῶν στοιχείων τῆς ὕλης ἤ τοῦ πηρῆνα κατά τρόπον ὥστε νά διατηρῆται ἡ ἰσορροπία τῶν ἐσωτερικῶν δυνάμεων αὐτῶν. Ἡ ὡς ἄνω ἐνεργητική οὐσία τοῦ χώρου πρέπει νά εἶναι αὐτή αὕτη ἡ ἀτομική ἤ πυρηνική ἐνέργεια, ἡ ὁποία συγκρατεῖ τά διάφορα σωματίδια τῶν ἀτόμων τῶν στοιχείων, ἐκλυομένη κατά τήν ἀτομικήν διάσπασιν.

Ἐπομένως ὁ Πυθαγόρας ὡς φαίνεται, εἶχεν ἐπιτύχει διά τῆς ἐσωτερικῆς ἐκείνης συνειδητῆς αἰσθήσεως, νά προσδιορίσῃ ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἔπειτα ἀπό2 5 ὁλοκλήρους αἰώνας, ἡ ἐπιστήμη διά τῶν συγχρόνων μέσων της κατώρθωσε νά ἐρευνήσῃ. Καί θά ἠδύνατο κανείς νά εἴπῃ, ὅτι τό ἄτομον τῆς

ὕλης, τό ὁποῖον κατά τόν Πυθαγόρα εἶναι ἀδιαίρετον, δέν ἔχει ἀκριβέστερον ἀκόμη προσδιορισθῆ ὑπ' αὐτῆς καί θά πρέπει νά ἐλπίζεται ἡ μελλοντική ἀνακάλυψις τούτου. Διότι τό ἄτομον τῶν στοιχείων, τό ὁποῖον τέμνεται, δέν εἶναι τό πραγματικόν ἄτομον, ἀλλά δομή ἐκ σωματιδίων, εἷς τι τοῦ ὁποίου τό ἀδιαίρετον ἀρχικόν ἄτομον ἀνευρέθῃ.

Ὀντογονία

Ἡ ἐνεργητική συνεργασία τῆς οὐσίας τοῦ χώρου μετά τῶν ἀτόμων τῆς μεριστῆς, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἔχει ἀποτέλεσμα τήν μετάπτωσιν τῆς κεντρομόλου καί τῆς κεντρόφυγος ἰδιότητος τῆς μεριστῆς, ἀντιστοίχως εἰς κίνησιν καί ζωήν. Ἐν τῇ προόδῳ δέ τῆς συνεργασίας ταύτης καί τῇ ἐξελίξει τῶν ἀτόμων τῶν στοιχείων μέχρι τῆς ἀκτινοβόλου καταστάσεως αὐτῶν, εἰς τά ὁποῖα ἡ ἐνέργεια καί ἡ θερμότης λαμβάνουν τήν μεγαλυτέραν των ἔντασιν, ἐπέρχεται ταυτισμός τῶν δυνάμεων τοῦ πυρῆνος τοῦ ἀτόμου καί τῆς ἐνεργείας τῆς οὐσίας τοῦ χώρου τῆς περιβαλλούσης αὐτόν. Τότε ἔχομεν τήν δημιουργίαν τοῦ ζωικοῦ κυττάρου. Ἡ ἐνεργητική ἰδιότης τῆς οὐσίας τοῦ χώρου λαμβάνει οὕτω δημιουργικήν ἔκφρασιν. Ἡ δημιουργική αὐτη ἱκανότης τῆς οὐσίας τοῦ χώρου ἐχαρακτηρίζετο ὑπό τοῦ Πυθαγόρου διά τοῦ ἀριθμοῦ 5.

Οὕτω ἠδύνατο νά λεχθῇ ὅτι ὁ Πυθαγόρας καθώρισε καί τόν τρόπον τῆς δημιουργίας τοῦ ζωικοῦ κυττάρου, ὅπερ ἀποτελεῖ σταθμόν ἀπό τήν σύνθεσιν τῶν ἀνοργάνων μορφῶν, εἰς τήν δημιουργίαν τῶν ζωικῶν ὀργανισμῶν καί μετάβασιν ἀπό τῆς κοσμογονικῆς θεωρίας τοῦ σοφοῦ Διδασκάλου εἰς τήν ὀντολογικήν. Μετά ταῦτα, πέραν τῆς δημιουργίας τοῦ ζωικοῦ κυττάρου, τήν ὁποίαν προηγουμένως ἀναφέραμεν, ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νά προχωρήσω εἰς τό πῶς ὁ Πυθαγόρας καθορίζει διά τῆς ἀριθμολογίας του τήν δημιουργίαν τῆς ψυχῆς.

Ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις τῆς συνεργασίας τῆς οὐσίας τοῦ χώρου καί τοῦ πυρῆνος τοῦ ἀτόμου, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέραμεν, εἰς τήν δημιουργίαν τοῦ ζωικοῦ κυττάρου, φθάνει εἰς τό σημεῖον, ὅπου ἡ ἐνεργητική οὐσία εἰσέρχεται εἰς αὐτό τοῦτο τό ἀρχικόν ἄτομον, τό χαρακτηριζόμενον ὑπό τοῦ ἀριθμοῦ 2, τό ἁπλούστατον καί ἀδιαίρετον. Συνδέει τάς δύο αὐτοῦ ἰδιότητας, κεντρομόλον καί κεντρόφυγα ἤ κίνησιν καί ζωήν καί ἀποτελεῖ ἕν ἀδιάσπαστον ἄτομον ἐν τῇ φύσει, τό ὁποῖον χαρακτηρίζεται ὡς ψυχικόν ἄτομον.

Εἰς τό νέον τοῦτο ἄτομον, αὐτή αὕτη ἡ ἐνέργεια τῆς οὐσίας τοῦ χώρου, ἥτις δέν περικλείει τό ἄτομον τῶν στοιχείων ἐν αὐτῇ, ἀλλά περικλείεται πλέον ἡ ἰδία ἐν τῷ ἁπλουστάτῳ ἀτόμῳ τῆς ὕλης, τό ἀτομικόν σωματίδιον τοῦ πυρῆνος, καθιστᾶ τοῦτο κινούμενον καί ἐνεργητικόν εἶναι, ἀδιαίρετον, ἀδιάσπασον πλέον καί ὡς τοιοῦτον ἀθάνατον.

Διαφέρει δέ τό ζωικόν κύτταρον ἀπό τό ψυχικόν ἄτομον, διότι, τό μέν πρῶτον διαιρεῖται, διχοτομεῖται καί τέμνεται ἐν τῇ ἐξελίξει του, ἐνῶ τό ψυχικόν ἄτομον παραμένει ἀδιαίρετον καθ' ὅλην τήν ἐξελικτικήν αὐτοῦ πορείαν. Ἐκτός ὅμως τούτου τό ψυχικόν ἄτομον διαφέρει τοῦ προηγηθέντος εἰς τήν δημιουργίαν ζωικοῦ κυττάρου, διότι εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ ζωικοῦ κυττάρου ἡ ἀτομική οὐσία -ἄτομον ὕλης- περιεβάλετο ὑπό τῆς οὐσίας τοῦ χώρου καί συνειργάζοντο κυρίως μετά τῆς κεντρόφυγος ἰδιότητος αὐτῆς -περιφερείας- τῆς χαρακτηριζομένης ὡς ζωῆς, ἐνῶ εἰς τό ψυχικόν ἄτομον ἡ οὐσία τοῦ χώρου εἰσῆλθεν εἰς τό ἄτομον -σωματίδιον τοῦ πυρῆνος- συνδέσασα ἀδιάσπαστα τήν κίνησιν καί τήν ζωήν αὐτοῦ. Καί ἔχομεν οὕτω ἐν ἑνί τάς τρεῖς δημιουργικάς ἰδιότητας, κίνησιν, ζωήν καί ἐνέργειαν νοῦν.

Ἀπό τοῦ σημείου τούτου ἡ ἐνεργητική ἰδιότης τῆς οὐσίας τοῦ χώρου εἰς τό ψυχικόν ἄτομον ἐμφανίζεται ὡς νόησις καί ἀπό τοῦ σημείου τούτου ἐκκινεῖ καί φθάνει εἰς τά ὅρια τῆς σημερινῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως, ἡ δέ κίνησις καί ἡ ζώη τοῦ ἀτόμου τῆς ὕλης, ἀπό τοῦ σημείου τούτου ὡσαύτως

ἐμφανίζεται ὡς αἴσθημα, τό ὁποῖον ἀπό τῆς πρωτογόνου κατ' ἀρχάς ἐκδηλώσεώς του φθάνει εἰς τά ὅρια τῆς σημερινῆς ἀνθρωπίνης συναισθηματικῆς ἐκδηλώσεως.

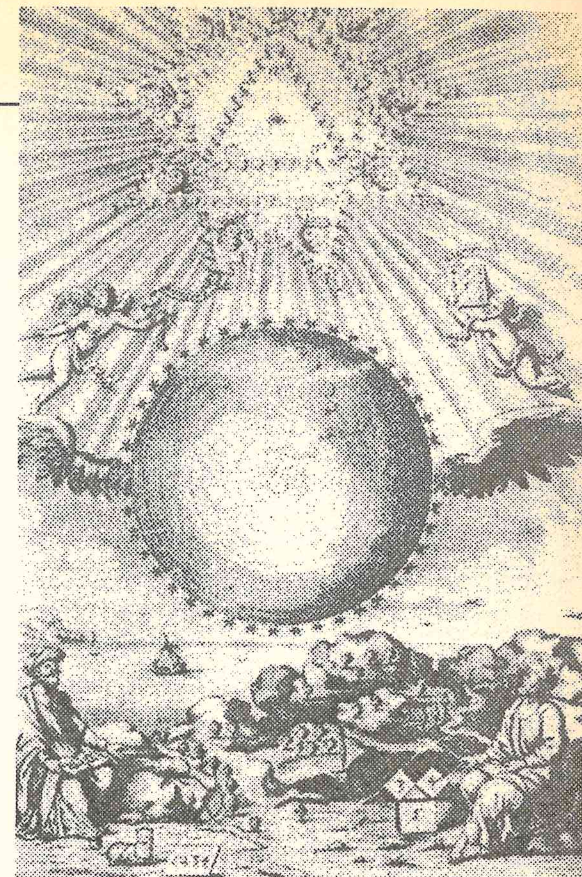
Ἡ ὡς ἀνωτέρω δημιουργία τοῦ ψυχικοῦ ἀτόμου εἶναι ἡ Τετρακτύς τοῦ Πυθαγόρου, ἥτις παρίστατο ὑπ' αὐτοῦ διά τριγώνου ἐντός κύκλου, ἑρμηνευομένου τοῦ μέν κύκλου ὡς ἐκπροσωποῦντος τό ἁπλούστερον καί ἀδιαίρετον ἄτομον τῆς ὕλης, αἱ δέ τρεῖς τοῦ τριγώνου πλευραί ἐκπροσωποῦν τάς τρεῖς τάσεις τῆς οὐσίας τοῦ χώρου, τῆς ἐνεργητικῆς τριάδος ἤτοι τόν νοῦν, τήν γονιμοποιόν δύναμιν καί τό φῶς.

Ὡς πρός τήν ἀριθμολογίαν θά ἤθελα νά προσθέσω, ὅτι πέραν τῶν ὡς ἀνωτέρω ἀναφερομένων ἀριθμῶν 1, 2, 3, 4, καί 5, ὁ ἀριθμός 6 ἐθεωρεῖτο ὅτι ἐκπροσωπεῖ τήν ἐξέλιξιν των ἀϊδίων τούτων οὐσιῶν τῆς φύσεως διά μέσου τῆς μορφῆς ἐν τῇ φύσει. Ὁ ἀριθμός 7 ἀντιπροσωπεύει τήν ἀλληλεπίδρασιν τῶν μορφῶν της, τήν ὁποίαν εὑρίσκομεν ὄχι μόνον μεταξύ τῶν ὄντων αὐτῆς, ἀλλά καί γενικώτερον μεταξύ τῶν πλανητικῶν σωμάτων τοῦ ἀπείρου, ὡς ἐπιβεβαιοῦται σήμερον διά τῆς ἀνακαλύψεως τῶν κοσμικῶν ἀκτίνων καί ἄλλων γνωστῶν καί ἀγνώστων εἰσέτι ἐνεργειῶν.

Ὁ ἀριθμός 8 ἐσήμαινε τήν ἁρμονία τῆς Φύσεως ἥτις καθίσταται ἐφικτή, ὅταν αἱ οὐσίαι καί αἱ μορφαί συνεργάζονται κατ' ἁρμονικόν τρόπον, συντελοῦντα εἰς τήν ἀκώλυτον ἐκδήλωσιν τῶν ἄνευ ὁρίων ποσοτικῶς καί ποιοτικῶς δυνάμεων αὐτῶν.

Τέλος δέ, ὁ ἀριθμός 10 ἐθεωρεῖτο ἱερός ἐκπροσωπῶν τήν πληρότητα καί τήν τελειότητα τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων ἀριθμῶν καί ἡ ὁποία τελειότης εἰς τήν περίπτωσιν τῆς δημιουργίας ἀναφέρεται εἰς τήν θεότητα.

Αἱ προαναφερθεῖσαι σκέψεις ἄς μή χαρακτηρισθοῦν ὡς αὐθαίρετοι καί ἀορίστολόγοι. Ἡ Πυθαγόρειος διδασκαλία, ἀπό

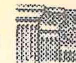
Ἡ θεότητα ζωγραφισμένη σάν τό μάτι τῆς Πρόνοιας, ἐποπτεύει τήν δημιουργία ἀπό τό κέντρο ἑνός τριγώνου πού συμβολίζει τήν Τριάδα. Ὁ Πυθαγόρας δεξιά μέ ἕναν μαθητή του. Ἡ πινακίδα ἔχει τούς ἀριθμούς 1+2+3+4=10 πού ἀντιπροσωπεύουν τήν Θείαν Τετρακτύν.

τά ὑπάρχοντα κείμενα εἶναι μερικῶς γνωστή. Ἀλλά πέραν αὐτῆς ὑπάρχουν καί τινες ἄλλαι πηγαί, ἀπό τάς ὁποίας δύναταί τις νά ἀντλήσῃ πληροφορίας συμπληρωματικάς τῆς ὑπό τῶν γνωστῶν συγγραφέων ἀναφερομένης Πυθαγορείου Φιλοσοφίας. Τά ἀνωτέρω εἶναι ἀποτέλεσμα μελέτης, τῆς ὁποίας τά συμπεράσματα, ὅσον καί ἄν θά ἠδύναντο νά θεωρηθοῦν παράδοξα καί αὐθαίρετα, δύνανται νά χρησιμεύσουν εἰς τούς σοβαρῶς ἀσχολουμένους καί μέλλοντας ν' ἀσχοληθοῦν μέ τήν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν, διά τήν ἀσφαλεστέραν κατανόησίν της.

Νικ. Π. Παράσχη
(Μηχανολόγος-Ἠλεκτρολόγος)

PRACTICA MVSICE FRANCHINI GAFORI LAVDENSIS.

Τό σύμπαν καί τά σύνολά του διαρρυθμισμένα νά παρουσιάζουν τήν «μουσική τῶν σφαιρῶν». Τά τέσσερα στοιχεῖα στο κάτω μέρος: γῆ, νερό, ἀέρας, φωτιά. Οἱ ἑπτά πλανῆτες ἀριστερά καί στήν κορυφή τά ἄστρα. Οἱ ὀκτώ σφαῖρες φτιάχνουν τίς μουσικές νότες τῆς διαπασῶν. Περιβάλλουν τόν τρικέφαλο δράκο. Στήν κορυφή ὁ Ἀπόλλων περιστοιχισμένος ἀπό τίς τρεῖς Χάριτες, προΐσταται τῶν Μουσῶν-Νόμων τῆς Φύσεως. Οἱ «μουσικοί τόνοι» καί τά «ἡμιτόνια» καί τά ἄλλα εἴδη μουσικῆς. Κάθε τόνος συνδέεται μέ μία Μοῦσα καί ἕναν πλανήτη, πού ἔχει τό ὄνομα ἑνός Θεοῦ ἤ μιᾶς Θεᾶς. Ἔτσι ὁ Ἄρης π.χ. παίζει τό Φρυγικό Μέλος καί ὁ Ζεύς τό Μιξολυδικό κ.ο.κ.

ΟΡΦΕΩΣ: περί Θείας Νύμφης ἤ ΠΕΡΙ ΕΑΡΙΝΗΣ ΙΣΗΜΕΡΙΑΣ

Μία ἀπὸ τὶς λαμπρότερες ἡμέρες τοῦ ἔτους, τὶς ὁποῖες πρέπει νὰ ἑορτάζῃ ἡ ἀνθρωπότης εἶναι ἐκείνη τῆς Ἐαρινῆς ἰσημερίας. Κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτή, μύστες τῶν παρελθουσῶν γενεῶν, **μύστες τῶν Θείων λειτουργιῶν τῆς Φύσεως** ἐτέλουν ἐπίσημες ἑορτές, ἀναφερόμενες στὴν ὀργανικὴ καὶ πνευματικὴ τους λειτουργία. Στὶς ἑλληνικὲς μάλιστα χῶρες, στὶς Ἰσημερίες καὶ τὶς Τροπὲς τοῦ Ἡλίου ἀπέδιδαν σπουδαία σημασία.

Ὁμιλῶν καὶ ἐγὼ σήμερα πράττω τοῦτο, ὄχι διότι προτίθεμαι νὰ ἐξισώσω τὸ πνεῦμα μου πρὸς τὰ μεγάλα τοῦ παρελθόντος πνεύματα. Πάντοτε ἐπίστευσα ὅτι τὸ δικό μου πνεῦμα παραβαλλόμενο πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν ἀρχαίων μυστῶν, παρουσιάζει τὴν ὄψη τὴν ὁποία δύναται νὰ παρέχῃ χαμόκλαδο παραβαλλόμενο πρὸς ὑψηλοὺς καὶ μεγαλοπρεπεῖς Πλατάνους. Τοὺς μεγαλοπρεπεῖς αὐτοὺς Πλατάνους, ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴ σκιὰ τῶν ὁποίων ἐγαλουχήθησαν καὶ ἐφωτίσθησαν ὅλες οἱ πρὸς τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου ἀτενίσασες ψυχές, θέλω διὰ τῆς ὁμιλίας μου αὐτῆς νὰ ὑμνήσω.

Τὰ Θεῖα αὐτὰ πνεύματα τοῦ παρελθόντος ἔχουν ἀνάγκη τοῦ ὕμνου αὐτοῦ διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο δύνανται νὰ ἀναζήσουν στὶς ἀντιλήψεις τῶν νέων ἑρμηνευτῶν τῆς Φύσεως καὶ νὰ χρησιμεύσουν σὲ αὐτοὺς ὡς Ἱεροφάντες τῶν ἀποκαλύψεων τῶν Θείων μυστικῶν της, τὰ ὁποῖα ἡ Φύση φιλόστοργα κρατεῖ στὰ βάθη τῶν ἐνεργειῶν της, ὅπως μὴ τὰ προσβάλλουν ἀνθρώπινα βλέμματα βέβηλα καὶ ἐθισμένα νὰ βλέπουν σὲ διαφθορά.

Ἐὰν τὸ πνεῦμα μας τὸ ἀποτελούμενο ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀποκαλοῦμε διάνοια, μὲ ἐπιμονὴ ζητοῦσε νὰ ἐρευνήσῃ τὸ μυστήριο τῆς συνθέσεώς του καὶ τὴν βάση ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξορμᾶται σὲ ἐνέργειες, τὴν ψυχή του δηλαδή, πολλὰ θὰ μποροῦσε νὰ πληροφορηθῇ ἀπὸ τὴν ἱστορία της. Ἰδοὺ τί μὲ χωρίζει ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς σκεπτομένους μόνον μὲ τὶς δυνάμεις τῆς σημερινῆς τους διανοίας καὶ ἰδοὺ τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ φέρει τὸν νοῦ μου πρὸς ἐπισκόπηση τοῦ ἔργου τῶν παρελθουσῶν μεγάλων ψυχῶν.

Ὁ **Πυθαγόρας καὶ οἱ Ἱεροφάντες τῆς Ἐλευσῖνος** εἶχαν μία κρυμμένη ἔννοια περὶ τῆς σημασίας τῶν ἡμερῶν αὐτῶν καὶ τὴν μετέδιδον μόνον πρὸς ὅσας ψυχάς ἔβλεπον ὅτι ἀγαποῦσαν τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου καὶ ἀπέδιδαν πρὸς τὸ φῶς τοῦτο τὴν ἱερώτερη σημασία.

Ἤδη τὸ πνεῦμα μου μὲ μεταφέρει ἀπομακρύνοντάς με ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πρὸς ἄλλη δόξα, τῆς ὁποίας Θεῖες ἔννοιες θέλω νὰ ὑμνήσω σήμερα. **Μὲ μεταφέρει πρὸς τὸν Θεῖον Ὀρφέα,** πρὸς τὸν τιμημένο τοῦτο ἱεροφάντη τῆς Φύσεως, ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὶς ἰδέες τοῦ ὁποίου θὰ ἀντλήσω, γιὰ νὰ σᾶς εἴπω περὶ τῆς Ἐαρινῆς ἰσημερίας.

Ὁ θεῖος Ὀρφεὺς ὁ ἱερὸς σύζυγος τῆς Εὐρυδίκης καὶ ὁ κληροδοτήσας Θεῖες ἀλήθειες πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐμύησε στὶς ἰδέες του **ἀποκαλοῦσε τὴν Ἐαρινὴ Ἰσημερία Θεία Νύμφη, κατερχομένη ἐξ Οὐρανοῦ ἀνὰ ἔτος γιὰ νὰ ἐξαγνίσῃ τὶς ψυχὲς τοῦ Ἅδου.**

Ἄνευ τῆς Νύμφης αὐτῆς, ἄνευ τῆς ἐξ Οὐρανοῦ καταβάσεώς της, οἱ ψυχὲς τοῦ Ἅδου θὰ χάνονταν στὸ μέγα του ἔρεβος, καὶ συνείδηση καὶ χαρὰ στὴν Γῆ δὲν θὰ γεννιόταν. Ἄνευ τοῦ φωτὸς τῆς Οὐρανίας αὐτῆς Νύμφης, οὐδὲ ἄρωμα οὐδὲ ζωὴ θὰ ἐξελίσσετο ἐπὶ τῆς Γῆς, οὐδὲ ἰδέα τῆς ἁρμονίας θὰ ὑπῆρχε. Ἂν καὶ ἕνα μόνον ἔτος δὲν κατερχόταν στὴν Γῆ, ἡ θλίψη τῶν ψυχῶν της θὰ γενικευόταν καὶ οἱ ἁρμονίες τῶν διανοιῶν πρὸς τὶς ψυχὲς θὰ διεσαλευόταν. Ἐὰν ἡ Θεία Οὐρανία Νύμφη ἐγκατέλειπε τὸ ἔργο τῆς μεταδόσεως τῆς ἀγάπης της πρὸς τὴν Γῆ, μῖσος γενικὸ θὰ περιέβαλλε ὅλες τὶς ἀνθρώπινες ψυχὲς καὶ κανένα αἴσθημα ἁρμονίας πρὸς τὸν σκοπόν της ἀπὸ καμμία θὰ ἐκδηλωνόταν.

πρώτη εἰκόνα

Ὅταν κατέρχεται καὶ μᾶς περιβάλλη, ἡ ψυχή μας μεταβάλλεται σὲ φῶς, τὸ φῶς τοῦτο ἐκδηλώνει τὴν χαρά. Χαρὰ εἶναι ὁ ἔρως, ἔρως εἶναι ὁ νόμος τῆς ζωῆς μας, ὁ νόμος ὁ ἀνυψῶν καὶ ἀφομοιῶν τὴν ψυχή μας πρὸς τὸ Φῶς τοῦ Ἡλίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὅλες οἱ δυνάμεις τῆς Οὐρανίας Νύμφης ταξινομοῦνται σὲ Θεία Ἁρμονία.

Ὅταν κατέρχεται ἡ θεία αὐτὴ Νύμφη, καὶ μᾶς εὑρίσκει σὲ ἐκεῖνον τὸν χρόνο τῆς ζωῆς ὁ ὁποῖος ἐξασφαλίζει τὴν γενικὴ ἁρμονία τῶν ὀργάνων τοῦ ὀργανισμοῦ μας, τότε προσθέτει καὶ τὴν δική της ἁρμονία καὶ **τότε συντελεῖται ὁ Θεῖος ἀσπασμὸς τῆς γηΐνης ψυχῆς πρὸς τὸ κράτος ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐξορμᾶται τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου.**

Ἀλλὰ καὶ ὅταν, ἔλεγε ὁ Ὀρφεύς, ὁ **ὀργανισμός μας ἀπέβαλε τὴν ἐνεργητικότητα τῶν νεύρων του καὶ μᾶς ψαύει ἡ Θεία Οὐρανία Νύμφη, μᾶς γεννᾶ ἀμέσως τὸ αἴσθημα τῆς ζωῆς καὶ μᾶς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν ἰδέα τοῦ Θανάτου.**

Στὰ κέντρα τῶν ἐνεργειῶν τῆς Θείας αὐτῆς Νύμφης εὑρίσκεται τὸ Θεῖο μυστικὸ τῆς αἰωνίου νεότητος τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν. Τά μυστήρια τοῦ Ὀρφέως τά ὁποία ὑπῆρξαν **καθαρῶς φυσιολατρικά**, ἐξελίσσονταν σέ εἰκόνες διάφορες οἱ ὁποῖες διαβιβάζονται ἀπό ἐκεῖνον στήν Γῆ.

δεύτερη εἰκόνα

Τήν πρώτη εἰκόνα ἀκολουθοῦσε δεύτερη. Σέ αὐτήν τήν δεύτερη εἰκόνα, ἡ Οὐρανία Νύμφη γυμνόπους **ψαύει τήν Γῆ, ὅπου βλέπει αὐτήν ὁ Ἥλιος.** Ἀλλά ταυτοχρόνως **ἡ περιβολή τῆς Νύμφης ἐξελίσσεται σέ χρωματισμούς. Οἱ χρωματισμοί της ἐκπέμπουν ἀρώματα. Τά ἀρώματα αὐτά μεθοῦν μέ τήν ἁρμονία τους τίς** ψυχές λησμονῶντας τίς κακίες ἐκεῖνες τίς ὁποῖες τούς ἐδώρισε ὁ Χειμῶνας, γοργῶς σπεύδουν νά ἑνωθοῦν ἀκούγοντας τίς Οὐράνιες Χάριτες.

Διπλῆ σημασία ἐνεῖχε ἡ εἰκόνα αὐτή. Ἀφ' ἑνὸς ζητοῦσε νὰ σύρη πρὸς τὰ ἄνω τὶς ψυχὲς τοῦ Ἅδη καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ καλλωπίσῃ τὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς. **Ἐπὶ ἐνενῆντα περίπου ἡμέρες, τὶς ἡμέρες τοῦ ὅλου Ἔαρος, κατήρχετο ἡ Οὐρανία Νύμφη καὶ ἔψαυε τὴν Γῆ μὲ τὰ θεῖα της πόδια,** σκορπίζοντας σὲ αὐτὴν χρώματα καὶ μύρα. Ποτὲ δὲν ἀπομακρυνόταν ἀπὸ τὸ ἅρμα τοῦ Ἡλίου. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀντλοῦσε τὶς δυνάμεις της καὶ ἐκεῖνος ἀντλοῦσε τὶς δικές του δυνάμεις ἀπὸ τὶς Οὐράνιες ἐκεῖνες μοῖρες μὲ τὶς ὁποῖες ἐφάπτεται καθ' ὅλον τὸν χρόνον τοῦ Ἔαρος.

Ἡ Θεία αὐτὴ εἰκόνα, ἡ ἐξελισσομένη σὲ τόσους χρωματισμοὺς καὶ ἐκπέμπουσα τόσα ἀρώματα, ἐνέπνευσε τὸν Θεῖον Ὀρφέα νὰ συλλάβη τὴν ἔννοια τῆς ἁρμονίας, διὰ τῆς παντοδυναμίας τοῦ πνεύματός της. Πρὸ τοῦ συμβολισμοῦ τῆς δευτέρης εἰκόνος, **δὲν μποροῦσε νὰ νοηθῇ ἡ ὕπαρξη τῆς Θερμότητος τῆς Γῆς**, ἡ ὁποία τόσο πολὺ συντελεῖ στὸ νὰ περιβάλλη αὐτὴν μὲ τὴν πολύχρωμη καὶ ἀρωματώδη περιβολή της.

Γιὰ τὸ πνεῦμα τῆς Γῆς ἡ Οὐρανία Νύμφη εἶναι ὁ Προμηθεύς. Γιὰ τὴν Γῆ εἶναι ὁ ἁρμονικὸς Πάν. Καὶ ὁ Προμηθεὺς καὶ ὁ Πὰν εἶναι θεῖοι συμβολισμοί. Ὁ Προμηθεὺς δίδει τὸ Φῶς στὸ Πνεῦμα τὸ εὑρισκόμενο σὲ ἁρμονικὴ σχέση πρὸς τὸ σύνολο τοῦ Ἀπείρου, ἐνῶ ὁ Θεῖος Πὰν συμβολίζει ὅτι στὴν Γῆ ἔφθασαν οἱ δυνάμεις τοῦ Ἀπείρου καὶ ἀποτελεῖ μετ' αὐτοῦ ἁρμονίαν.

Ἡ ἐξέλιξη τῆς ζωῆς της, εἶναι ἐξέλιξη διά μέσου τῆς ἁρμονίας τῆς Γῆς, **τῶν δυνάμεων τοῦ Ἀπείρου. Διάμεσος μεταξὺ τοῦ Ἀπείρου καὶ τῆς Γῆς εἶναι ὁ Ἥλιος. Ἡ ὕπαρξη τοῦ Ἡλίου ἐξασφαλίζει τὴν αἰωνιότητα τῆς Γῆς καὶ τὴν**

ἀθανασία τῆς ψυχῆς της. Ἀλλὰ ἡ παραγωγὴ τῆς Θείας αὐτῆς ἁρμονίας ἐπὶ τῆς Γῆς συντελεῖται τὸ Ἔαρ (τὴν Ἄνοιξη).

Τὸ Ἔαρ κατὰ πρῶτον φέρει καὶ ἀφομοιώνει τὴν Γῆ πρὸς τὶς ἐνέργειες τοῦ φωτὸς τοῦ Ἡλίου. Τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ μεσολαβεῖ ἀπὸ τὴν Ἐαρινὴ Ἰσημερία μέχρι τὴν θερινὴ Τροπὴ τοῦ Ἡλίου, εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν γονιμοποιὸς ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποία τὸ ἐρχόμενο διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ Ἡλίου σπέρμα Αὐτοῦ, ἀναβλαστάνει ὑπὸ νέα μορφὴ στὴν Γῆ καὶ ἐξελίσσεται στὰ χρώματα καὶ στὰ ἀρώματα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ σύνολο τῆς ἐπίσημης γηΐνης περιβολῆς.

Οἱ διάφορες μορφὲς τῆς Γῆς, κατὰ τὸ χρονικὸ τοῦτο διάστημα, συντρέχουν νὰ ἐκδηλώνουν τὶς δυνάμεις τους καί νὰ ἔρχωνται σὲ γενικὴ ἐπιμειξία ἀπὸ τὴν ὁποία προκύπτει ἡ ἁρμονία τους. Ἡ Γῆ κατὰ τὸν χρόνο τοῦτο χαίρει. Ἡ ἐκδήλωση αὐτὴ τῆς χαρᾶς της εἶναι ἐγγύηση τῆς προαγωγῆς της σὲ φωτεινή. Ὅταν ἐκδηλώσῃ τὸ φῶς της, τότε θὰ καταστῆ μεσάζουσα μεταξὺ Οὐρανοῦ καὶ σωμάτων σκοτεινῶν πέριξ αὐτῆς εὑρισκομένων. Τότε τὸ Πνεῦμα της, θὰ καταστῆ ἄπειρο στίς δυνάμεις καὶ στὴν ἁρμονία, θά καταστῆ Νύμφη δηλαδή, δίδοντας φῶς.

τρίτη εἰκόνα

Τὴν δεύτερη εἰκόνα τῆς Ἐαρινῆς Νύμφης τοῦ Οὐρανοῦ στὰ μυστήρια τοῦ Ὀρφέως ἀκολουθοῦσε καὶ ἄλλη. Ἡ τρίτη εἰκόνα παριστᾶ τὴν ἴδια Νύμφη κρατοῦσα Λύρα. Ὑπεράνω αὐτῆς φωτεινὸς Ἀπόλλων ἄνευ οὐδεμίας πανοπλίας τείνει πρὸς Αὐτὴν μὲ χάρι τὰ χέρια του καὶ ἐκφράζει Θεῖο μειδίαμα, τὸ ὁποῖο φαίνεται ὅτι δέχεται ἡ Οὐρανία Νύμφη μὲ ἄφατη εὐγνωμοσύνη. Ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἀπόλλωνος ἐξέρχονται πολύχρωμες φωτεινὲς γραμμές, οἱ ὁποῖες ψαύουν ὅλο τὸ σῶμα Αὐτῆς. Κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της, νεαρὸς Παῖς τείνει τὰ χέρια του ζητῶντας νὰ δοθῆ σὲ αὐτὸν ἡ κρατουμένη ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Οὐρανίας Νύμφης Λύρα. Ἡ εἰκόνα αὐτὴ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διευθετήσεως τῶν δυνάμεων σὲ ἕνα σύνολο ἀπὸ τὸν Θεῖο Ἥλιο. Οἱ δυνάμεις ἐνενῆντα περίπου μοιρῶν τοῦ Οὐρανοῦ ἀποτελοῦν τὸ σύνολο τοῦτο. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ συνόλου τούτου εἶναι ἡ Λύρα, τὴν ὁποία τὸ Πνεῦμα τῆς Γῆς τείνει νὰ λάβη γιὰ νὰ κινήσῃ τὶς χορδές της καὶ νὰ τοῦ δοθῆ ἡ ἀντίληψη τῆς ἁρμονίας. Τὰ ἀρώματα ἀποτελοῦν κατὰ τὸν χρόνο τῆς Ἐαρινῆς Ἰσημερίας ἁρμονία, τὰ χρώματα ἐπίσης, ἀλλὰ ἡ ἔννοια αὐτῶν δὲν εἶναι γνωστὴ στὸ Πνεῦμα τῆς Γῆς.

Ὁ Ὀρφεὺς ἀναλαμβάνοντας ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Νύμφης τὴν Λύρα πλήττει τὶς χορδές της καὶ τοῦ μεταδίδεται ἡ ἔννοια. Τὰ χρώματα στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ ἐξελίχθησαν σὲ ἤχους καὶ οἱ ἦχοι σὲ ἔννοια, ἡ ὁποία προάγει ἐφ' ἑξῆς τὴν ψυχὴ νὰ ζητήσῃ, τὶ εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖο θὰ τὴν μεταφέρῃ στὸ κράτος τοῦ Φοίβου Ἀπόλλωνος.

Κατὰ τὸν ἐαρινὸ χρόνο τοῦ ἔτους οἱ εἰκόνες ποὺ παριστοῦν τὴν Οὐρανία Νύμφη ἐξελίσσονται σὲ μεγαλύτερα σχήματα καὶ σὲ μεγαλύτερες δυνάμεις. Ἀλλὰ ἰδοὺ φθάνει ἡ δόξα τοῦ Ἡλίου. Ἔρχεται πρὸς τὸ ὕψιστό του σημεῖο, ἕλκει πρὸς τὰ ἄνω τὴν Νύμφη καὶ τὴν ἀφομοιώνει πρὸς τὸ Θεῖο του Ἅρμα. Τότε ἡ Γῆ μεταμορφώνει τὰ χρώματά της σὲ Θείους καρπούς, σὲ συνθετικὸ λόγο τῶν ὁποίων μεταμορφώνονται τὰ ἀρώματα.

τέταρτη εἰκόνα

Νέα ἐδῶ εἰκόνα παρατάσσεται στὰ μυστήρια τοῦ Ὀρφέως. Ἡ Νύμφη ἀντικαθίσταται ἀπὸ τόν Ἔφηβο. Ὁ Ἔφηβος παριστᾶ ὅτι φέρει τὴν εὐθυμία ἀπὸ τὸν Οὐρανὸ νὰ τὴν μεταδώσῃ στὴν Γῆ. Εἶναι ὅλος χαρὰ καὶ ὅποια ψυχὴ προσεγγίζει τὴν μεταβάλλει σὲ Φῶς. Ἡ θερμότης του εἶναι μεγάλη, κατακαίει ὅλες τὶς σάρκες ὅλων τῶν ψυχῶν τῶν ὁποίων οἱ δυνάμεις δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὸν χειμῶνα. Ὅσες μετέβαλαν τοὺς χρωματισμοὺς τοῦ Ἔαρος σὲ φωτεινὸ σύνολο ἁρμονικοῦ καρποῦ, προσεγγίζουν τὸν Ἔφηβο καὶ λαμβάνουν ἀπὸ αὐτὸν <u>κάτι</u> τὸ ὁποῖο πυρπολεῖ τὸ σύνολο αὐτῶν καὶ τὸ μεταβάλλει σὲ ἕνα θεῖο χρωματισμό, ὅμοιος τοῦ ὁποίου κατά τό Ἔαρ δέν παρήχθη. Ὁ χρωματισμός αὐτός εἶναι ἀπροσδιόριστος στήν ὄψη καί τήν ἐνέργεια. Ὁμοιάζει κατά προσέγγιση μέ τόν χρωματισμό κυανοῦ χυμοῦ σταφυλῆς. Εἶναι χρωματισμός Πνεύματος καί ὄχι Γηΐνης μορφῆς.

Ὁ Ἔφηβος εἶναι ὁ Διόνυσος, εἶναι ἡ συμβολική παράσταση τῆς θείας Ἐλευσῖνος, ἡ σώζουσα τήν κόρη τῆς Δήμητρος ἀπό τίς ἐπιρροές τοῦ Πλούτωνος. Εἶναι τό φῶς τό προσεγγίζον ἐπί τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, τό ὁποῖον ἀφοῦ πρότερον κατακαύσῃ ὅ,τι θνητό ὑπάρχει σέ αὐτές, τίς φέρει στήν Ἑστία ἐκείνη τοῦ Οὐρανοῦ ἀπό τήν ὁποία παρήχθη.

Ἡ θεία αὐτή εἰκόνα τοῦ Ὀρφέως συμβολίζει τά γενόμενα κατά τόν χρόνο τοῦ Θέρους. Οἱ καρποί τότε ὡριμάζουν, ἡ σταφυλή παράγει τόν χυμό της, ὁ χυμός αὐτός εἶναι ἡ ἐρχομένη ἀπό τόν Οὐρανό στήν Γῆ εὐθυμία. Ἡ εὐθυμία ἡ διαλύουσα τά σκότη τά ὁποῖα παρήχθησαν στίς ψυχές κατά τίς ὧρες τοῦ Χειμῶνος. Ὁ Ἥλιος κατά τήν ὥρα τοῦ Θέρους εὑρίσκεται στίς ἀγκάλες τοῦ Πατρός του καί οἱ δυνάμεις τίς ὁποῖες μεταβιβάζει ἐπί τῆς Γῆς εἶναι καρπός γόνιμος. Ὁ καρπός αὐτός ἀποτελεῖ μία θαυμασία διαβάθμιση, διότι σέ τοῦτο τόν καρπόν, συμμετέχουν καί ὅλες οἱ λοιπές δυνάμεις τοῦ Οὐρανοῦ.

Ὁ σῖτος διαφέρει τῆς σταφυλῆς, εἶναι τοῦτο κάτι, τό ὁποῖο ὁ θεῖος Ὀρφεύς ἐσυμβόλιζε μέ ἔννοια τήν ὁποία οὐδέποτε δυνάμεθα νά μεταφέρωμε σέ βέβηλη γλῶσσα. Προηγήθηκε ὅμως ὁ καρπός τοῦ σίτου. Πρίν ἀναφανῆ ἡ δόξα τοῦ Ἡλίου, ὁ καρπός ὡριμάζει, ἀλλά τότε ἡ σταφυλή ἀρχίζει νά μεταβάλλεται σέ καρπό. Μία ἐπιπλέον δύναμη ἐνυπάρχει στήν σταφυλή, δύναμη μέ τήν ὁποία τρέφονται οἱ Θεοί.

πέμπτη εἰκόνα

Ἐδῶ παρίσταται νέα εἰκόνα τοῦ Ὀρφέως. Ὁ Ἔφηβός του, στέφεται μέ κλάδους ἀμπέλου καί κρατεῖ Νεάνιδα στίς ἀγκάλες του. Θεῖον μειδίαμα στίς μορφές καί τῶν δύο διακρίνεται. Ὁ Ἔφηβος ὑπερέχει κατά τό ἀνάστημα τῆς Νεάνιδος. Τοῦτο προφαίνει τὴν Οὐρανία καταγωγή του. Ἀλλὰ καὶ τῆς Νεάνιδος ἡ μορφὴ λάμπει ἀπὸ χαρά. Κοντὰ ὑπάρχει πινακίδα ὑπαγορεύουσα νὰ βλέπῃ διαρκῶς ἡ Νεᾶνις πρὸς τὸν Ἔφηβο, πρὸς τὸ πρόσωπό του. Τοῦτο μετὰ χαρᾶς ἡ Νεᾶνις πράττει.

ἕκτη εἰκόνα

Ἕπεται ἄλλη εἰκόνα κατὰ τὴν ὁποία ὁ Ἔφηβος περιβάλλει τὴν πρὶν ἄνευ ἐνδύματος Νεάνιδα μὲ ἐσθῆτα

χρώματος κυανοῦ. Ἡ περιβολὴ αὐτὴ εἶναι περιβολὴ Νύμφης. Προσεγγίζει πλέον ὁ γάμος της. Νύμφες πολλὲς μὲ ὅμοιες ἐσθῆτες κομίζουν ὑδρίες γεμᾶτες μὲ Θεῖο ποτό. Τὸ ποτὸ εἶναι οἶνος. Ἡ σταφυλὴ πλέον στὴν Γῆ ὡρίμασε καὶ ὁ γάμος πρέπει νὰ γίνη. Γενικὴ χαρὰ στὰ μυστήρια ἐπικρατεῖ. Προσέρχονται ἐπὶ σκηνῆς ὅλοι οἱ Οὐράνιοι μύστες περιβεβλημένοι μὲ κλάδους ἀμπέλου στὶς κεφαλές. Ἡ χαρά, ἡ εὐθυμία κορυφώνονται. Ὁ Ἥλιος ὁλοένα διέρχεται τούς ἀστερισμοὺς τοῦ θέρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀντλεῖ τὶς δυνάμεις τῆς εὐθυμίας. Ἀλλὰ ἰδοὺ προσεγγίζει διὰ τὴν Γῆ τὸ πέρας τοῦ θέρους.

ἕβδομη εἰκόνα

Τότε οἱ μύστες τοῦ Ὀρφέως ἀνυψώ**νονται ὑπεράνω τῆς Γῆς ἀκολουθῶντας τὸ ἅρμα τῶν νυμφίων, οἱ ὁποῖοι θὰ ζήσουν πλέον στὸ Φῶς.** Μία μόνη παραγγελία ἀφήνουν ἐπὶ τῶν Γηίνων ὑπάρξεων. **Νὰ συλλέξουν τοὺς καρποὺς τοῦ θέρους διὰ τῶν ὁποίων καὶ μόνον θὰ ζήσουν κατὰ τὶς ὧρες τοῦ Φθινοπώρου καὶ τοῦ Χειμῶνος.** Ὁ Ἥλιος ἀκολουθῶντας τὴν τροχιά του θὰ ἐπανέλθη ἐπὶ τῆς Γῆς νὰ ρίψη νέο σπέρμα, ὥστε τοῦτο ἀργότερα θὰ ἐξελιχθῆ σὲ ἄνθος, σὲ ἄρωμα καὶ σὲ καρπό. Κατὰ τὸν χρόνο τοῦ Χειμῶνος οἱ ψυχὲς πρέπει νὰ ζήσουν. Ἡ ζωή τους θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ θέρους καὶ ὅσες ἐπιμελῶς δὲν συλλέξουν αὐτούς, ὑπόκεινται στὸν θάνατο. Ἡ παραγγελία εἶναι ἐπιτακτικὴ γιὰ ἐκεῖνες οἱ ὁποῖες θέλουν νὰ ζήσουν.

ὄγδοη εἰκόνα

Ἐδῶ ὁ Θεῖος Ὀρφεύς παριστᾶ διὰ εἰκόνος τὴν σύνεση, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν πρέπει νὰ ἀποχωρισθοῦν οἱ ψυχές. Εἶναι ἡ σωτηρία τους. Ἡ εἰκόνα τῆς συνέσεως παριστᾶ γυναῖκα περιβεβλημένη μὲ ἔνδυμα ἄνευ οὐδενὸς εἰδικοῦ χρώματος. Τὸ ἔνδυμα προφυλάσσει αὐτὴν ἀπὸ τὸ ψῦχος, ἀλλὰ ταυτοχρόνως κρατεῖ στὰ χέρια της καρπούς, τοὺς καρποὺς τοῦ Θέρους. Ἀντλεῖ ἀπὸ τοὺς καρποὺς αὐτοὺς δυνάμεις, δυνάμεις περιέχουσες θερμότητα δυναμένη νὰ ἀντιδρᾶ κατὰ τοῦ ψύχους.

Ὁ Ἥλιος κατὰ τὸν χρόνο τοῦτο, οὐδὲν μεταβιβάζει στὶς ψυχές, εἶναι ἀσθενὴς ἡ ἐπίδρασή του. **Ὅ,τι ἀντλεῖ ἀπὸ τοὺς ἀστερισμοὺς τοὺς ὁποίους διέρχεται, εἶναι ὑποτύπωμα σπέρματος,** τὸ ὁποῖο διαρκῶς μετατρέπει γιὰ νὰ τὸ καταστήση πυρῆνα καὶ νὰ τὸν ἐναποθέση ἐπὶ τῆς Γῆς, ὥστε ἀργότερα νὰ τοῦ μεταβιβάση νέες δυνάμεις καὶ νὰ ἐκδηλωθῆ σὲ ἄνθος. **Τὸ ἄνθος εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἡλιακοῦ σπέρματος σὲ καρπό.** Ἡ εὐωχία τῶν Ὀρφικῶν καταπαύει τὸν Χειμῶνα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐναπέμειναν ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἀναμένουν τὸ Ἔαρ γιὰ νὰ αἰσθανθοῦν τὸ ἄρωμά του. Τὸ ἄρωμα τοὺς ὑπενθυμίζει τὸ Κράτος τοῦ Οὐρανοῦ, τὸ ὁποῖο ἔρχεται γιὰ νὰ τοὺς μεταδώση τὴν αἰωνία ζωή.

ἔνατη εἰκόνα

Ἅμα τῇ ἐμφανίσει του ὑποδέχονται τοῦτο μὲ θεῖες τελετές. Κατὰ τὸ Ἔαρ γενικὴ ἐπιμειξία τελεῖται μεταξὺ τῶν δυνάμεων τῆς Γῆς καὶ ἐκείνων τοῦ Οὐρανοῦ. Τοῦτο δὲν διαφεύγει τῆς προσοχῆς τους. Ἀντλοῦν δυνάμεις καὶ προχωροῦν μὲ βεβαία τὴν πίστι, ὅτι δέν θὰ ἐπανέλθουν ἐπὶ τοῦ Χειμῶνος. Κατὰ τὶς τελετὲς αὐτὲς ἡ **Λύρα τοῦ Ὀρφέως ὑπενθυμίζει τὴν ἁρμονία.** Οἱ ἦχοι αὐτῆς εἶναι παραγγελία τοῦ Οὐρανοῦ. Σπεύδουν νὰ ἐννοήσουν τοῦτο καὶ προχωροῦν νὰ χαιρετίσουν τὸ θέρος, **ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀναμένουν τὴν σωτηρία τους.**

Τέτοια εἶναι ἡ ἔννοια τὴν ὁποία ἐφρόντισα νὰ σᾶς μεταδώσω, τὴν ὁποία οἱ μεγάλοι τῆς Φύσεως Μύστες ἀπέδιδαν στὶς Ὧρες τοῦ ἔτους. Ὁμολογῶ ὅτι ὑπῆρξα ἀσθενὲς ὄργανο καὶ τοῦτο φαίνεται ἀπὸ τὸ ὅτι δὲν μπόρεσα νὰ σᾶς μεταδώσω πλήρως τὴν ἔννοια αὐτή. Ἂς εὐχηθοῦμε τό ἐλθόν Ἔαρ νά μᾶς καταστήσει ἱκανούς νά συλλάβουμε πλήρως τίς ἔννοιες τῶν Θείων μυστικῶν τῆς Φύσεως. Ἂς εὐχηθοῦμε ὅπως οἱ ψυχές μας ἀποκτήσουν τὸ μέσον νὰ ἔλθουν μὲ διαυγὲς βλέμμα νὰ ἐπισκοπήσουν τὸ παρελθὸν καὶ ἀντλήσουν ἀπὸ τὶς μεγάλες του ψυχές, τὰ Θεῖα ἰδανικά τους, τὰ ὁποῖα εἶναι νὰ μυσταγωγηθοῦν ὅλες οἱ ψυχὲς τῆς Γῆς στὶς Θεῖες ἰδέες τους.

Σ. Νάγος

ΤΟ ΠΙΣΤΕΥΩ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

Σ. ΝΑΓΟΥ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΗΣ ΟΤΙ: Ὁ Θεός, ὁ ὑπό διαφόρους ἰδιότητας παρουσιασθείς πρός τήν ἀνθρωπότητα ὑπό τῶν ἱδρυτῶν τῶν Θρησκειῶν, εὑρίσκεται ἁπανταχοῦ τῆς Φύσεως, δρῶν πρός διαμόρφωσιν καί ἐξέλιξιν ὅλων τῶν οὐσιῶν της.

* **Ἅπασαι αἱ προσωπικότητες τοῦ Σύμπαντος,** καί οὐχί μόνον τῆς Γῆς, εἶναι μία ἑνιαία ἐκδήλωσις τοῦ Θεοῦ. Ἑκάστη δέ προσωπικότης φέρει μέθ' ἑαυτῆς τόν Θεόν. Συνεπῶς προπηλακιζομένη μία οἱαδήποτε ὑπόστασις, προπηλακίζεται ὁ πάντων γεννήτωρ Θεός.

* **Μεταξύ τῶν ἀνθρώπων** δέν ὑπάρχει κάτι τι τό ὁποῖον φυσικῶς νά τούς χωρίζη, εἰς ἔθνη, φυλάς, τάξεις, καί ὅσα ἄλλα ὁ ἀτελής νοῦς τῶν ἀνθρώπων παρήγαγεν πρός ἴδιον αὐτῶν ὄλεθρον.

* **Πᾶσα δράσις τῆς Φύσεως,** οὐδέν ἄλλο ὑπηρετεῖ, εἰ μή μόνον τά ἔμψυχα ὄντα αὐτῆς. Τά δέ ἄψυχα θέλει μεταβάλλει εἰς ἔμψυχα. Συνεπῶς πᾶσα ὑπόστασις δικαιοῦται νά ἀπολαμβάνη τῶν εὐεργετημάτων τῆς Μητρός Φύσεως καί τοῦ ἐν Αὐτῇ Θεοῦ. Ὁ ἐναντίον τοῦ νόμου τούτου πορευόμενος οὐδέποτε ὄψεται Θεόν ἐν τῇ δράσει Αὐτοῦ.

* **Ἐφ' ὅσον οἱ ὀφθαλμοί τῶν ἀνθρώπων** δέν δύνανται νά βλέπουν τάς λειτουργίας τῆς Φύσεως, οἱ ἄνθρωποι θά ὑπόκεινται εἰς ἀποσύνθεσιν καί εἰς ἐκ νέου σύστασιν.

* Νά πιστεύης, ὅτι **ἡ μεγαλυτέρα τῶν ἀρετῶν εἶναι ἡ φυσική ζωή** καί ἡ ἐν τῷ Παντί τελουμένη ἀγάπη, εἰς τήν ὁποίαν ὁ Θεός ἐκδηλοῦται πλειότερον.

* Νά πιστεύης ἀκόμη ὅτι: **τό Φῶς τοῦ Ἡλίου, καί πᾶσα τόν κόσμον φωτίζουσα χημική σύστασις, ἐμπεριέχει ἐντός της,** ἐκεῖνο τό ὁποῖον ζωογονεῖ, συγκρατεῖ καί συστρέφει ἐπί τῶν τροχιῶν των, πάντα τά ἐν τῇ Φύσει ἐκδεδηλωμένα ἀντικείμενα καί ὑποκείμενα. **Τό Φῶς εἶναι ἡ μείζων ἐν τῷ Σύμπαντι ἔκφρασις τοῦ Θεοῦ.**

* **Ἡ ἰδία σου μορφή ἐπαναλαμβάνεται ἐπί πασῶν τῶν ἐκδεδηλωμένων μορφῶν.** Ὁ Θεός ἐν αὐτῇ δρᾶ, ὅπως ἐν τῇ συλλειτουργία τῶν ὅλων προσωπικοτήτων παραχθῆ ὁ τέλειος φιλόσοφος, ὁ δικαιούμενος νά κατοικῆ τό Σύμπαν καί διά τῶν τελείων αὐτοῦ αἰσθήσεων, νά αἰσθάνεται τήν Ἁρμονίαν, ἀλλά καί πᾶσαν διάταξιν τελουμένην ὑπό τῶν νόμων.

* **Ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὅσον δέν εἶναι δίκαιος,** ζῆ ἐκτός τῆς Ζωῆς καί τοῦ Φωτός ὡς ἐσύ ἤδη, καί εἶναι ἀπολύτως τυφλός.

* **Ὁ μή ἔχων τήν δύναμιν νά ἀγαπᾶ τούς ὁμοίους του,** οὐδέ ἑαυτόν δύναται νά ἀγαπᾶ. Ἡ περιπλάνησις καί ἡ ὀδύνη ἔσονται κλῆρος αὐτοῦ.

* **Τό Φῶς τότε μόνον φωτίζει τάς ψυχάς τῶν ἀνθρώπων,** ὅταν αὗται διακαῶς τό ἐπιθυμοῦν καί ἐφ' ὅσον δύνανται νά ἀγαποῦν καί εἶναι δίκαιοι.

Εἶναι διαφορετικό νά διδάσκεται ἕνας περί τοῦ σκοποῦ του, καί ἄλλο νά νοῆ ὁ ἴδιος τόν σκοπόν του. Ὁ διδασκόμενος μεταρσιοῦται εἰς τά ὕψη τῶν γνώσεων, καί συλλαμβάνει τήν ἰδέα τοῦ μεγαλοπρεποῦς καί ἀγαθοῦ. **Ὁ νοῶν, ὅμως, ἀφομοιοῦται πρός τό μεγαλεῖον καί ἡ ψυχή του εἰσέρχεται εἰς τό Φῶς.**

Ὁ κόσμος ἔχει πάθη καί τά πάθη ἕλκουν τόν ἄνθρωπον. Τέρπεται ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἀπολαμβάνη τιμάς ἀπό τούς ὁμοίους του καί κολακεύεται ὅταν οἱ ἄλλοι κάνουν μνείαν περί αὐτῶν τῶν τιμῶν.

Ὅλα αὐτά, ὅμως, παρέρχονται ὡς σκιαί καί οὐχί μόνον δέν ἀφήνουν οὐδεμίαν εὐτυχίαν εἰς τό πνεῦμα του, ἀλλά ἀντιθέτως, τοῦτο εἰσέρχεται εἰς πλήρη σκότους δοκιμασίαν.

Ζήτησε τήν πραγματικήν εὐτυχίαν τήν ὁποίαν ἀπολαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι, οἱ κόπους καί ἐργασίαν ἀγογγύστως καταβάλλοντες, ὅπως πραγματωθῆ τό "καλόν καί ἀγαθόν". Οἱ οὕτως ἐργαζόμενοι ἐφελκύουν τήν προσοχήν τῶν Θεῶν. Καί οἱ Θεοί, δωρίζουν πρός αὐτούς τήν εὐτυχίαν, τήν ἔχουσαν ὡς πηγήν, τάς θείας τοῦ Ἡλίου λειτουργίας.

Ναί! Ὁρᾶς τοῦ θείου Ἡλίου τό Φῶς! Δέν κατανοεῖς ὅμως καί τόν ἐνδότερον Λόγον Του. Δέν ἀντιλαμβάνεσαι τήν ἔντασιν τοῦ ἐσωτερικοῦ Φωτός, πού σώζει τό πνεῦμα καί τοῦ δίδει ἀναλλοίωτον τιμήν, ἡ ὁποία τό στέφει καί τοῦ προσδίδει διάδημα.

Πρόσεξε, μήν ἐπιτρέψης ποτέ νά σέ σύρη ὁ κόσμος, εἰς ξένην πρός τήν Ἀλήθειαν λατρείαν. Μή ποτέ ἡ ψυχή σου ἐνδοιάση πρός τόν Βασιλέα τοῦ Ἡλίου, διότι θά συρθῆ εἰς πυκνόν ἔρεβος, θά δοκιμάση πολλάς πικρίας.

Οἱ Θεοί δέν ὁδηγοῦν τάς ψυχάς εἰς τό σκότος. Ἀντιθέτως, λυποῦνται ὅταν αὗται φέρωνται πρός τά ἐκεῖ. **Ἐκεῖνο πού ὁδηγεῖ τάς ψυχάς πρός τό σκότος, εἶναι ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀπιστία πρός τάς δυνάμεις τῆς Φύσεως, καί ἡ ἀνυπακοή πρός τάς ἐπιτακτικάς ἐνεργείας τῶν νόμων Της.** Αἱ ψυχαί αἱ προσεγγίζουσαι τάς λειτουργίας τῆς Φύσεως, ἔρχονται εἰς ἐπαφήν μετά τῶν Θεῶν, κατανοοῦν τούς Θεούς τῶν δυνάμεων τῆς Φύσεως.

Προσέγγισε τήν Φύσιν, συνδέσου μέ τάς δυνάμεις Της, λάτρευσε τούς Θεούς τῶν δυνάμεών Της, διότι αὐτοί μόνον εἶναι οἱ ἀληθεῖς Θεοί. Πᾶς μή ὢν Βασιλεύς φυσικῆς δυνάμεως, εἶναι ψευδής Θεός, εἶναι Θεός τοῦ ἐρέβους καί ἐνεργεῖ μόνον ἐν αὐτῷ. Τίμησε καί λάτρευσε τοῦ Θείου Ἡλίου τόν ἄχραντον Βασιλέα.

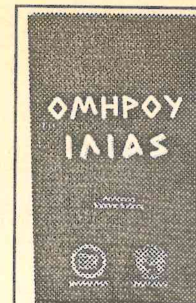
Ἕνας μόνον εἶναι ὁ Θεῖος Ναός πρός τόν ὁποῖον ὀφείλουν νά προσέρχωνται καί νά καταθέτουν τήν λατρείαν των οἱ ἄνθρωποι: **Τό θεῖον τῆς Φύσεως ἔργον.** Οἱ ἐρχόμενοι πρός αὐτόν τόν Ναόν πληροῦν τάς καρδίας των αἰσθημάτων, τάς διανοίας των θαυμασμοῦ. **Πάντες δέ οἱ μή πρός αὐτόν τόν Ναόν προσερχόμενοι, ἀπευθύνονται πρός δόξας ἀνυπάρκτους, πρός ψευδεῖς Θεούς.**

ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ
Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ
ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗΣ
ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ 2003 * Τιμές χωρίς ΦΠΑ 4%

Ἱστοσελίδα: http://www.ideotheatron.gr - e-mail radamanthys@ideotheatron.gr

C. Dupuis:	Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ & Ο ΧΡΙΣΤΟΣ	8
Κ. Κουρτίδου:	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ	15
Ἀγνώστου:	Η ΜΥΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΟΡΑ (Πάπυρος Αἰγυπτιακός γιά τά Ἐλευσίνια Μυστήρια)	6
Σ. Πιμπλῆ:	ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ	6
Κ. Κακούρη:	ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΑ	16
Ἀσημακόπουλου:	ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ	6
Ἰ. Κακριδῆ:	ΑΡΑΙ (ΚΑΤΑΡΑΙ - ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ)	10
Γ. Βογιατζῆ:	ΚΟΥΡΗΤΕΣ - ΔΕΡΒΙΣΙΔΕΣ	8
Γ. Βογιατζῆ:	ΟΡΦΕΥΣ - ΠΑΓΓΑΙΟΝ - ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ	8
Π. Καραγιάννης:	ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ	28
Ε. Φλάμος:	ΜΥΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΑ	15
Ἐ. Δάγιου:	ΟΙ ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ	15
Ἐ. Δάγιου:	Η ΛΥΤΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ	15
Νταϊάν Ρόμπινς:	ΤΕΛΟΣ ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΟΝΟΙ - ΚΑΛΕΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΛΗ ΓΗ	14
Ἠ. Νικολούδη:	ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ	10
Ἀ. Χαλᾶ:	Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΜΑΣ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ	10
Ἀ. Χαλᾶ:	Η ΑΠΟΚΡΥΦΟΣ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΟΥ	5
Γρ. Ζώρζου:	ΑΜΒΡΟΣΙΑ - ΑΠΑΡΧΑΙ - ΣΠΟΝΔΑΙ (5 Ε ἕκαστον)	5
	ΝΕΚΤΑΡ - ΠΕΛΑΣΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ	5
Β. Λαμπροπούλου:	ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΝΙΑ - ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ	7
Μ. Μάκρα:	ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ	10
Μ. Μάκρα:	ΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΥΚΛΑΜΙΝΑ	7
Μ. Μάκρα:	ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	8
Π. Βασιλειάδου:	Η ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ	7
Ἄ. Κελεσίδου:	ΣΠΟΥΔΕΣ ΨΥΧΗΣ (Προσωκρατικοί - Πλάτων - Ἀριστοτέλης)	10
Ἄ. Κελεσίδου:	ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ	10
Ἀ. Γεωργιάδου:	ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ	7
Στασινοπούλου:	Η ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ	8
Ν. Ἐλάτου:	Ο ΧΑΡΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΓΕΝΗ — Ἱστορικό ἀφήγημα γιά παιδιά. Τό ἐκπαιδευτικό σύστημα τῆς ἀρχαίας Ἀθήνας καί Σπάρτης	11
Κωνσταντινίδη:	ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ (παιδικό διήγημα)	6
Βαλλερᾶ-Rickerson Anne Reese:	ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ - ANCIENT GREEK WOMEN ATHLETES (Δίγλωσσο) ΕΛΛΗΝΙΚΑ - ΑΓΓΛΙΚΑ	20
Dido Kallergi:	ANCIENT HELLENIC MYSTERIES	10
Πάουλ Ντῆναχ:	Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ	48
Ρ. Ἀναστασάκη:	ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΘΕΩΝ	12
Α' τόμος 1ᵒ 8ᵒ τ.	ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ	40
Β' τόμος 9ᵒ 16ᵒ τ.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ	40
Ἰ. Μιχαήλ:	Ο ΙΕΡΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ 7	12
Ἀρβανιτοπούλου:	ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ	17
Ε. Σταμάτη:	Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	6
Φ. Γαβρᾶ:	ΦΙΛΟΛΑΟΣ Ο ΚΡΟΤΩΝΙΑΤΗΣ	24
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ:	ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ	5

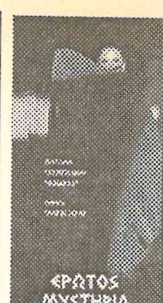

Νέα μετάφραση μὲ προσέγγιση τῆς Ὁμηρικῆς διαλέκτου ἀπό τόν Κώστα Δούκα μία ἱστορικὴ ἔκδοση

Μὲ τὴν συνεργασία τοῦ οἴκου "Γεωργιάδης"

50 EURO ΕΚΑΣΤΟΝ

ΕΡΩΤΟΣ ΜΥΣΤΗΡΙΑ
ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΦΑΙΔΡΟΣ - ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Ἀπό τόν Ἐρωφάντα καί τόν Ἀνδρόγυνον, τόν Φιλόσοφον Ἔρωτα, καί τό Ὕπατον Κάλλος, ἕως τήν Θείαν Ἐρωτικήν Μανίαν, τήν μεῖξιν τῆς Ἀνθρωπίνης Ψυχῆς μετά τοῦ Θείου, μέ τέκος τόν Διόνυσον. 6 EURO

10 EURO

ΟΡΦΕΩΣ ΥΜΝΟΙ
FRAGMENTA

Ὅλοι οἱ ἱεροί ὕμνοι τοῦ Ὀρφέως στό ἀρχαῖο κείμενο καί στίχο πρός στίχο μετάφραση, μέ πλούσιο σχολιασμό, ὕμνους τοῦ Πρόκλου, Καλλιμάχου καί σημαντικές πληροφορίες γιά τό ἀρχαῖο ἑλληνικό μηνολόγιο. Ἐπίσης τά διασωθέντα ἀποσπάσματα ἀπό τήν ΚΔ' ραψωδία τοῦ Ὀρφέως.

10 EURO

ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

Ἀρχαῖο κείμενο, μετάφραση. Τό βιβλίο περιλαμβάνει: τήν ζωή καί τό ἔργο τοῦ Σωκράτους, τήν σχέση του μέ τόν Πλάτωνα, τό ἱστορικό πλαίσιο τῆς δίκης, τούς λόγους πού καταδικάστηκε σέ θάνατο, ποιό ἦταν τό δαιμόνιό του. Σχόλια: Δ. Λαερτίου, Χρ. Μαλεβίτση, Ρ. Ἀναστασάκη, F. Nitzche.

10 EURO

ΟΡΦΕΩΣ
ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ - ΛΙΘΙΚΑ

Ἀρχαῖο κείμενο - μετάφραση
Ἐπί πλέον ἀναλυτική παρουσίαση τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας - πίνακες καί ἀποσυμβολισμός.

Ἡ χρῆσις τῶν λίθων ἀπό τόν Ὀρφέα.

20 EURO

ΑΝΝΑ ΡΗΖ - Ε. ΒΑΛΛΕΡΑ
ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ
ANCIENT GREEK WOMEN ATHLETES

Τό βιβλίο τεκμηριώνει τήν συμμετοχή τῶν γυναικῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος στόν ἀθλητισμό, σέ ἀγῶνες καί ἑορτές, συμβάλλοντας στήν συνολική ἀνασκευή τῆς ἱστορικῆς εἰκόνας τῶν γυναικῶν, ὡς ἀτόμων μέ ἱκανότητες, ἀνεξάρτητη σκέψη καί πολύτιμη συνεισφορά στήν κοινωνία.

10 EURO

Α. ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ
ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ Ο ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΟΣ

Ἐργασία τῆς δ/ντρίας τοῦ Κ. Φιλοσοφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Ἄ. Κελεσίδου ἐπάνω στα ἀδημοσίευτα ἀποσπάσματα τοῦ Ἐμπεδοκλέους με πρόλογο τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ε. Μουτσόπουλου. Ἀρχαῖο κείμενο, ἔμμετρη μετάφραση, σχόλια καί ἐπιλεγόμενα, γλωσσάρι ἀρχαίων ὅρων καί ἀπόδοση γιά πρώτη φορά παγκοσμίως στά νέα ἑλληνικά, γαλλικά καί πολωνικά.

8 EURO

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΩΝ ΝΥΜΦΩΝ ΑΝΤΡΟΥ

Κυκλοφορεῖ γιά πρώτη φορά τό κορυφαῖο φιλοσοφικό-θεολογικό ἔργο τοῦ Πορφυρίου. Ἕνα ἀπό τά κύρια ἔργα τῆς θρησκευτικῆς Νεοπλατωνικῆς παραδόσεως.

Γέμει Μυστηριακῶν καί ἀπορρήτων ἀληθειῶν γιά τήν πορεία τῆς ψυχῆς μετά θάνατον, ἀποσυμβολίζοντας μέρος τῆς μυητικῆς διδασκαλίας τοῦ Ὁμήρου.

25 EURO

ΠΙΝΔΑΡΟΣ
ΕΠΙΝΙΚΟΙ - ΑΠΑΝΤΑ
ΠΥΘΙΟΝΙΚΟΙ - ΝΕΜΕΟΝΙΚΟΙ
ΙΣΘΜΙΟΝΙΚΟΙ - ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΟΙ
ΥΜΝΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΙΚΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ - ΔΕΛΦΩΝ - ΝΕΜΕΑΣ - ΙΣΘΜΟΥ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ. ΕΚΤΕΝΗ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΙΝΔΑΡΟΥ. ΑΡΧΑΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΜΜΕΤΡΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: Ι. ΛΑΖΑΝΑ

6 EURO

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

16 EURO

ΣΟΛΩΝΟΣ
ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ἡ ζωή καί τό ἔργο τοῦ Σόλωνος. Ὁ Σόλων καί οἱ οἰκονομικές του μεταρρυθμίσεις. Διασωθέντα ἀποσπάσματα τοῦ Σόλωνος. Συλλογή νομοθετημάτων. Μετάφραση, σχόλια. Ἀναλυτικός πίναξ Δικαίου.

7 EURO

ΚΕΒΗΤΟΣ
Ο ΠΙΝΑΞ
Ἡ ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ ΑΥΤΟΜΑΘΕΙΑΣ
ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΚΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

11 EURO

ΙΑΜΒΛΙΧΟΥ

ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ

Ἡ Πυθαγόρειος ἀριθμολογία ἦταν Ἀριθμοσοφία ἐγκλείουσα βαθύτατες μυητικές ἀλήθειες, διδασκόμενες στά μυστηριακά σκηνώματα τῆς ἀρχαιότητος. Στό ἔργο αὐτό ἀναπτύσσονται οἱ θεῖες ἰδιότητες τῶν 10 πρώτων ἀριθμῶν.

7 EURO

ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ

Σύνοψις τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ καί τῆς Μυστηριακῆς καί Μεταφυσικῆς διδασκαλίας περί Θεῶν καί Κόσμου, ἀνθρώπου, ψυχῆς καί εἱμαρμένης.

9 EURO

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΝ

Δύο ἀριστουργηματικά ἔργα τοῦ τελευταίου ὑπερμάχου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό πρῶτο ἅπτεται τοῦ μύθου Ἄττιος-Κυβέλης, τῆς οἰκουμενικῆς μητρός τῶν Θεῶν, ἐνῶ στό δεύτερο ἐπιχειρεῖ τήν μυητική ἀνάλυση τοῦ συμβολισμοῦ τοῦ Ἡλίου.

9 EURO

ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ

Σχόλια τοῦ νεοπλατωνικοῦ φιλοσόφου Ἱεροκλέους στο ἱερώτερο Εὐαγγέλιο τῆς Ἑλληνικῆς Μυσταγωγίας, τά ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ, ἀπαραίτητα σέ ὅποιον θέλει νά ἐμβαθύνη στήν πρακτική μυητική ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου καί νά ἐφαρμόση στόν βίον του τίς ἑπτά ἀρετές, ὥστε νά καταστῆ θεός ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός.

6 EURO

ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ

ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ

Παρατίθενται περί τά 100 ἀληθῶς ἀριστουργηματικά πυθαγόρεια ἀποφθέγματα στήν πρωταρχική τους ἀρχαία ἑλληνική διατύπωση μέ σύντομα σχόλια διαφόρων διανοητῶν.

15 EURO

ΧΑΛΔΑΪΚΑ ΛΟΓΙΑ

Τό δυσκολώτερο θεολογικό κείμενο τῆς ἐποχῆς τῶν Νεοπλατωνικῶν διαφωτίζεται ἀπό τά σχόλια: ΠΡΟΚΛΟΥ (ἀποσπάσματα Χαλδαϊκῆς Φιλοσοφίας), Μιχ. Ψελλοῦ, Π. Γράβιγγερ, Π. Μαρίνη. **Τό βιβλίο - σύμβουλος ὅλων τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων.**

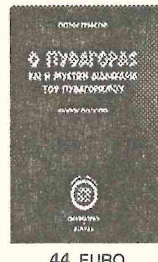

6 EURO

ΠΛΗΘΩΝΟΣ

ΤΑ ΜΑΓΙΚΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟ ΖΩΡΟΑΣΤΡΟΥ ΜΑΓΩΝ

Ἱερή Λογοτεχνία μεγάλης ἀξίας, ἡ ὁποία διδάσκεται ἐντός τῶν σχολῶν σέ ὑψηλά ἐπίπεδα μαθητείας.

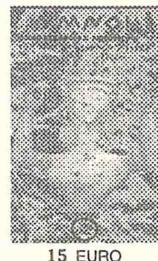

44 EURO

Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΥ

Ἡ μυστική διδασκαλία τοῦ Πυθαγορισμοῦ ὅπως παρουσιάζεται μέσα ἀπό τούς Νεοπυθαγορείους φιλοσόφους καί ἀποκοδικωποιεῖται ἀπό τόν ἐμβριθέστατο ἐρευνητή Π. Γράβιγγερ.

15 EURO

Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

ΥΜΝΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΥΣΤΩΝ

Οἱ ἐν λόγῳ ὕμνοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κατ' ἐξοχήν λειτουργικό καί λατρευτικό χαρακτῆρα, ἦσαν προϊόν εἴτε ἐξάρσεως τοῦ πνεύματος θεοφορήτων ἀνδρῶν, εἴτε ἐμπνεύσεως ἐκ θείων Πηγῶν.

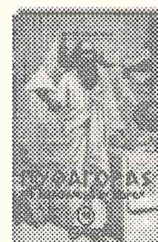

12 EURO

Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΔΟΝΗΣΕΩΝ

Ἡ δύναμη τοῦ Λόγου καί τῶν θείων ὀνομάτων, ἦχος καί μουσική, περί ἀρωμάτων καί θυμιαμάτων, τελετικές χειρονομίαι, βηματισμός, ρυθμικές κινήσεις, τελετικός χορός, τό φῶς καί τά χρώματα, φυλακτήρια, τελέσματα, ἐμβλήματα.

22 EURO

Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Ὁ καθ/τής Φιλοσοφίας Γ. Σακελλαρίου ἀναλύει ΟΛΟ ΤΟ ΜΥΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΑ. Πῶς μποροῦμε νά ἐφαρμόσουμε σήμερα τό ἠθικό του σύστημα. ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΕΛΙΞΕΩΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ.

11 EURO

Jean Mallinger

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ ΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ

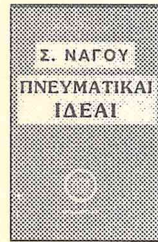
Ἡ κάθοδος τῆς ψυχῆς. Ἡ πλάνη τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν. Γέφυρα μεταξύ ζώντων καί νεκρῶν. Τά ἀπόρρητα τοῦ ζῶντος πυρός. Τά ἀπόρρητα τοῦ Ἅδου. Τά μυστικά τῶν ζώντων ἀγαλμάτων τῶν θεῶν.

10 EURO

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ

Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐνάρετος βοηθεῖται καί γίνεται συνεργάτης τῶν ἀνωτέρων αὐτοῦ συνειδήσεων, τῶν συνειδήσεων οἱ ὁποῖες συνέστησαν τήν Πνευματικήν Ἱεραρχίαν, εἰς τήν κορυφήν τῆς ὁποίας εὑρίσκεται Ὑπέρθεος Ἄρχων, χειριστής τῶν Φυσικῶν καί τῶν Πνευματικῶν Νόμων διευθετῶν καί ἐποπτεύων τήν τάξιν τοῦ Παντός, ὁ ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ.

6 EURO

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ

Ἡ Πυθαγόρειος ἐξήγηση τῶν φαινομένων τῆς τηλεπάθειας καί τῆς ἐπικοινωνίας μέ τόν πνευματικό κόσμο.

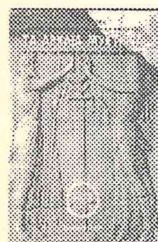
8 EURO

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑΣ

ΠΑΣΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΑΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ

Ἕνα κείμενο τοῦ Πυθαγορείου Διδασκάλου Σπυρίδωνος Νάγου ἐπάνω στό θέμα τῆς ἀποχῆς ἀπό τό κρέας ὡς πρώτου παράγοντος καί προϋποθέσεως τῆς συνειδητῆς ἀνελίξεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου.

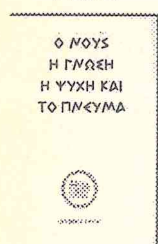

9 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

Ἡ πνευματική κληρονομιά τῆς Ἑλλάδος. Τά μυστήρια τῆς Μεγάλης Μητέρας Ρέας-Γῆς, τοῦ Ἰδαίου Διός, Κορυβαντικά Μυστήρια, Λαβυρινθικά Μυστήρια, Ὀλυμπία, Δελφοί, Δωδώνη, Ἄργος, Μαντεῖα, Χρηστήρια.

6 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΝΟΥΣ, Η ΓΝΩΣΗ, Η ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ

Κατά τήν Πυθαγόρειο Διδασκαλία

6 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

Ο ΥΜΗΤΤΟΣ

Ἡ ἱστορία τοῦ ἱεροῦ ὄρους τῆς Ἀττικῆς ἀπό τά Πελασγικά χρόνια ἕως σήμερα.

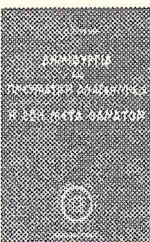

10 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

ΟΙ 12 ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΘΕΟΙ

Ἡ πνευματική ἔννοια τῶν Ἑλλήνων Θεῶν δέν βρίσκεται στίς τελετές καί τίς πανηγύρεις μέ τίς ὁποῖες ἱκανοποιεῖται ἡ λαϊκή φαντασία.
ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΩΝ ΤΩΝ 12 ΘΕΩΝ.

6 EURO

Ν. ΠΑΡΑΣΧΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἕνα μεστό κείμενο γιά τήν πορεία τῆς ψυχῆς ἀπό τήν δημιουργία ἕως τήν θεοποίησή της σύμφωνα μέ τήν Πυθαγόρειο φιλοσοφία.

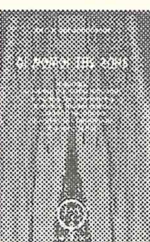
15 EURO

ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ

Μία μοναδική πραγματεία καί ἐσωτερική ἀνάλυση τῶν διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος

ΟΡΦΕΥΣ - ΘΑΛΗΣ - ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ - ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ - ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ - ΖΗΝΩΝ ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ - ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ - ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ - ΣΩΚΡΑΤΗΣ - ΠΛΑΤΩΝ - ΣΤΩΙΚΟΙ

8 EURO

ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΖΩΗΣ
Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ - ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

Οἱ φυσικοί νόμοι πού διέπουν τήν ζωή καί τά ἐξελικτικά στάδια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἀπό τήν γένεση ἕως τήν θεοποίησή της σύμφωνα μέ τήν Πυθαγόρειο φιλοσοφία.

18 EURO

ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΑΝΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΖΩΗ

Ἕνα μυητικό ἔργο. Διδάσκει τήν ἐφαρμογή τῶν Θείων Φυσικῶν Νόμων στήν καθημερινότητα, ἑρμηνεύοντας τήν Πυθαγόρειο Διδασκαλία. Πρέπει νά τό μελετήσετε!

9 EURO

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΡΑΚΟΥΛΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ ἑλκτική δύναμη τοῦ νοῦ ἐπηρεάζει καταλυτικά τήν ποιότητα τῆς ζωῆς μας καί τίς συνθῆκες πού δημιουργοῦνται γύρω μας. Τό κείμενο αὐτό δίδει κανόνες ζωῆς (νόμους τοῦ βίου) πού καθορίζουν τό ΕΥ ΖΗΝ.

10 EURO

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΡΑΚΟΥΛΗ

ΦΩΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ

Ἡ ἐσωτερική ἑρμηνεία τῶν συμβόλων τοῦ ἄρρενος καί τοῦ θήλεος, τοῦ ἁπανταχοῦ μεγάλου νόμου τῆς Φύσεως πρός παραγωγήν τελειότητος. Ἕνα ἐξαιρετικά σημαντικό κείμενο πού θέτει τίς βάσεις γιά τήν σωστή θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου σέ ὅλα του τά ἐπίπεδα στήν διαχρονική ἐσωτερική του ἐξέλιξη.

12 EURO

Ι. ΒΑΣΙΛΗ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΝ ΕΝΟΣ ΜΥΣΤΟΥ

ΣΕ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΟΛΗ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ἕνας Πυθαγόρειος φιλόσοφος διδάσκει σέ ἕνα μαθητή του ὅλη τήν διδαχή τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας καί μυσταγωγίας ἀπό τόν Ὀρφέα ἕως τόν 20ό αἰῶνα καί τόν μυεῖ στήν ἑλληνική σκέψη καί τήν πρακτική ἐφαρμογή της.

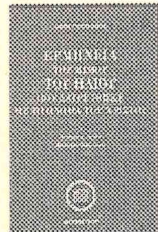

7 EURO

Ι. ΒΑΣΙΛΗ

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΒΑΣΕΙΣ

Γιά νά διεκδικήσῃ ὁ ἄνθρωπος τά δικαιώματά του πρέπει νά τά γνωρίζει. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ στήν Φύση αὐτόνομη καί ἐνσυνείδητη ὀντότητα καί ἐξελίσεται προσαρμοζόμενος πρός τόν Φυσικόν Νόμον.

8 EURO

C. DUPUIS

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΠΟΥ ΛΑΤΡΕΥΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ὁ γνωστός μαθηματικός καί διαφωτιστής τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ἑρμηνεύει μέ πληθώρα τεκμηριώσεων τήν Χριστιανική ὡς καθαρά ἡλιακή λατρεία. Τό βιβλίο κάηκε στήν πυρά ὅταν ἐξεδόθη γιά πρώτη φορά.

15 EURO

Κ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

Ἡ πλέον ἔγκυρος μελέτη γιά τά Μυστήρια

Περιλαμβάνει ὅλα τά ἀποσπάσματα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματείας γιά ΟΡΦΙΚΑ - ΚΑΒΕΙΡΙΑ ΔΙΟΝΥΣΙΑ - ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ

6 EURO

ΑΓΝΩΣΤΟΥ

Η ΜΥΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΟΡΑ

Ἕνας αἰγυπτιακός πάπυρος πού βρέθηκε στήν Κοιλάδα τῶν τάφων, ἀποκαλύπτει ὅλο τό μυητικό δρώμενο τῶν Ἐλευσινίων Μυστηρίων, τό ὁποῖο συνάδει ἀπολύτως μέ τίς ἀρχαῖες πηγές (βλ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ὑπό Κ. Κουρτίδου).

6 EURO

ΣΠΥΡΟΥ ΠΙΜΠΛΗ

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

Τελετή - Συμβολισμός - Διαμόρφωσις καὶ ὀργάνωσις τῶν Παναθηναίων. Ἀγῶνες καὶ Πομπή. Ἡ μοναδική πραγματεία πού ἀναλύει τήν μεγάλη ἑορτή καί τόν συμβολισμό τῶν Παναθηναίων.

16 EURO

Α. ΚΑΚΟΥΡΗ

ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΑ

Ἡ κλασική πραγματεία τῆς μεγάλης ἀνθρωπολόγου!

Διδακτορική διατριβή γιά τά ΑΝΑΣΤΕΝΑΡΙΑ καί τήν σχέση τους μέ τά Διονυσιακά Μυστήρια.

6 EURO

Α. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ

Φιλοσοφικό δοκίμιο. Ἀποκαλυπτική ἐσωτερική ἀνάλυση, ἀποσυμβολισμός καί συνέχεια τοῦ ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΤΥΡΑΝΝΟΥ καί ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ τοῦ Σοφοκλέους. Δραματουργική ἐπεξεργασία Ραδάμανθυ Ἀναστασάκη.

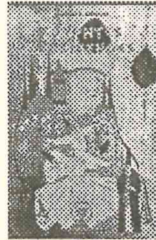

10 EURO

Ι. Θ. ΚΑΚΡΙΔΗ

ΑΡΑΙ

Μυθολογική μελέτη γιά τίς προσευχές καί τίς κατάρες. Τό βιβλίο ζητεῖ νά καθορίσει τήν σημασία καί τήν προέλευση ἑνός σημαντικοῦ στοιχείου στίς ἑλληνικές παραδόσεις, τῆς ἀρᾶς-κατάρας, καί ὑπηρετεῖ μέσῳ πλήρους βιβλιογραφίας καί παραπομπῶν τήν ἐπιστημονική ἀλήθεια.

8 EURO

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΚΟΥΡΗΤΕΣ - ΔΕΡΒΙΣΣΗΔΕΣ

Ὁ Πέρσης φιλόσοφος καί Μυστικιστής Μεβλανᾶ Τζελαδεδδίν - Ρουμῆ (Ρωμιός ἤ Ἕλληνας) εἶναι ὁ ἱδρυτής τοῦ τάγματος τῶν «Περιστρεφόμενων Δερβίσσηδων». Ὁ Ρουμῆ δέχθηκε αὐτούσια τήν διδασκαλία τοῦ Πλάτωνα, τοῦ Πυθαγόρα καί τῶν Ἑλληνικῶν Μυστηρίων ἀπό τούς «Νεοπλατωνικούς» καί «Νεοπυθαγορείους» τῆς ἐποχῆς του.

8 EURO

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΟΡΦΕΥΣ ΠΑΓΓΑΙΟΝ - ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ

Νέα στοιχεία γιά τόν θεῖο Ὀρφέα, πού συνδέεται ἄμεσα μέ τήν Θράκη, τό ἱερόν ὄρος Παγγαῖον καί τήν πατρίδα του τά Λείβηθρα, ἐκεῖ ὅπου μυήθηκε καί ὁ Πυθαγόρας.

28 EURO

ΠΑΝΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

Τό ἀποκαλυπτικό κόσμημα τῆς δημιουργίας

Τά πάντα γιά τά χρώματα!

15 EURO

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΛΑΜΟΥ

ΜΥΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

Ενα το μαγευτικό ταξίδι πέρα από τον περιορισμένο ορίζοντα των αισθήσεων. Καθήκον της αποστολής μας, ως κύτταρα του συμπαντικού νου που μας έδωσε την ευκαιρία να αναπτύξουμε την πνευματική μας υπόσταση, είναι να διαρρήξουμε τους πέπλους της άγνοιας που μας κρατούν δέσμιους σε μια φαινομενική απραξία και να ενεργοποιήσουμε τις ιδιότητες που προσιδιάζουν στον *άνω-θρώσκω*, άνθρωπο.

15 EURO

ΕΛΕΝΗΣ ΔΑΓΙΟΥ

ΟΙ ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ

Οἱ ἱπτάμενοι δίσκοι πού ἐμφανίζονται στην Γῆ ἀφήνουν γραπτές μαρτυρίες ὅτι εἶναι ἀπόγονοι τῶν Ἑλλήνων, πού ζοῦν ἐντός ἀτράκτου. Διέφυγαν στό διάστημα μετά την Τιτανομαχία. Τό πλήρωμα τοῦ χρόνου ὅμως ἔφθασε καί ... οἱ ἀργοναῦτες ἐπιστρέφουν.

15 EURO

ΕΛΕΝΗΣ ΔΑΓΙΟΥ

Η ΛΥΤΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ

Ὁ μύθος τοῦ Προμηθέα φανερώνει τήν κατάβαση τοῦ Οὐρανίου Πυρός στόν ἄνθρωπο γιά τήν ἀπόκτηση τῆς Μυητικῆς Σοφίας. Ὁ Προμηθέας εἶναι ἡ φυλή τῶν Ἑλλήνων - οἱ Προμηθεῖς τῆς Γῆς! Τό κείμενο ἀποκαλύπτει τήν κρυμένη ἀλήθεια.

14 EURO

ΝΤΑΪΑΝ ΡΟΜΠΙΝΣ

ΤΕΛΟΣ ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΟΝΟΙ

Τό κάλεσμα βγαίνει πρός τά ἔξω ἀπό την ΚΟΙΛΗ ΓΗ καί τίς ΥΠΟΓΕΙΕΣ ΠΟΛΕΙΣ! Ἐξερευνῆστε τήν ζωή τῶν ἀνθρώπων τῆς χαμένης ἠπείρου, τῆς Λεμούριας, πού ζοῦν ὑπογείως ἐδῶ καί 12.000 χρόνια.

10 EURO

ΗΛΙΑ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ

ΛΕΓΩ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΛΑΓΙΑΖΩ ΕΡΩΤΙΚΑ, Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΟΜΟΛΟΓΕΙ ΟΤΙ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΕΙΝΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ - ΕΡΩΣ

Τό βιβλίο ἀπαντᾶ στό ἐρώτημα τῆς οὐσίας τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου μέσῳ τῆς "σημαντικῆς" τῶν ἑλληνικῶν λέξεων καί τῆς "σκέψεως" τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Ἀποτελεῖ μαθητεία σκέψεως μέ δάσκαλο τόν ἑλληνικό Λόγο.

10 EURO

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΧΑΛΑ

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΜΑΣ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Ἕνα βιβλίο πού ἀποκαλύπτει τίς βαθύτατες ἐσωτερικές γνώσεις τοῦ μεγάλου μας ποιητοῦ.

5 EURO

ΓΡ. ΖΩΡΖΟΥ

ΝΕΚΤΑΡ ΑΠΑΡΧΑΙ ΣΠΟΝΔΑΙ ΑΜΒΡΟΣΙΑ ΠΕΛΑΣΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ

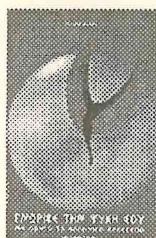

7 EURO

ΒΟΥΛΑΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΝΙΑ

Φιλοσοφική προσέγγιση τῆς ἁρμονίας τοῦ σύμπαντος καί τῶν ὄντων μέσα ἀπό τήν μουσική καί τόν χορό.

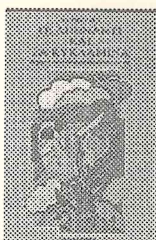

10 EURO

ΜΑΙΡΗΣ ΜΑΚΡΑ

ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ

Πρωτότυπη μέθοδος αὐτογνωσίας πού στηρίζεται στίς ἑλληνικές ρίζες. Παρέχει γνώσεις γιά σημαντικούς νόμους ἰσορροπίας πού λειτουργοῦν στό σύμπαν, στήν ψυχική σφαῖρα καί στήν πραγματικότητα τῆς ζωῆς.

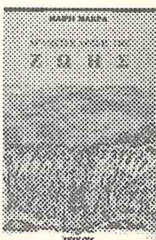

7 EURO

ΜΑΙΡΗΣ ΜΑΚΡΑ

ΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΥΚΛΑΜΙΝΑ

Ἕνα παραμῦθι γιά μεγάλους μέ ἀνοιχτή καρδιά ἀλλά καί γιά παιδιά μέ σοφία. Πανανθρώπινες ἀλήθειες ντύθηκαν τήν ἁπλότητα τοῦ παραμυθιοῦ γιά νά μιλήσουν κατ' εὐθεῖαν στήν ψυχή μας.

8 EURO

ΜΑΙΡΗΣ ΜΑΚΡΑ

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Μυθιστόρημα στοχασμοῦ καί ἀγάπης. Ἐκτίμησης καί σεβασμοῦ γιά τήν ἴδια τήν ζωή καί τόν ἄνθρωπο. Μέ τήν σφραγῖδα τῆς ψυχῆς μας. Γιά νά μή γίνει ἡ ζωή μιά ὑπόθεση ἀπό "ἄγνωστες λέξεις".

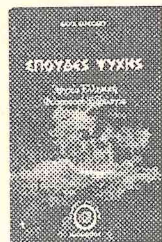

7 EURO

Π. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Η ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΩΣ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τό βιβλίο περιλαμβάνει ὅλες τίς μεταφυσικές ἀπόψεις τοῦ Πλάτωνος οἱ ὁποῖες ἀναλύονται ἐπιστημονικῶς.

10 EURO

ΑΝΝΑΣ ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ

ΣΠΟΥΔΕΣ ΨΥΧΗΣ

Μία ἐπιστημονική μελέτη τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλοσοφικῆς ψυχολογίας, ὅπου τό θέμα τῆς ψυχῆς ἐξετάζεται ἀπό τόν Ὅμηρο, τούς Προσωκρατικούς, τόν Πλάτωνα, τόν Ἀριστοτέλη καί τόν Πλωτῖνο. Πρόλογος τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καθ/τοῦ Ε. Μουτσόπουλου.

9 EURO

ΑΝΝΑΣ ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ

ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Προσεγγίσεις τῆς φυσικῆς, ἠθικῆς καί πολιτικῆς φιλοσοφίας τῶν πρώτων Ἑλλήνων φιλοσόφων τῶν διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος.

6 EURO

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Διδακτορική διατριβή τοῦ Ἀ. Γεωργιάδου ἐπάνω στά διασωθέντα ἀποσπάσματα τοῦ μεγάλου νεοπυθαγορείου φιλοσόφου καί ὑπερμάχου τῆς ἐθνικῆς θρησκείας Πορφυρίου.

8 EURO

Ε. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ

Μία σημαντική τεκμηριωμένη μελέτη γιά τήν Ἀσπασία καί τίς ἑταῖρες μέσα στό κοινωνικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τους. Τό κείμενο παρέχει σημαντικές πληροφορίες γιά τήν θέση τῶν γυναικῶν, τήν κοινωνική τους ὑπόσταση καί ἐκπαίδευση τήν ἐποχή τοῦ Περικλέους ἀνά τήν Ἑλλάδα.

ΗΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΕΣ ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

μέ τόν

ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

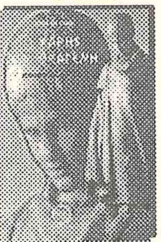

6 EURO

Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ

Μέ ἕνα μοναδικό ἀφηγηματικό τρόπο παρουσιάζονται ὅλα τά μυθολογικά στοιχεῖα πού ἀφοροῦν τήν περίφημη Ἀργοναυτική ἐκστρατεία. Ἀπό τήν προετοιμασία τῶν Ἀργοναυτῶν μέ τόν Κένταυρο Χείρωνα ἕως τήν ἀποθέωσή τους.

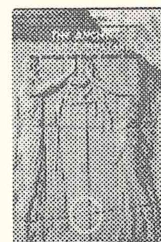
11 EURO

ΝΩΝΤΑ ΕΛΑΤΟΥ

Ο ΧΑΡΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΓΕΝΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ὁ Χάρης, ἕνα νέο ἀγόρι μᾶς ξεναγεῖ στήν κλασική Ἑλλάδα μέσα ἀπό τήν περιπετειώδη ζωή του. Ἕνα ὁλοζώντανο μάθημα ἱστορίας πού περιγράφει ἀναλυτικά τόν τρόπο ἐκπαιδεύσεως τῶν νέων στήν Ἀθήνα ἀλλά καί τήν Σπάρτη. Ἕνα βιβλίο πού πρέπει νά διαβάσουν ὅλα τά Ἑλληνόπουλα.

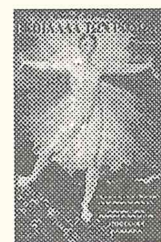

10 EURO

DIDO KALLERGI

ANCIENT HELLENIC MYSTERIES

The spiritual heritage of Hellas. The mysteries of the Great Mother Earth - The Mysteries of Idaean Zevs - The Corybantic Mysteries - The Labyrinthic Mysteries. OLYMPIA - DELFI - DODONA - ARGOS.

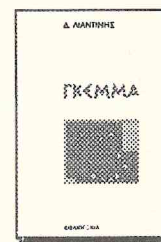

48 EURO

Π. ΑΜΑΝΤΕΟΥΣ ΝΤΥΝΑΧ

Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ

Τό 1921 ὁ Ντῆναχ, μετά ἀπό ἕνα ἀτύχημα εἶναι κλινικά νεκρός. Ἡ συνείδησή του διολισθαίνει μπροστά στό 3.906 μ.Χ. διατηρῶντας ὅμως τήν συνείδηση τοῦ ἑαυτοῦ του. καί μᾶς μεταφέρει τά ἱστορικά γεγονότα πού συγκλόνισαν τήν ἀνθρωπότητα ἀπό τό 2000 ἕως τό 4000 μ.Χ. Ἐκεῖ ὁ HOMO SAPIENS μεταμορφώνεται ἀποκτῶντας τήν ΥΠΕΡΟΡΑΣΗ, σέ HOMO OCCIDENTALIS-NOVUS, τόν νέο ἄνθρωπο.

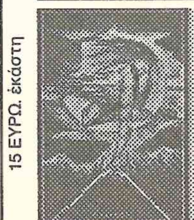
25 EURO

Δημήτρη Λιαντίνη

ΓΚΕΜΜΑ - ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟ - ΝΗΦΟΜΑΝΗΣ
ΧΑΣΜΑ ΣΕΙΣΜΟΥ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΕΞΥΠΝΟΝ ΕΝΥΠΝΙΟΝ

15 ΕΥΡΩ. ἑκάστη

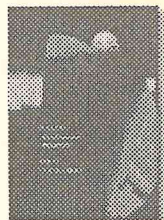
ΕΝΩΔΩΝ ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ ΟΡΕΣΤΗ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΦΑΙΔΡΟΣ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

Ραδάμανθυ Ἀναστασάκη

Σ. Νάγου

Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

ΑΡΔΗΤΤΟΣ 22 - 2 - 1897

ΥΦΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΕΠΛΟΝ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

Θεατρική παρουσίαση τοῦ πλέον μυσταγωγικοῦ πυθαγορείου κειμένου πού ἔχει δημοσιευθεῖ ποτέ γιά τόν τρόπο τῆς δημιουργίας τοῦ ἀθανάτου πνευματικοῦ ὀργανισμοῦ, τοῦ Πέπλου τῆς Θεᾶς τῆς Σοφίας.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΗΛΙΑΚΟΥ ΗΡΩΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

"Ὦ Θεέ, ἐάν ὑπάρχῃς, κάνε μου γνωστή τήν ὕπαρξίν σου μέ οἱονδήποτε μέσον βούλεσαι!

Στουρνάρη 57, Σάββατο 6:30 μ.μ. -τηλ.:52.37.543 εἴσ.: 8 Ε

ὁμάδα πυθαγορισμοῦ

Κυριακή 6:30 μ.μ. * Στουρνάρη 57 - ἐγγραφές: τηλ.: 210.52.37.543